

Individ- och familjeomsorgsnämnden

Tid: Måndagen den 18 februari 2019, kl. 08:30

Plats: Sessionssalen, Juneporten, Jönköping

Kallelsen utsänds även till ersättarna som har rätt att närvara.
Ledamot som inte kan närvara kontaktar själv ersättare.

Ärenden

Tid

1. Upprop
2. Protokollets justering
Förslag: tisdagen den 26, klockan 08:30
Justerare: Agnetha Lundberg (alt. Ida Kors el. Eva Stråth)
*Skynsam ärenden justeras i samband med sammanträdet,
alternativt dagen efter*
3. Fastställande av dagordning
4. Föredragningar i sakärenden
 - a. **Föredragning av ärenden 5:**
Föredragande: Karin Pilkvist
Greger Kjellman
Fika
Lena Pettersson
Annika Åberg
5. Informationsärende: Information från förvaltningen;
ekonomi
Föredragande: Greger Kjellman
6. Informationsärende: Nytt från förvaltningen
Föredragande: Karl Gudmundsson
7. Informationsärende: Information från förvaltningen;
stämning avseende särskilt förordnad vårdnadshavare
Föredragande: Mimmi Rönnblad

08:35 – 11:00

08:40 – 09:10

09:10 – 09:30

09:30 – 09:50

09:50 – 10:10

10:10 – 11:00

11:05 – 11:35

11:35-11:45

13:00 – 13:20

8. Verksamhetsberättelse 2018
(In2019:29)
Föredragande: Greger Kjellman
9. Internkontrollplan 2018
(In2019:29)
10. Integrationsrapport 2018
(2019:26)
Omedelbar justering
11. Barnbokslut 2018
(In2019:13)
Omedelbar justering
12. Rapportering av ej verkställda beslut enligt SoL 2018,
kvartal 4
(In2019:27)
13. Ansökan till tingsrätt om stämning avseende särskilt
förordnad vårdnadshavare enligt 6 kap, 8a §, föräldrabalken,
FB
14. Ansökan till tingsrätt om stämning avseende särskilt
förordnad vårdnadshavare enligt 6 kap, 8a §, föräldrabalken,
FB
15. Nedläggning av faderskapsutredning enligt 2 kap, 7 § punkt
1 och 4, föräldrabalken, FB
16. Nedläggning av faderskapsutredning enligt 2 kap, 7 § punkt
1 och 4, föräldrabalken, FB
17. Nedläggning av faderskapsutredning enligt 2 kap, 7 § punkt
1 och 2, föräldrabalken, FB
18. Ansökan om bidrag till Kyrkhjälpens vinterhärbärge år 2019
för utsatta människor
(Sn2018:240)
19. Representant i kommunala rådet – funktionshinderfrågor
20. Tjänstgöringsordning för ersättare i individ- och
familjeomsorgsnämndens utskott
21. Kurser och konferenser
22. Redovisning av meddelanden till individ- och
familjeomsorgsnämnden
23. Förrättningar

24. Övrigt

Christer Sjöberg
Ordförande

Helene Fåglefelt Lindmark
Sekreterare

2019-01-29

8.

Individ- och familjeomsorgsnämnden

Verksamhetsberättelse för socialnämnden 2018

In/2019:

Sammanfattning

Socialförvaltningen har upprättat ett förslag till en verksamhetsberättelse för socialnämndens verksamhet 2018.

Beslutsunderlag

Socialförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2019-01-29

Verksamhetsberättelse, daterad 2019-01-29

Förslag till individ- och familjeomsorgsnämnden

- Socialförvaltningens förslag till verksamhetsberättelse, daterad 2019-02-05, godkänns.

Bakgrund och sammanfattning

Individ- och familjeomsorg

Under året har arbete bedrivits med att genomföra metodförändringar avseende barn- och ungdom som är i behov av stödåtgärder. Inriktningen är att i ökad utsträckning utveckla s.k. hemmaplanslösningar för barn och unga som är i behov av stödåtgärder.

Missbruksvården har under året fått ökad efterfråga på de tjänster som erbjuds. Den ambition som funnits att möta det ökade trycket med lösningar på hemmaplan har varit lyckosam.

Den goda arbetsmarknadskonjunkturen har medfört att allt fler kan försörja sig genom arbete varför trycket på försörjningsstöd fortsatt att minska. Risk finns för ökade kostnader inom försörjningsstöd i takt med att den starka konjunkturen bedöms avta och samtidigt som allt fler av de som kom till kommunen efter 2015 års flyktingström nu ska komma i sysselsättning.

Antalet flyktingar som kom till kommunen under 2018 fortsatte att minska och uppgick 2018 till 609 st. (894 st.). Till följd av minskat mottagande av flyktingar har det under hösten 2018 inletts ett arbete med att minska samt organisera om mottagandet/etableringen av ensamkommande flyktingbarn. Under våren inleddes ett samarbete med andra aktörer såsom AF samt AMA i syfte att underlätta nyanländas etablering vilket varit lyckosamt.

Funktionshinderomsorgen

Funktionshinderomsorgen har till följd av en allt större volym under året genomfört förändringar i organisationen där verksamhetsområdet daglig verksamhet blivit ett eget område. Vidare har på ett övergripande plan frågor avseende anhörigstöd, ej verkställda beslut samt kosthållning samt hälsa varit i fokus.

Området boende och korttidsboende har under året expanderat med två nya barnboenden. Komplexiteten inom området ökar vilket bl.a. märks i ökad vårdtyngd samt externa korttidsplaceringar.

Inom personlig assistens har den ändrade rättspraxisen inom området fått ekonomiskt kännbara konsekvenser. Därutöver har kraft lagts på att möta utmaningar avseende personalkontinuitet inom området med olika former av rekryteringsinsatser.

Området socialpsykiatri påverkas av att den psykiska ohälsan ökar i kommunen, liksom i övriga landet, och drabbar såväl unga som vuxna. Detta tillsammans med befolkningstillväxt ökar trycket på verksamheten och antalet personer som beviljats stöd har ökat med 8 procent vilket fått budgetmässiga konsekvenser. Även de förkortade utskrivningstiderna från den slutna hälso- och sjukvården har medfört ökad belastning.

Ekonomi

Nämndens nettokostnader uppgick till 1 566 mnkr vilket motsvarar ökade kostnader om 6,3 procent från 2017 till 2018. Budget ökade från 2017 till 2018 med 4,4 procent. Under 2018 har kostnader för funktionshinderomsorg och då i stor utsträckning för personlig assistans kopplat till LSS stigit kraftigt men vi ser även ökade kostnader för boendestöd. Avseende individ- och familjeomsorg har verksamheten inte förmått anpassa barn- och ungdomsvården till budgetramarna. 2018 års underskott mott budget uppgick till 116,7 mnkr.

Kompetensförsörjning

Förvaltningens förmåga att behålla och utveckla våra medarbetare kommer vara avgörande för vår möjlighet att kompetensförsörja framöver. I detta behöver vi bl.a. fortsätta på den inslagna vägen att tillsammans med fackliga organisationer förbättra och utveckla det systematiska arbetsmiljöarbetet och samverkan. Dialogen är förvaltningens strategi för hur vi långsiktigt ska arbeta för att utveckla och förbättra verksamheten och inom ramen för detta

ledningssystem ges förutsättningar för delaktighet och engagemang hos såväl chefer som medarbetare vilket bl.a. skapar förutsättningar för att behålla och utveckla personalen.

Välfärdsteknologi och digitala tjänster

Jönköpings kommun stödjer den nationella visionen att Sverige år 2025 ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens och e-hälsans möjligheter i syfte att underlätta för människor att uppnå en god och jämlik hälsa och välfärd. Samverkan med regionen och andra kommuner i dessa utvecklingsfrågor är en förutsättning för att lyckas med detta.

Ett viktigt led i arbetet inom detta området är det pågående projektet med att införa ett nytt verksamhetssystem - Combine - vid förvaltningen.

Ekonomi i balans

Ett arbete har inletts med att skapa förutsättningar för en ekonomi i balans vilket kommer ställa stora krav på att kunna styra ekonomin i denna riktning samtidigt som den höga kvaliteten i verksamheten ska vidmakthållas. Strategin är att under 2019 genomföra vissa åtgärder som kompletteras med ett antal uppdrag som på 2 till 3 års sikt ska leda till att målet om en ekonomi i balans kan uppnås.

Karl Gudmundsson
Socialdirektör

Greger Kjellman
Ekonomichef

Beslutet expedieras till:
Kommunstyrelsen
Stadskontoret
Ledningsgruppen

Verksamhetsberättelse 2018

Socialnämnd

Innehållsförteckning

Inledning	5
Sammanfattning.....	5
Utmaningar framöver.....	5
Förvaltningens organisation.....	6
Fem år i sammandrag.....	6
Årets verksamhet	7
Övergripande om resultat och kvalitet.....	7
Medarbetare	8
Personalstatistik	8
Rekrytering och kompetensförsörjning	9
Nämnd och gemensam verksamhet	11
Ekonomi	12
Individ- och familjeomsorg	13
Årets verksamhet	13
Fem år i sammandrag	14
Ekonomi	15
Barn- och ungdomsvård	16
Missbruksvård	18
Försörjningsstöd.....	20
Invandrar- och flyktingmottagning.....	21
Funktionen för ensamkommande barn	22
Årets verksamhet	22
Sektionen för ensamkommande barn och unga	24
Området EKB HVB och stödboende.....	24
Genomgångsbostäder.....	25
Tolk-verksamhet.....	25
Fem år i sammandrag	25
Ekonomi	26
Funktionshinderomsorg.....	27
Årets verksamhet	28
Fem år i sammandrag	29
Ekonomi	29
Boende och korttidsboende.....	30
Personlig assistans	32
Socialpsykiatri och boendestöd	34
Daglig verksamhet och resurs	37
Uppföljning av mål - sammanfattning	41

Måluppfyllelse	41
Attraktiv kommun	41
Hållbart samhälle	41
Medborgare	42
Verksamhet	42
Arbetsgivare	43
Ekonomi	43
Årets ekonomi	44
Ekonomi	44
Ekonomisk utveckling	44
Verksamhetsförändringar	48
Investeringar	49
Kvalitets- och patientsäkerhetsberättelse	50
Brukarundersökningar	50
Brukarundersökningar, IFO	50
Brukarundersökning, FO	53
Revisionsarbete	54
Kvalitetsrevisioner	54
Egenkontroll dokumentation	55
Erfarenheter från tillsynsmyndighet och domstol	56
Erfarenheter från tillsynsmyndighet, IFO (inklusive EKB)	56
Erfarenheter från tillsynsmyndighet, FO	57
Erfarenheter från domstol, IFO	58
Erfarenheter från domstol, FO	60
Lex Sarah och händelserapportering	60
Lex Sarah, IFO	60
Lex Sarah, FO	62
Händelserapportering	63
Patientsäkerhet	66
Vårdskador/lex Maria	66
Sår, infektioner och smitta	67
Läkemedelshantering	68
Fall	69
Samverkan och samarbete	69
Palliativ vård och omsorg	70
Framåtblick	72
Kompetensförsörjning	72

Välfärdsteknologi och digitala tjänster	72
Ekonomi i balans	73
Bilaga 1 - Uppföljning av mål och uppdrag	74
Mål och målindikatorer	74
Attraktiv kommun	74
Hållbart samhälle	75
Medborgare.....	78
Verksamhet.....	83
Arbetsgivare	86
Ekonomi	91
Uppdrag	93
Attraktiv kommun	93
Medborgare.....	94
Verksamhet.....	98
Arbetsgivare	104
Ekonomi	107
Resultatindikatorer	108
Bilaga 2 - Verksamhetsbeskrivning detaljerad.....	111
Individ- och familjeomsorg	111
Område barn och ungdomsvården	111
Område missbruksvården	111
Funktionshinderomsorg.....	112
Funktionshinderomsorgen i siffror-totalt	112
Område Personlig assistans.....	112
Område boende-korttids.....	113

Inledning

Sammanfattning

Socialnämnden har under året löst sitt verksamhetsmässiga uppdrag att erbjuda stöd, service och behandling inom verksamheterna individ- och familjeomsorg samt funktionshinderomsorgen vilket inte minst framgår av positiva resultat i brukarundersökningar.

Individ- och familjeomsorg har som ett led i att utveckla verksamheten arbetat med att genomföra metodförändringar där inriktningen är att i ökad utsträckning utveckla s.k. hemmaplanslösningar för barn och unga som är i behov av stödåtgärder. Detta kommer på olika sätt få positiva effekter framöver.

Missbruksvården har under året fått ökad efterfrågan på de tjänster som erbjuds. Den ambition som funnits att möta det ökade trycket med lösningar på hemmaplan har varit lyckosam.

Vi kan se att det tryck som tidigare funnits med anledning av ett högt mottagande av flyktingar avtagit under året i takt med ett lägre flyktingmottagande. Verksamheten har också fått anpassa sig till förändrade förutsättningar inom den nationella migrationspolitiken.

I takt med att kommunen växer ökar belastningen på funktionshinderomsorgen där områden som boende och korttidsboende vuxit under året. Komplexiteten inom området ökar vilket bl.a. märks i ökad vårdtyngd samt externa korttidsplaceringar.

Inom personlig assistans har den ändrade rättspraxisen inom området fått tydligt kännbara ekonomiska konsekvenser. Samtidig ska framhållas att arbetet inom detta område uppmärksammades på ett mycket positivt sätt när vi under hösten fick priset som årets LSS-kommun.

Området socialpsykiatri påverkas av att den psykiska ohälsan ökar i samhället. Detta tillsammans med befolkningstillväxt ökar trycket på verksamheten och antalet personer som beviljas stöd blir allt fler.

Den negativa avvikelsen mot budget blev kraftig och uppgår till -117 mnkr vilket till stor del förklaras av att kostnader kopplat till personlig assistans enligt LSS stigit kraftigt samt att kostnader för placeringar av barn- och unga är fortsatt höga.

Utmaningar framöver

Inom den löpande verksamheten finns naturligtvis en mängd utmaningar framöver och vad gäller funktionshinderomsorgen kommer vi med spänning följa vad som händer avseende personlig assistans och inte minst då beroende på hur regeringen väljer att hantera den nyss avslutade och den aviserade nya LSS-utredningen.

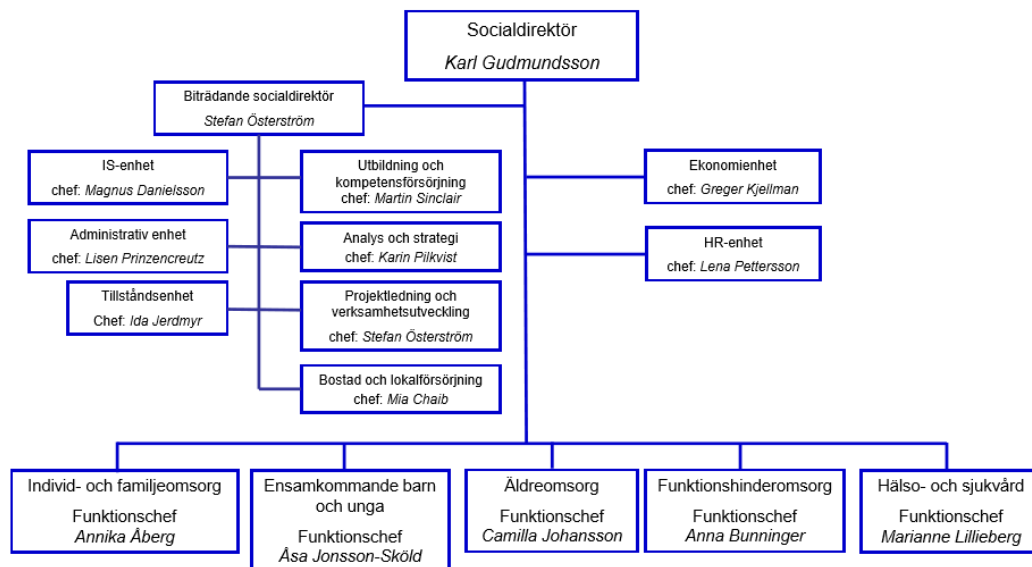
Inom individ- och familjeomsorgen är inriktningen att minska institutionsplaceringar av barn och unga. Missbruksvårdens situation med ökat narkotikamissbruk och de lättåtkomliga narkotikerna är en viktig fråga. Att öka förmåga till egenförsörjning är fortsatt viktigt och kan ske genom bl.a. snabbare flöden från ansökan om försörjningsstöd till egenförsörjning och samarbetet med olika aktörer. Individ- och familjeomsorgens arbete som rör människor som utsätts för våld i nära relation behöver prioritet.

Förvaltningens förmåga att behålla utveckla och rekrytera medarbetare kommer vara avgörande för vår möjlighet att kompetensförsörja framöver. I detta behöver vi bl.a. fortsätta på den inslagna vägen att tillsammans med fackliga organisationer förbättra och utveckla det systematiska arbetsmiljöarbetet och samverkan. Dialogen är förvaltningens strategi för hur vi långsiktigt ska arbeta för att utveckla och förbättra verksamheten och inom ramen för detta ledningssystem ges förutsättningar för delaktighet och engagemang hos såväl chefer som medarbetare vilket bl.a. skapar förutsättningar för att behålla och utveckla personalen.

Ökad digitalisering inom vård- och omsorgssektorn kan stärka arbetet för en mer jämlik och likvärdig vård av god kvalitet. För att möta framtidens växande behov måste digitala lösningar användas för att kunna nyttja resurserna på bästa sätt. Införandet av det nya verksamhetssystemet kommer att kräva kraftsamling och har hög prioritet. Det kommer att ge möjlighet till effektivare arbetssätt och e-tjänster.

Ett arbete har inletts med att skapa förutsättningar för en ekonomi i balans vilket kommer ställa stora krav på att kunna styra ekonomin i denna riktning samtidigt som den höga kvaliteten i verksamheten ska vidmakthållas. Strategin är att under 2019 genomföra åtgärder som kompletteras med ett antal uppdrag som på 2 till 3 års sikt ska leda till att målet om en ekonomi i balans ska uppnås.

Förvaltningens organisation

Fem år i sammandrag

	2014	2015	2016	2017	2018
Nettokostnad, mnkr	1 291	1 334	1 340	1 473	1 566
Budgetavvikelse, mnkr	-85	-40	9	-89	-117
Antal tillsvidareanställda	1 785	1 894	1 993	2 085	2 122
Antal hushåll med försörjningsstöd, snitt per månad	1 641	1 500	1 345	1 196	1 136
Antal barn/ungdomar inom barn- och ungdomsvården	1 231	1 115	1 113	1 151	1 095

Antal aktualiseringar missbruksvården	1 596	1 233	1 115	1 432	1 906
Antal mottagna nyanlända invandrare	550	569	810	894	609
Antal nya ensamkommande barn	44	338	32	8	18
Antal funktionshindrade som får stöd av verksamheten, totalt	1 832	1 887	1 907	1 974	2 024
Antal personer med beslut om daglig verksamhet	647	665	641	627	639
Antal personer med beslut om personlig assistans	276	265	268	273	264
Antal personer med beslut om boendestöd	489	501	501	537	576

Årets verksamhet

Övergripande om resultat och kvalitet

De resultat verksamheten uppnått (medborgarperspektiv och verksamhetsperspektiv) redovisas i kvalitets- och patientsäkerhetsberättelsen. En kortare sammanfattning görs nedan. Resultaten i arbetsgivarperspektivet redovisas under rubrik ”Medarbetare” och i ekonomiperspektivet under ”Årets ekonomi” samt även i anslutning till beskrivningen av de olika verksamheterna.

Rubrik	Kortare kommentar/analys
Kvalitetsrevision	Revision görs vartannat år i verksamheten och gjordes senast i socialnämndens enheter 2017. Övergripande bild är att det behövs en utveckling av det systematiska kvalitetsarbetet, men att mycket bra verksamhet med den enskilde i centrum också pågår. Läs mer från sidan 54.
Lex Sarah och övrig händelserapportering	En viktig del för att uppnå bättre kvalitet är att lära av det som går fel. Inom socialnämndens verksamhet år 2018 handlar det bland annat om brister i samverkan (individ- och familjeomsorgen) och brister i bemötande från personal (funktionshinderomsorgen). När det gäller händelserapportering kan det också noteras att det brister i struktur och uppföljning av det som går fel. Läs mer från sidan 60.
Patientsäkerhet	Det har varit relativt få rapporterade vårdskador inom socialnämndens verksamhet. Flera andra faktorer belyses också i patientsäkerhetsberättelsen, bland annat att det finns förbättringar att göra som gäller basala hygienrutiner. Läs mer från sidan 66.
Brukarundersökningar	Många brukarundersökningar görs inom nämndens verksamhet, vilket är positivt. Mer finns att göra för att få en ännu bättre struktur och möjlighet att följa utveckling över tid. När det gäller brukarundersökning försörjningsstöd är resultaten goda och bättre än i riket i stort. För funktionshinderomsorgen spretar resultaten, när de jämförs med riket, i vissa avseenden är de bättre – i andra sämre. Läs mer från sidan 50.
Dokumentation	I år går det att på ett bättre sätt följa upp egenkontroller som gjorts i verksamheten, åtminstone inom funktionshinderomsorgens område. Egenkontrollerna visar på en del förbättringsområden, det finns till exempel en del brister när det gäller dokumentation vid avvikelser från genomförandeplan. Som helhet visar egenkontrollerna inom funktionshinderomsorgen en bättre kvalitet än inom äldreomsorgens område. Glädjande är resultatet att kränkande formuleringar inte används i dokumentationen. Läs mer från sidan 55.
Slutsatser från domstol och tillsynsmyndighet	Av de ärenden som överklagats och där det kommit domar visar det sig att handläggningen i huvudsak är i linje med rättspraxis, det finns inga större förändringar av handläggningen som behöver göras med anledning av årets domar. När det gäller det som kommit från tillsynsmyndighet till socialnämnden är det framför allt värt att nämna att IVO uppmärksammat en rad ärenden inom funktionshinderomsorgen där enskildas beslut inte kunnat verkställas i tid. Läs mer från sidan 56.

Medarbetare

Personalstatistik

Antal tillsvidareanställda

	2017	2016	2017	2018
Socialnämnden	1 894	1 993	2 085	2 122
varav kvinnor	1 545	1 610	1 697	1 720
varav män	349	383	388	402

Antalet tillsvidareanställda är något fler och det är inom funktionshinderomsorgen som utökningen skett, då främst inom område boende korttids.

Genomsnittlig tjänstgöringsgrad

Procent	2015	2016	2017	2018
Tillsvidareanställda	94	95	95	95
kvinnor	94	94	95	95
män	96	96	97	97

Andel heltidsanställda

Procent	2015	2016	2017	2018
Andel anställda med heltidsanställning	70	73	75	75
Andel av kvinnor som innehar heltidsanställning	67	71	72	72
Andel av män som innehar heltidsanställning	82	83	86	87

Den genomsnittliga tjänstgöringsgraden och andelen som har en heltidsanställning ligger kvar på samma nivå som tidigare år.

Timmar, fyllnadstid och övertid

Enligt kommunprogrammet ska timanställningar minska och hållas på en balanserad nivå utifrån behovet. Antalet timmar utförda av timanställda redovisas omräknat till antal årsarbetare. Även fyllnadstid och övertid redovisas omräknat till antal årsarbetare.

Antal timmar omräknat till årsarbetare	2016	2017	2018
Fyllnadstid	22	20	18
kvinnor	18	17	15
män	4	3	3
Övertid	23	22	24
kvinnor	17	17	18
män	6	5	6
Tid utförd av timanställda	233	225	196
kvinnor	150	142	132
män	83	83	65
Totalt antal årsarbetare	278	267	238

Antalet timmar som utförts av timavlönade motsvarar 196 årsarbetare vilket är en minskning med 29 årsarbetare. Samtidigt har fyllnadstiden minskat och övertiden ökat något.

Det är viktigt med ett fortsatt arbete som leder till en minskning av timanställningar. Detta för att

klara heltid som norm kostnadsneutralt. En utbildning för chefer i strategisk och operativ bemaningsplanering genomförs och det finns nu även stöd för chefer i schemaläggning på förvaltningen.

Rekrytering och kompetensförsörjning

Kompetensförsörjning är och har varit en av socialförvaltningens största utmaningar under 2018. Vår förmåga att behålla och utveckla våra medarbetare kommer vara avgörande för vår kompetensförsörjning under en längre tid framöver.

Under 2018 har 385 tillsvidareanställda medarbetare (8 %) i socialförvaltningen valt att sluta i kommunen. 97 tillsvidareanställda medarbetare har gått i pension. Det gör att vi under 2018 har haft en total personalrörlighet på 10 %.

Inför året sade vi att det är viktigt att fokusera på att vara en attraktiv arbetsgivare genom att möjliggöra medarbetarnas engagemang och delaktighet samt skapa goda arbetsvillkor, fortsätta med att öka chefstätheten och att kvalitetssäkra den introduktion alla nya medarbetare skall ha/har rätt att få.

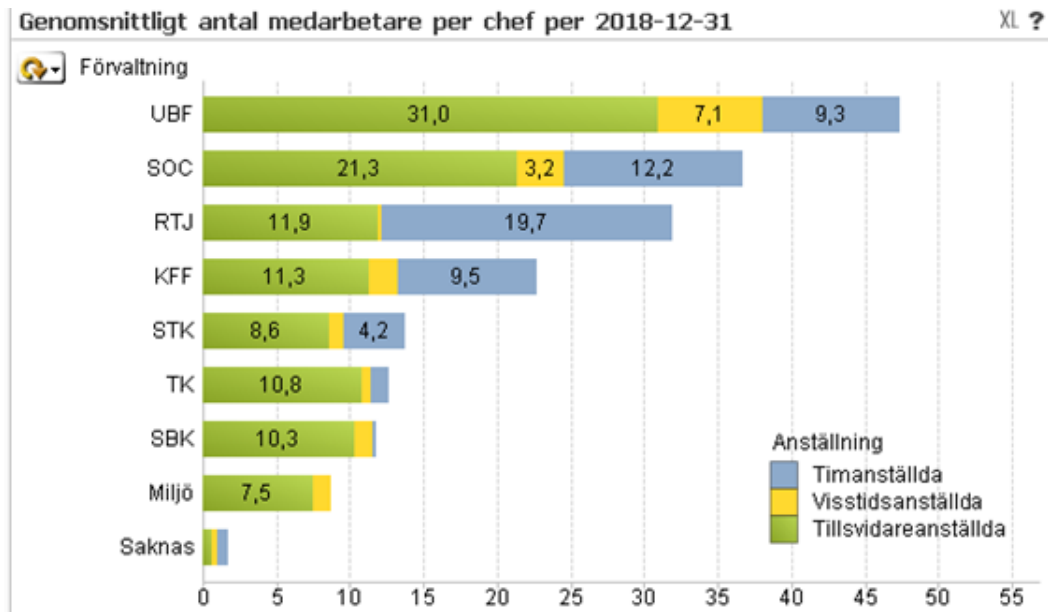
Behålla och utveckla

Under 2018 har vi tillsammans med de fackliga organisationerna startat ett förbättringsarbete avseende det systematiska arbetsmiljöarbetet och samverkan. Det kommer fortsätta under hela 2019 med ett antal uppdrag och förbättringsåtgärder. Målet för det förbättringsarbetet har varit att öka delaktighet och engagemang för alla medarbetare.

Dialogen som är socialförvaltningens strategi för hur vi långsiktigt ska arbeta för att utveckla, förändra och förbättra verksamheten och vårt arbetssätt har utvecklats till ett ledningssystem som nu är beslutat av nämnderna. Dialogen ger förutsättningar för delaktiga och engagerade medarbetare som har inflytande över sitt arbete.

Inför 2018 skrev vi även att ett gott medarbetarskap hänger ihop med ett gott ledarskap. Förutsättningar för chefskapet är en avgörande faktor för vår attraktivitet som arbetsgivare. Vi kan nu, när 2018 är passerat, konstatera att det genomsnittliga antalet medarbetare per chef fortfarande är för högt för att ge chefen rätt förutsättningar och möjliggöra ett gott ledarskap.

Socialförvaltningens chefer har idag i genomsnitt 21 medarbetare. Äldreomsorgens enhetschefer har i genomsnitt 25 medarbetare. Hälften av cheferna inom äldreomsorgen har fler än 30 medarbetare. Funktionshinderomsorgens enhetschefer har i genomsnitt 21 medarbetare. Tekniska kontorets chefer har i genomsnitt 11 medarbetare.

Det utvecklingsarbete som startat under 2018 kring det systematiska arbetsmiljöarbetet och samverkan kommer ge cheferna bättre stöd i genomförande och uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet och skapa möjligheter till bättre dialog med medarbetarna kring verksamhetsutveckling och arbetsmiljö.

Att fler jobbar mer är en av våra kompetensförsörjningsstrategier. Heltid som norm som Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, och Kommunal kom överens om 2016, blev till en handlingsplan i kommunen 2017. Socialförvaltningen har under året som gått utbildat alla chefer i strategisk bemanningsplanering och påbörjat ett införande av ett stödsystem för strategisk och operativ bemanningsplanering, Time Care Multi Access. Två schemacontrollers som ska stötta chefer i arbetet med bemanningsplanering har anställts och en gemensam bemanningsstrategi har konkretiserats i en Bemanningshandbok. Att gå från en deltidorganisation till en heltidsorganisation är ett stort förändringsarbete som kommer kräva mycket arbete för alla inblandade. Att samtidigt göra detta kostnadsneutralt för verksamheten är ytterligare en utmaning. Glädjande är att vi ser att den genomsnittliga tjänstgöringsgraden ökar och att användandet av timavlönade minskar.

Arbetet med att sänka sjukfrånvaron har fortsatt under året. Hemtjänsten har speciellt fokuserat på de medarbetare som har flest sjukfrånvarotillfällen. Enhetschef har fått stöttning av HR-funktionen på förvaltningen tillsammans med Kommunhälsan för att tillsammans med medarbetaren kartlägga orsaker till den höga frånvaron och arbeta med åtgärder.

Förvaltningen har under året fortsatt att arbeta med kompetensutvecklingsgrupper och där haft fokus på introduktion för att säkerställa en god start för alla nya medarbetare. Varje funktion har nu sin kompetensutvecklingsgrupp och en förvaltningsgemensam kompetensutvecklingsgrupp för chefer har startats. Arbetet med att förbättra i stödsystemen kring vår utbildningsadministration har fortsatt.

Rekrytera

Under 2018 har arbetet med en samordnad rekrytering fortsatt. Semesterrekryteringen är en stor utmaning varje år och inte minst 2018. Utifrån den uppföljning vi gjorde efter sommaren 2017 gjordes ett antal förbättringar inför 2018 som slog väl ut. En sådan förbättring har varit att få ut de

sökande till cheferna snabbare. I uppföljningen efter sommaren 2018 kan vi se att cheferna upplever att detta blivit mycket bättre och kandidaterna upplever att de får snabbare återkoppling. Rekryteringsträffar med möjlighet till ”speedintervjuer” genomfördes under våren. Denna möjlighet att på plats få presentera sig för rekryterande chefer upplevdes positivt från kandidaterna.

Rekryteringsenheten har publicerat 637 annonser under 2018. 17 712 personer har sökt de utannonserade tjänsterna.

Nämnd och gemensam verksamhet

Socialförvaltningens gemensamma verksamhet omfattar såväl den politiska verksamheten som den gemensamma staben. De gemensamma funktionerna är organiserade i olika enheter. I den gemensamma staben arbetar cirka 120 medarbetare och budgeten omfattar 122 miljoner. Av den gemensamma verksamheten fördelas 60 % på äldrenämnden och 40 % på socialnämnden. Inom gemensam stab och ledning arbetar en rad olika professioner för att säkerställa att arbetet utförs med en god kvalitet. Uppdragsgivare till gemensam stab i förvaltningen utförs primärt av förvaltningsledningen och leds av socialdirektör.

Under verksamhetsåret 2018 har gemensam verksamhet fortsatt att arbeta med de prioriterade områden som utgår från DIALOGEN. Under året har förvaltningens organisering av förbättringsarbetet utvecklats bland annat genom att en organisation med roller och ansvar arbetats fram. Vidare har en avslutande och sammanfattande rapport kring arbetet med DIALOGEN redovisats och godkänts av nämnden vid dess sammanträde i december månad. Arbetet med DIALOGEN förvaltas nu vidare i form av nämndens ledningssystem. Ytterligare steg framåt har tagits vad gäller arbetet med att säkerställa att gemensamma processer dokumenteras och kartläggs. Under året har förvaltningen av arbetet utvecklats genom att det skett särskilda revisioner av kartlagda processer. Vidare har arbetet fortsatt med att utföra så kallade kvalitetsrevisioner och egenkontroller. Resultat av egenkontroller och kvalitetsrevisioner har dokumenterats för respektive enhet. Vidare har även övergripande analyser sammanställts i särskilda kvalitetsrapporter som redovisats till nämnden under verksamhetsåret.

Ett stort steg framåt har tagits i förvaltningens arbete mot att införa ett nytt verksamhetssystem. Under året har förvaltningen ingått ett avtal med företaget Pulsen och arbetet med att införa systemet COMBINE har tagit vid. Under sommaren har en projektorganisation för införande arbetats fram med särskilda delprojektledare för genomförandet. Projektet har också påbörjat arbetet med införandet av fas 1 som omfattar försörjningsstöd och familjerätt.

Arbetet med lokalförsörjning har också utvecklats under året. Förutom mer genomarbetade underlag för investeringar har också förvaltningen tagit ett initiativ för ett mer samordnat ansvar vad gäller fastighetsgenomgångar. Ett stort antal lokalprojekt har genomförts som bland annat handlar om att verksamheter flyttats till andra lokaler eller att nybyggda/renoverade lokaler ska tas i anspråk. Utöver detta har en kapacitetsbedömning påbörjats av olika särskilda boenden. Efterfrågan på bostadssociala kontrakt har varit omfattande som ett resultat av bostadsmarknaden i kommunen. En konsekvens av detta har inneburit ett omfattande arbete vad gäller att finna tillfälliga boendelösningar för stora grupper av människor och där utfallet under året i form av lägenheter i förstahandskontrakt har varit låg.

Personalförsörjning och samordnad kompetensutveckling har under 2018 blivit allt mer prioriterade frågor för staben (se särskild redovisning under punkten Personalredovisning). Vårens arbete med rekryteringar inför sommaren har varit prioriterat. Vidare har ett andra trainee-program för

handläggare genomförts med mycket positiva resultat. Utöver detta har också förvaltningens arbete med bemanningsplanering intensifierat som en effekt av det kollektivavtal som omfattar heltid som norm och ökad sysselsättningsgrad. Vad gäller det systematiska arbetsmiljöarbetet har en gemensam plan sammanställts mellan fackliga företrädare och socialförvaltningen. Genom planen finns färdiga prioriteringar kring ett fortsatt utvecklingsarbete. Under 2018 har förvaltningen ytterligare förstärkt sitt arbete med den samordnade kompetensutvecklingen. Bland annat har flera introduktionsutbildningar standardiserats. Särskilda grupper för samordning av kompetensutveckling har organiserats och i början av 2019 passerade förvaltningen över 4000 timmar av visningar i Socialtjänsten play (en hemsida för cirka 100 utbildningsfilmer som producerats i den gemensamma staben).

Flödet av ärenden till nämnderna har varit omfattande under året och krävt effektiva processer för hantering och utredning. Särskilt är det områdesnämnderna som har haft en stor mängd ärenden då antalet placeringar har ökat inom bland annat individ- och familjeomsorgen. Den administrativa enheten har i dessa sammanhang varit en viktig funktion för koordinering, utredning och samordning av förvaltningens beredning av ärenden till de fem nämnderna. Ärenden har i mycket stor utsträckning utretts inom uppsatta tidsramar, vilket indikerar att nuvarande rutiner fungerar på ett hållbart och samordnat sätt mellan stabens samtliga enheter. Till detta kommer ett intensivt arbete vad gäller att förbereda om att förändra rutiner kopplat till införandet av ny nämndsorganisation med start 2019-01-01.

Ekonomienheterna (ekonomienheten och den ekonomiadministrativa enheten) har, i takt med mer negativa prognoser, bland annat arbetat med analys och uppföljning av specifika verksamhetsområden. Vidare har funktionen för ensamkommande barn krävt en organisation för återsökning av statliga medel, vilket organiserats av ekonomienheterna.

Under 2018 har tillståndsenheten påbörjat det förändringsarbete som en ny lag för försäljning av tobak kommer innebära för kommunen som myndighet med start den 1 juli 2019. Enheten har också haft en hög prioritering vad gäller att systematiskt bedriva olika tillsynsbesök samt att digitalisera samtliga ärenden för en effektivare handläggning. Som ett resultat av genomförda förbättringar kunde verksamheten också visa på förbättrade resultat i den kommunövergripande undersökning där företag värderar kommunens olika tjänster.

Sedan augusti månad har en enhet bildats vid gemensam stab med fokus på välfärdsteknik. Enheten kommer successivt att samordna olika frågor inom aktuellt område. Under hösten har slutförandet av nyckel-fria lås varit prioriterat, men även olika pilotprojekt kring trygghetslarm har genomförts.

Ekonomi

Nämnd och gemensam verksamhet visar en negativ budgetavvikelse på 1,5 mnkr för 2018. Det är gemensam verksamhet som står för den negativa avvikelsen medan nämnderna visar på en positiv avvikelse mot budget.

Det är framförallt inom personalenheten som budgetavvikelsen återfinns. Det beror dels på att kostnaderna för facklig tid har blivit betydligt högre eftersom Socialförvaltningen numera blir debiterade en andel av de fackliga kostnaderna baserat på antalet medlemmar istället för den faktiska lönekostnaden för fackliga företrädare. Dels beror det på att kostnaderna för lönebidragsanställningar har ökat kraftigt. Även personalkostnaderna avviker mot budgeten.

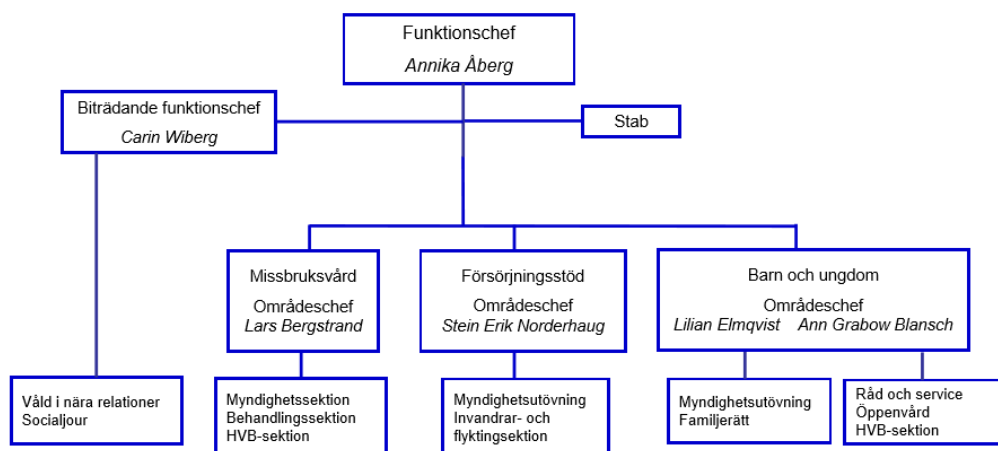
Budgetavvikelsen återfinns också inom enheten för lokal och bostadsförsörjning och beror här till största delen på att hyres- och städkostnaderna samt anpassningsåtgärder för gemensamma kontorslokaler har ökat. Tidigare var dessa kostnader utspridda i funktionerna men nu är de samlade centralt vilket gör att underskottet framkommer tydligare.

Dessutom har kostnaden för sociala kontrakt, inom bostadsenheten, ökat då man bland annat har behövt göra flera omfattande saneringar samt betala för tomhyror.

Utöver detta så är hela socialförvaltningen i färd med att byta verksamhetssystem. Detta är ett stort projekt som löper under flera år men där man nu kommit till att man behöver tillsätta personal för att säkerställa att man ska kunna driva arbetet framåt på ett bra sätt. Detta innebär att det under en lång tid framöver kommer generera ökade kostnader vilket är en bidragande orsak till den negativa budgetavvikelsen.

Verksamhet	Bokslut 2017	Budget 2018	Bokslut 2018	Avvikelse	%
Nämnd	4,4	5,2	4,5	0,7	13,5
Gemensam verksamhet	65,5	55,8	58,0	-2,2	-3,9
Totalt	69,9	61,0	62,5	-1,5	-2,5

Individ- och familjeomsorg

Årets verksamhet

Individ- och familjeomsorgen (IFO) består av tre områden där barn och ungdom utgör ett, missbruksvård ett och försörjningsstöd med invandrar- och flyktingsektionen ett tredje. Från oktober 2017 är Våld i nära relation med Mottagningen för våldsutsatta och Alternativ till våld (MFV/ATV) samt socialjouren organiserade under en chef och ligger direkt under IFO stab. Inom varje område finns myndighetsutövning och verksamheter som genomför biståndsbeslutade insatser eller enheter dit man kan vända sig för att få råd eller service.

Personalförsörjningsproblemen som funnits inom IFO och barn- och ungdomsvårdens myndighetsdel i synnerhet under ett flertal år tog en positiv vändning under slutet av 2016. Vändningen är

bland annat ett resultat av ett flertal åtgärder som utökning av antalet personal, lönesatsningar, traineetjänster och införande av 7-timmarsdag inom myndighetsutövningen. Men den just nu gynn-samma personalförsörjningssituationen inom IFO kan vara en färskvara. Historiskt har det svängt snabbt och de demografiska förändringarna kommer att påverka tillgången på arbetskraft.

Mediafokus har varit stort på den tragiska händelsen i Huskvarna i augusti där en EU-migrant misstänktes ha bragts om livet. Även en händelse på Råslätt där en elev knivskar andra elever fick mycket mediauppmärksamhet men under en begränsad period.

Flera genomlysningar har genomförts och redovisats under året. Hela missbruksvården har varit föremål för en omfattande genomlysning under ledning av områdeschef och med brukarstyrda brukarrevisioner. Denna genomlysning kompletterades med en utredning av externa konsulter som undersökte de organisatoriska förutsättningar för hemmaplanslösningar som alternativ till externa placeringar på behandlingshem. Externa konsulter gjorde en genomlysning av försörjningsstödet med fokus på processen från ansökan om försörjningsstöd och stödet och hjälpen den enskilde får till att nå egenförsörjning. Inom barn- och ungdomsvården genomlystes processen vid placeringar av barn på institution. Fokus här var också att undersöka förutsättningarna för hemmaplanslösningar då forskning visar att det finns en hög risk för att barns problem kan förvärras vid institutionsplaceringar.

Senaste årens stora kostnadsökningar och budgetöverskridanden inom IFO har krävt och kommer att kräva förändringar i arbetssätt, att använda resurserna effektivt utifrån ett helhetsperspektiv, att utveckla hemmaplanslösningar, ändra på organiseringen av personal och deras uppdrag m.m. Resultatet för 2018 visar att arbetet redan gett visst resultat.

Under året har mycket fokus legat på att hejda kostnadsökningarna och komma närmre en budget i balans. Det har handlat om förändrade arbetssätt för att minska externa placeringar och att få till en hög kostnadsmedvetenhet i stort som smått hos chefer på alla nivåer och hos alla medarbetare. Årets resultat visar att kostnadsökningarna har dämpats och att budgetöverskridandena minskat något.

Ett antal Lex Sarah-utredningar har pekat på brister i samverkan. Genomlysningarna visar hur den specialiserade organiseringen bidrar till svårigheter i samverkan. Arbete med hur vi får till ett sammanhållet IFO har gjorts, bland annat Workshops för medarbetare för att få en konkret bild av svårigheter och möjligheter. Vidare finns nu instruktioner för hur man gör intern samordnad plan (SIP) på intranätet

Fem år i sammandrag

	2014	2015	2016	2017	2018
Nettokostnad våld i nära relation, mnkr	8,6	8,9	9,8	12,2	11,9
Budgetavvikelse våld i nära relation, mnkr	-1,6	-0,7	-0,6	-1,9	-1,6
Mottagning för våldsutsatta, nya ärenden	310	302	275	343	309
- varav kvinnor/män i procent		94/6	97/3	96/4	97/3
Beslut om jourlägenheter	34	36	22	18	20
Beslut om skyddat boende i Jönköping	25	13	16	13	15
Beslut om skyddat boende i annan kommun	6	6	15	12	14
Antal ärenden socialjouren (Jönköping)	1 676	1 831	1 871	1 392	1 580

Kommentar till budgetavvikelse

Under övrigt IFO ligger våld i nära relation. Antalet nya ärenden var på en topp 2017 för att

minska till 2018. Av de som placeras i skyddat boende måste ungefär hälften placeras i andra kommuner. Kostnaden för dessa placeringar låg på samma nivå som 2017. 4 mnkr. Men med en budget på 0,9 mnkr blir de ett underskott på 3,1 mnkr.

Socialjouren gick med ett underskott på 0,4 mnkr.

Ekonomi

mnkr	Bokslut 2017	Budget 2018	Bokslut 2018	Avvikelse	Avvikelse %
Barn och ungdomsvården	296,9	270,4	305,6	-35,2	-12
Missbruksvården	69,4	69,5	73,0	-3,5	-5
Övrigt IFO	34,0	29,4	31,4	-2	-6
Invandrar och flyktingverksamhet	0	0	0	0	0
Summa individ- och familjeomsorg	400,3	369,3	409,9	-40,7	-10
Försörjningsstöd m.m	142,5	142,9	148,3	-5,4	-4
-varav ekonomiskt bistånd	107,1	105,9	107,2	-1,3	-1
Totalt	542,8	512,2	558,2	-46,1	-8

Kommentar till budgetavvikelse

Funktionen gick med ett betydande underskott för 2018. Ett underskott på 46 mnkr. Nettokostnaderna har ökat med 15 mnkr från 2017. Det motsvarar 3 % vilket är något högre än omsorgsprisindex och vad löneökningarna genererade.

Personalkostnaderna under 2018 uppgick till 208 mnkr, ett underskott på 2 mnkr och en ökning på 10 % jämfört med 2017. Den största delen återfinns inom barn och ungdomsvården. Den omorganisation som gjorts, med fler tjänster som påföljd, innebar högre kostnader än budgeterat. En god organisation har även inneburit att inga vakanta tjänster har behövts tillsättas genom bemanningsföretag.

Funktionens kostnad för lokaler kopplat till dessa personalverksamheter har ökat med 10 %, ett underskott på 5,4 mnkr. Flytten till Madängen har ökat kostnaderna med 3 mnkr och en budget som har minskat under åren genom diverse besparingar.

Ett flertal verksamhet har förvaltningen genom samverkansavtal med andra aktörer som Barnahus, Familjehemsresursen, Familjerådgivningen, Ungdomsmottagningen, Mix och Finsam. Dessa verksamheter har genererat en kostnadsökning på 17 % och ett underskott på 2,3 mnkr.

Barn och ungdom har ett betydande underskott som härrör sig till placeringar av olika slag och köpt öppenvård. Totalt 29 mnkr. Här har kostnaderna minskat jämfört med 2017 med 3 mnkr. Framförallt kostnaderna för konsulentstödda familjehem och köpt öppenvård har minskat. Även kostnader för extern institutionsvård har minskat trots att antalet årsplaceringar ligger på samma nivå som 2017. Dock har kostnaden för vårt interna HVB ökat på grund av lägre beläggningsgrad.

Inom missbruksvården återfinns ett överskridande i förhållande till budget för placeringar och köpt öppenvård på 3,8 mnkr. En kostnadsökning jämfört med 2017 med 7 %. Framförallt så har kostnaden för förvaltningens interna HVB Bruksborg ökat med 1 mnkr. Även köpt öppenvård ökar något och familjehemsvården.

Nettokostnaden för skyddat boende är oförändrad jämfört med 2017 men med den lilla budgeten på 0,9 mnkr blir det ett underskott på 3 mnkr.

Inför 2018 minskades budgeten för försörjningsstöd avseende bidrag till enskild kraftigt. Dessutom minskade intäkterna för återbetalningar i förhållande till 2017. Härigenom blev det ett överskridande på 1,3 mnkr. Rehabprojektet som tidigare finansierades av flyktingfonden belastar nu försörjningsstöd och genererade ett överskridande på 1,6 mnkr. Omställningen till en lägre bemaning får helårseffekt först under 2019.

Barn- och ungdomsvård

Befolkningen i kommunen har fortsatt att öka, vilket sannolikt bidragit till att antalet ansökningar/anmälningar till barn- och ungdomsvården (BoU) ökat jämfört med föregående år, från 4069 till 4378. Antalet barn och unga som placerats utanför hemmet på institution eller i familjehem ligger dock kvar på samma nivå som 2017.

BoU har under 2018 skapat en intern enkät för att följa alla nyplaceringar som gjorts utanför hemmet. Den har följts upp ca varannan månad i BoU ledningsgrupp för att på sätt snabbare kunna identifiera förbättringsområden i vårdkedjan och framför allt undvika akuta placeringar. Andelen omedelbara LVU har minskats sedan föregående år.

Ansvaret för rekrytering av alla jourhem, inklusive konsulentstödda, har lagts över till den gemensamma familjehemsvården. Sannolikt har det bidragit till att andelen konsulentstödda familjehem blivit färre.

Hösten 2018 genomfördes en fördjupad utbildning i Signs of safety riktad till alla chefer och arbetsledare inom BoU samt några medarbetare. Signs of safety är ett arbetssätt som i hög grad involverar barn, ungdomar och familjer samt deras nätverk i arbetet med att ta fram lösningar, vilket underlättar hemmaplanslösningar.

Genomlysningen av processen vid institutionsplaceringar presenterade för nämnden i december. I genomlysningen föreslås bland annat:

- Förstärk arbetet med familjernas nätverk
- Se över arbetsgruppernas storlek inom myndighetsutövningen
- Utvärdera HVB-uppföljarnas roll och uppdrag
- Förbättra beslutsunderlag, analys, vårdplan, plan för hemgång
- Akut- och pausplatser i egen regi

Öppenvården har haft ett ökat tryck vilket inneburit prioritering av barn som varit institutionsnära, vilket gjort att ärenden som inte bedömts som akuta fått vänta på insatser. Öppenvården har prioriterat sitt uppdrag att minska placeringar vilket bidragit till kortare placeringstider i vissa fall och högintensiva i andra.

Tellus stödboende har vidgat sin målgrupp till att ta emot även ungdomar mellan 16-18 år vilket krävt nattbemanning. De har kunnat ta emot enstaka placeringar som kommit från institution och bidragit till att minska kostnader för institutionsvården. Nattbemanningen har bidragit till budgetöverskridande inom den enheten men minskat kostnaden för placeringar. Genom att ersätta placeringar på institution med placering på Tellus har totalkostnaden för BoU kunnat minskas med dryga 600 tkr.

Kärrarps gård med målgrupp flickor 13-20 år har under 2018 haft färre inskrivna än under 2017.

Orsak till detta är en komplex problematik hos de inskrivna flickorna vilket medfört att nyinskrivningar inte kunnat göras. Under sommaren blev det intagningsstopp för akutplaceringar.

Föräldraskapsstödet har under 2018 vidgat uppdraget till att erbjuda riktat föräldrastöd till föräldrar med barn i åldern 6-12 år i områdena Öxnehaga, Österängen och Rosenlund. Fältgruppen har också haft mer fokus i sitt uppdrag att erbjuda föräldrar med barn i åldern 16-18 år stöd i sin föräldraroll. Webplattformen förälder JKPG har publicerats där föräldrar och samverkanspartners kan söka information om kommunens föräldraskapsstöd och få tips och råd i sin föräldraroll.

Fem år i sammandrag

	2014	2015	2016	2017	2018
Nettokostnad, mnkr	247,1	275,4	265,9	296,9	305,6
Budgetavvikelse, mnkr	-21,9	-30,2	-10,3	-46,1	-35,2
Antal barn/ungdomar inom barn- och ungdomsvården	1 231	1 115	1 113	1 151	1 095
Antal anmälningar/ansökningar	3 920	3 729	3 724	4 069	4 378
Antal utredningar som inte är avslutade inom 4 mån, snitt per mån	99	60	44	55	3
Antal förhandsbedömningar som inte är avslutade inom 14 dagar, snitt per mån	16	17	36	42	34
Årsplaceringar extern institution	36,4	46,2	44,1	49,7	49,4
- varav pojkar/flickor/föräldrar i procent	63/31/6	57/37/6	61/32/7	52/39/8	51/42/7
Årsplaceringar egna HVB	0	0	2,5	3,8	4,1
- varav pojkar/flickor i procent			0/100	0/100	0/100
Barn placerade i familjehem, genomsnitt per månad	151	150	145	154	154
- varav pojkar/flickor i procent	55/45	54/46	56/44	54/46	52/48
- varav arvoderade/konsulentstödda familjehem i procent	nov-89	86/14	86/14	84/16	87/13
Ungdomsbehandling, antal barn	93	91	114	106	111
- varav pojkar/flickor i procent	62/38	53/47	58/42	49/51	42/58
Familjebehandling, antal barn	268	283	281	320	300
- varav pojkar/flickor i procent	50/50	54/46	49/51	46/54	53/47
Tellus ungdomsboende		31	34	31	34
- varav pojkar/flickor i procent		55/45	47/53	61/39	55/45

Kommentar till budgetavvikelse

Barn och ungdomsvårdens nettokostnader blev 305,6 mnkr. Ett negativt resultat på 35,2 mnkr.

Antalet årsplaceringar på institutionsvård blev den samma som 2017. Något färre föräldrar och något fler pojkar. Trots samma antal på extern institutionsvård har kostnaden minskat med dryga 2 mnkr. Dock är det här det betydande underskottet återfinns, minus 18 mnkr. Den genomsnittliga bruttokostnaden per dygn har ökat från 4600 kr till 4700. För en SoL-placering var kostnaden 4500 kr/dygn och en LVU 5000 kr/dygn.

Under året har det interna HVB Kärrarp haft en fortsatt låg belägningsgrad av områdets egna placeringar. Resultatet vägs upp av intäkter för externa placeringar från funktionen av ensamkommande barn och även andra kommuner. Nettokostnaden per årsplacering på Kärrarp var 5800 kr/dygn och en extern 4500 kr/dygn. Båda dessa genomsnittskostnader har minskat med 100 kr jämfört med 2017.

Under året har Tellus, tidigare ungdomsboende omvandlats till ett stödboende. Med nattbemanning

kan de nu ta emot barn under 18 år. Tre barn som är under 18 har bott på Tellus. Kostnadsökningen för denna nattbemanning var 1,5 mnkr men hämtats hem då ett flertal barn kunnat bo där istället för att placeras externt vilket gjort en besparing totalt på drygt 0,6 mnkr.

Antalet barn i familjehem är i stort sett oförändrat. Dock har en förskjutning skett mot fler arvoderade än konsulentstödda. Nettokostnadsminskningen för dessa verksamheter var 1 mnkr men ändå ett underskott på 9 mnkr. Den genomsnittliga dygnskostnaden för en placering på konsulentstött familjehem har varit 1750 kr. Kostnaden för jourfamiljer har dock ökat med 1 mnkr och ett underskott på samma. Antal barn med beslut om jourfamilj har även ökat från 26 till 32 under 2018.

Köpt öppenvård har minskat med 3 mnkr men blir ändå ett underskott på 2 mnkr. Antalet ärenden har minskat från 23 till 19.

Öppenvård som fält, vändpunkt, familjecentraler lämnar ett gemensamt överskott på 1 mnkr.

Det utökade föräldrastödet har inte kommit igång i den utsträckningen som planerat. Lämnar därför ett överskott på 1,5 mnkr.

Myndighet administration har överskridit budget med 6,5 mnkr. En ökning mot 2017 med 10,5 mnkr, motsvarar 15 % kostnadsökning. Av dessa är 3 mnkr enbart hyreskostnad till Madängen. Personalkostnaden har ökat med 10 mnkr. Den ökade kostnaden förklaras delvis av de överanställningar som tidigare gjorts när det var svårt att rekrytera till BoU myndighetsutövning. Vikariat tillsattes med tillsvidare tjänster för att säkerställa att man stannade i organisationen. När rekryteringsläget förbättrats väsentligt och personal återkommit från t.ex. föräldraledigheter har antalet anställda legat över budgetnivå. Detta har medfört att vi inte har haft kostnader för bemanningskon-sulter under året. Kostnaden för dessa 2017 uppgick till 2 mnkr.

Barnahus och familjehemsresursen gick under året över till regionen för att där få sitt ledarskap. Det innebar en ökad kostnad med 0,4 mnkr jämfört med 2017. Underskottet för dessa verksamhet landade på 0,9 mnkr.

Missbruksvård

I maj beslutade socialnämnden att godkänna den genomlysning av missbruksvården som påbörjades 2017. I genomlysningen fastslogs bland annat en inriktning att öka förutsättningarna för att lyckas med att förändra sin livssituation på hemmaplan.

Samtidigt med genomlysningen redovisade Länsbrukarrådet för missbruks- och beroendevården de brukarstyrda brukarrevisorer som genomförts inom missbruksvårdens samtliga verksamheter. I en särskild brukarstyrd analys pekade man bland annat på de problem och den oro som bostadsbristen skapar och behovet av ett familjeperspektiv inom missbruksvården. Resultaten av brukarrevisio-erna har under året utgjort ett underlag för förbättringsarbetet inom missbruksvården.

Som ett komplement till genomlysningen och brukarrevisioerna har Ernst & Young på social-nämndens uppdrag genomfört en kompletterande utredning. Resultatet av utredningen visade att missbruksvården är organiserad i mindre enheter som delvis är isolerade från varandra. Den nuva-rande organiseringen bedömdes inte ge optimala förutsättningar för hemmaplanslösningar.

2018 har präglats av en kraftigt ökad efterfrågan på insatser från missbruksvården. Det har inneburi att det har skapats köer till verksamheterna. Här är några siffror med jämförelser mellan 2017 och 2018 som visar den ökade efterfrågan:

- Antalet personer som fick behandling från verksamheterna Junepol, Slottsgruppen och Anhörigstöd ökade med 27 %. I dessa verksamheter ges insatserna utan föregående utredning och biståndsbeslut.
- Antalet personer som fått bistånd till öppenvårdsinsats ökade med 45 procent. För Mobila teamet som har ett uppdrag som är tydligt kopplat till målet att minska heldygnsplaceringar ökade antalet från 70 till 122 (74 procent).
- Antalet LVM-utredningar ökade från 34 till 55 (69 procent). Om man istället räknar antalet personer som utretts gällande behov av LVM-vård var ökningen ungefär samma som för antalet ärenden.

Antalet externa placeringar på HVB är på nästan exakt samma nivå 2018 som 2017. Antalet vårdygn i LVM-vård är oförändrad mellan 2017 och 2018.

Statistiken visar att den ökade efterfrågan på missbruksvårdens insatser möts med hemmaplanslösningar. Trots ett ökat antal personer som söker hjälp och ett kraftigt ökat antal LVM-utredningar så ökar varken frivilliga placeringar eller LVM-placeringar.

Sammanfattningsvis har ambitionen att möta en ökad efterfrågan med hemmaplanslösningar lyckats under året. Oroande för framtiden är kösituationen och att resurserna på hemmaplan inte är tillräckliga för att inte bara motverka att behovet av institutionsvård ökar, utan dessutom minska behovet av placeringar.

Fem år i sammandrag

	2014	2015	2016	2017	2018
Nettokostnad, mnkr	73,3	73,2	69,5	69,4	73
Budgetavvikelse, mnkr	2,4	-1	1,7	-0,6	-3,5
Antal aktualiseringar myndighet	1 596	1 233	1 115	1 432	1 906
-varav män kvinnor i procent		82/18	83/17	80/20	78/22
Årsplaceringar extern institutionsvård	24	27,2	28,8	33,2	33,2
-varav män/kvinnor i procent	77/23	75/25	64/36	64/36	70/30
-varav årsplaceringar SoL	21,5	24	24,1	27,7	27,7
-varav årsplaceringar LVM	2,5	3,2	4,8	5,5	5,5
Årsplaceringar intern hvb, Bruksborg	13	12,1	11,8	11,4	11,4

Kommentar till budgetavvikelse

Missbruksvårdens nettokostnad för 2018 blev 73 mnkr, ett negativt resultat på 3,5 mnkr.

Under året har antalet placerade externt på institution varierat kraftigt. Från början av året runt 40 årsplaceringar, för att minska under sommaren till 25 för att sedan stiga igen till 36. Antalet placerade sett över hela året ligger på samma nivå som 2017, 33,2 årsplaceringar. Något fler män än kvinnor. Nettokostnaden är även den samma. En årsplacering har i genomsnitt kostat 780 tkr/placering. Detta har inneburit ett underskott på extern HVB med 1,3 mnkr.

Funktionens egna HVB Bruksborg har en även den samma årsplaceringar som 2017, 11,4 årsplaceringar. Kostnaden för Bruksborg har däremot ökat då verksamheten förstärkts med en samordnare. Däremot visar Bruksborg som resultatenhet ett positivt resultat för första gången, ett överskott på 0,3 mnkr.

Antalet familjevårdsårsplaceringar var 3,3 och underskottet för verksamheten 0,6 mnkr.

Den köpta öppenvården visar också ett underskott på 2 mnkr. Det är bland annat kostnaden för Ria hela människan som inte är fullt finansierat.

Övrig öppenvård och öppna insatser är så när som i balans med ett litet underskott på 0,2 mnkr.

Personalkostnaderna har ökat med 3 mnkr, motsvarar 11 %. Dock har detta skett inom budgeterad ram. Myndighetssektionen har andra år haft vakanser haft svårt att fylla sina tjänster. I år har dessa vakanser tillsatts som så när på en vakanshållen tjänst. Detta har inneburit högre kostnader men ändå visar verksamheten på ett överskott. Men många tjänster på plats har de kunnat hantera det stora inflödet av anmälningar.

TNE, Regionens tillnyktringsenhet har inte startat under året som placerat och budgeten för kommens kostnad är därför orörd och bidrar till ett överskott på 0,8 mnkr.

Försörjningsstöd

Antalet hushåll beroende av försörjningsstöd under 2018 har minskat med 5 % jämfört med 2017. Antalet hushåll med långvarigt bistånd har minskat med 6,1 % mellan 2017 och 2018. En fortsatt god arbetsmarknad och en pågående högkonjunktur har bidragit till det goda resultatet men kanske främst våra engagerade och kunniga medarbetare. En ramminskning med 12 miljoner inför 2018 gör att verksamheten idag balanserar på ramen och inte har ekonomiskt utrymme för att möta en lågkonjunktur.

Arbetsstyngden inom försörjningsstöd har ökat som en effekt av det höga flyktingmottagandet under 2015-2016. Väntetiderna till mottagningen steg kraftigt under september-november på grund av ökat inflöde. Åtgärder har satts in vilket bör ge minskade kötider under januari 2019.

En genomlysning har genomförts av hela verksamheten med fokus på vägen från bidrag till försörjning. Genomlysningen visade att försörjningsstöd är en väl fungerande verksamhet med goda resultat. Ett flertal utvecklingsområden identifierades och här pågår förbättringsarbete med bland annat Arbetsmarknadsavdelningen.

Socialsekreterare som arbetar uppsökande mot EU-migranter och en sektionschef från försörjningsstöd deltog under hösten på en internationell konferens i Rumänien.

I den nationella brukarundersökningen visar vårt försörjningsstöd mycket goda resultat utifrån bemötande, resultat och tillgänglighet.

Arbetet med införande av nytt verksamhetssystem från och med april 2019 inom försörjningsstöd har varit tidskrävande. Frågan om mer digitalisering och automatisering av handläggning inom försörjningsstöd har diskuterats i olika former och fortsätter under 2019.

Ett förebyggande arbete för att förhindra felaktiga utbetalningar har gett goda resultat och resurserna används härigenom effektivare.

Fem år i sammandrag

	2014	2015	2016	2017	2018
Nettokostnad försörjningsstöd, mnkr	179	162	154,5	142,5	148,3
Budgetavvikelse försörjningsstöd, mnkr	-15,2	-3,6	3,7	11,5	-5,4

Antal hushåll som någon gång under året fått ekonomiskt bistånd	3 300	3 243	2 933	2 645	2 498
Antal hushåll med ekonomiskt bistånd, snitt per månad	1 641	1 500	1 345	1 196	1 136
Antal hushåll med långvarigt ekonomiskt bistånd, snitt per månad	985	872	805	718	675
Antal unga med ekonomiskt bistånd, snitt per månad	282	252	191	147	148
Utbetalt försörjningsstöd, mnkr	151	138	124	112	109

Kommentar till budgetavvikelse

Försörjningsstödet nettokostnader blev 148,3 mnkr. Ett negativt resultat på 5,4 mnkr.

Inför 2018 minskades ramen för försörjningsstöd eller ekonomiskt bistånd med 12,1 mnkr. Året inleddes med låga kostnader som 2017 för att under hösten sakta börja öka. Året slutade med samma nettokostnad som 2017 på 107 mnkr. Innebar ett underskott på 1,3 mnkr. Om man istället ser på enbart utbetalt försörjningsstöd har den minskat från 112 mnkr till 109 mnkr jämfört med 2017. Anledningen till att nettokostnaden inte minskar i samma takt är att under 2017 var intäkterna också högre. Nettokostnaden för försörjningsstöd har därför inte minskat.

En annan del av kostnadsökningen består i det efterdyningar av det rehabprojekt som tidigare finansierades av flyktingfonden. Den är nu avslutad och inga nya ärenden inkommer men kostnader för gamla har uppgått till 1,6 mnkr.

Inför 2018 minskades även budgeten med 1,6 mnkr inom myndighet på försörjningsstöd, 1 tjänst på varje lokalkontor. Denna neddragning är delvis genomförd men ändå blev underskottet 1,6 mnkr för personalkostnader på försörjningsstödet.

Invandrar- och flyktingmottagning

Under 2018 har kommunen tagit emot 609 personer mot 894 under 2017. Genom bosättningslagen har 184 personer av en totalkvot på 199 personer tagits emot under 2018. Övriga kommer att tas emot under 2019. När det gäller kvotflyktingar har kommunen tagit emot mer än dubbelt så många kvotflyktingar under 2018 som under 2017. Antalet direktinresta anhöriga har också ökat mellan 2017 – 2018.

Den ökade arbetsmängden har medfört att nyanställningar gjorts inom invandrar- och flyktingsektionen.

Inflyttning har skett löpande till de nya flerbostadshusen. Resurserna för samverkan med civilsamhället och mot nya bostadsområden har utökats vilket kommer fortsätta under 2019. Sedan maj månad har samtliga nyanlända anvisats plats i sysselsättning genom Arbetsmarknadsavdelningen. HPE (hälsoprojekt etablering), ett samverkansarbete mellan AF, AMA och försörjningsstöd/integration motverkar att nyanlända blir utskrivna från etableringen till försörjningsstöd på grund av ohälsa. Insatsen har varit lyckosam och utökning planeras för 2019.

Gruppen ensamkommande ungdomar har ökat i antal inom enheten med anledning av de lagförändringar som skett. I takt med att ungdomarna blir vuxna ändras ansvarsfördelningen och vi kommer under 2019 att få ett ökat ansvar för denna målgrupp och därtill hörande kostnader.

Fem år i sammandrag

	2014	2015	2016	2017	2018
Kostnad, mnkr	26,0	47,2	38,6	49,0	45,9
Intäkter, mnkr	36,4	58,8	62,8	71,7	95,6
Avsättning till fond, mnkr	10,4	11,6	24,2	22,7	49,7
Antal mottagna nyanlända	550	569	810	894	609
- varav i eget boende (EBO)	415	385	462	202	143
- varav anknytningar	65	128	100	131	142
- varav kvotflyktingar	0	0	16	22	51
- varav från anläggningsboende (ABO)	70	56	232	352	158
Antal mottagna enligt bostättningslagen (ingår i siffran för totalt antal mottagna nyanlända)			239	314	184
Antal vidareflyttade*	111	122	150	187	115 **

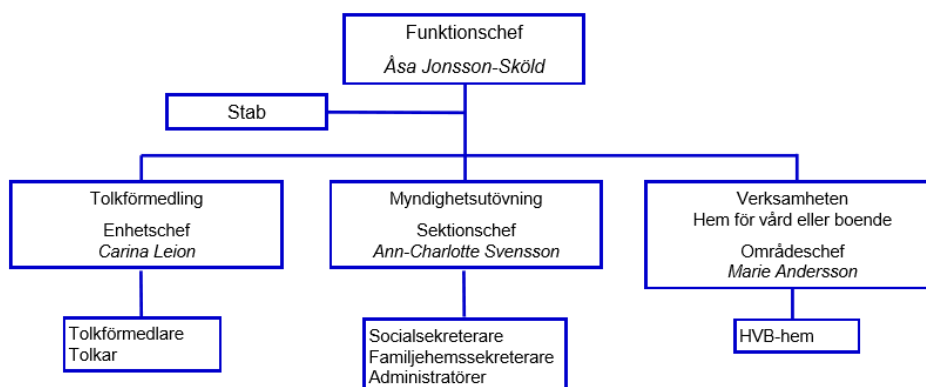
* Vidareflytt till Jönköpings kommun har gjorts inom 24 mån från det första mottagandet i en annan kommun

** preliminär siffra

Kommentar till budgetavvikelse

Intäkter i form av statsbidrag har överstigit kostnaderna för invandrar- och flyktingmottagningen. Nettoresultat på 49,6 mnkr har överförts till flyktingfond.

Funktionen för ensamkommande barn

Årets verksamhet

Funktionen för ensamkommande barn och unga har sedan 2016 inrymt *myndighetssektionen EKB*, området *EKB HVB och stödboende*, *tolk- och översättarservice* samt stabsfunktioner. Från och med januari 2018 har även funktionen inrymt kommunens genomgångsboenden för nyanvisade.

I maj 2018 togs beslut om att avveckla funktionen för ensamkommande barn och unga, och att åter organisera funktionens verksamheter inom individ- och familjeomsorgen från 1 januari 2019. Myndighetssektionen blir då en enhet inom området barn och ungdom, och övriga verksamheter bildar ett nytt område inom IFO med namnet boende för nyanlända.

Socialnämndens uppdrag att anpassa, avveckla och ställa om verksamheterna utifrån snabbt förändrade förutsättningar har inneburit att verksamheterna inom funktionen under åren 2015-2018 stått inför stora utmaningar. Under 2018 har ett antal stora verksamhetsförändringar skett. Förändringstakten i att skapa boenden, flytta boenden, omvandla boenden och lägga ner boenden, anställa ungdomshandledare och ungdomsstödare och därefter snabbt börja arbeta med övertalighet på boendena, anställa socialsekreterare och familjehemssekreterare och även här i snabb takt minska antalet medarbetare i myndighetssektionen, har varit betydligt högre än vad som vanligtvis är förekommande i socialförvaltningens verksamheter.

En hög förändringstakt har också varit nödvändig i driften av kommunens genomgångsboenden. Även här har verksamhetslokaler behövt skapas och läggas ner i en takt som är utöver det vanliga i socialtjänsten.

Detta innebär att samtliga verksamheter kopplade till ensamkommande barn har arbetat med övertalighet. I januari 2018 hade funktionen cirka 120 tillsvidareanställda och i december hade antalet minskat till knappt 90.

Under 2018 fattade socialnämnden beslut om att ingå IOP (Idéburet Offentligt Partnerskap) med Pingstförsamlingen i Jönköping och föreningen Agapes vänner, i syfte att motverka hemlöshet och psykisk ohälsa. Målgruppen för avtalet är ungdomar som en gång anvisats till Jönköpings kommun som ensamkommande och som lämnat kommunens verksamheter och som valt att inte flytta till Migrationsverkets boende i Jönköping utan istället egenbosatt sig, och nu får tillfälligt uppehållstillstånd för studier enligt den nya gymnasielagen.

Följeforskning 2016-2018

Funktionen har sedan den skapades 2016 stått inför konstanta förändringar och ändrade förutsättningar. Nationella krav och riktlinjer har ständigt förändrats, vilket gjort att arbetet stått inför speciella utmaningar. Det stora mottagandet innebar stora risker för det enskilda barnet och i början möttes individuella behov med kollektiva lösningar. I den kontexten blev det extra viktigt att arbeta med verksamhetsutveckling med stöd av följeforskning. Följeforskarna Ann-Britt Karlsson, Ulrica Börjesson och Elin Ekström har funnits i funktionens samtliga verksamheter för ensamkommande barn och unga, och har fokuserat på och utgått från:

1. Individuella villkor och perspektiv, där barnen/ungdomarna själva har tillfrågats om sina erfarenheter, upplevelser och förbättringsförslag i sitt sammanhang. Intervjuerna har skett både i fokusgrupper, enskilda intervjuer och samtal. I tidigare forskning har detta sällan skett och här har utgångspunkten varit att barnen och ungdomarnas egna röster ska få höras.
2. Organisatoriska- och personalvillkor, där samtal i personalgrupper pågått fortlöpande. Vi har träffat personal på HVB samt på myndighetssektionen regelbundet och hållit formella och informella intervjuer och samtal.

I intervjuer och fokusgrupper framkom bland annat vikten av erkännande i möten och sociala relationer, flexibelt individanpassat stöd och relationsbyggande som främjar delaktighet, ansvar och inflytande. Detta har kopplats till forskning och teorier om erkännande som en ömsesidig process där individuellt erkännande är en förutsättning för utvecklingen av identitet och goda relationer i sociala samspel. Följeforskarna har återkopplat kontinuerligt till personal inom funktionen. Möjligheten att återkommande reflektera i arbetsgruppen, både på individ- och gruppnivå, har möjliggjort och främjat ny kunskap.

Sektionen för ensamkommande barn och unga

De frågor som stått i centrum för Sektionen för ensamkommande barn och unga kan sammanfattas i följande rubriker:

- omställning och anpassning/neddragning av verksamheten utifrån ändrade förhållanden
- stöd till dem som inte har uppehållstillstånd och har fyllt 18 år och därmed måste lämna vår verksamhet
- stöd till självständighet och integration för dem som får stanna
- sökande efter nya förhållningssätt och arbetssätt med en "ny" och delvis annorlunda grupp barn som anvisas till oss
- ökad oro kring bruk av droger bland våra ungdomar

Minskat antal ensamkommande barn och ungdomar har medfört behov av personalminskning på sektionen. Denna process har medfört att flera medarbetare har sökt sig till andra arbeten, med ökad arbetsbelastning som följd. Trots detta har vi under året kunnat bibehålla kvaliteten i vårt arbete, minskat antalet försenade utredningar och uppfyllt vårt mål att se över vård- och genomförandeplaner. Vi har kunnat ge stöd till de ungdomar som lämnat vår verksamhet och flyttat till Migrationsverkets boenden. Vi har tillsammans med våra HVB-hem, stödboenden och familjehem arbetat vidare med stöd för integration och självständighet.

De anvisningar av ensamkommande asylsökande barn vi fått under året utgör en annorlunda grupp av barn jämfört med tidigare. De kommer huvudsakligen från Nord- och Västafrika. Deras livsöden och tidigare upplevelser har utmanat oss i att hitta arbetssätt för att skapa relationer och bra villkor för dem.

Vi har även sett en ökad oro kring bruk av droger bland våra ungdomar, något som ställt krav på att hitta rätt vårdformer både i våra egna kommunala verksamheter och när vi måste söka externa behandlingsformer.

Området EKB HVB och stödboende

Även området *EKB HVB och stödboende* har stått inför stora förändringar i sin organisation, utifrån de snabbt förändrade förutsättningarna som getts under 2018. Inflödet av ensamkommande till kommunen har under 2018 varit fortsatt lågt. Samtidigt har ungdomarna i områdets verksamheter blivit äldre och många har blivit myndiga och flyttat. Många har också fått avslag på sin asylansökan och i samband med det blivit uppskrivna i ålder. På grund av detta blir det allt färre ungdomar i våra verksamheter. Under året har därför tre verksamheter inom området lagts ner. Nedläggningarna har planerats utifrån prognostiserade framtida behov, vilket inneburit att verksamheten konstant under året har haft hög beläggning i samtliga verksamheter. Detta har medfört flyttar för ungdomarna, i några fall flertalet gånger. Det har krävts noggrann planering och eftertanke för att behålla viktiga relationer och ta tillvara på ungdomarnas intressen i dessa förändringar. Det har samtidigt ställt höga krav på personalen att ständigt ställa om utifrån förändrade förutsättningar. Det totala antalet placerade barn och ungdomar inom området har under 2018 från 102 i januari till 64 i december.

Under hösten 2018 fattade socialnämnden beslut om verksamhetsanpassningar utifrån förändrade förutsättningar för gruppen ensamkommande barn och unga. Området utökades med boende 18+ för en del av de före detta ensamkommande ungdomar som anvisats till Jönköpings kommun, som

väntar på beslut gällande sin ansökan om uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen, alternativt fått uppehållstillstånd på denna.

Under hösten 2018 fattade socialnämnden beslut om ytterligare en verksamhetsform, enskilt boende med integrationsstöd. Det innebär att ensamkommande ungdomar i gruppen 18-20,5 år i det normala erbjuds boende och stöd i sin integration och inte stödboende, som tidigare varit det normala. I enskilt boende är utgångspunkten att den unge klarar sig i stor utsträckning på egen hand. From februari 2019 planeras för att debitera hyra till ensamkommande över 18 år i både ett pedagogiskt syfte samt att ge de boende ett incitament för att söka sig vidare till egen lägenhet.

Våra ensamkommande har under 2018 organiserat sig i en förening vid namn Kulturföreningen Allians, med målet att förbättra nyanländas integration i samhället, öka kunskapen om demokrati och hur vi visar respekt för varandra.

Genomgångsbostäder

Från och med januari 2018 har även driften av kommunens tillfälliga boenden för kommunanvisade nyanlända, så kallade genomgångsboenden, ingått i funktionen. Enligt bostättningslagen har kommunen skyldighet att ta emot anvisningar från Migrationsverket och erbjuda bostad. I brist på bostäder har kommunen erbjudit genomgångsbostäder i väntan på stadigvarande lägenhet.

Under året har området haft genomgångsboenden på åtta platser i Jönköping. I december 2018 finns tre kvar: Tokeryd, Dalen och Strandängen. Under året har genomgångsboendena på Oskars-hall, B-huset (Tändsticksområdet), Grevégården, Kålgården och Vårsol avvecklats. Kommunen har också under året haft flerbostadshus färdiga i Tenhult och Barnarp, där kommunanvisade nyanlända flyttat in.

Genomgångsboendet på Tokeryd är det största av de tre som finns kvar. I början av året hyrde kommunen platser på Tokeryd som drevs av en extern part, men sedan maj 2018 hyr kommunen lokalerna och driver genomgångsboende i egen regi.

Antalet individer som bott i kommunens genomgångsboenden har fluktuerat från månad till månad, under sommaren var det som flest men under hösten har antalet minskat i stadig takt, eftersom många kunnat flytta till lägenhet istället. Kommunen och de allmännyttiga bostadsbolagen har tillhandahållit lägenheter löpande under året, men många har också ordnat kontrakt på egen hand.

Tolk-verksamhet

Tolk- och översättarservice är en självfinansierad enhet som har uppdraget att förmedla tolkar till hela Jönköpings län. Tolkförmedlingen har 235 tolkar registrerade och förmedlar ca 240 uppdrag per dag. De mest använda språken är arabiska, somaliska och dari. Antalet förmedlade timmar har under 2018 minskat något från 53157 timmar till 49380 timmar en minskning med 8 %. Det språk som står för den största minskningen är dari från Afghanistan.

Fem år i sammandrag

	2014	2015	2016	2017	2018
Antal nya ensamkommande barn	44	338	32	8	18
- Varav pojkar/flickor	36/8	326/12	31/1	6/2	16/2
Totala antalet ensamkommande barn	46	384	325	323	151

Ekonomi

mnkr	Bokslut 2017	Budget 2018	Bokslut 2018	Avvikelse	Avvikelse %
Intäkter	-195,1	-98,8	-91,0	-7,8	7,9 %
Administration och gemensamt (inkl myndighet)	26,1	25,9	23,4	2,5	9,7 %
Boendekostnader ensamkommande	177,1	102,7	114,7	-12,0	-11,7 %
Kontaktpersoner	2,9	5,1	2,7	2,4	47,1 %
Kostnader ensamkommande	206,1	133,7	140,8	-7,1	-5,3 %
Utfall ensamkommande	11,0	34,9	49,8	-14,9	-42,7 %
Genomgångsboenden (från 2018)	10,3	15,0	16,4	-1,4	-9,3 %
Kostnader ensamkommande inkl genomgångsboende (från 2018)	206,1	148,7	157,2	-8,5	-5,7 %
Utfall ensamkommande inkl genomgångsboende (från 2018)	206,1	49,9	66,2	-16,3	-32,7 %
Flyktingfond	-11	-45,7	-62,0	16,1	-35,7 %
Summa ensamkommande	0	4,2	4,2	0	0,0 %
Tolkförmedling	-2,9	-1,1	-2,9	1,8	-163,6 %
Total	-2,9	3,1	1,3	1,8	58,1 %

Kommentar till budgetavvikelse

Det ekonomiska resultatet för funktionen ensamkommande barn och nyanlända, 2018 visar på ett underskott på -66,2 mnkr jämfört med budget 49,9 mnkr.

Det ekonomiska resultatet för verksamheten ensamkommande barn visar på ett underskott på -49,8 mnkr jämfört med budget 2018 på -34,9 mnkr. Kostnaderna för ensamkommande barn och unga som är 140,8 mnkr har inte fullt ut täckts av intäkterna i form av statsbidrag på 91,0 mnkr.

Det ekonomiska resultatet för verksamheten genomgångsboende visar på ett underskott på -16,4 mnkr jämfört med budget 2018 på -15 mnkr.

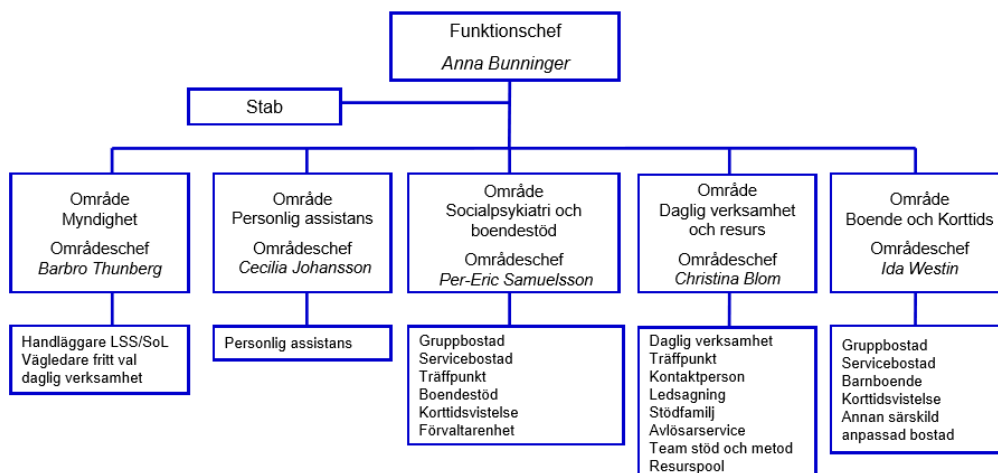
Kostnader för funktionen ensamkommande barn och unga inklusive kommunens genomgångsboenden är 157,2 mnkr. Ett uttag på 62,0 mnkr har gjorts ur flyktingfonden. Flyktingfonden är en intern redovisning av de statsbidrag som utgått för flyktingmottagande. Det finns ett samlat överskott, som kan användas för att täcka kostnader de enskilda år där statsbidraget inte räcker till.

Det negativa resultatet beror på att det i juli 2017 infördes ett nytt ersättningssystem för statlig ersättning för mottagande av ensamkommande barn, där dygnskostnaden kraftigt minskade. Kommunen har fått avslag på återsökningar av faktiska kostnader för ett flertal placeringar. Förvaltningen har överklagat Migrationsverkets avslagsbeslut och en rättslig process pågår. Underskottet beräknas motsvara återsökningen av faktiska kostnader för kvartal tre och fyra 2017 samt kostnader för externa och interna behandlingsplaceringar under 2018.

Totalt blir resultatet för ensamkommande barn -4,2 mnkr för 2018.

Tolkförmedlingen visar ett resultat på +2,9 mnkr och avvikelsen mot budget var 1,8 mnkr.

Funktionshinderomsorg

Funktionshinderomsorgen ger stöd och omsorg till personer med intellektuella, fysiska och psykiska funktionshinder i alla åldersgrupper. Funktionen är organiserad i fem områden:

Myndighet utreder och beslutar om insatser enligt Socialtjänstlagen (SoL) och Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Boende och korttids har i uppdrag att ge stöd i insatserna särskilt boende och korttidsboende. Området inkluderar även särskilda boenden för barn och personer med intellektuella och fysiska funktionsnedsättningar.

Socialpsykiatri och boendestöd ger stöd till personer med psykiskt funktionshinder. I området organiseras även hela funktionens boendestöd. Området ansvarar också för den kommunövergripande förvaltareenheten med tjänstemän som är professionella förvaltare och gode män i särskilt komplexa ärenden.

Personlig assistans ger stöd till de individer som har beslut om personlig assistans. I området finns även särskilt boende med personlig assistans.

Daglig verksamhet och resurs har uppdraget att tillhandahålla daglig verksamhet och de övergripande insatserna kontaktperson, ledsagning, stödfamilj och avlösarservice. I området finns även funktionsövergripande stödfunktioner som resurspool, metod- och anhörigstöd.

Funktionshinderomsorgen ger stöd till 2024 (dec 2018) personer, en ökning sedan december 2017 med 50 personer.

Antal tillsvidareanställda personal i funktionen dec 2018: 1 397 personer (1 313,1 årsarbetare). Av dem är 1157 kvinnor och 240 män

Nettobudget 2018: 873,3 mnkr

Årets verksamhet

Under 2018 har funktionshinderomsorgen haft en antal strategiska fokusområden som varit gemensamma i samtliga områden. Dessa har varit:

- Aktivt arbete med att hitta verktyg och aktiviteter som främjar delaktighet och inflytande för medborgarna.
- Personalförsörjning och påbörjande av arbete mot heltid för fler
- Att få en ekonomi i balans.

Ny organisering inom funktionen

Funktionshinderomsorgens uppdrag har under en längre tid vuxit och som en konsekvens av det tillskapades under 2018 ett nytt område, där delar från tidigare utförande områden samlades. Det nya området har uppdraget att tillhandahålla daglig verksamhet och de övergripande insatserna kontaktperson, ledsagning, stödfamilj och avlösarservice. I området finns även funktionsövergripande stödfunktioner som resurspool, metod- och anhörigstöd. Funktionshinderomsorgen är nu organiserad i ett myndighetsområde och fyra verkställande områden.

Nya titlar i funktionen

Under 2018 har arbete i funktionen pågått med att byta ut titlarna vårdare och skötare för att i stället benämnas stödassistent och stödpedagog. I såväl socialtjänstlagen som i lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade anges att den verksamhet som bedrivs ska vara av god kvalitet.

Många av de personer som söker stöd enligt LSS har komplexa och sammansatta behov. Kommunen förväntas kunna möta både förändrade önskemål om insatser från den enskilde och dennes företrädare/anhöriga och nya målgruppers behov. Runt om i landet pågår lokala och regionala utvecklingsprojekt med syfte att höja personalens kompetens och stärka personalens yrkesroll inom funktionshinderområdet. Fler och fler kommuner i landet har också genomfört eller diskuterar att genomföra titelbyte till stödassistent och stödpedagog.

Ej verkställda beslut

Verksamheten har en skyldighet att verkställa beslut inom tre månader, vilket funktionshinderomsorgen i många fall har svårigheter med. Det rör sig främst av insatsen bostad med särskild service där tiden för verkställande ofta tar lång tid, vilket är kopplat till avsaknaden av bostäder för målgruppen. Även i insatsen daglig verksamhet har funktionen många ej verkställda beslut. Detta har dock inte samma koppling till resursbrist utan det beror på det arbetssätt som man tillämpar i Jönköping. En översyn över arbetssättet pågår. Tillsynsmyndigheten Inspektionen för vård och omsorg (IVO) har under 2018 haft ett särskilt fokus på kommunernas ej verkställda beslut. Under året har funktionshinderomsorgen yttrat sig i 42 ärendet till IVO gällande orsak till ej verkställt beslut. IVO har i 4 fall gått vidare till förvaltningsrätt för utdömande av särskild avgift. Inget beslut är ännu fattat.

Anhörigstöd

Ett av funktionens uppdrag för 2018 har varit att ha ett kvalificerat anhörigstöd som är anpassat efter målgruppens behov. Under året har funktionen prioriterat barn i de familjer som får stöd från funktionen. En grundläggande kartläggning över hur många barn som är anhöriga inom funktionen har genomförts. Efter det har information och utbildningsinsats getts till chefer och handläggare om barn som anhöriga med barnkonventionen som utgångspunkt. Berörda personalgrupper har fått

information och barnombud har utsetts på arbetsplatser. Idag finns det barnombud på samtliga arbetsplatser där funktionen har identifierat barn som anhöriga. Barnombuden har till uppgift att sprida information och kunskap om barnperspektivet i sina arbetsgrupper. Barnombuden får ny kunskap och möjlighet till erfarenhetsutbyte via barnombudsträffar. Samverkan sker även med regionens psykiatriska klinik.

Kosthållning och hälsa

I ett uppdrag runt kosthållning och hälsa har funktionshinderomsorgen under året tagit fram en mat- och måltidshandbok riktad till funktionens medarbetare. Det är av stor vikt att kunskap om kosthållning och hälsa finns inom funktionshinderomsorgens verksamheter. Med hjälp av en handbok får personal ett verktyg för att på bästa sätt främja ett hälsosamt liv för medborgarna i funktionshinderomsorgen. Implementering av handboken kommer fortgå under 2019.

Förändrad rättspraxis personlig assistans

En av funktionens största utmaningar för 2017 var den stora förändring som skedde inom insatsen personlig assistans. Under 2017 fick 32 personer avslag från försäkringskassan gällande personlig assistans enligt SFB (socialförsäkringsbalken) på grund av en förändrad rättspraxis. I början av 2018 beslutade regeringen om att försäkringskassan skulle upphöra med sina två årsomprövningar, vilket innebar att mängden individer som fick avslag under 2018 minskade. Totalt har under året 7 personer fått avslag från personlig assistans enligt SFB, vilket alltså är 25 färre än året innan. Det som dock har blivit mycket kännbart under 2018 är kommunens kostnader för alla dem som fick personlig assistans enligt LSS under 2017, där helårseffekten nu blivit tydligt. Underskottet för personlig assistans uppkom under 2018 till -47,5 mnkr.

Fem år i sammandrag

	2014	2015	2016	2017	2018
Nettokostnad, mnkr	720,2	753,6	778,6	863,6	944,2
Budgetavvikelse, mnkr	-42,7	-5,3	1,7	-49,2	-70,9
Antal funktionshindrade som får stöd av verksamheten, totalt inkl ÅO	1 832	1 887	1 907	1 974	2 024
Antal funktionshindrade som får stöd av verksamheten utförs av FO, exkl ÅO	1 668	1 701	1 716	1 761	1 821
kvinnor/män i procent gällande ovan rad	46/54	46/54	47/53	47/53	46/54
- med beslut om daglig verksamhet	647	665	641	627	639
- med beslut om personlig assistans	276	265	268	273	264
- med beslut om boende	439	438	449	453	467
- med beslut om boendestöd	489	501	501	537	576
Externt köpta platser	74	80	86	90	89
Antalfunktionshindrade som får stöd av verksamheten utförs av ÅO					
- med beslut om boende inom ÅO	26	27	31	32	31
- med beslut om korttidsboende inom ÅO	28	28	19	27	23
- med beslut om hemtjänst inom ÅO	209	218	212	234	235
- med beslut om trygghetslarm inom ÅO	136	143	148	207	199
- med beslut om daglig verksamhet inom ÅO	0	1	4	3	0

Ekonomi

mnkr	Bokslut 2017	Budget 2018	Bokslut 2018	Avvikelse	Avvikelse %
Gemensam verksamhet FO	6,7	8,3	7,8	0,5	6,0
Myndighetsenheten FO	15,7	18	17,5	0,5	2,5
Omr Boende och korttidsboende	268,4	274,3	295	-20,7	-7,6
Omr Personlig assistans	246,1	235,9	285,6	-49,7	-21,1

Omr Socialpsykiatri och boendestöd	210,2	212,1	220,3	-8,2	-3,9
Omr Daglig verksamhet och resurs	116,4	124,7	118,0	6,7	5,4
Funktionshinderomsorg	863,5	873,3	944,2	-70,9	-8,1

Kommentar till budgetavvikelse

Det ekonomiska resultatet för 2018 visar på ett underskott på -70,9 mnkr, vilket motsvarar 8,1 % av 2018 års budget. Den största delen av underskottet har sin förklaring i insatsen personlig assistans, där budgetavvikelsen är -47,5 mnkr. Under 2017 beslutade Försäkringskassan (FK) om indragning av personlig assistans enligt SFB för 32 personer. Av dem fick 28 (87,5%) fortsatt personlig assistans enligt LSS, där kommunen står för hela kostnaden. Under 2018 har kommunen fått bära helårseffekten av denna kostnad. Under 2018 har ytterligare 7 personer fått avslag från FK på personligt assistans. Av dessa har 4 (57 %) fått fortsatt personlig assistans enligt LSS. Utöver det så har mängden beviljade timmar personlig assistans enligt LSS ökat med 68 timmar/person/månad jämfört med december 2016.

Under 2018 ökade antalet brukare som funktionen ger stöd till med 50 personer. Detta är en naturlig effekt av att Jönköping är en växande kommun. Funktionen har för 2018 inte fått någon kompensation i budget för denna demografiska ökning. För område boende-korttids kan konstateras att en av de insatser som ökat mest under året är bostad med särskild service, med både interna och externa placeringar, en insats som är en av de mest kostsamma. Funktionen har under året även verkställt flera barnboendebeslut, vilket sällan går att lösa inom befintlig budgetram. Det är även tydligt att i de fall funktionen måste köpa platser externt, vilket ibland är nödvändigt för insatsen bostad med särskild service samt korttidsvistelse för psykiskt funktionshindrade, ökar kostnaden. Dygnspriset för de individer som placeras externt är ofta mycket högt. Det ökade antalet individer i funktionen, samt högre kostnader för externa placeringar förklarar underskotten inom områdena boende-korttids samt inom socialpsykiatri-boendestöd.

Det finns för året även vissa överskott, bland annat inom daglig verksamhet. För 2018 har funktionen fått medel för en nystartad daglig verksamhet, Ängsforsvägens dagliga verksamhet. Enheten startade dock först i december 2018 varför hela den budgeterade kostnaden inte behövde användas.

Boende och korttidsboende

Årets verksamhet

Område boende/korttids verkställer beslut om särskilt boende samt korttidsvistelse för barn och unga enligt LSS. Området inkluderar även särskilda boenden för barn och målgrupperna är personer med intellektuella och fysiska funktionsnedsättningar. Ett par av verksamheterna riktar sig även till medborgare som har en kombination med annan problematik/funktionsnedsättning.

Antal medborgare med insatser i december 2018: 364, vilket är en nettoökning mellan december 2017 och december 2018 med 6 personer.

Antal tillsvidareanställd personal december 2018: 511 personer (478,6 årsarbetare). Antalet kvinnor är 445 och antalet män är 66. Ökningen av antalet tillsvidareanställda förklaras bl.a. med att två barnboenden startat under året.

Nettobudget 2018: 274,3 mnkr

Viktiga händelser 2018

26 februari tillträdde en ny områdeschef.

1 mars övergick 5 stycken intraprenader (gruppboendestäder) i kommunal drift.

1 maj införde funktionshinderomsorgen en ny organisation vilket för område boende/korttids resulterade i en flytt av resurspoolens verksamhet till område daglig verksamhet och resurs.

Det har under året varit en fortsatt stor efterfrågan av bostad med särskild service, både i form av gruppboendestad och av serviceboendestad och efterfrågan beräknas kvarstå under de närmaste åren.

Behovet av boendeplatser ökar samtidigt som det råder stor bostadsbrist. Stora krav ställs på strategisk planering och kartläggning av framtida behov. Jönköpings kommun har planerat för nybyggnationer men processerna tenderar att dra ut på tid p.g.a. överklaganden. Detta resulterar i en stor utmaning gällande verkställighet av beslut samt ger stor påverkan på socialförvaltningens planeringsförutsättningar och ekonomi.

Socialförvaltningen klarar i nuläget inte helt och hållet att ge de människor, som har fått bistånd till boende (gruppboende eller serviceboende) hjälp inom rimlig tid, för att uppfylla lagens bestämmelser. Inspektionen för vård och omsorg, IVO, har begärt yttrande från Jönköpings kommun inför övervägande om utdömmande av särskild avgift hos förvaltningsrätten. Trots en effektivisering av rutiner för anvisning av boende finns det risk att bostadsbristen tvingar fram fler externa placeringar och/eller utdömmande av särskild avgift.

Planering för utökning av verksamhet sker i den takt som förutsättningarna tillåter. På Södra Apollövägens serviceboendestad och på Hasselvägens serviceboendestad har verksamheten utökats med en lägenhet per verksamhet. På Östrastorgatan planeras för en ny serviceboendestad som inledningsvis kommer att erbjuda fyra lägenheter. På Kärrhökgatan 70, en gruppboendestad med inriktning svårt sjuka, har behoven lett fram till maximal resursanvändning, 7 platser.

Värt att uppmärksamma är också utvecklingen gällande barnboenden. Under 2018 verkställdes tre beslut, två internt och ett externt och två beslut planeras verkställas i början av 2019. Arbetet med att hitta professionella arbetssätt, hållbar organisation och tydliga rutiner har krävt/kräver en mycket stor arbetsinsats av flera professioner. Stora delar av verksamheten är ofinansierad.

Ytterligare en stor framtida utmaning handlar om bemanning, att hitta och rekrytera rätt personal samt att få redan anställd personal att stanna och utvecklas på arbetsplatsen. Verksamhet bedrivs dygnet runt alla veckans dagar och medarbetarna utgör den enskilt viktigaste resursen för att kunna ge stöd och service till de medborgare vi är till för. En tydlig målsättning i socialförvaltningen har under året varit att hitta nya bemanningsstrategier. Chefer har under 2018 fått utbildning i bemanningsplanering och samplaneringsmöjligheter börjar växa fram. Utifrån detta ska vi sedan gemensamt skapa så bra förutsättningar för verksamheten som möjligt.

Funktionshinderomsorgen i Jönköping inriktar sig på att frigöra och utveckla människors egna resurser.

Arbetet med att öka brukarnas inflytande och delaktighet har fortsatt på boende/korttids under 2018. De utbildade läsombuden arbetar för att medborgarna ska ges möjlighet till aktuell information och på så sätt öka förutsättningarna för ett ökat inflytande och delaktighet. Under året har också aktiv fritid haft ett ökat fokus som kommer utvecklas ytterligare under 2019.

Fem år i sammandrag

	2014	2015	2016	2017	2018
Nettokostnad, mnkr	288,0	240,0	248,9	273,3	295,0
Budgetavvikelse, mnkr	-4,2	-1,9	3,8	-5,9	-20,7
Antal tillsvidareanställda			399	479	511
Antal personer med verkställda beslut	332	357	353	358	364
Kvinnor/män i procent med verkställda beslut	41/59	40/60	40/60	39/61	39/61
Antal korttidsplatser	24	24	21	21	19
Personer som haft korttidsplatser under året	72	72	70	70	67
Antal platser barnboende	3	3	2	1	4
Antal platser gruppboend	146	146	146	153	153
Antal platser serviceboend	53	72	85	87	89
Externt köpta platser	23	23	22	23	28
Antal personer med verkställda beslut som ut-förs av AO					
- med beslut om boende inom AO	3	3	4	6	5
- med beslut om korttidsboende inom AO	3	2	0	0	0
- med beslut om hemtjänst inom AO	7	10	10	11	12
- med beslut om trygghetslarm inom AO	10	10	9	18	17
- med beslut om daglig verksamhet inom AO	0	1	2	1	0

Kommentarer till budgetavvikelse

Området visar en nettokostnad på 295,0 mnkr, vilket innebär en negativ budgetavvikelse på 20,7 mnkr vilket motsvarar -7,6 % av budget.

Den gemensamma verksamheten som består av chefer och administratörer för området visar ett underskott på 2,2 mnkr. En ökad efterfrågan av insatser i kombination med krav på anpassningar utifrån särskilda behov har inneburit en hög förändringstakt i verksamheten. Detta har krävt ytterligare förstärkning av enhetschefer utöver budget.

Verksamheten korttidsvistelse visar ett underskott på 1,5 mnkr, då tre nya ofinansierade externa korttidsplatser köps.

Verksamheten boendeformer som består av gruppboend, serviceboend och barnboenden visar ett underskott på 17,2 mnkr. Vårdtyngdspöngen för medborgarna inom gruppboend och serviceboend har ökat med ca 1 poäng i snitt under 2018, vilket motsvarar ca 3,2 mnkr. Både vårdtyngdsökning och antal beslut om boende inom särskild service ökar (de mest kostsamma insatserna), men ingen ersättning erhålls för den demografiska ökningen. Två nya barnboenden startade under året som saknar budgettäckning, ytterligare ett beslut om barnboende har verkställts externt. Köpta externa platser inom särskilt boende ökade med två placeringar 2018. Detta är i stora drag anledningen till underskottet.

Personlig assistans

Årets verksamhet

Områdets huvuduppdrag är att verkställa beslut om personlig assistans för samtliga målgrupper enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och socialförsäkringsbalken (SFB). Området verkställer även beslut om särskilt boende. Medarbetare i området arbetar tillsammans för att de medborgare som valt oss som assistansanordnare ska ha tillgång till sin rätt till stöd och för att främja hälsa och inflytande i varje möte.

Antal brukare dec 2018: 265, vilket är en minskning mellan dec 2017 och dec 2018 med 8 personer. Antal tillsvidareanställd personal dec 2018: 319 *personer* (294,3 årsarbetare)

Nettobudget 2018: 235,9 mnkr.

Viktiga händelser för 2018

Under 2018 har övervältring av kostnader från stat till kommun genom Försäkringskassans förändrade rättspraxis stannat av betydligt jämfört med år 2017. Under 2018 har 7 kommuninvånare vid Försäkringskassans omprövning av personernas beslut fått avslag på fortsatt personlig assistans enligt Socialförsäkringsbalken (SFB). Av dessa har under året 2 personer fått tillbaka sitt beslut enligt SFB, 4 personer har fått personlig assistans enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och 1 person har beslut om servicebostad.

I området är en betydande del av administrativ personal nyanställd under 2017 och 2018 vilket innebär satsningar på introduktion och utbildning för ett stort antal medarbetare. Det finns också stora utmaningar i hela området gällande personalkontinuitet och personalförsörjning. En stor del i utmaningen har varit att rekrytera och få behålla personal vilket kan tänkas bero på högkonjunktur, hög arbetsbelastning och komplexa uppdrag. För att möta utmaningen har satsningar gjorts på att utveckla en samordnad rekrytering inom området i nära samarbete med socialförvaltningens rekryteringsenhet. Arbetet med heltid som norm och bemanningsplanering har inletts under hösten 2018 och väntas intensifieras ytterligare under 2019.

Administrationen har under hösten 2018 utökats med resurser för att se över och förbättra hela områdets hantering av rapportering och redovisning av SFB/LSS beslut. Ett allvarligt problem som identifierats är systemfel i TES som används för tidsredovisning och räkning till Försäkringskassan. För att hantera bristerna har en grupp tillsatts att jobba med förbättrade rutiner kring tidsredovisning samt kompletteringar av felaktigheter gentemot Försäkringskassan som orsakats av buggar i TES. Många av problemen kvarstår varför arbetet fortgår tillsvidare under 2019.

Under hela 2018 har enhetscheferna jobbat med ett utvecklingsarbete och gemensamt lärande under namnet Hälsofrämjande förhållningssätt i personlig assistans. Det gavs förutsättningar att inom ramen för förvaltningens ledningssystem för kvalitet mötas i lärandemöten där följeforskare stöttat enhetscheferna att kunskapsbaserat och systematiskt utforska och organisera arbetet ur medborgarperspektiv och med fokus på det som är av värde för personer med personlig assistans och deras anhöriga. Bakgrunden till arbetet är enhetschefernas initiativ att gemensamt ta tag i områdets viktigaste förbättringar och att ta stöd i tidigare utvecklingsarbete. Prioriterade förbättringsområden i arbetet är hälsofrämjande möten, kommunikation och samverkan, social dokumentation och personliga assistenters yrkesroll. Under våren 2019 ska arbetet som gjorts utvärderas inför gemensam planering av nästa steg.

Fem år i sammandrag

	2014	2015	2016	2017	2018
Nettokostnad, mnkr	191,0	193,1	204,2	246,1	285,6
Budgetavvikelse, mnkr	6,1	-2,1	-6,9	-47,2	-49,7
Antal personer med verkställda beslut	291	270	268	273	265
kvinnor/män i procent gällande ovan rad	46/54	46/54	46/54	47/54	46/54
Antal platser, gruppbostad	0	0	0	0	1
Antal platser, servicebostad	26	9	9	9	9
Antal personer med beslut om personlig assistans enl SFB	230	211	196	171	156
Antal personer med beslut om personlig assistans enl LSS	46	54	72	102	108

Beviljade timmar/person/månad SFB	529	549	549	535	531
Beviljade timmar/person/månad LSS	266	292	305	355	373
Antal personer med verkställda beslut som utförs av ÅO. (Fysiskt funktionshinder)					
- med beslut om boende inom ÅO	9	10	13	12	13
- med beslut om korttidsboende inom ÅO	20	20	17	25	18
- med beslut om hemtjänst inom ÅO	148	166	153	168	160
- med beslut om trygghetslarm inom ÅO	107	115	123	154	146
- med beslut om daglig verksamhet inom ÅO	0	0	2	2	0

Kommentar till budgetavvikelse

Nettokostnaden för område Personlig assistans uppgår till 285,6 mnkr. Ekonomiskt utfall mot budget är -49,7 mnkr. Underskottet motsvarar -21,1 % av nettobudgeten.

Administration redovisar ett underskott om ca -0,9 mnkr. Underskottet kan förklaras av att administrationen under året har utökats för att se över och förbättra områdets hantering av rapportering och redovisning av SFB/LSS beslut samt för att hantera de brister som orsakats av buggar i TES (system för tidredovisning till Försäkringskassan).

Korttidsvistelse och anpassningsåtgärder visar ett överskott på ca 1,3 mnkr.

Boendeformer inom område Personlig assistans redovisar ett underskott om ca -1,4 mnkr. Här ingår förutom servicebostad ett beslut om gruppboende som verkställs av område personlig assistans samt hyressubventioner för annan särskilt anpassad bostad.

Köp av tjänst från äldreomsorgen redovisar ett underskott om ca -1,2 mnkr för 2018. Här ingår tillfälliga intäkter från migrationsverket med ca 0,7 mnkr och ca 2,5 mnkr i kostnader för ett ärende "hemtjänst i assistansliknande form" som verkställs i området.

Personlig assistans redovisade 2017 ett underskott om ca -49,1 mnkr. Trots utökning i VIP 2018 med 30,0 mnkr redovisas för 2018 ett underskott om ca -47,5 mnkr. Underskottet består av ca 20,0 mnkr från 2017 samt helårseffekt av kostnader för de 28 personer som fick indragning av personlig assistans enligt SFB under 2017 och istället fick ett LSS beslut.

Antal personer med beslut om personlig assistans uppgår i december 2018 till 264 personer, vilket är en minskning med nio personer jämfört med december 2017. Av dessa använder sig 177 personer, ca 67 %, huvudsakligen av annan utförare än kommunen. Antal personer med beslut om personlig assistans enligt SFB har minskat med 15 personer jämfört med december 2017. Under samma period har antal personer med personlig assistans enligt LSS ökat med sex personer. Beviljade timmar/person för personlig assistans enligt SFB har minskat med 4 timmar/månad, personlig assistans enligt LSS har ökat med 18 timmar/månad jämfört med december 2017. I december 2018 var det 10 personer med kommunen som utförare som har beviljats förhöjt timbelopp från Försäkringskassan. Den förhöjda ersättningen motsvarar ca 1,2 mnkr i ökade intäkter 2018.

Socialpsykiatri och boendestöd

Årets verksamhet

Område socialpsykiatri och boendestöd verkställer dels beslut om olika stödinsatser till personer med psykiskt funktionshinder, dels boendestödsinsatser för alla målgrupper inom funktionshinder-omsorgen gällande boendestöd. Vidare har verksamheten ansvar för Förvaltareheten som är en kommunövergripande verksamhet med professionella förvaltare/gode män i särskilt komplexa

ärenden.

I december 2018 hade 784 medborgare i Jönköping stödinsatser från område socialpsykiatri-boendestöd, plus 75 huvudmän inom förvaltarenheten. Antalet medborgare med stödinsatser inom området har ökat med 59 personer eller 8 % sedan föregående år. Jämfört med dec 2016 har antalet ökat med 95 personer eller 14 %. Förvaltarenheten har dock ett fast antal huvudmän.

Antalet tillsvidareanställda medarbetare i december 2018: 336 personer, motsvarande 258,2 årsarbetare.

Budget 2018: 212 mnkr. Resultatet för året är -8,2 mnkr, cirka 3,9 % avvikelse i förhållande till budget, vilket beskrivs närmare under "Kommentarer till budgetavvikelse".

Viktiga händelser 2018

Den psykiska ohälsan ökar i Jönköpings kommun, liksom i övriga landet, och drabbar såväl barn och unga som vuxna. Samtidigt har kommunen en relativt kraftig befolkningstillväxt. Det är därför förklarligt att antalet personer som beviljas stöd av Socialpsykiatri och boendestöd fortsätter att öka. Under 2018 var nettoökningen 59 personer (8 %) varav 39 personer inom boendestöd och 8 personer inom grupp- eller serviceboende samt övriga inom korttidsomsorg.

Ett viktigt fokus och utvecklingsarbete inom Socialpsykiatri-Boendestöd har 2018 varit att utveckla insatserna för barn, unga och familjer. Sedan 10 år har verksamheten inom alla enheter utsetts Barnombud - som särskilt ska bevaka barns behov och föräldrars behov av stöd samt stödja och vara kunskapsförmedlare till övrig personal.

Som ett utvecklingssteg under 2018 har Socialpsykiatri i samverkan med IFO Barn och Ungdom startat två utvecklingsprojekt.

Projekt "Familjelyftet"

Projekt "Familjelyftet" har initierats av Riksförbundet Attention och sker i samverkan med Jönköpings och Lidingö kommun

Syftet med projektet är att stärka föräldrar med egen NPF-diagnos i deras möten med socialtjänsten. Familjer där en eller båda föräldrarna har en egen neuropsykiatrisk diagnos vilket ofta på grund av hög grad ärftlighet även kan omfatta deras barn. Dessa familjer behöver inte sällan stödinsatser från socialtjänsten men många vittnar om kommunikationsproblem och svårigheter i bemötande. Projektet Familjelyftet finansieras med medel från Allmänna Arvsfonden och bedrivs 3 år från 2018-09-01

Huvudmålet för projektet är att genomföra ett förändringsarbete som stärker föräldrar med egen NPF-diagnos i deras föräldraskap och i deras möten med socialtjänsten. Projektet ska förmedla dessa föräldrars erfarenheter och erbjuda utbildning till socialtjänsterna, skapa dialoger för förändringsarbete samt utveckla verktyg som ger förutsättningar för bra möten och ökade möjligheter för föräldrar och familjer att föra sin egen talan. Vidare bidra till en mer tillgänglig socialtjänst vars insatser präglas av delaktighet, kvalitet, rättvisa och likabehandling när det gäller våra målgrupper

Projekt "Barn och unga med psykisk ohälsa"

Projektet finansieras av statliga medel som syftar till att stärka insatserna för barn och unga med psykisk ohälsa. Målgruppen är avgränsad till barn och unga upp till 21 års ålder.

Mål och förväntad nytta är att öka förutsättningarna för socialtjänstens personal att uppmärksamma riskfaktorer och tidiga tecken på psykisk ohälsa och vid behov motivera till insatser inom hälso- och sjukvård och socialtjänst.

Statsbidraget gäller preliminärt till och med 2020. Projektet omfattar såväl direkt stödarbete till unga och dialoger med familjer och kompetensutveckling hos personal. Vidare strategier för att stärka en fungerande samverkan internt i kommunerna och externt i förhållande till regionen och andra viktiga aktörer.

Anpassning till ny lagstiftning gällande Vårdsamordning och samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård

Från och med 2018 gäller en ny lagstiftning som reglerar utskrivning från slutna hälso- och sjukvård (med undantag psykiatri första året). Bland annat har utskrivningstiderna väsentligt förkortats och kommunerna behöver ha en beredskap och organisation för snabba insatser vid utskrivning. Jönköpings kommun har i samverkan utvecklat en gemensam process för att kvalitetssäkra vårdssamordning enligt lagstiftning. Den psykiatriska vården omfattas av lagstiftningens bestämmelser från 1 januari 2019 (från 30 till 3 dagar när patient anses medicinskt färdigbehandlad) men eftersom målgruppen även drabbas av somatisk ohälsa har område socialpsykiatri-boendestöd behövt anpassa boendestödet redan från 2018.

Ett mobilt boendestödsteam har inrättats som hanterar in- och utskrivningsmeddelande med bevakning tre gånger om dagen, sju dagar i veckan och organiserar stödinsatser vid hemskrivning med kort varsel. Antal ärenden till Mobila teamet har successivt ökat och enheten kan komma att utökas.

Under 2018 har förvaltningen och psykiatriska kliniken gemensamt följt upp hur rutinerna och kommunikationen fungerat vid in- och utskrivningar. Avvikelse och brister har hanterats av respektive huvudman i syfte att vi ska ha en trygg och säker process när det nu blir skarpt läge från 1 januari 2019.

Fem år i sammandrag

	2014	2015	2016	2017	2018
Nettokostnad, mnkr	222,8	218,9	224,3	238	220,3
Budgetavvikelse, mnkr	2,8	2,5	0,3	-0,9	-8,2
Antal personer med verkställda beslut	663	671	689	725	784
- varav kvinnor/män i procent	46/54	46/54	46/54	46/54	45/55
Antal personer med beslut om boende per 31 dec	159	154	162	161	165
- varav boende barn och ungdom	2	1	2	2	2
- varav boende med särskild service gruppbostad	79	77	82	77	77
- varav boende med särskild service servicebostad	46	43	48	50	56
- varav boende SoL	34	34	27	29	27
- varav särskilt anpassad bostad	3	3	3	3	3
- varav extern placering	26	29	28	28	26
Nettokostnad tkr per plats grupp- och servicebo- stad	546	572	552	572	592
Antal personer med beslut om korttidsvistelse per 31 dec	46	49	44	46	45
- varav korttidsvistelse SoL	18	21	29	31	29
- varav korttidsvistelse LSS	28	28	15	15	16
- varav extern placering	12	13	19	20	19
Nettokostnad tkr per plats neuropsykiatriskt funkt- ionshinder	1 063	1 088	1 186	1 196	1 218
Nettokostnad tkr per plats korttid psykiskt funkt- ionshinder	585	613	664	660	647

Antal personer med beslut om boendestöd per 31 dec	489	501	502	537	577
Beviljad tid per brukare/mån	18,4	17,6	15,9	15,8	14,7
Beviljad tid per nya brukare/mån	15,2	13,8	10,8	12,4	9
Nettokostnad kr per beviljad boendestödstimme	401	428	476	480	486
Antal personer med verkställda beslut som utförs av ÄO					
- med beslut om boende inom ÄO	14	14	14	14	13
- med beslut om korttidsboende inom ÄO	5	6	2	2	5
- med beslut om hemtjänst inom ÄO	55	42	49	55	63
- med beslut om trygghetslarm inom ÄO	19	18	16	35	36

Kommentarer till budgetavvikelse

Under året har ett nytt område tillkommit inom funktionshinderomsorgen, dit bland annat ledsagning, kontaktpersoner, avlösarservice och stödfamiljer flyttat från det område som hette socialpsykiatri och resurs. Det nya namnet är socialpsykiatri och boendestöd och resursdelarna har flyttat till område daglig verksamhet och resurs. Att nettokostnaden har minskat 2018 beror på denna omorganisering. Inte heller budgetavvikelsen är jämförbar mellan åren då den inte visar på samma områden. Statistiken har dock räknats om för att gälla i enlighet med den nya organisationen.

Det ekonomiska resultatet för 2018 innebar en avvikelse på -8,2 mnkr från ram. Till detta finns två huvudsakliga anledningar: öppnande av ett ofinansierat serviceboende och saknad kompensation för den demografiska utvecklingen.

Strandängens servicebostad öppnade i november 2017 till en beräknad årlig kostnad om 4 mnkr. Att kommunens interna boenden inte har en större budgetavvikelse än -2,6 mnkr kan därför ses som ett relativt gott resultat då det innebär att kostnaderna för övriga boenden hållit sig inom ram. Strandängens servicebostad har heller inte varit i full gång från årets början, vilket gör att kostnaderna inte haft helårseffekt.

Funktionshinderomsorgen har inte fått ersättning för den demografiska utvecklingen, som märks tydligt inom socialpsykiatri och boendestödet genom ett ökat antal ärenden. Inom boendestödet har det varit en stor ärendeutveckling med en ökning av antalet ärenden med cirka 15 % de senaste två åren. Det genomsnittliga antalet timmar per brukare och månad har dock sjunkit då det tillkommit ett stort antal nya ärenden med färre beviljade timmar.

Externa korttidsplaceringar står för den största budgetavvikelsen med ett resultat på -11 mnkr gentemot budget. Under hösten har dock setts en positiv minskning av antalet köpta platser beroende på en ökad restriktivitet gällande externa lösningar.

Daglig verksamhet och resurs

Årets verksamhet

Område daglig verksamhet och resurs verkställer beslut om daglig verksamhet för samtliga målgrupper. Verkställer även beslut om ledsagning, kontaktperson, avlösning samt stödfamilj. Inom området finns den funktionsgemensamma verksamheten Stöd och metod där även anhörigstöd för barn och vuxna samt kompetensutveckling och handledning till medarbetare ingår. Daglig verksamhet och resurs innefattar också resurspoolen som är en bemanningsservice med uppdrag att lösa oplanerad eller akut frånvaro dagarna 1-14 som uppstår i verksamheterna inom funktionshinderomsorgen.

Området ger stöd till 1 037 personer, antalet anställda är 182 (153,4 årsarbetare).

Nettobudget för 2018 är: 124,7 mnkr.

Viktiga händelser för 2018

Stimulansersättning

Området har under året tilldelats ansökta statsbidrag omfattande 4 350 000 kronor i form av stimulansersättning från Socialstyrelsen. Statsbidraget kan endast användas av kommunerna i syfte att införa eller höja en låg dagpenning till dem som deltar i daglig verksamhet enligt LSS. Beslut togs av socialnämnden i oktober att 3 850 000 kr av statsbidraget skulle användas till att retroaktivt betala ut en tillfälligt höjd stimulansersättning avseende år 2018 med 9,50 kronor per utförd timme till deltagare i daglig verksamhet enligt LSS. Utbetalningen distribuerades retroaktivt till berörda personer i december utbetalningen och resterande del av statsbidraget 500 000 kr användes till att täcka de ökade kostnaderna i nuvarande stimulansersättning.

IVO-yttrande

Verksamhetens skyldighet att verkställa beviljade beslut och de svårigheter som varit med arbets sätt och antalet icke verkställda beslut har medfört att IVO begärt in 22 yttranden gällande övervä gande att ansöka om utdömmande av särskild avgift hos Förvaltningsrätten. Det handlar om 17 stycken ärenden som beviljats insatser från året 2016 och fram till 2018 gällande daglig verksam het i lagrummen, SoL och LSS samt 5 ärenden gällande kontaktperson i lagrummen SoL och LSS. Därutöver har Socialnämnden i ett samlat underlag även redogjort för frågeställningen varför be sluten tagit oskäligt låg tid att verkställa samt redogjort för den framtida planeringen för att kunna tillgodose enskildas behov.

IVO har gått vidare till Förvaltningsrätten med 2 ärenden gällande kontaktperson och ett ärende för daglig verksamhet, förvaltningen har yttrat sig i två av dessa ärenden.

En översyn gällande uppdrag, organisation och arbetssätt har påbörjats under året och fortsätter år 2019.

Daglig verksamhet

Inom daglig verksamhet har ett café etablerats i stadshuset i Huskvarna. Under året har även en projektering påbörjats på Åsens gård för nya lokaler för att möjliggöra en sammanslagning av verksamheterna lantgård och hunddagis. Detta kommer påverka möjligheten att inför framtiden samordna verkställighet samt öka samutnyttjande av lokaler och personal både inom och utanför området.

”En scen för alla” visade upp sin verksamhet på socialchefsdagarna som hölls i Jönköping under hösten. Inom samma enhet har träffpunkten Kålgården utvecklats till att bli en verksamhet med syfte att vara en central knutpunkt för en bred målgrupp med inkludering i samhället.

Med anledning av att Dagcenter Pärlands lokaler varit utdömda på grund av undermåliga perso nalutrymmen har en ny daglig verksamhet, Ängsforsvägen färdigställts med driftstart i december 2018. Ett utökat platsantal samt den anpassade miljö detta medför gör att området kommer att verkställa daglig verksamhet för personer som i dag har sin dagliga verksamhet utanför LOV (La gen om valfrihet). Samtal har påbörjats med aktuella personer och deras företrädare, för att på bästa sätt kunna erbjuda en övergång till kommunal verksamhet.

Under 2018 har IPS i psykosvården som är ett samverkansprojekt med regionens psykosvård fortsatt implementering av arbetssättet med målet att stötta personer med allvarlig psykisk ohälsa ut på öppna arbetsmarknaden eller studier. I projektet har 3 arbetskonsulenter kopplats till fem olika psykoteam. Totalt har 27 personer under året fått stöd inom projektet, varav 30 % fått ett arbete eller påbörjat studier på minst 25 %.

Ledsagning/avlösning

Team ledsagning har jobbat fram riktlinjer samt arbetat med hur enheten ska bli mer kostnadseffektiv genom att tillvarata resurser och kompetens och utvecklas mot mer självplanerande grupper. Enheten har genomfört enkätundersökning hos medarbetare med syfte att kartlägga insatserna och möjligheter för att skapa combitjänster. Detta som ett led i att minska övertaligheten, som kostar cirka 1,2 mnkr per år.

Fri ledsagning

Fri ledsagning har bedrivits som en försöksverksamhet med 30 slumpmässigt utvalda deltagare med beslut om ledsagning. Projektet är avslutat som planerat i september 2018 och resultatet visar på att användandet av fri ledsagning blev betydligt lägre än vad deltagarna själva angav från början.

Kontaktpersoner/stödfamiljer

Enheten har organiserats för att enbart arbeta med kontaktpersoner och stödfamiljer. Detta har inneburit en effektivitet och kvalitetshöjning samt betydligt kortare verkställighetstider. En enhetschefstjänst har under året ändrat befattning till samordnare, vilket också är ett steg mot en effektivare organisation. Enheten har haft två större rekryteringskampanjer samt annonser i sociala medier och på högskolans intranät. Under året har en ökning skett av beslut till en yngre målgrupp med mer komplexa behov, vilket innebär en framtida utmaning i att rekrytera nya kontaktpersoner. För att möta ett kommande behov planeras därför utökade rekryteringsinsatser.

Stöd och metod

Stöd och metod har bytt enhetschef samt permanentat två tjänster som metodhandledare. Enheten har slutfört uppdraget att utveckla en pensionsplan inom daglig verksamhet samt påbörjat en inkludering av anhängarperspektivet som en naturlig del i metodhandledningen. Enhetens plattformsutbildning har gett en möjlighet för medarbetare att såväl individuellt samt i gruppsammanhang reflektera och utveckla sina ståndpunkter i det pedagogiska arbetet. Utbildningen har innefattat ämnen som juridik, etik samt funktionshinder och strategier i det vardagliga arbetet. Enheten har utökat antalet tillfällen för sina plattformsutbildningar med 20 %.

Resurspoolen

I det pågående förvaltningsövergripande projektet Bemanningsplanering och arbetstidsmodeller har en av Resurspoolens enhetschefer haft en del av sin tjänst i projektgruppen. Projektets syfte är att ta fram en gemensam förvaltningsövergripande bemanningsstrategi och i takt med att funktionshinderomsorgens verksamheter mer aktivt börjar arbeta med sin bemanning på olika sätt kommer detta påverka Resurspoolen. Uppdraget inför år 2019 kommer behöva utvecklas eller förändras i takt med verksamheternas bemanningsarbete. Detta för att fortsatt kunna erbjuda en god service som dessutom främjar medborgarens behov för dagen samt grundar sig i en positiv och flexibel inställning.

Ledningsgrupp daglig verksamhet

Området har en väl fungerande ledningsgrupp från daglig verksamhet. Ledningsgruppen består av deltagare från de olika verksamheter, enhetschefer samt områdeschef. En gång i månaden lyfter brukare upp sina frågor från verksamheterna med syfte att tydliggöra förbättringsområden inom daglig verksamhet. Frågor som diskuterats under året är bland annat fortsatt utveckling av protokoll och arbetsplaneringar med bilder samt trivselregler inom daglig verksamhet.

Fem år i sammandrag

	2014	2015	2016	2017	2018
Nettokostnad, mnkr					118,0
Budgetavvikelse, mnkr					6,7
Antal personer med verkställda beslut	1 028	1 050	1 036	1 016	1 037
- varav kvinnor/män i procent	47/53	47/53	47/53	48/52	47/53
Antal personer med beslut om daglig verksamhet	647	665	641	627	640
- varav med extern placering	3	6	8	8	10
Antal personer med verkställda beslut om ledsagning	157	150	136	102	133
Antal personer med verkställda beslut om kontaktperson	366	378	407	390	410
Antal personer med verkställda beslut om avlösarservice	26	30	33	38	31
Antal personer med verkställda beslut om stödfamilj	12	12	16	18	20

Kommentarer till budgetavvikelse

Område daglig verksamhet och resurs har tillkommit under 2018 och innehåller verksamheter som tidigare fanns under socialpsykiatri och resurs, arbete och assistans och boende och korttids. Detta innebär att det inte finns någon nettokostnad eller budgetavvikelse att jämföra med för tidigare år. Statistiken är dock framtagen för att gälla i enlighet med den nya organisationen.

Det ekonomiska resultatet för 2018 innebar en avvikelse på +6,7 mnkr, vilket motsvarar 5,4 %. I resultatet ingår dock budget på 4,1 mnkr för flytt av dagverksamhet Pärulan (Ängsforsvägen), som genomfördes först i december. Om helårseffekt nåtts hade resultatet för daglig verksamhet varit cirka -2,5 mnkr, vilket delvis beror på mer omfattande ärenden.

De flesta övriga verksamheterna inom området visar på positiva resultat. Administrationen har ett överskott på cirka 1 mnkr, som bland annat förklaras av att en enhetschefstjänst hållits vakant sedan oktober och partiella tjänstledigheter. Resurspoolen uppvisar ett överskott om 0,9mnkr, som till stor del beror på att antalet anställda blivit färre sedan ingången av året. Resursverksamheter som kontaktpersoner, ledsagarservice, stödfamilj och anhörigvård visar på +2,2 mnkr.

Uppföljning av mål - sammanfattning

Måluppfyllelse

Observera att en fullständig redovisning av mål, målbildindikatorer, resultatindikatorer samt uppdrag finns som bilaga till verksamhetsberättelsen.

Målens färgförklaringar

- Målet har nåtts
- Osäker bedömning/målet har delvis nåtts
- Målet har ej nåtts

Attraktiv kommun

Mål	
 Stöd till utsatta personer Medborgarna i kommunen ska uppleva att socialtjänstens ger stöd av god kvalitet till utsatta personer.	 Varför är det grönt? SCB:s medborgarundersökning visar att medborgarna i Jönköping har en bättre bild av stöd till utsatta personer, i jämförelse med liknande kommuner. Mätningen är från 2017, har ej mätts 2018
 Service och bemötande mot näringslivet Jönköpings kommun ska vara en aktiv part och ha goda relationer med det samlade näringslivet. För socialnämndens del bedöms resultat i enkät runt handläggning serveringstillstånd.	 Varför är det grönt? Nöjd-kund-index avseende serveringstillstånd har ökat från 2015 till 2017 och preliminärt resultat från 2018 visar på samma nivå eller högre.

Hållbart samhälle

Mål	
 Minska den totala energianvändningen av el i verksamheten Mäts i kwh/årsarbetare	 Varför är det grönt? Energianvändningen har fortsatt att minska även 2018, det har varit ett fokus på att alla enheter ska arbeta med hållbarhetsfrågor.
 Minska den totala energianvändningen för persontransporter med bil Mäts i kwh/årsarbetare avseende persontransporter per bil.	 Varför är det grönt? Energianvändningen har minskat, vilket dels kan bero på arbetet med alternativa transporter (gång, cykel, kollektivtrafik), dels på mer klimatanpassade kommunala bilar. Även här kan fokus på hållbarhetsfrågor på enheterna ha spelat roll.
 Avfallshantering Källsortering och avfallshantering ska förbättras med syfte att minska avfallsmängden och öka möjligheten till återanvändning och återvinning av olika material.	 Varför är det grönt? Målet har bedömts grönt eftersom en övergripande förbättring av strukturen har skett med egenkontroller på miljöområdet, där bland annat detta finns med. Det visar sig då att 80 procent av enheterna har fungerande rutiner runt avfallshantering.
 Öka andelen ekologiska varor I kommunala kök ska minst 30 procent av livsmedelskostnaderna utgöras av ekologiska varor senast 2020 (KRAV eller motsvarande gäller för verifiering av att produkterna håller ekologisk standard).	 Varför är det gult? Målet har bedömts gult eftersom andelen ekologiska varor år 2018 var ungefär samma som 2017 års nivå för hela förvaltningen. (21,6 procent).

Medborgare

Mål

Övergripande jämställdhetsmål
Alla kvinnor och män, flickor och pojkar, som är invånare eller vistas i Jönköpings kommun ska ha rätt till bemötande, service och myndighetsutövning som är likvärdig oavsett kön.

Varför är det gult? Ett arbete med jämställdhetsintegrering och fokus på likvärdigt bemötande pågår fortlöpande, men målet är svårbedömt.

Integrationsarbete
Målet med kommunens integrationsarbete är framför allt att fler kvinnor och män ska komma i arbete snabbare. Särskilt fokus behöver riktas mot utlandsfödda kvinnor.

Varför är det grönt? Målkindikatorn är förvärsfrekvensen för utrikesfödda kvinnor och män och den är svagt stigande. Det görs många insatser för att snabbt få ut nyanlända i sysselsättning, det här året har det bland annat arbetats med ett projekt med arbetsmarknadsavdelningen för snabb anvisning till praktik/sysselsättning för nyanlända.

Kvaliteten i placeringarna skall öka
Andel placerade barn med behörighet gymnasium samt högskola ska förbättras jämfört med 2015 års nivå.

Varför är det rött? Siffran är något sjunkande. 49 procent 2018 mot 52 procent 2017. Socialförvaltningen fortsätter arbetet med att nära följa placerade barns skolgång med hjälp av anställd skolkonsulent.

Delaktighet och inflytande
Funktionshinderomsorgen ska under året arbeta med aktiviteter som främjar delaktighet och inflytande. Medborgarna ska känna att upplevelsen av självbestämmande är i nivå med, eller högre än, jämförbara kommuner i landet.

Varför är det gult? Enheterna har arbetat med aktiviteter, men resultatet i brukarundersökningen är varierande. Inom vissa områden över snittet, inom andra områden under snittet.

Minskat utanförskap och ökad sysselsättning
Kommunen har tillsammans med staten ett särskilt ansvar för att fler ungdomar, invandrare, funktionsnedsatta och långtidsarbetslösa kvinnor och män snabbare kommer in på arbetsmarknaden. Andelen kvinnor och män som vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet börjat arbeta eller studera ska öka.

Varför är det grönt? Det är inte enkelt att öka sysselsättningen för alla målgrupper som socialförvaltningens försörjningsstöd arbetar med. Dock visar den målkindikator som här är aktuell, resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, en förbättring 2018 jämfört med 2017..

Verksamhet

Mål

Familjehem
Andelen familjehemsplaceringar som kommunen organiserar i egen regi ska öka jämfört med verksamhetsåret 2015.

Varför är det grönt? Antalet familjehemsplacering som organiseras i egen regi är marginellt fler, både jämfört med 2015 och med 2017.

Minska andelen omedelbara LVU.
Förbättra och utveckla insatssamordningen i akuta skeden genom att Signs of safety tillämpas.

Varför är det grönt? År 2018 gjordes 29 omedelbara LVU (48 % av samtliga LVU). Det är ett bättre resultat än 2017 då det gjordes 49 omedelbara LVU (61 % av samtliga LVU).

Resultat av insatser i missbruksvården
Minska antalet placeringar enligt LVM till förmån för frivilliga insatser i förhållande till 2017 års nivå.

Varför är det gult? Antalet vård dygn inom LVM var på samma nivå 2018 som 2017 (1992 vård dygn 2017 jämfört med 1993 vård dygn 2018).

Mål

● Från utanförskap till egenförsörjning
Kommunen ska arbeta aktivt med att hjälpa människor från utanförskap till egenförsörjning. Socialtjänsten ska tillsammans med arbetsmarknadsavdelningen, arbetsförmedlingen, försäkringskassan, Region Jönköping m.fl. löpande ta initiativ till projekt och insatser i syfte att ge fler kvinnor och män möjlighet att lämna ett försörjningsstödsberoende.

● Varför är det grönt? Olika initiativ har tagits för att hjälpa människor att lämna ett försörjningsstödsberoende. Jönköping ligger bra till i jämförelse med liknande kommuner och i år syns även en nedgång i andelen av biståndsmottagare som har ett långvarigt biståndsbehov.

Arbetsgivare

Mål

● Andelen kvalificerad och erfaren personal skall öka inom myndighetsutövningen, BoU.
Andelen personal inom barn och ungdomsvårdens myndighetsutövning med socionomexamen och minst tre års erfarenhet ska öka jämfört med verksamhetsåret 2015.

● Varför är det grönt? Andelen anställda inom barn och ungdom med utbildning och erfarenhet har blivit betydligt bättre under året. En ökning från 47,3 procent till 62,6 procent. Situationen inom myndighetskontoren har stabiliserats.

● Psykosocial arbetsmiljö
Medarbetarna i socialtjänsten skall uppleva att arbetsmiljön är i nivå med jämförbara kommuner i landet.

● Varför är det grönt? Mätningar i medarbetarenkät visar att målet har uppnåtts, medarbetarundersökningen går att jämföra med fyra andra jämförbara kommuner och där ligger Jönköping över medelvärdet för individ- och familjeomsorgen och strax under medelvärdet för funktionshinderomsorgen.

● De kommunanställda ska spegla befolkningens sammansättning
De kommunanställda ska återspegla befolkningens sammansättning. Andelen anställda kvinnor och män i Jönköpings kommun med utländsk bakgrund ska öka under mandatperioden.

● Varför är det grönt? Målet säger att andelen anställda med utländsk bakgrund ska öka och det uppnås.

● Minskad sjukfrånvaro
Sjukfrånvaron hos kommunens medarbetare ska minska under mandatperioden. Särskild vikt ska ägnas anställda kvinnor eftersom sjukfrånvaron är avsevärt högre bland dem än bland män.

● Varför är det grönt? Sjukfrånvaron sjunker inom socialnämndens område och var 6,8 procent 2018 jämfört med 6,9 procent 2017.

Ekonomi

Mål

■ Nettokostnader
Verksamhetens nettokostnader håller sig inom tilldelade resurser

■ Varför är det rött? Verksamhetens nettokostnader avviker kraftigt från tilldelade resurser. Nämndens kostnader överskrider med 116,8 miljoner kronor, vilket motsvarar 8,1 %.

■ Kostnadsutveckling
Kostnaderna för verksamhetens tjänster utvecklas långsammare än i riket

■ Varför är det rött? Kostnader för socialförvaltningens olika tjänster ökar snabbare än omsorgsprisindex.

◆ Resultatenheter
Resultatenheterna samt de anslagsfinansierade enheterna håller sig inom tilldelade resurser.

◆ Varför är det gult? Av enheterna inom socialnämnden har drygt hälften en ekonomi i balans. Av dessa har huvudparten ett positivt resultat.

Årets ekonomi

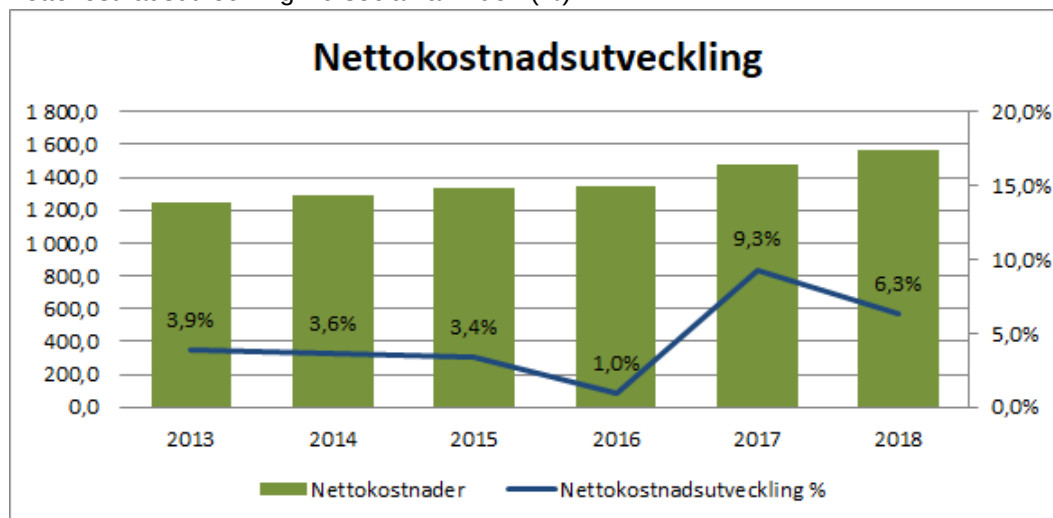
Ekonomi

mnkr	Bokslut 2017	Budget 2018	Bokslut 2018	Avvikelse	%
Nämnd och gemensam verksamhet	69,9	61	62,6	-1,6	-2,6 %
Individ- och familjeomsorg	400,3	369,3	410	-40,7	-11 %
Försörjningsstöd mm	142,6	142,9	148,3	-5,4	-3,8 %
Funktionshinderomsorg	863,6	873,3	944,2	-70,9	-8,1 %
Ensamkommande barn och unga inkl. tolkförmedling	-2,9	3,1	1,3	1,8	58,1 %
Socialnämnd	1 473,5	1 449,6	1 566,4	-116,8	-8,1 %

Ekonomisk utveckling

Nämndens nettokostnader uppgick till 1 566,4 tkr för 2018 vilket är en ökning med 92,9 mnkr från 2017, detta motsvarar 6,3 %. Till övervägande del, ca 81 mnkr, är de ökade kostnaderna hänförliga till funktionshinderomsorgen där kostnader för personlig assistens ökat kraftigt. Avseende individ- och familjeomsorg så har kostnader för barn- och ungdomsvård ökat jämfört med 2017 om ca 10 mnkr. Jämfört med ökningen mellan åren 2016 till 2017 har dock förändringstakten avseende nämndens kostnader sjunkit med 2,8 procentenheter. Kostnadsökningar har dock fortsatt legat på en hög nivå vilket beror på kostnadsökningar till följd av personlig assistans enligt LSS.

Nettokostnadsutveckling vid socialnämnden (%)

Ökade kostnader kan i huvudsak hänföras till följande två områden;

1. **Funktionshinderomsorgen** där kostnader totalt sett ökat med 80,6 mnkr, eller 9,3 %, från 2017. Hälften av denna ökning är hänförlig till området personlig assistans enligt LSS där nettokostnaden ökat med 39,5 mnkr från 2017 till 2018. Detta beror på att Försäkringskassan under 2017 i ett stort antal fall beslutade om indragning av personlig assistans där kommunen sedan haft att fatta beslut om fortsatt assistans enligt LSS. Under 2018 är det betydligt färre motsvarande beslut från Försäkringskassan. En ökning från

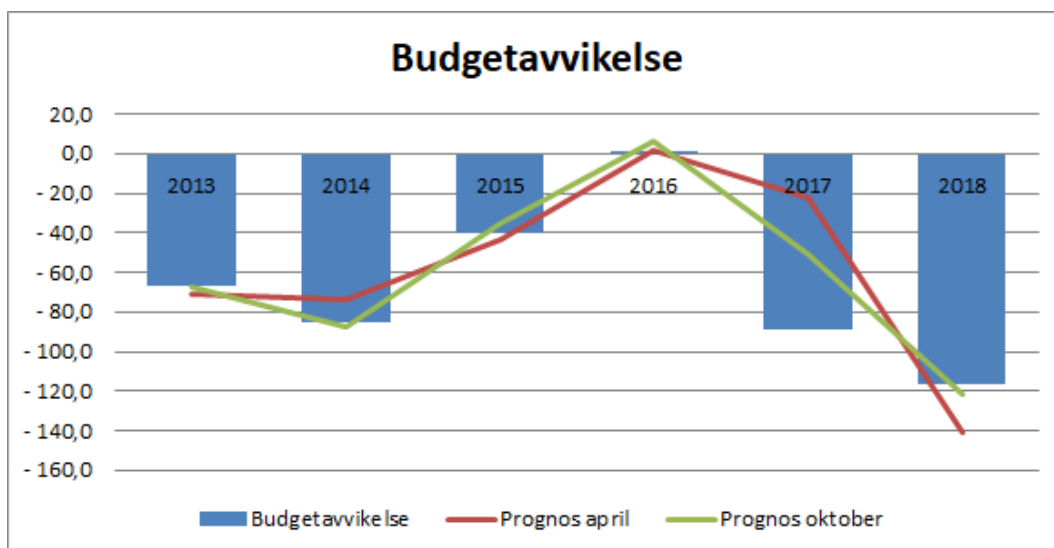
2017 sker också avseende områdena socialpsykiatri och då med 10 mnkr samt område boende och korttidsboende där en ökning sker om 27 mnkr. När det gäller socialpsykiatri samt boende och korttidsboende så är det ett ökat antal beslut för individer som får någon form insats som förklarar de ökade kostnaderna. Ökning av antalet beslut från 2017 är drygt 6 %.

2. **Individ- och familjeomsorgen** där kostnader ökat med 15 mnkr, eller 2,7 %, från 2017, dvs. en förhållandevis bra kontroll på kostnadsutvecklingen. Större delen är hänförlig till område barn- och ungdomsvård där kostnaderna ökat med ca 11 mnkr jämfört med 2017. Antalet placeringar är fortsatt höga men har inte ökat under 2018. Kostnader som ökat mer än tänkt utgörs av personalkostnader, hyror samt verksamheter kopplade till olika samverkansavtal.

Budgetavvikelse

Budgetavvikelsen blev ca 117 mnkr vilket motsvarar 8,1 % (6,4 %) av årets budget.

Budgetavvikelse vid socialnämnden

Funktionshinderomsorgen hade en total avvikelse om ca 71 mnkr jämfört med budget. Område personlig assistans hade ett underskott om 49,7 mnkr och område boende samt korttidsboende ett underskott om 20,7 mnkr. Vid utgången av 2017 förelåg ett underskott mot budget om 49,1 mnkr. Budget för dessa båda verksamheter uppgick förra året till 510,2 mnkr vilket var en ökning med 49,7 mnkr från 2017. Faktiska kostnader för dessa områden ökade dock under 2018 med 70,4 mnkr.

Individ- och familjeomsorg inklusive försörjningsstöd hade ett underskott mot budget om 46 mnkr där barn- och ungdomsvård stod för 35 mnkr, missbruksvård för 4 mnkr samt skyddat boende för drygt 3 mnkr. Budget för 2018 ökade med 8 mnkr jämfört med 2017 samtidigt som kostnaderna ökat med 15 mnkr jämfört med 2017. Budgetavvikelsen 2017 uppgick till 39,6 mnkr.

Träffsäkerheten i de prognoser som lämnats under året har varit mycket god. Under våren visade prognoser ett underskott om drygt 140 mnkr. I detta läge intensifierades arbetet med kostnads-effektiva processer vilket pressat ned kostnadsutvecklingen.

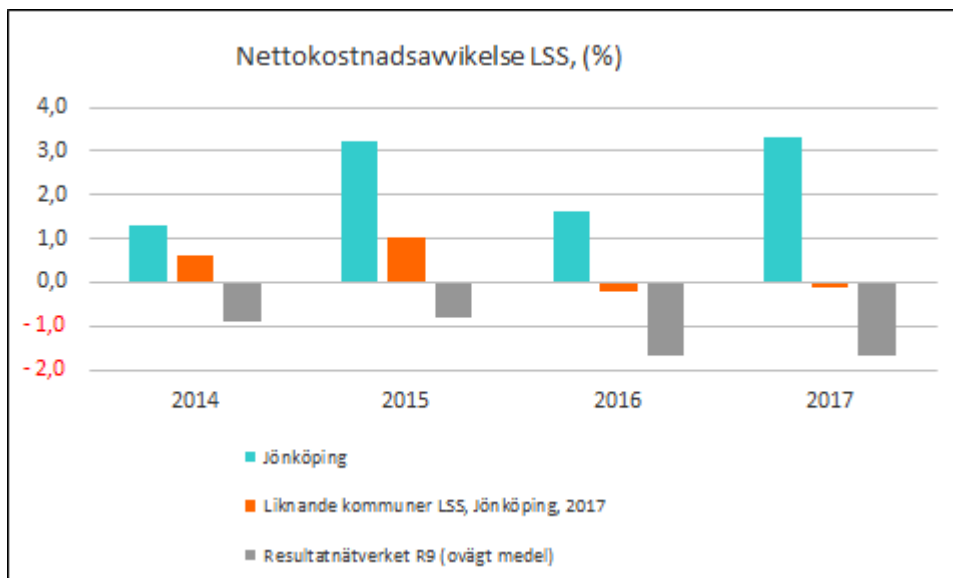
Effektivitet

Med effektivitet avses i detta sammanhang;

1. Kostnadsläget jämfört med andra kommuner vilket är ett mått på om aktuell verksamhet utförs till lägre eller högre kostnader, kostnadseffektivitet, i Jönköping än i andra jämförbara kommuner. Kostnadsläget påverkas naturligtvis av vilken ambitionsnivå som beslutas för verksamheten av nämnd och fullmäktige. Jämförelse har gjorts med såväl de s.k. R9-kommunerna samt med andra jämförbara kommuner. Kostnadsläget bör, om möjligt, relateras till verksamhetens effekter vilken bl a kan skattas via brukarundersökningar.
2. Organisationens förmåga att utföra verksamhet i motsvarande eller utökad omfattning jämfört med tidigare samtidigt som kostnaderna per stödmottagare inte ökar mer än prisutvecklingstakten (OPI). Här mäts då nettokostnad per individ.

Kostnadsläget är överlag högre i Jönköpings kommun än vid de kommuner som jämförelser har gjorts mot.

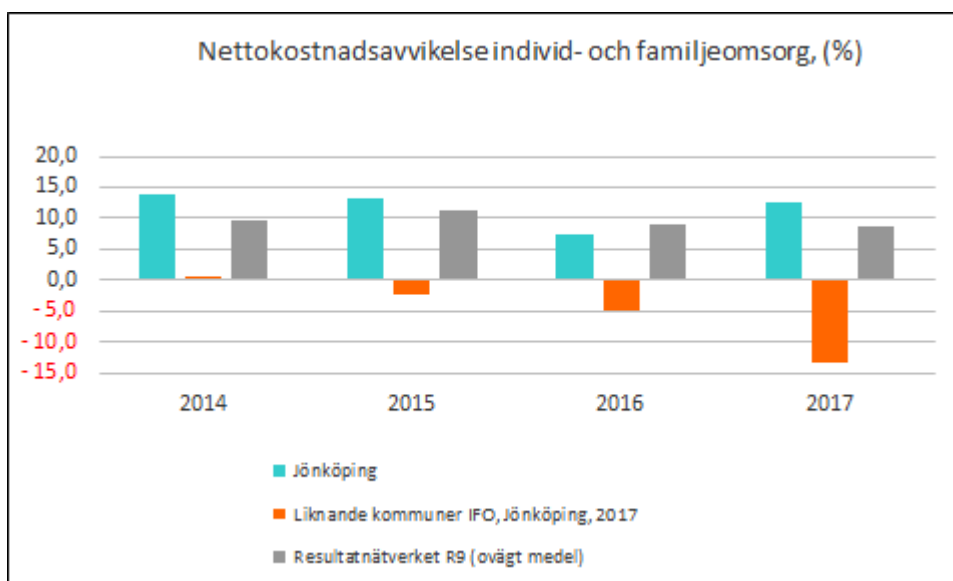
Kostnadsläget för funktionshinderomsorg jmf med andra kommuner

Källa: Kolada via SCB, N28018

Diagrammet ovan visar åren 2014 till 2017. Någon avsevärd förändring av läget bedöms inte ha uppkommit under 2018. Här visas den procentuella avvikelser mot referenskostnaden. Referenskostnaden är (enkelt uttryckt) den kostnad som en kommun bör ha givet vissa socioekonomiska faktorer. Av diagrammet kan utläsas att kostnader för funktionshinderomsorgsverksamhet i Jönköping ligger över såväl kommuner som har en liknande demografisk struktur som de s.k. R9-kommunerna. Gjorda brukarundersökningar visar att nöjdhetsgraden ligger på liknande nivå i Jönköping som vid andra kommuner av motsvarande storlek.

Kostnadsläget för IFO jmf med andra kommuner

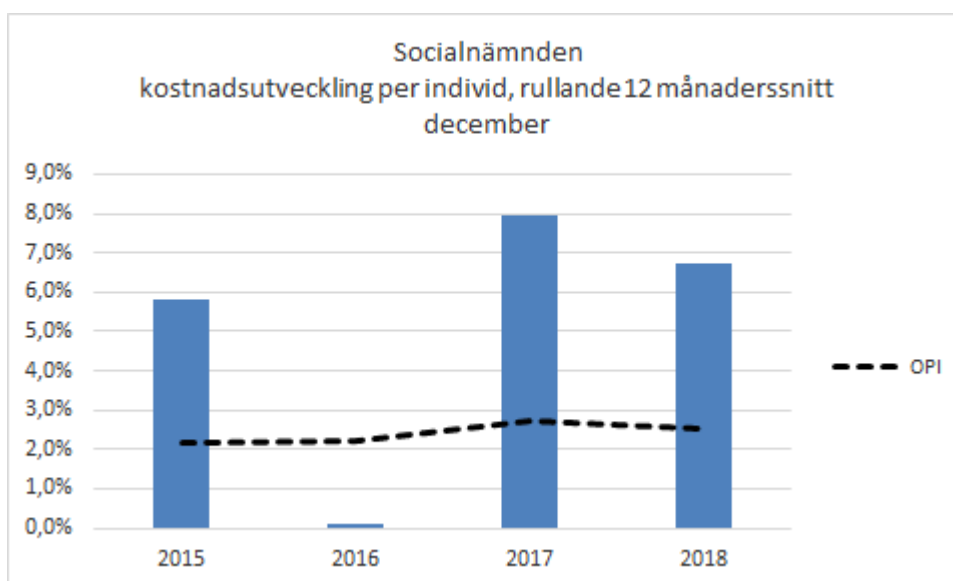

Källa: Kolada via SCB, N30001

Diagrammet ovan visar åren 2014 till 2017 och inte heller för individ- och familjeomsorg bedöms någon avsevärd förändring av läget bedöms inte ha uppkommit under 2018. Av diagrammet kan utläsas att även kostnader för individ- och familjeomsorgsverksamheten i Jönköping ligger över såväl kommuner som har en liknande demografisk struktur som de s.k. R9-kommunerna. Här finns ingen heltäckande brukarundersökning eller motsvarande att relatera till.

Vad gäller nettokostnad per individ så ligger prisökningstakten för 2018 lägre än 2017 men dock över OPI. Det bör således gå att öka effektiviteten ytterligare.

Kostnad per individ som får stöd via verksamhet vid socialnämnden

Diagrammet visar utvecklingen av den totala nettokostnaden per person som får stöd av såväl funktionshinderomsorg som av individ- och familjeomsorg. Kostnaden per person har sjunkit under 2018 jämfört med 2017. Detta tyder på att en effektivitetsökning skett under 2018. Öknings- takten ligger dock en bra bit över OPI, 4,2 procentenheter, vilket är hänförbart till funktionshinder- omsorgen och då kopplat till personlig assistans LSS.

Verksamhetsförändringar

Verksamhetsförändring	Budget	Utfall
Utökat föräldrastöd I VIP 2017-2019 avsattes 2 mnkr till utveckling av föräldrastödet. Socialnämndens anslag utökas med ytterligare 1,5 mnkr. Hur de tillkommande resurserna för föräldrastöd ska användas får socialnämnden i uppdrag att redovisa till kommunfullmäktige i mars 2018.	1 500	0
Uppföljning och analys 3 tjänster arbetar med utökat föräldrastöd. Budgettillskott 2017 var 2 mnkr, 2018 ytterligare 1,5 mnkr. Totalt 3,5 mnkr finns i budget för utökat föräldrastöd. Den utvärdering som planerats blev aldrig fullföljd under 2018 och därför blev det ett överskott på 1,5 mnkr för denna verksamhet.		
Generell besparing på gemensam verksamhet Generell besparing på socialnämndens verksamhet.	-1 000	0
Uppföljning och analys Besparingen har inte fått genomslag p.g.a. ökade kostnader på totalen inom gemensam verksamhet.		
Minskning tre tjänster försörjningsstöd I och med att försörjningsstödet minskat minskas antalet tjänster inom försörjningsstöd med tre st.	-1 600	0
Uppföljning och analys Minskning av totalt 3 tjänster som fördelas en på varje sektion har påbörjats. Full effekt uppnås ej under 2018. Någon tjänst är ej tillsatt och vakanshållen men ändå går personalbudgeten för denna verksamhet med ett underskott på 1,6 mnkr.		
Projekt med AMA, reducering försörjningsstöd -Socialnämnden ges i uppdrag att göra en genomgripande genomlysning av försörjningsstödet och i samverkan med utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden föreslå ytterligare åtgärder i syfte att minska beroendet av försörjningsstöd. Uppdraget redovisas till kommunfullmäktige i augusti 2018.	-12 100	-10 800
Uppföljning och analys Uppdraget har genomförts enligt planering. Redovisning till Socialnämnden den 18 juni. Ärendet fördröjt. Försörjningsstöd och AMA arbetar med gemensamma utvecklingsfrågor i syfte att minska försörjningsstödet och skapa snabbare vägar till egen försörjning. Remiss från UAN rapporteras till Socialnämnden 20 november. Kostnaden för försörjningsstödet ökar och visar på ett underskott på 1,3 mnkr vid årets slut. Besparingen på 12,1 mnkr har därför inte hämtats hem.		
Utökad chefstäthet	1 400	1 400
Uppföljning och analys Som en del i att öka chefstätheten inom funktionshinderomsorgen så kommer en förstärkning göras på de tre utförande områdena. Tillsättningen av dessa chefer är genomförd.		
Rosenlunds familjecentral	300	300
Uppföljning och analys Helårseffekt för Rosenlunds familjecentral 1 tjänst.		

Verksamhetsförändring	Budget	Utfall
Placering barn och unga På grund av ett ökat antal placeringar inom barn- och ungdomsvården ges socialnämnden en utökad resurs på 10 mnkr som en anpassning till nuvarande kostnads- läge. Uppföljning och analys Budgetförstärkningen fördelades med 3,5 mnkr arvoderade familjehem och 5,5 mnkr till institutionsvården. Trots tillskottet gick verksamheterna med ett underskott på 29 mnkr.	10 000	39 000
Personlig assistans, övervältring från FK Socialnämnden tillförs 30 mnkr som kompensation för ökade kostnader pga övervältringen av kostnader från Försäkringskassan. Uppföljning och analys Tillskottet på 30 mnkr var inte tillräckligt, för personlig assistans redovisas ett underskott om ca -47,5 mnkr för 2018.	30 000	77 500

Investeringar

mnkr	Bokslut 2017	Budget 2018	Bokslut 2018	Avvikelse	%
Gemensam verksamhet	2,2	5	0,6	4,4	88 %
Individ- och familjeomsorg	0,5	0,5	0,1	0,4	80 %
Funktionshinderomsorg	1,6	2,6	1,8	0,8	30,8 %
Summa investeringar	4,3	8,1	2,8	5,3	65,4 %

Kvalitets- och patientsäkerhetsberättelse

Detta kapitel utgör nämndens kvalitets- och patientsäkerhetsberättelse. I kapitlet beskrivs verksamheten ur flera olika vinklar, som har bäring på kvalitet.

Kvalitet, enligt Socialstyrelsens definition i SOSFS 2011:9, innebär att ”en verksamhet uppfyller de krav och mål som gäller för verksamheten enligt lagar och andra föreskrifter om hälso- och sjukvård, socialtjänst och stöd och service till vissa funktionshindrade och beslut som har meddelats med stöd av sådana föreskrifter”.

Kvalitets- och patientsäkerhetsberättelsen utgår från medborgarperspektiv och verksamhetsperspektiv.

Socialnämnden har det yttersta ansvaret för kvalitets- och patientsäkerhetsarbetet. Socialdirektören har ett övergripande ansvar för förvaltningens arbete på detta område och respektive funktionschef har ett ansvar för sin funktion, när det gäller att lagar och föreskrifter blir kända, använda och integrerade i det dagliga arbetet. Funktionscheferna är också verksamhetschefer enligt förordningen om verksamhetschef inom hälso- och sjukvården och ansvariga för att vården organiseras så att den tillgodoser hög patientsäkerhet av god kvalitet.

I socialförvaltningens centrala stab finns flera centrala funktioner i kvalitetsarbetet samlade i gruppen Analys och strategi. Bland dessa finns medicinskt ansvariga sjuksköterskor (MAS), medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR) samt socialt ansvariga socionomer/samordnare (SAS). MAS och MAR har ett särskilt ansvar för patientsäkerhetsfrågor, inklusive ansvaret att se till att det finns rutiner för att följa upp samt utveckla verksamhetens kvalitet och säkerhet. SAS har bland annat ett särskilt ansvar att följa utvecklingen när det gäller lex Sarah, samt delegation att göra en anmälan till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) när ett rapporterat missförhållande eller en påtaglig risk för ett missförhållande bedöms vara allvarligt.

All personal har skyldigheter som berör kvalitetsarbetet, till exempel genom lex Sarah-bestämmelserna, som innebär att den som arbetar med att ge service och omvårdnad inom socialtjänstens område är skyldig enligt lag att rapportera missförhållanden och påtagliga risker för missförhållanden. I patientsäkerhetslagen framgår att all personal som utför hälso- och sjukvårdsinsatser ska bidra till en hög patientsäkerhet i det dagliga arbetet samt rapportera risker för vårdskador eller händelser som kunnat medföra eller har medfört skador.

Förutom denna kvalitets- och patientsäkerhetsberättelse har kvaliteten analyserats (då med bäring bland annat på öppna jämförelser) i en särskild kvalitetsrapport (SN/2018:15042).

Brukarundersökningar

Genom att fråga de som kommer i kontakt med socialtjänsten om deras erfarenheter fångas en del av verksamhetens kvalitet. På socialnämndens område finns många brukarenkäter och brukarundersökningar, men ännu mer kan göras för att få en struktur där resultat kan följas över tid och jämföras med andra.

Brukarundersökningar, IFO

Det finns ett stort intresse inom hela Individ- och familjeomsorgen (IFO) att genom att fråga efter medborgarnas synpunkter följa upp sina verksamheter. Det görs flera enkäter och undersökningar

och några redovisas här.

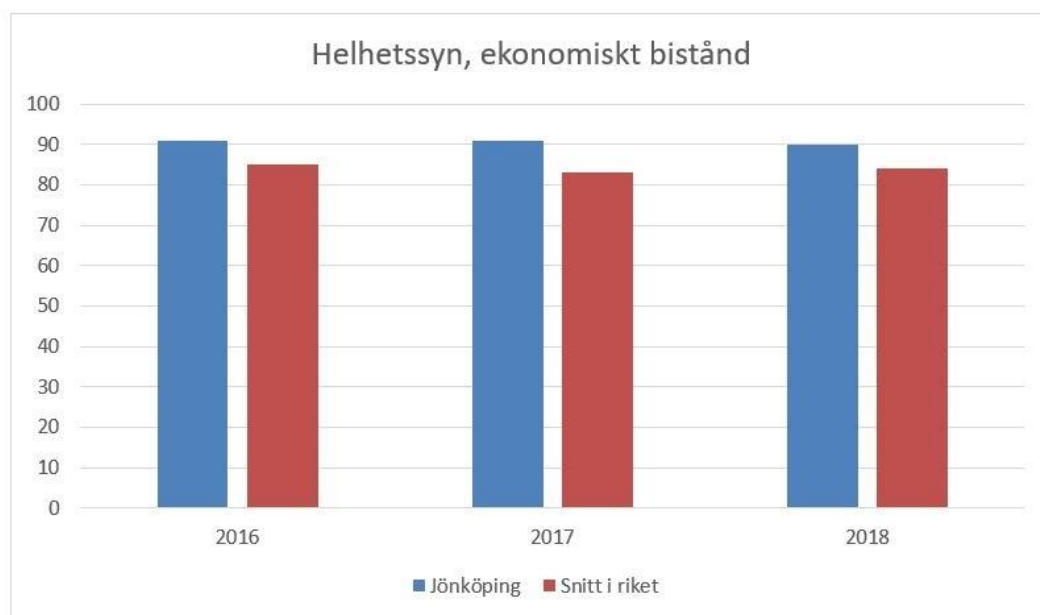
Individ- och familjeomsorgen - försörjningsstöd

Försörjningsstödet bemötandeenkät 2018 genomfördes vecka 38 och 39. Enkäten består av 8 frågor och mäter tillgänglighet, information, bemötande, delaktighet och upplevelse av förändrad situation.

Totalt har 911 personer erbjudits möjlighet att besvara enkäten och det är 626 personer, 69 %, som har besvarat enkäten (44 % kvinnor och 55 % män). Av svaren går inte att utläsa några skillnader som kan relateras till kön. Enkäten har översatts till flera språk för att öka möjligheten för den med annat hemspråk än svenska att delta.

Resultaten är generellt mycket positivt och de svarande är sammantaget nöjda med det stöd som ges. Särskilt nöjda är de med tillgängligheten och den information som ges. De resultat som ligger något lägre gäller den enskildes möjlighet till delaktighet och upplevelsen av att situationen har förbättrats efter kontakten med socialtjänsten. Vad avser frågan om förbättring av enskildas situation är det sannolikt inte bara socialtjänstens insatser som påverkar hur situationen upplevs.

Jönköping har bättre resultat i denna typ av undersökning än snittet i riket, se diagram nedan.

Värdet anger andel personer i procent som svarat "mycket nöjd" eller "ganska nöjd" på frågan "Hur nöjd eller missnöjd är du sammantaget med det stöd du får från socialtjänsten"?

Individ- och familjeomsorgen - Våld i nära relationer

Verksamheten "Våld i nära relationer" har tidigare år använt sig av samma enkät som försörjningsstödet för att mäta hur bemötandet upplevs. Under 2018 har verksamheten påbörjat användandet av en brukarundersökning i enkätform med mer anpassade och fördjupande frågor inom området våld i nära relationer. I enkäten frågas också efter den enskildas förslag till förbättringsområden.

Individ- och familjeomsorgen - Missbruks- och beroendevården

Missbruksvården har under 2017 och 2018 varit föremål för flera genomlysningar som gjorts dels internt, dels genom brukarstyrda revisioner och också av extern konsult.

Brukarstyrd brukarrevision är en metod som utarbetats av Verdandi. Länsbrukarrådet för missbruks- och beroendevården i Jönköpings län har gjort revisioner baserade på enkätintervjuer av 10 verksamheter inom kommunens missbruksvård. Den externa genomlysningen gjordes på uppdrag av socialnämnden som ett komplement till den interna genomlysningen och fokuserade särskilt på frågan om missbruksvårdens förutsättningar för hemmaplanslösningar. I samtliga rapporter finns några frågor som pekas ut som särskilt angelägna och det är den relativt låga andelen kvinnor som är föremål för insatser inom området, andelen ungdomar som dels kan vara underrepresenterad med hänsyn till att det finns nya droger och nätdroger på marknaden, men också då det finns få insatser att erbjuda den gruppen. Det finns nationella studier som pekar på att vården når 20 % av alla med en missbruksproblematik.

I den externa genomlysningen pekas på bostadsfrågan som nödvändig att lösa för att möjliggöra hemmaplanslösningar, medan det konstateras i den brukarstyrda att gruppen missbrukare inte är någon prioriterad grupp i samhället vare sig inom bostadspolitiken eller inom sjukvården.

Det som framkommer som särskilt positivt i brukarrevisionerna är upplevelsen av att all personal vid alla verksamheterna har ett respektfullt bemötande och engagemang. Brukarna upplever förståelse, känner sig lyssnade på och delaktiga i utformandet av sina genomförandeplaner.

Missbruks- och beroendevårdens myndighetsenhet: Myndighetsenheten har delat ut enkät till 52 personer, dock är det endast 12 personer som valt att svara. I svaren framkommer mellan 70 och 100 procent positiva svar på de olika frågorna.

Junepol: Personer som varit aktuella på Junepol, som är förvaltningens öppna verksamhet för den som har problem med alkohol, narkotika eller spel, har erbjudits möjligheten att fylla i en enkät i samband med planerade avslut. Det är under året 41 personer som valt att fylla i enkäten. Majoriteten, 79 %, är män och den beskrivna problematiken är främst alkohol. Samtliga svarande är mycket nöjda med kontakten med Junepol och den hjälp som man fått för att få ökad kunskap och nå sina mål. Samtliga svaranden uppger att man fått ett respektfullt bemötande av sin behandlare. Drygt 83 % uppger att de varaktigt (mer än en månad) varit nyktra och drogfria vid tillfället då de avslutade behandlingen på Junepol.

Individ- och familjeomsorgen - Barn- och ungdomsvården

Barn- och ungdomsvården genomför sedan drygt fem år tillbaka en enkätundersökning vid de tre områdeskontoren (öster, väster och söder). Undersökningen vänder sig till föräldrar till barn som är föremål för utredning hos socialtjänsten. Under 2018 har frågorna gjorts om vilket gjort att man använt två olika enkäter. Man har också vid de olika kontoren använt två olika sätt för att inhämta svaren, dels har enkäten delats ut och dels så har enkäterna besvarats via telefonintervjuer. Detta gör att det finns svårigheter att jämföra över tid, men en del av frågorna kan jämföras med föregående år. Från och med 2019 kommer samma frågor att ställas vid alla de tre områdeskontoren. Omkring 50 % av dem som erbjudits att delta i undersökningen har valt att göra det. Majoriteten av de svarande anser att dokumentationen överensstämmer med det som man själv berättat, att barnen i hög utsträckning fått komma till tals och majoriteten svarade också man skulle också ta kontakt med socialtjänsten om man får problem i framtiden. De svarande har i hög utsträckning förstått varför socialtjänsten utreder barnens situation. Detta styrks också i en annan genomförd undersökning där socialsekreterare fått besvara frågor bland annat om hur man använder Signs of

Safety och 90 % av de svarande har skattat att föräldrarna förstått syftet med utredningen.

Signs of Safety är en metod som innebär ett förhållningssätt med ett antal verktyg som används för medskapande av utredning och insats. Avsikten är att det ska ge ökad delaktighet för de familjer som har kontakt med socialtjänsten. Upplevelsen är att det hänt en del vad gäller fokus på användandet av Signs of Safety, men det är svårt att belägga med statistik. Svaren visar att man har förhållningssättet med sig, medan användandet av verktygen kan bli bättre.

Tidigare undersökningar har belyst att användandet av Signs of Safety verkar göra en positiv skillnad för föräldrarnas upplevelse av samarbetet med socialtjänsten och 2018 års resultat visar på samma tendenser. De föräldrar som svarat att Signs of Safetys verktyg använts i utredningen tenderar också att svara mer positivt på upplevelsen av samarbetet med socialsekreteraren. Undersökningen tyder även på att dessa föräldrar har högre tilltro till den lösning som utredningen ledde fram till.

Funktionen - Ensamkommande barn och ungdomar

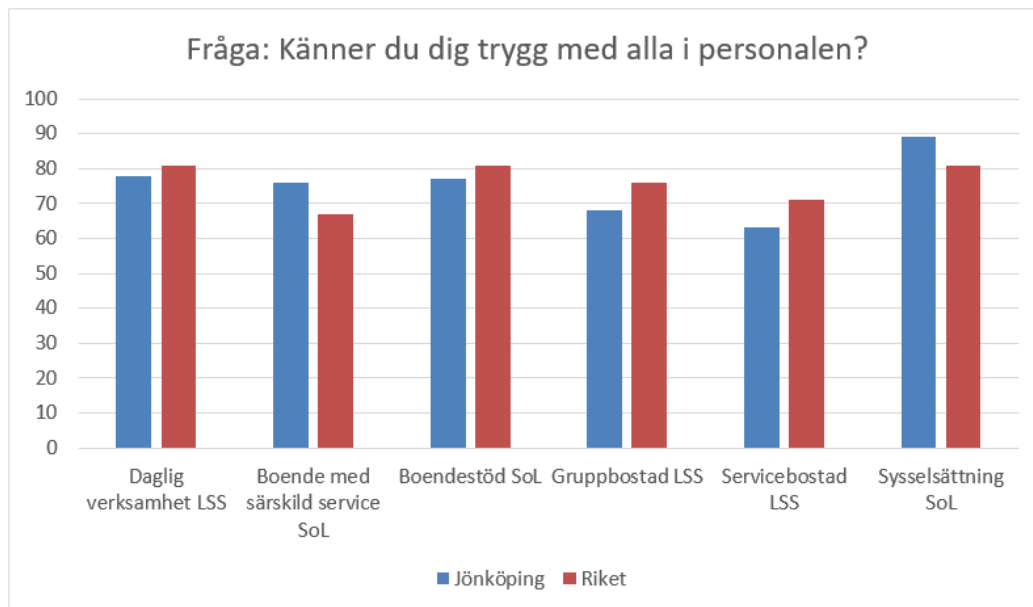
EKB har precis som förra året utfört en brukarenkät via Sveriges kommuner och landsting, SKL. Enkäten har besvarats av ungdomar boende i HVB och stödboende i Jönköping. 91 % av de svarande har varit i Sverige längre än 24 månader. De allra flesta, 82 %, av de svarande har uppehållstillstånd, att jämföra med förra årets siffra som var cirka 25 %. 78 % av de svarande uppger att de känner sig mycket eller ganska trygga och att de ofta eller ibland har någon vuxen att prata med där de bor, när de behöver det. 76 % uppger att de trivs mycket bra eller ganska bra där de bor. Det är 41 % av de svarande som ibland får vara med och bestämma om viktiga saker och 22 % som anser att de ofta får vara med och bestämma.

Brukarundersökning, FO

Under 2018 har funktionshinderomsorgen deltagit i SKL:s nationella brukarundersökning. 933 personer som har insatser inom funktionshinderomsorgen har fått möjlighet att svara på undersökningen. Svarsfrekvensen var i år 27 %, vilket bland annat beror på en låg svarsfrekvens inom Boendestöd, där det gjordes en totalundersökning med brev till respondenterna. Enkäten har besvarats med hjälp av Pict-O-Stat, ett enkätverktyg som använder sig av pictogramsymboler och inspelat tal för att förtydliga frågeställningar och svarsalternativ. Syftet med att använda Pict-O-Stat är att möjliggöra för fler medborgare att på egen hand svara på enkäten. Undersökningen är uppdelad på; Gruppboendestöd LSS, Boendestöd SoL, Servicebostad LSS, Daglig verksamhet LSS och Sysselsättning SoL. Frågorna har fokuserat på områden kring om medborgaren får den hjälp hen behöver, om hen trivs med sin personal, vet vart brukaren ska vända sig om hen inte är nöjd samt om rädsla/trygghet.

Inom de flesta insatser finns det inga större skillnader jämfört med föregående års resultat. Inom område Gruppboendestöd LSS är resultatet något sämre inom självbestämmande (62 % 2018, 72 % 2017) och trygghet (79 % 2018, 90 % 2017) än 2017. Kvinnor och män är olika nöjda med olika insatser. Inom Boendestöd, Sysselsättning SoL och gruppboendestöd LSS är kvinnor mer nöjda än män medan det inom område Servicebostad LSS råder motsatta förhållanden. I jämförelse med resultatet av samtliga kommuner sammanslaget visar Jönköpings kommun ett sämre resultat inom flera frågor. Sysselsättning SoL är den insats som på ett positivt sätt sticker ut jämfört med nationella siffror. Även Daglig verksamhet LSS har högre siffror gällande bland annat trivsel och om man får rätt stöd.

I diagrammet nedan visas resultat gällande trygghet, de som svarat "alla" på frågan om de känner sig trygga med personalen. Resultatet är ett exempel på att svaren växlar mellan olika verksamheter. Den låga andel som svarat måste vägas in i analysen:

Procentandel som svarat "alla" på frågan om man känner sig trygg med alla i personalen. Frågealternativen var "alla", "några" och "ingen".

Revisionsarbete

En del i socialförvaltningens kvalitetsledningssystem är att det ska finnas någon form av förvaltningsintern revision, förutom den revision/granskning som görs av kommunrevisionen och den tillsyn som görs av tillsynsmyndigheter. Det nuvarande revisionssystemet innebär besök i alla enheter, där huvudtemat är enhetens systematiska kvalitetsarbete. Det görs också flera egenkontroller, i detta avsnitt berörs egenkontroll dokumentation.

Kvalitetsrevisioner

Interna revisioner utförs numera vartannat år på enheterna, under 2017 gjordes revisioner på socialnämndens område och under 2018 gjordes revisioner på äldreomsorgens område.

Vid revisionerna påminns enheterna om arbetet med ständiga förbättringar och ett systematiskt kvalitetsarbete. Det är inte okända begrepp längre, utan finns i medvetandet. Däremot är det olika hur långt man kommit. Ibland krävs en omstart i arbetet. I det skriftliga omdöme som ges efter revisionerna finns en sammanfattande formulering som ger en bild av hur långt enheterna har kommit i det systematiska kvalitets- och förbättringsarbetet.

Så här såg det ut i förra årets verksamhetsberättelse, där socialnämndens resultat redovisades, det som tillkommit i år är revisioner för två privata utförare, som har revision varje år.

Resultat 2017 SN	Annu inte påbörjat kvalitetsarbetet på ett systematiskt sätt	Har påbörjat ett systematiskt kvalitetsarbete	Arbetar systematiskt med sin kvalitet
IFO missbruk	2	2	1
IFO försörjningsstöd	2	1	2
IFO barn och ungdom	3	7	
EKB (HVB gjort gemensam)		1	1
FO område boende korttids	14	27	2
FO område arbete o assistans	7	10	1
FO område socialpsykiatri och resurs	5	8	4
FO myndighet			1
FO privata utförare daglig verksamhet	1	1	

Resultat SN 2018			
FO privata utförare daglig verksamhet		1	1

En erfarenhet från revisionsbesöken är att förbättringsarbetet blir ryckigt när det är många chefsbyten på enheter. Personalförsörjning och stabilitet måste vara en högt prioriterad fråga.

En annan sak som är värt att notera från revisionsbesöken är arbetet med verksamhetsplan inklusive målarbete samt resultat- och kvalitetsberättelse. Före revisionsbesöken har revisorerna läst dessa dokument. Erfarenheten är att kvaliteten varierar.

Det finns också behov av att hålla i och utveckla arbetet med ständiga förbättringar.

Även om det finns förbättringsområden är det också värt att notera från revisionerna att det pågår mycket bra arbete med den enskilde medborgaren i centrum på de olika enheterna, den övergripande bilden är positiv.

Egenkontroll dokumentation

Egenkontroll dokumentation har i år för första gången gjorts i så stor utsträckning att det går att dra mer tydliga slutsatser på äldrenämndens område samt inom funktionshinderomsorgen inom socialnämndens område. När det gäller individ- och familjeomsorgen behöver fortfarande svarsfrekvensen bli bättre för att slutsatser ska kunna dras.

Samtidigt bör det förstås understrykas att egenkontroll görs på ett begränsat antal journaler och bedömningen är subjektiv. Det finns dock ingen anledning att tro att enheterna bedömer sig själva onödigt strängt. I de fall där problem definierats i egenkontrollerna går det att dra slutsatsen att det finns problem.

Funktionshinderomsorgen

Egenkontroll dokumentation innebär att enheten granskar ett antal journaler och bedömer (rött,

gult eller grönt) efter ett antal påståenden. Sedan görs en samlad helhetsbedömning av varje fråga.

Dessa är de frågor inom funktionshinderomsorgens område, där andelen gröna helhetsbedömningar är lägst. Funktionshinderomsorgen som helhet har - enligt egenkontrollens resultat - som helhet en bättre kvalitet på dokumentationen än vad äldreomsorgen har.

Procenttal	Avser andelen gröna helhetsbedömningar inom nedanstående område
77 %	Genomförandeplanen är upprättad eller reviderad för mindre än sex månader sedan.
68 %	I den sociala journalen går det att följa hur arbetet enligt genomförandeplanen fungerar.
77 %	Beskrivningen av hur stödet ska ges är tillräcklig för att en ny kollega ska kunna arbeta utifrån den enskildes önskemål och behov.
51 %	Vid avvikelser framgår det i den sociala journalen vad som hände, åtgärder med anledning av det inträffade samt hur det blev efteråt.

Ett glädjeämne i egenkontroll dokumentation inom funktionshinderomsorgen är att alla enheter gjort en "grön" helhetsbedömning när det gäller frågan om journalen är förd med respekt för enskild och utan kränkande formuleringar.

Erfarenheter från tillsynsmyndighet och domstol

En del i att upprätthålla kvalitet är att uppmärksamma det utfall som blivit under året när socialförvaltningen blivit granskad av tillsynsmyndigheter, främst inspektionen för vård och omsorg (IVO). Likaså är det viktigt att reflektera över hur förvaltningens beslut står sig när enskilda överklagar.

Erfarenheter från tillsynsmyndighet, IFO (inklusive EKB)

Individ- och familjeomsorg, IFO

IVO har en skyldighet enligt socialtjänstförordningen (3 kap. 19 §) att minst en gång per år inspektera HVB och stödboenden för barn och unga.

IFO har ett HVB för barn och unga, HVB Kärrarp, och ett stödboende, Tellus. Under 2018 är det bara Kärrarp som har inspekterats av IVO. Inspektionerna har skett vid två tillfällen, i januari och i september. Båda inspektionerna avslutades utan krav på att nämnden skulle vidta några åtgärder. Vid inspektionen i september konstaterades dock brister när det gäller lämplighetsbedömningar vid inskrivning i samband med akuta inskrivningar på kvälls- eller nattetid.

IVO har fattat beslut i tre tillsynsärenden som rör barn och ungdom och som inletts med anledning av en enskilds klagomål till IVO. Samtliga ärenden har avslutats av IVO utan krav på att nämnden

skulle vidta åtgärder. I ett ärende uppmärksammades nämnden på att risk- och skyddsbedömningar behöver göras kontinuerligt samt att barnets behov av trygghet och säkerhet ska beaktas i familje-
arbete med hederskontext. Två tillsynsärenden, som båda rör anmälningar från enskilda om att sekretessen brutits, pågår och IVO har ännu inte fattat något beslut i dessa ärenden.

Ensamkommande barn och unga, EKB

IVO:s skyldighet att inspektera HVB och stödboenden för barn och unga gäller även boenden för ensamkommande barn och unga.

IVO har inspekterat fyra HVB för ensamkommande barn och unga (Norrahammar, Centrum, Öster och Söder) samt två stödboenden (Ekhagens och Liljeholmens stödboenden). Samtliga inspektioner har avslutats utan krav på att nämnden ska vidta åtgärder och utan några uppmärksammande från IVO.

Beslut från Justitieombudsmannen, JO

I beslut från JO den 5 december 2018 kritiserar sociala områdesnämnden väster för underlåtenhet att utreda och fatta beslut med anledning av en ansökan om bistånd till kontraktsvård. JO skriver i sin motivering till beslutet att områdesnämndens underlåtenhet ledde till att Kriminalvården inte kunde lämna ett förslag till en behandlingsplan till domstolen. Det framgår också av JO:s beslut att JO inte vidtar några andra åtgärder eftersom områdesnämnden i sitt remissyttrande till JO angett att man är medveten om att handläggningen har brustit och att man vidtagit åtgärder för att undvika att hamna i en liknande situation igen.

Erfarenheter från tillsynsmyndighet, FO

Tillsyn med anledning av klagomål från enskilda

Under 2018 har Inspektionen för vård och omsorg (IVO) gjort tillsyn i 7 ärenden utifrån klagomål från enskilda individer. Klagomålen har bland annat gällt att det är för lite bemanning nattetid på bostad med särskild service i form av servicebostad och gruppboende enligt LSS samt klagomål gällande att beslut och verkställighet tagit oskäligt med tid gällande insatser korttidsvistelse, daglig verksamhet och bostad med särskild service för vuxna enligt LSS. Fyra klagomål rör personlig assistans. När det gäller klagomålen på servicebostad och gruppboende är IVO:s bedömning att rutiner och planerade åtgärder är tillräckliga samt att verksamheten kontinuerligt följs upp och utvärderas. Det bedöms därför att de enskilda bedöms erbjudas insatser av god kvalitet i enlighet med lagens intentioner. IVO ansåg vidare att nämnden har handlagt och försökt verkställa samtliga beslut gällande korttidsvistelse, daglig verksamhet och bostad med särskild service enligt LSS inom skälig tid, samt att enskild inte varit utan hjälp. Inom personlig assistans rör klagomålen att beslut har ändrats gällande timmar eller att insatsen avslutats. I dessa har nämnden precis yttrat sig i tre ärenden och inget beslut har därför fattats av IVO. Ett beslut har fattats av IVO och i det framgår att de avslutar ärendet och att uppgifterna som lämnats kan komma att användas vid planering av kommande tillsyn.

En verksamhetstillsyn har gjorts utifrån att det kan finnas brister i kompetens från personalen och i det stöd som enskilda får under vistelsen på korttidsboendet. IVO beslutar att avsluta ärendet med motiveringen att verksamheten bedöms uppfylla lagens krav gällande kvaliteten i verksamheten. IVO vill dock påpeka att det är nödvändigt att fullfölja planen för kompetensutveckling, då merparten av personalen saknar eller har låg kompetens i förhållande till verksamhetens innehåll samt att personalen behöver utveckla sin kunskap om rapporteringsskyldighet enligt lex Sarah.

Tillsyn med anledning av icke verkställda beslut

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) har under 2018 begärt in yttranden ifrån gällande beslut som inte har blivit verkställda i tid. Kommunen är skyldig att rapportera alla beslut som inte har verkställts inom tre månader till IVO. När en kommun har beslutat om bistånd enligt socialtjänstlagen (SoL) eller lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) ska beslutet verkställas utan oskäligt dröjsmål. Om verkställigheten dröjer för länge kan kommunen bli skyldig att betala en särskild avgift. Tidsfristen på tre månader innebär inte att det är så lång tid nämnden har på sig att verkställa ett beslut. De beslut som inte är verkställda gäller beslut på daglig verksamhet (23 ärenden) och kontaktperson (5 ärenden). Beslut gällande bostad med särskild service (9 ärenden). Boende i familjehem eller i bostad med särskild service för barn eller ungdom LSS (1 ärende) Boendestöd (1 ärende) Hemtjänst (1 ärende) Personlig assistans (2 ärenden) Korttidsvistelse utanför det egna hemmet LSS (1 ärende). I 15 ärenden har IVO avslutat tillsynen och fattat beslut utifrån att den enskilde kan ha av sagt sig insatsen, att beslutet nu är verkställt eller att det funnits godtagbara skäl till att verkställigheten dröjt. I något beslut har tidsfristen på två år löpt ut för att kunna begära att nämnden ska betala avgift hos förvaltningsrätten. I nuläget finns det fyra överklaganden till förvaltningsrätt där IVO menar att kommunen ska betala en avgift. I ett antal (23 ärenden) har nämnden inte fått något svar från IVO och det är därför fortfarande ovisst om IVO i dessa ärenden kommer begära att kommunen ska betala en avgift för oskäligt dröjsmål.

Planerad verksamhetstillsyn från IVO

IVO har under 2018 gjort inspektion för att granska på vilket sätt barn och ungdomar som bor i bostäder med särskild service enligt 9§ LSS får hjälp och stöd att kommunicera. 2018 års tema har varit tillgången till alternativ och kompletterande kommunikation (AKK) och att granska vilka kommunikationshjälpmedel som används i verksamheten. Detta som ett led att säkerställa barn och ungdomars möjlighet till delaktighet och inflytande. Två verksamheter har granskats. IVO har avslutat båda tillsynerna med motiveringen att de barn och ungdomar som finns i verksamheten har möjlighet att kommunicera med personalen utifrån sina individuella behov. Personalen har den kompetens som behövs för att tillgodose individens specifika behov av alternativ och kompletterande kommunikation (AKK). Personalen får den kompetensutveckling som behövs samt att personalen samverkar med individens nätverk för att bidra till utveckling av AKK.

Erfarenheter från domstol, IFO

Försörjningsstöd

Förvaltningsrätten har i 154 fall avslagit eller avskrivit den enskildes överklagande om försörjningsstöd. I 7 fall har förvaltningsrätten bifallit eller delvis bifallit den enskildes överklagan och i 9 fall har förvaltningsrätten upphävt och återförvisat ärendet till områdesnämnden.

Kammarrätten har i 15 fall avslagit begäran om prövningstillstånd då enskilda överklagat förvaltningsrättens beslut. Kammarrätten har inte i något fall lämnat bifall till prövningstillstånd då enskilda har överklagat förvaltningsrättens beslut.

De beslut som fattats inom försörjningsstödet har nästan uteslutande hållit vid en prövning i förvaltningsdomstolen vilket är en tydlig indikation på att besluten följer gällande lagar och föreskrifter.

Missbruk

Förvaltningsrätten har fastställt ett omedelbart omhändertagande med stöd av LVM. I två fall biföll förvaltningsrätten nämndens ansökan om LVM vård och i två fall avslog man nämndens ansökan.

Kammarrätten biföll i ett fall den enskildes överklagan om att avslå nämndens ansökan om vård enligt LVM. I två fall avslog kammarrätten den enskildes överklagan om att inte bifalla nämndens ansökan om vård enligt LVM.

I de fall förvaltningsrätten avslog nämndens ansökan om vård handlar ett fall om förändrade förhållanden från det att nämnden fattat beslut till förhandlingen i förvaltningsrätten. I ett fall bedömde förvaltningsrätten att det saknades tillräckligt medicinskt underlag för att kunna fatta beslut om LVM-vård. Kammarrättens beslut att bifalla den enskildes överklagan om vård enligt LVM berodde på ändrade förhållanden för den enskilde vid tidpunkten för kammarrättens förhandling.

Barn och ungdom

Förvaltningsrätten har i 15 fall fastställt nämndens beslut om omedelbart omhändertagande med stöd av LVU. I 13 fall har nämndens ansökan om vård med stöd av LVU bifallits och i ett fall avslagits.

Kammarrätten har i 4 fall bifallit den enskildes överklagan och avslagit områdesnämndens ansökan om vård enligt LVU. I 8 fall har kammarrätten avslagit den enskildes överklagan och förvaltningsrättens beslut om vård enligt LVU har gällt. I ett fall har områdesnämnden överklagat förvaltningsrättens beslut om att avslå ansökan om vård med stöd av LVU. Kammarrätten ändrade i detta fall förvaltningsrättens beslut och områdesnämndens beslut om vård med stöd av LVU gällde därmed. I 3 fall har enskilda överklagat till kammarrätten och yrkat på att LVU-vården ska upphöra. Kammarrätten har i samtliga fall avslagit överklagandet. I 2 fall har enskilda överklagat till Högsta förvaltningsdomstolen för att överklaga kammarrättens dom om att vården med stöd av LVU inte ska upphöra. Högsta förvaltningsdomstolen har inte i något fall lämnat prövningstillstånd.

Förvaltningsrätten har i 3 fall upphävt, ändrat eller undanröjt områdesnämndens beslut om umgängesbegränsning efter enskildas överklagande. I 2 fall har förvaltningsrätten avslagit den enskildes överklagande av beslut om umgängesbegränsning. I ett fall har den enskilde överklagat till Högsta förvaltningsdomstolen, vilken inte lämnat prövningstillstånd. I ett fall har förvaltningsrätten avslagit den enskildes överklagan av områdesnämndens beslut att hemlighålla vistelseort.

Tingsrätten har beslutat om vårdnadsöverflyttning i 7 fall.

Nämndens beslut om omedelbara omhändertaganden och ansökan om vård enligt LVU har, med ett undantag, fastställts och bifallits av förvaltningsrätten. I de 4 fall, varav 3 är syskon, där kammarrätten har bifallit den enskildes överklagan om vård enligt LVU har det berott på ändrade förhållanden och en positiv utveckling för de aktuella barnen. När det gäller upphävida, ändrade eller undanröjda beslut om umgängesbegränsning handlar det i 2 fall om ändrade förhållanden. I ett fall hade en nämndsledamot beslutat om umgängesbegränsning men förvaltningsrätten bedömde att ärendet inte var brådskande och att det därmed inte var möjligt att delegera ett sådant beslut.

Sammanfattningsvis föranleder förvaltningsdomstolarnas avgöranden inte socialtjänsten att göra några omfattande ändringar av rutiner och riktlinjer. I de fall där domstolarna inte gått på förvaltningslinjen har det i de flesta fall berott på att förhållandena för den enskilde har förändrats från det att socialtjänsten fattat sitt beslut till dess att domstolen uttalat sin dom. Det är dock viktigt att

varje dom analyseras och att eventuella justeringar av riktlinjer och rutiner görs kontinuerligt.

Erfarenheter från domstol, FO

Det har inkommit totalt 51 domar från förvaltningsrätt, kammarrätt och högsta förvaltningsdomstolen under 2018. 6 domar av dessa går emot nämnden och bifaller den enskildes klagan, i övrigt avslås överklagan. Högsta förvaltningsdomstolen meddelar inte prövningstillstånd i 3 domar. Kammarrätten meddelar inte prövningstillstånd i 8 domar och fastställer förvaltningsrättens dom. 4 domar avskrivs på grund av den klagande återkallat sitt överklagande. Kammarrätten meddelar prövningstillstånd i 1 dom, kammarrätten upphäver sedan förvaltningsrättens dom och fastställer nämndens beslut.

Majoriteten av domarna, 29 stycken, rör personlig assistans/assistansersättning. År 2016 och 2017 rörde de flesta domar också personlig assistans. De flesta domar rör överklagat beslut då nämnden anser att man inte har rätt till personlig assistans på grund av att de grundläggande behoven ej är uppfyllda eller att ytterligare personlig assistans det vill säga en utökning av timmar ej anses kunna beviljas. Av dessa domar rörande personlig assistans finns 3 bifall där rätten ger den enskilde rätt. I övrigt har förvaltningsrätten avslagit överklagandet. Framtiden för personlig assistans är fortfarande mycket osäker. LSS-utredningen har presenterat sitt betänkande, där ett av förslagen är att kommunerna inte ska ha samma ansvar för personlig assistans som idag. Det är dock högst oklart om, hur och i så fall när lagstiftningen ändras.

I övrigt rör domarna kontaktperson enligt LSS och SoL (3), ledsagarservice enligt LSS och SoL (7), avlösarservice (1), bostad med särskild service LSS (4), hjälp i hemmet SoL (1), korttidsvistelse enligt LSS (3), kontaktfamilj LSS (1), förhandsbesked enligt LSS (2). Ett förhandsbesked har återförts till nämnden för fortsatt handläggning. Vad som kan vara värt att nämna är att förvaltningsrätten gett bifall till ledsagarservice för resa med övernattnings i Sverige. Detta är intressant ur den aspekten att resor med övernattnings är tämligen ovanligt att ge bifall till då insatsen ledsagning är en begränsad insats som bör ges i närmiljön, dock har kammarrätten i två domar som kom i slutet av 2017 öppnat upp för att vissa resor kan göras med övernattnings. Det ska då framgå i bedömningen i varje enskilt fall huruvida den enskilde har behov av insatsen för att bryta den isolering som ofta blir följden av ett omfattande funktionshinder. Det ska också framgå om den enskilde behöver aktiviteten/övernattnings för att uppnå goda/skäligen levnadsvillkor.

Sammanfattningsvis finns inget som tyder på att myndighetsenheten bör ändra sin myndighetsutövning då majoriteten av de domar som inkommit går på nämndens linje.

Lex Sarah och händelserapportering

Lex Sarah är en viktig del i kvalitetsarbetet. Genom att granska och dra slutsatser när något går fel i verksamheten kan steg för steg en bättre kvalitet uppnås. I socialförvaltningen är det SAS (socialt ansvarig socionom/samordnare) som har en nyckeluppgift i samordningen runt lex Sarah, men det stora arbetet pågår ute på många enheter. Likaså pågår ett stort arbete runt många frågor i övrigt som rapporterats som "händelser" i socialförvaltningens avvikelshanteringssystem.

Lex Sarah, IFO

Det har kommit in 45 lex Sarah-rapporter under året. Det är nästan en dubblering mot förra året,

men det ska inte tolkas som att antalet missförhållanden har ökat utan det är snarare så att rapporteringen bättre stämmer med de faktiska förhållandena. Dock har varken anställda på enheter som arbetar med missbruksfrågor eller på enheter för försörjningsstöd gjort någon rapportering under året. Barn och ungdom (myndighet, mottagning, familjehem, öppenvård, stödboende och HVB) har gjort 38 rapporteringar och EKB (ensamkommande barn och unga) har gjort 7. Ingen av lex Sarah-rapporterna har bedömts vara ett allvarligt missförhållande och någon anmälan till IVO har därför inte gjorts.

Sammanfattningsvis handlar rapporterna om brister när det gäller:

·Intern samverkan och kommunikation

Detta är inget nytt område, det har funnits med tidigare och kommer troligen att vara ett område där brister uppstår även fortsättningsvis. En av anledningarna till bristerna kan vara den specialiserade organiseringen som finns inom IFO vilket medför ökade krav på fungerande samverkan. Det finns dock flera goda exempel på att lex Sarah-rapporter lett till förbättrad och utvecklad samverkan.

Även i genomlysningen av placeringsprocessen barn och unga på institution (Sn 2018:93) pekas på vikten av att Socialförvaltningens egna resurser samverkar för att kunna minska antalet externa placeringar. Bristande samverkan och samordning bidrar ofta även till en försämrad upplevelse för den enskilde. När samordningen brister vältras ansvaret för att koordinera insatserna dessutom över på den enskilde eller dennes nätverk och det finns risk för att den enskilde inte får den hjälp och det stöd den behöver. I genomlysningen ges förslag på organisationsförändringar som kan minska antalet inblandade samarbetspartners i ett ärende.

·Rutiner

Lex Sarah-rapporter har också lett till att rutiner har skapats och förbättrats för att öka kvaliteten i verksamheterna. Det handlar exempelvis om rutiner vid mottagandet av orosanmälningar som rör barn och unga samt flera rutiner kopplade till myndighetsprocessen barn och unga.

·Bedömningar och insatser

Socialt arbete innefattar många svåra och komplicerade beslut och överväganden. Det är beslut som påverkar och kan medföra stora ingripanden i såväl vuxnas som barns liv. De beslut som socialtjänsten fattar måste vara väl underbyggda. Det är därför positivt att flera lex Sarah-rapporter rör reflektioner över om de bedömningar som gjorts och de insatser som getts har varit optimala för dem som behöver insatser från socialtjänsten.

De missförhållanden som uppmärksammas är främst brister när det gäller att följa upp insatser som ges till barn och unga och deras familjer. I efterhand kan man ibland konstatera att insatser har pågått under lång tid utan att något resultat har åstadkommits. Detta gäller både insatser i våra egna verksamheter och insatser hos externa resurser. Med en effektivare uppföljning och utvärdering hade insatserna kunnat avslutas tidigare och eventuellt andra insatser, som bättre motsvarat behoven, kunnat ges.

I lex Sarah-rapporterna görs också reflektioner i efterhand om rätt bedömningar har gjorts i ärenden. Ofta handlar det om bedömningar och överväganden som gjorts i ett akut skede då det kan vara svårt att ta in och överväga flera olika perspektiv. Genom att i efterhand undersöka och reflektera över eventuella missförhållanden skapas en kunskap och beredskap för att hantera akuta

situationer på bättre sätt i framtiden. I genomlysningen av placeringsprocessen för barn och unga pekas på vikten av att sektionscheferna har en rimlig arbetssituation för att bland annat kunna undvika akuta placeringar.

Uppföljning av insatser behöver också göras på en övergripande och nationell nivå för att kunna utveckla och förbättra vården för placerade barn och unga. Myndigheten för vårdanalys skriver i sin rapport (2018:9) om att det på nationell nivå saknas grundläggande uppgifter för en ändamålsenlig uppföljning av den sociala dygnsvården för barn och unga. De anser att regeringen bör ta initiativ till en nationell struktur för uppföljning.

Två händelser har fått stor uppmärksamhet i media. Det handlar dels om händelsen då en ungdom knivskar en annan ungdom på en skola, dels om händelsen i Huskvarna där ungdomar misstänks ha dödat en man. Händelserna har utretts grundligt för att undersöka om missförhållanden enligt lex Sarah förelåg. Det har inte kunnat konstateras att det finns några missförhållanden som direkt går att koppla eller härleda till de allvarliga händelserna. Däremot har man kunnat identifiera förbättringsområden i samband med att eventuella missförhållanden har utretts inom ramen för lex Sarah. IVO inledde en tillsyn med anledning av händelsen i Huskvarna. De meddelade 2018-12-11 att de avser att avsluta tillsynen med ett erbjudande om dialogmöte med IVO.

Flera av missförhållandena som rapporterats enligt lex Sarah vittnar om en ansträngd arbetssituation för socialsekreterarna och deras chefer. Det kan till exempel handla om felaktiga prioriteringar och bedömningar i akuta situationer. Arbetsmiljöverket har nyligen presenterat resultat av sina inspektioner när det gäller arbetsmiljön för socialsekreterare i hälften av landets kommuner, Jönköping är en av dessa. Arbetsmiljöverket konstaterar socialsekreterarnas arbetsmiljö är pressad och att det finns uppenbara svårigheter för dem att hantera balansen mellan krav och resurser.

Lex Sarah, FO

Totalt har 29 lex Sarah-rapporter kommit in under året. Det är något fler rapporter än 2017. Förra året sågs en trend nedåt med antalet inrapporterade lex Sarah över hela socialförvaltningen. I år har den trenden brutits då antalet rapporter ökat igen. Detta ska inte ses som om missförhållanden ökar utan som att rapporteringsskyldigheten fungerar bättre ute i verksamheterna.

Det är 5 rapporter inom socialpsykiatri och boendestöd, 17 rapporter inom boende och korttids, 5 rapporter inom personlig assistans, 1 rapport inom myndighet, 1 rapport inom daglig verksamhet och resurs. Det har hittills gjorts 3 anmälningar till IVO (inspektionen för vård och omsorg). IVO har i samtliga anmälningar stängt ärendena och gjort bedömningen att kommunen utrett händelserna så långt det är möjligt och vidtagit nödvändiga åtgärder.

Lex Sarah-rapporterna handlar sammanfattningsvis om:

Brister i bemötande/oprofessionellt agerande från medarbetare som leder till missförhållanden.

Flera rapporter rör att enskilda medarbetare eller personalgrupper på ett eller annat sätt brustit i sitt bemötande. Tre missförhållanden har bedömts vara allvarliga och har därför anmälts till IVO. Konsekvenserna för individerna har varit att viktiga insatser uteblivit eller att den enskilde inte har fått bestämma själv, utan att personal agerat mot den enskildes vilja.

Svårigheter med personalförsörjning vilket leder till brister för enskilda medborgare.

Någon rapport berör att det på grund av hög personalomsättning i en personalgrupp blir svårt att

hålla kvaliteten på insatserna hos den enskilde. Om personalomsättningen är hög är det lätt att det blir brister i informationsöverföring eller i kommunikationen mellan personalen. Viktiga saker kan missas, det kan röra den direkta omvårdnaden men det kan också röra att personal glömmer att dokumentera sådant som är av vikt. Konsekvensen för den enskilde blir att delar av insatserna inte utförs korrekt eller att de missas och/eller uteblir helt.

Missförhållanden som beror på otillräckliga insatser och resurser på hemmaplan.

Någon rapport rör svårigheten att samordna insatser på hemmaplan till enskilda individer som har stora och omfattande funktionshinder, trots försök att samverka med andra delar av socialtjänsten finns ingen bra lösning vilket gör att den enskilde drabbas och inte får insatser som hen har behov av.

Brister i rutiner.

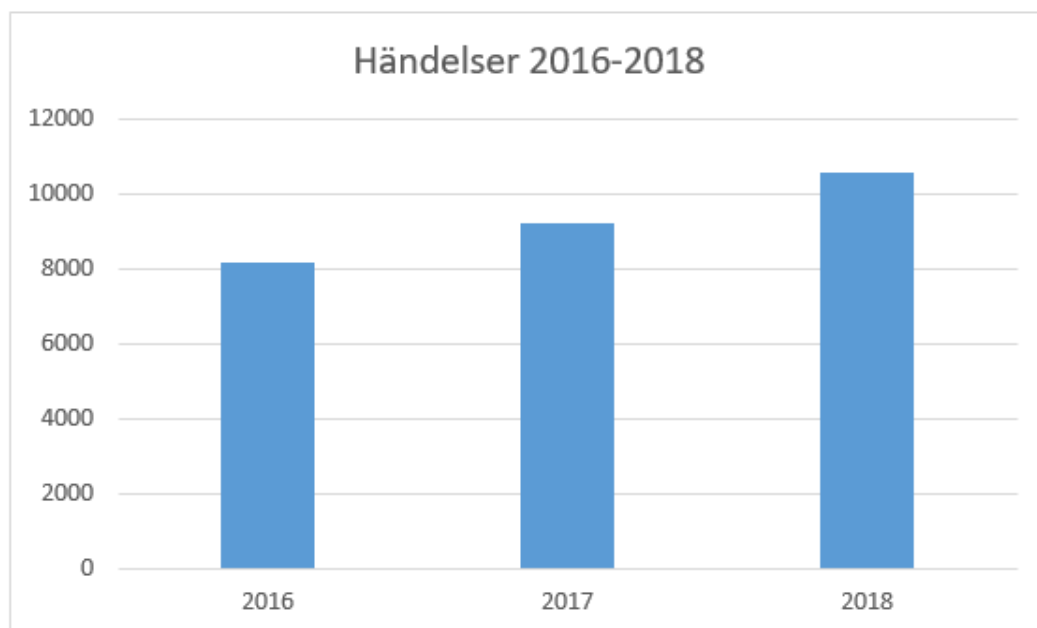
Några rapporter rör brister i kommunikation och information vilket leder till missförhållande för den enskilde. Detta kan bero på att det inte funnits bra rutiner för exempelvis samverkan mellan olika professioner. Några rapporter berör avsaknaden av rutiner i verksamheten och som får betydelse för hur den enskilde får stöd och hjälp.

Åtgärder med anledning av lex Sarah-rapporterna har bland annat varit att informera och utbilda personal om rapporteringsskyldighet och föreskrifterna i lex Sarah. Nya rutiner har tagits fram samt att en del personalgrupper har fått stöd kring bemötande och att ta fram handlingsplaner. Information om tvång och begränsningsåtgärder har också varit en åtgärd.

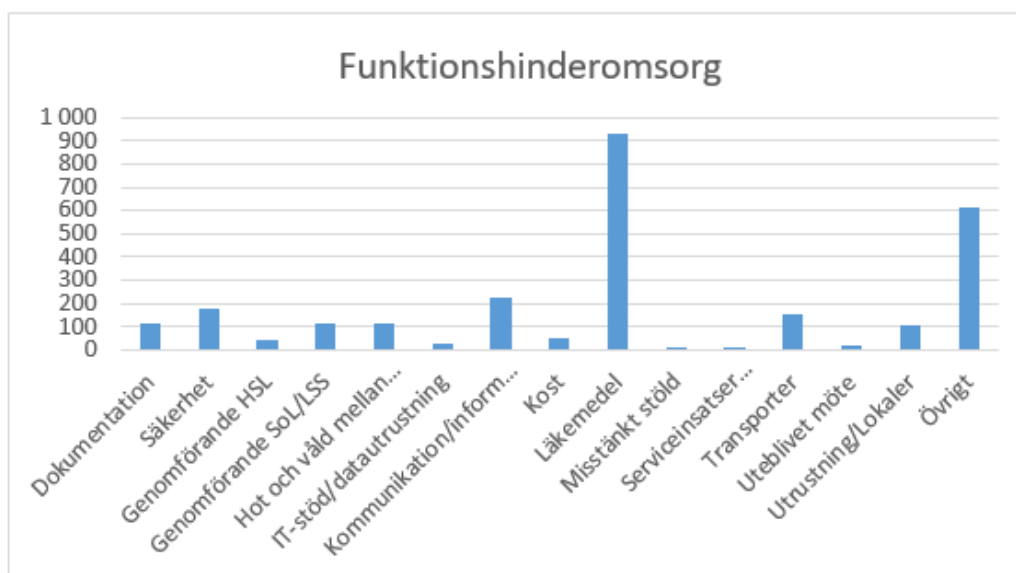
Händelserapportering

Händelser är något som inträffar i alla organisationer. En händelse är något som sker oförutsett och oplanerat. Det kan vara på grund av att vi inte följt överenskomna rutiner eller på grund av att det saknas rutiner. I vissa fall kan det innebära merarbete och ibland kan oönskade händelser leda till brister som gör att enskilda medborgare inte får den stöd och hjälp de har rätt till. Det är därför viktigt att arbeta systematiskt med händelsehantering för att kunna utveckla och förbättra verksamheten.

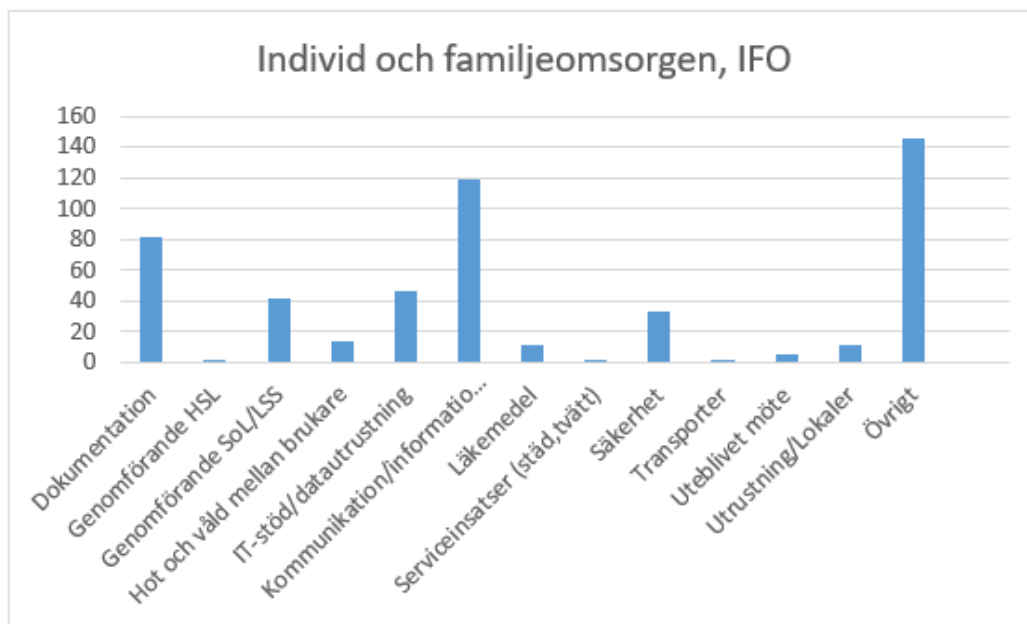
Rapporteringen av händelser i hela socialförvaltningen har legat på ungefär samma nivå under åren 2014 till 2016 (drygt 8000 händelser per år). 2016 rapporterades 8135 händelser, 2017 rapporterades 9222 händelser och för 2018 rapporterades 10570 händelser. Det har alltså skett en stor ökning av antalet inrapporterade händelser. Det är svårt att dra någon slutsats kring varför det skett en så stor ökning men en orsak skulle kunna vara att organisationen är bättre på att rapportera när det händer något oförutsett i verksamheten.

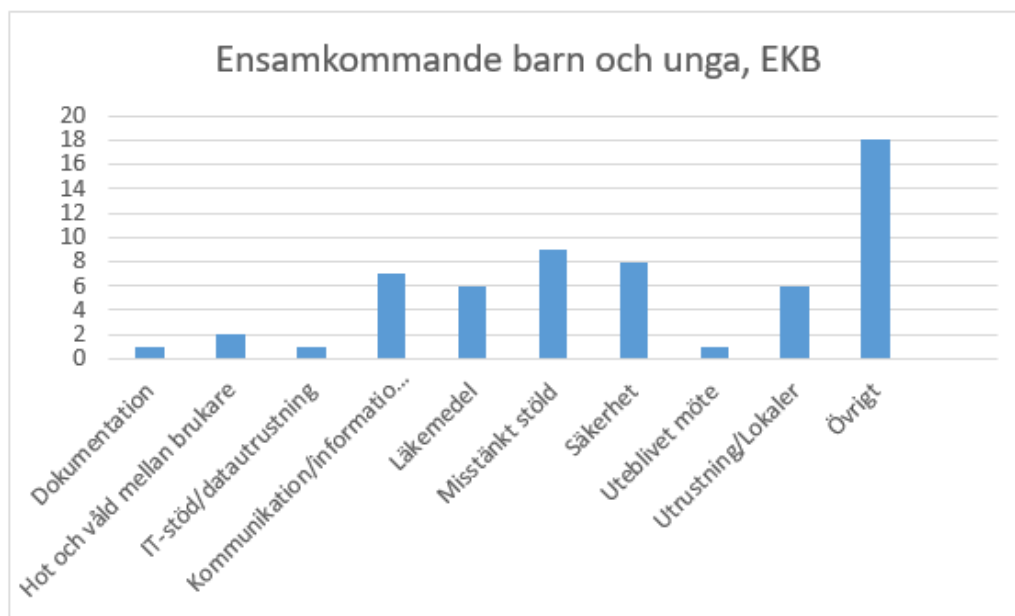
Av de 10570 händelser som rapporterades in totalt inom hela socialförvaltningen 2018 rörde 2744 händelser socialnämndens område. Händelserna är fördelade inom följande områden, 2277 händelser inom funktionshinderomsorgen, 424 inom individ- och familjeomsorgen och 43 inom funktionen för ensamkommande barn och unga.

Inom Funktionshinderomsorgen är den vanligaste händelsen läkemedel, vilket det var år 2017 också. Detta är inget konstigt, då det finns en vana att rapportera sådana avvikelser. Bedömningen från MAS är inte att situationen som rör läkemedel är alarmerande, snarare att avvikelserapporteringen visar på ett kvalitetsmedvetande i denna fråga. Antalet avvikelser är egentligen litet i förhållande till den stora mängd läkemedelsdoser som delas ut på ett år.

Den vanligaste händelsen inom individ- och familjeomsorg är kategorin övrigt, detta var också den kategorin som var störst 2017. Vid en översiktlig granskning 2018 verkar en stor del av det som kallas för "övrigt" handla om dokumentation, brister i avsaknad av rutiner samt brister som rör samverkan internt mellan IFO.

I funktionen för ensamkommande barn och unga är "övrigt" den vanligaste händelsetypen för 2018. Vid en översiktlig granskning verkar en stor del av det som är registrerat under övrigt handla om säkerhet, tillbud samt arbetsskada. 2017 var kategorin säkerhet den mest förekommande händelsen.

En slutsats som kan dras är att många händelser registreras men få åtgärdas i händelsehanterings-systemet. Majoriteten registrerade händelser är icke påbörjade eller avslutas utan åtgärd. Detta indikerar att det skulle behövas arbetas mer systematiskt med åtgärder för att kunna dra mer slutsatser kring förbättringar som leder till ökad kvalitet, som det ser ut nu går det inte att säga att inrapporterade händelser leder till ökad kvalitet i verksamheten. Det är därmed inte menat att det inte sker förbättringar eller åtgärder som leder till ökad kvalitet ute i våra verksamheter, dock blir det inte synligt i systemet för händelserapportering.

Förutom händelser rapporteras också synpunkter. En synpunkt kan vara ett positivt omdöme, ett förbättringsförslag eller ett klagomål från den enskilde, närstående eller annan person. Totalt har det kommit in 959 synpunkter i hela socialförvaltningen varav 251 stycken rör socialnämndens områden. 85 synpunkter rör individ- och familjeomsorgen och den vanligaste kategorin är klagomål 58 stycken och 15 positiva omdömen. 166 synpunkter rör funktionshinderomsorgen och den vanligaste kategori är klagomål 71 stycken och 52 positiva omdömen. Inga synpunkter finns registrerade inom funktionen för ensamkommande barn och unga. Föregående år var det 1122 synpunkter som registrerades vilket visar att antal synpunkter 2018 minskat, detta gäller för alla funktioner. Det går inte att säga vad detta beror på men troligt är att det är en underrapportering av antal synpunkter och att det 2018 blivit något sämre än 2017.

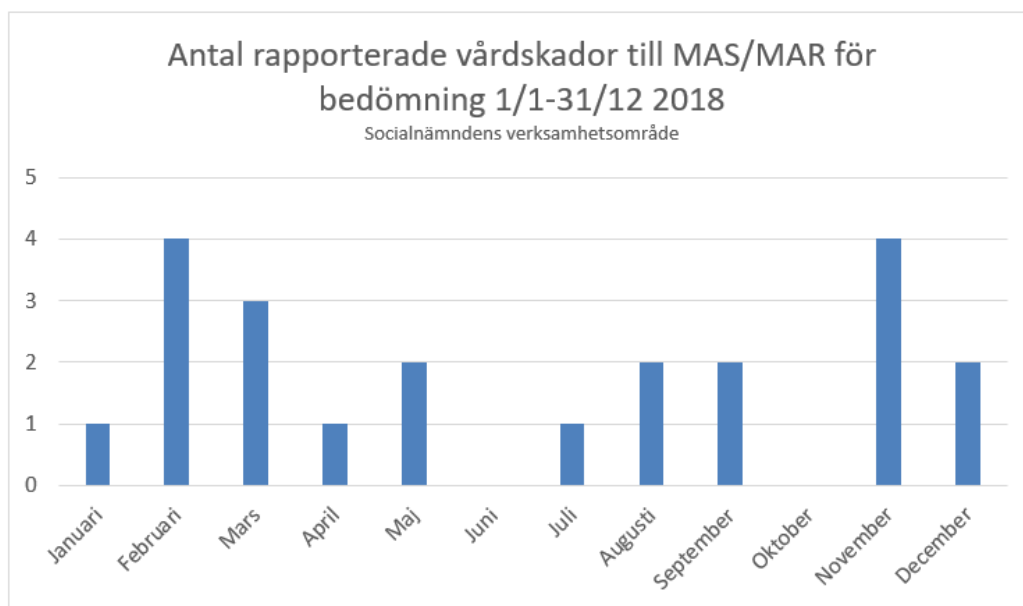
Patientsäkerhet

Det avsnitt som här följer utgör, tillsammans med andra delar i kvalitetsberättelsen, förvaltningens patientsäkerhetsberättelse. Här redogörs för flera olika perspektiv som rör patientsäkerhet.

Vårdskador/Lex Maria

All personal som utför hälso- och sjukvårdsuppgifter är skyldiga att rapportera händelser då en vårdskada inträffat samt då det funnits risk för en vårdskada. Då en händelse rapporterats som en allvarlig vårdskada ska medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) eller medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR) göra en bedömning av den fortsatta handläggningen. En allvarlig vårdskada (en skada som är bestående och inte ringa eller som har lett till att patienten fått ett väsentligt ökat vårdbehov eller avlidit) ska alltid anmälas enligt lex Maria till inspektionen för vård och omsorg av MAS eller MAR. I år har bedömning gjorts efter 119 händelser som rapporterats som vårdskador (avser både äldre- och socialnämnd). 22 av dessa har rapporterats inom socialnämndens ansvarsområde och har granskats av MAS och MAR och bedömningen är att 14 av dessa faller utanför definitionen vårdskada.

Av de 8 rapporterade händelserna som avser vårdskada har ingen händelse bedömts som en allvarlig vårdskada och därmed inte anmälts enligt Lex Maria under 2018.

Sår, infektioner och smitta

Trycksår

Trycksår är en smärtsam komplikation som också innebär en stor samhällskostnad. Att förebygga trycksår är alltid en fördel för patienten och alltid billigare än behandling. Den allra största andelen som drabbas av trycksår är äldre, de utgör 80 procent av alla trycksårspatienter, och risken att utveckla trycksår ökar med stigande ålder.

Varje år sker mätningar av antalet trycksår i både särskilt och ordinärt boende och den långsiktiga trenden i Jönköping är att andelen trycksår minskar totalt (dock en mindre ökning för 2017). Den största delen rör äldreomsorgen. Mätningen för 2018 omfattade 362 personer inom särskilda boen- deformer inom funktionshinderomsorgen och visade att 3 personer, eller 0,8 %, hade trycksår.

Svårläkta ben- och fotsår

Svårläkta sår är ett stort problem framför allt för den drabbade med smärta och nedsatt livskvalitet. Dessa sår, som oftare drabbar den äldre personen, omfattar bensår (nedanför knät som inte läkt på 6 veckor) och fotsår hos personer med eller utan diabetes. Varje vår sedan 2013 utförs en bensårsmätning. Mätningen för 2018 visar en mycket låg förekomst av dessa sår inom funktionshinderomsorgen. 3 patienter av totalt 347 inom funktionshinderomsorgen hade ett svårläkt ben- eller fotsår vilket ger en förekomst på 0,9 %.

Infektionsregistrering

Inom särskilda boenden är risken för spridning av infektioner stor främst beroende av personalens arbetssätt. Det är viktigt att arbeta förebyggande. För att förbättra arbetet med att förebygga infektioner är det viktigt att ha kännedom om vilka infektioner som vanligtvis förekommer. Under 2016 genomfördes en testmätning där sjuksköterskor registrerade riskfaktorer och antibiotikaanvändning på tre äldreboenden. Syftet med denna mätning var att kunna ta ställning till metoden för mätningen. Under 2018 har sjuksköterskor gjort registreringar på alla särskilda boenden inom funktionshinderomsorgen i varierande omfattning. Det innebär att resultaten inte är helt tillförlitliga

men det är ändå en god början. De vanligast förekommande riskfaktorerna inom särskilt boende för målgrupp intellektuella och fysiska funktionsnedsättningar är andra sår än trycksår och därefter urinkateter. Inom socialpsykiatrins särskilda boenden är andra sår än trycksår den dominerande riskfaktorn. Den vanligaste registrerade antibiotikabehandlade bakteriella infektionen inom särskilt boende för målgrupp intellektuella och fysiska funktionsnedsättningar är urinvägsinfektion utan urinkateter med 20 registreringar. Därefter kommer annan hud- och mjukdelsinfektion med 15 registreringar och pneumoni med 10 registreringar. Inom socialpsykiatrins särskilda boenden är pneumoni samt annan hud- och mjukdelsinfektion med 10 registreringar vardera de vanligaste.

Basala hygienrutiner- förhindra smitta

För att förhindra att personal sprider virus och bakterier mellan vårdtagare finns en nationellt utarbetad metod, basala hygienrutiner. Metoden utgör samtidigt ett skydd för personalen. Enligt SOSFS 2015:10 samt förvaltningsledningens inriktningsbeslut ska all personal inom vård och omsorg som har arbetsmoment som innebär fysisk kontakt med medborgare, i situationer där det finns risk för överföring av smittämnen, följa riktlinjer gällande basala hygienrutiner. All personal måste känna till gällande rutiner och ha kunskap om hur smitta sprids.

Det är möjligt att mäta följsamhet till rutinen både genom observationer och genom självskattningar. Från och med i år har egenkontroll gällande följsamheten till basala hygienrutiner införts inom berörda verksamheter i funktionshinderomsorgen. Sammanställningen av egenkontrollerna är inte helt tillförlitlig eftersom inte alla verksamheter har registrerat egenkontrollerna korrekt i Stratsys. Resultaten ger ett bra underlag för verksamheternas förbättringsarbeten. Inom verksamheten boende och korttidsboende har 66 % genomfört egenkontrollerna. De mest förekommande bristerna är att naglarna inte är egna, korta och utan nagellack samt att händerna inte är utan ringar, armband och klocka. Inom verksamheten daglig verksamhet och resurs är det 25 % som gjort egenkontrollerna. De vanligaste bristerna är att plastförkläde inte har använts och att händerna inte är utan ringar, armband och klocka. Inom verksamheten socialpsykiatri och boendestöd är det 91 % som gjort egenkontrollerna. De mest förekommande bristerna är att håret inte är kort/ uppsatt eller instoppat i huvudduk, att händerna inte är utan ringar, armband och klocka samt att naglarna inte är egna, korta och utan nagellack. Inom personlig assistans är det 60 % som gjort egenkontroller. De vanligaste bristerna är att händerna inte är utan ringar, armband och klocka samt att naglarna inte är egna, korta och utan nagellack.

Läkemedelshantering

Läkemedelshanteringsprocessen är komplex, innehåller många olika moment och är mycket tidskrävande för personal i samtliga funktioner. Läkemedelshantering utförs av personal i alla förvaltningens funktioner och det finns många delar i processen där bl.a. ansvarsfördelningen är oklar.

Det finns fortfarande ett stort behov av att arbeta med att förtydliga och implementera läkemedelshanteringsprocessen. Det visar sig bland annat genom de händelser som inkommer i In Control där också ca 20 procent av de händelser som rapporteras som vårdskador handlar om just läkemedelshantering. Även om den totala andelen läkemedelsavvikelser är låg i förhållande till antalet läkemedelsdoser, är det ändå så att händelser som rör läkemedelshantering är den mest rapporterade händelsetypen genom åren.

Under 2018 har förvaltningen rekryterat en apotekare för ett treårigt projekt med start 2018-10-15.

Med stor sannolikhet är vi den första kommunen i landet med att anställa en egen farmaceut. Målsättningen med projektet är en säker och ändamålsenlig läkemedelshantering, både ur den enskildes perspektiv och ur ett utförarperspektiv. Detta ska ske genom att utveckla och förstärka rutiner och processer för läkemedelshantering i både särskilt och ordinärt boende. Utgångspunkten i arbetet är den enskildes egen förmåga och resurser att kunna ansvara för sin läkemedelshantering och läkemedelsbehandling.

De senaste åren har vi uppmärksammat att användningen av dosexpедierade läkemedel inte används till patienter i den uträkning som vore önskvärt. Antalet patienter anslutna till dostjänsten har fram till och med juli månad 2018 ökat marginellt.

Delegering av läkemedelshantering sker i alla förvaltningens funktioner. Sedan 2015 har det funnits en särskild processledare i socialförvaltningen som har haft uppdraget att utveckla processen för delegering av läkemedelshantering. Uppdraget har inneburit att samordna utvecklingsarbetet gällande processen, utbildningar och kunskapstest samt vara ett stöd för verksamheterna i delegeringsfrågor. Processledaren har haft ett nära samarbete med MAS och under 2018 har arbetet fortsatt med att utveckla olika delar av delegeringsprocessen.

Fall

När ett fall har inträffat skrivs en fallrapport i händelsehanteringssystemet. Fallrapporten ligger till grund för analys och individanpassade åtgärder för att förhindra fler fall. Under 2018 registrerades 370 fall jämfört med 329 under 2017. Andelen som behövt sjukhusvård under år 2018 var 3,8 % jämfört med 3,3 % under 2017.

Samverkan och samarbete

Personalen inom hälso- och sjukvårdsfunktionen (HS) sorterar under äldrenämndens ansvarsområde men anställda i HS utför hälso- och sjukvårdsuppgifter även hos personer inom socialnämndens ansvarsområde. Behovet av hälso- och sjukvård i det ordinära eller särskilda boendet styr, oavsett ålder, diagnos eller funktionsnedsättning.

Hälso- och sjukvårdsfunktionens personal har ett mycket nära samarbete med framför allt personal inom äldreomsorgen och funktionshinderomsorgen men även med personal inom vissa delar av individ- och familjeomsorgen och funktionen för ensamkommande barn och ungas verksamheter. Ett gott samarbete kräver att arbetsuppgifter fördelas på ett sätt som är mest positivt för den enskilde, är patientsäkert och resurseffektivt.

En av de svagaste länkarna i denna kedja är kommunikation och informationsöverföring. I många av de händelser som kommer via avvikelshanteringssystemet till MAS/MAR för bedömning kan man se att det brustit i samverkan, både internt och externt. I ärenden som berör flera funktioner behöver samverkan fungera fullt ut för att medborgaren ska få sina behov tillgodosedda. Det finns fortsatta brister när det gäller den interna samverkan och det är viktigt att ha en fortsatt medvetenhet om denna fråga. Ett arbete med att hela tiden få bättre struktur runt samverkan pågår.

Samverkan med regionen

Under 2018 har en majoritet av förvaltningens verksamheter fått lägga mycket energi på arbetet med förändrade rutiner anpassade till den nya lagen om samverkan vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård. Förändringarna i lagstiftningen har inneburit att helt nya arbetssätt har tagits

fram vad gäller kommunen, vårdcentraler och sjukhus. Ett syfte med det nya arbetssättet i samverkan med regionen har varit att medborgare som är i behov av stöd både från kommunen och vårdcentralerna snabbare ska kunna skrivas ut från sjukhuset när de inte längre behöver sjukhusets resurser. Vårdcentralernas roll i utskrivningsprocessen har lyfts fram och förtydligats. Det har inneburit att de kommunala verksamheterna är tvungna att börja planera för medborgarens hemgång redan i början av sjukhusvistelsen och också vara beredda på snabba förändringar vad gäller när medborgaren kommer hem. Det nya arbetssättet innebär också att vårdcentralerna och de kommunala verksamheterna tillsammans med medborgaren ska ta fram en SIP (samordnad individuell plan) efter det att medborgaren har kommit hem. Syftet är att medborgaren ska vara delaktig och införstådd med planeringen och ansvarsfördelningen för de behov hen har.

Den nya lagen trädde i kraft vid årsskiftet och vi såg att antalet händelser som registrerades i avvikelshanteringssystemet i början av året till stor del handlade om svårigheter med det nya arbetssättet. Händelserna har hanterats i verksamheterna och de händelser som berör Region Jönköpings län har överlämnats till dem för hantering. Under hösten 2018 har det länsgemensamma IT-stöd som används för samverkan vid utskrivning byts ut. Det har inneburit ett arbete med att informera och utbilda personal som är berörda av detta. Under 2019 kommer arbetet med att utveckla och förfina arbetssättet vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård att fortsätta och då med särskilt fokus på personer som skrivs ut från sluten psykiatrisk vård. Det nya IT-stödet kan också användas för att samverka mellan vårdcentral och kommun även för medborgaren som inte skrivs ut från sjukhus. Det har också under året arbetats med att ta fram ett länsgemensamt verktyg för att kunna utföra digitala vårdplaneringsmöten i medborgarens hem. Verktyget blev klart för användning under hösten 2018 och arbetet för att verksamheterna ska kunna ta sig an och utveckla det nya arbetssättet pågår. Verktyget möjliggör deltagande i mötet på distans digitalt, både för personal och närstående.

Arbetsutskottet till arbetsgruppen gemensam psykiatrisamverkan har under året påbörjat ett förbättringsarbete gällande händelser som skett i samverkan mellan kommun och region. Syftet är att upptäcka systemfel för att förhindra att liknande händelser återigen inträffar. Den vanligaste rapporterade händelsen är brister i informationsöverföringen via Cosmic Link och därefter kommer brister i läkemedelshanteringen.

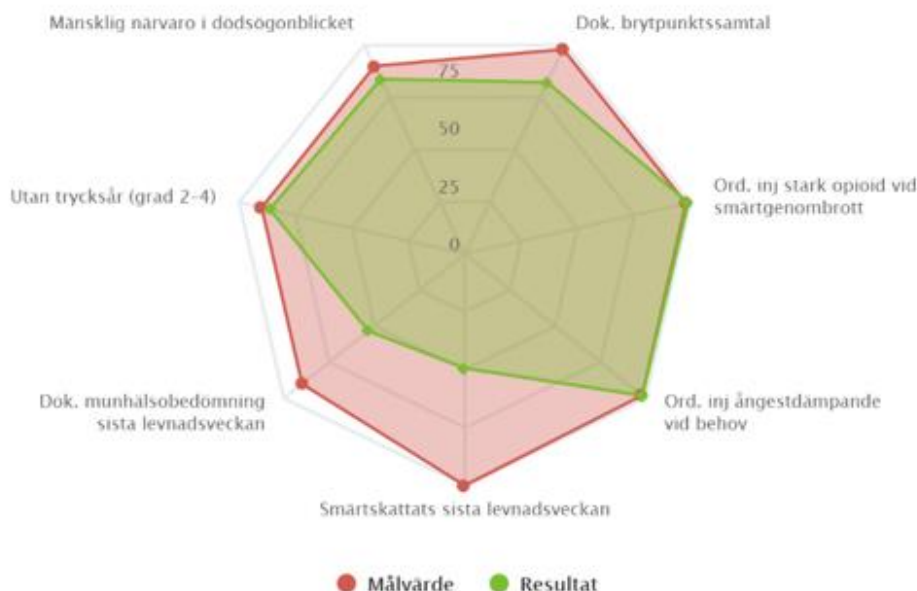
Palliativ vård och omsorg

Den palliativa vården och omsorgen är till för att möta behov hos den enskilde och hos närstående när sjukdom eller ålder gör att livet går mot sitt slut. En god palliativ vård och omsorg utgår från de fyra hörnstenarna symtomlindring, multiprofessionellt samarbete, kommunikation och relation samt stöd till närstående. Vården och omsorgen ska omfatta alla som behöver den, oavsett ålder och diagnos.

I kommunen innebär det att hälso- och sjukvården och omsorgen är kompletterande delar med syfte att förebygga och lindra lidande genom tidig upptäckt av behov, noggrann analys och behandling av fysiska, psykiska, sociala och existentiella problem genom samarbete i multiprofessionella team. Samordning och samarbete är en grundläggande förutsättning för en god palliativ vård och omsorg.

Kvalitetsindikatorer – lilla

Period 2018-01 – 2018-12

Resultatet bygger på registreringar i Svenska palliativregistret som gjorts av hemsjukvården efter 494 dödsfall fördelat på 296 kvinnor och 198 män som samtliga erhållit hälso- och sjukvård i sitt ordinära eller särskilda boende. Det är inte möjligt att hämta statistik specifikt för äldreomsorgen eller funktionshinderomsorgen i ordinärt boende, resultaten presenteras på förvaltningsnivå. Data i registret är inte kopplat till vare sig ålder, diagnos, funktionshinder eller insats. Det är ändå rimligt att anta att en majoritet av de som avlidit, förutom hälso- och sjukvård, även haft sociala insatser.

Resultatet redovisas inte könssuppldelat här då skillnaderna mellan könen är mycket små på 6 av 8 indikatorer. Signifikanta skillnader finns inom indikatorerna ”Mänsklig närvaro i dödsögonblicket” där resultatet för män var 81,3 % och för kvinnor 85,5%. Den andra indikator som signifikant skiljer sig mellan män och kvinnor är ”dokumenterad munhälsobedömning sista levnadsvecka”. Där är skillnaderna större då det visar sig att resultatet för kvinnor var 57,4% medan resultatet för män var 47,5%. Det är en skillnad på nästan 10 %. Det är också den indikator som har sämst resultat jämfört med 2017 då resultatet var 68 %. (En analys av de bakomliggande orsakerna till skillnaderna kan enbart ske på verksamhetsnivå där man både har kännedom om enskilda individer och tillgång till dokumentationen). Övriga indikatorer visar ett bättre resultat än förra året.

Ett område med lågt resultat är validerad smärtskattning och det låga resultatet gäller oavsett boendeform och kön. Detta område är dock där det skett den största förbättringen jämfört med de föregående åren. År 2016 var resultatet 30 %, för 2017 är resultatet 45,1 % och för 2018 är resultatet 49,4 %. En tolkning som lätt kan göras utifrån bristen på dokumenterad validerad smärtskattning är att enskilda som befinner sig i livets slutskede inte får symtomlindring. Därför är det viktigt att också se att cirka 98-99 % har dokumenterad ordination på symtomlindrande läkemedel under den sista levnadsvecka. Som i så många sammanhang finns flera faktorer som spelar in vid tolkningen av siffror.

Framåtblick

Vad gäller **funktionshinderomsorgen** kommer utmaningar finns framöver avseende personlig assistans och inte minst då beroende på hur regeringen väljer att hantera den nyss avslutade LSS-utredningen. Även när det gäller behov av bostäder för funktionshindrade samt personer med psykisk ohälsa finns utmaningar där kommunen har att en situation att hantera.

Inom **individ - och familjeomsorgen** är inriktningen att minska institutionsplaceringar av barn och unga både utifrån att åtgärden inte ger så goda resultat men även utifrån de höga kostnaderna. Detta kommer bli en utmaning och det finns andra utredningar som tyder på att utvecklingen kan komma gå i motsatt riktning. Vad gäller missbruksvården finns en ökning av behovet av stödjande insatser. Vi ser att lättåtkomliga narkotika leder till en ökning av narkotikamissbruk. Det kommer framöver bli viktigt att stärka brukarinflytandet och arbeta med ett mer systematiskt och långsiktigt stöd, i stället för punktinsatser i form av institutionsplacering. Kostnader för försörjningsstöd har till följd av god arbetsmarknad minskat under senare år. Vi ser vikten av snabbare flöden från ansökan om försörjningsstöd till egenförsörjning eller riktade åtgärder och i denna samverkan med AMA (Arbetsmarknadsavdelningen), arbetsförmedling, försäkringskassan med flera aktörer. Att lyfta individ- och familjeomsorgens arbete som rör människor som utsätts för våld i nära relation är en annan viktig del. Det är av vikt att prioritera detta område som ett av individ- och familjeomsorgens kärnansvar och att uppmärksamma både vuxna och – inte minst – barn som utsätts för våld i nära relation.

Kompetensförsörjning

Förvaltningens förmåga att behålla och utveckla våra medarbetare kommer vara avgörande för vår möjlighet att kompetensförsörja framöver. I detta behöver vi bl a fortsätta på den inslagna vägen att tillsammans med fackliga organisationer förbättra och utveckla det systematiska arbetsmiljöarbetet och samverkan. Dialogen är förvaltningens strategi för hur vi långsiktigt ska arbeta för att utveckla och förbättra verksamheten och inom ramen för detta ledningssystem ges förutsättningar för delaktighet och engagemang hos såväl chefer som medarbetare vilket bl.a. skapar förutsättningar för att behålla och utveckla personalen.

Välfärdsteknologi och digitala tjänster

Ökad digitalisering inom vård- och omsorgssektorn kan stärka arbetet för en mer jämlik och likvärdig vård av god kvalitet. För att möta framtidens växande behov, med allt fler äldre, måste digitala lösningar användas för att kunna nyttja de mänskliga resurserna på bästa sätt.

Välfärdstekniken ska bidra till att de äldre känner sig tryggare och klarar sig längre i hemmet. Jönköpings kommun stödjer den nationella visionen att Sverige år 2025 ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens och e-hälsans möjligheter i syfte att underlätta för människor att uppnå en god och jämlik hälsa och välfärd. Samverkan med regionen och andra kommuner i dessa utvecklingsfrågor är en förutsättning för att lyckas med detta.

Ett viktigt led i arbetet inom detta områden är det pågående projektet med att införa ett nytt förvaltningssystem - Combine - vid förvaltningen.

Ekonomi i balans

Ett arbete har inletts med att skapa förutsättningar för en ekonomi i balans vilket kommer ställa stora krav på att kunna styra ekonomin i denna riktning samtidigt som den höga kvaliteten i verksamheten ska vidmakthållas. Strategin är att under 2019 genomföra vissa åtgärder som kompletteras med ett antal uppdrag som på 2 till 3 års sikt ska leda till att målet om en ekonomi i balans kan uppnås.

Bilaga 1 - Uppföljning av mål och uppdrag

Mål och målandikatorer

Attraktiv kommun

Stöd till utsatta personer

● Medborgarna i kommunen ska uppleva att socialtjänstens ger stöd av god kvalitet till utsatta personer.

Uppföljning och analys

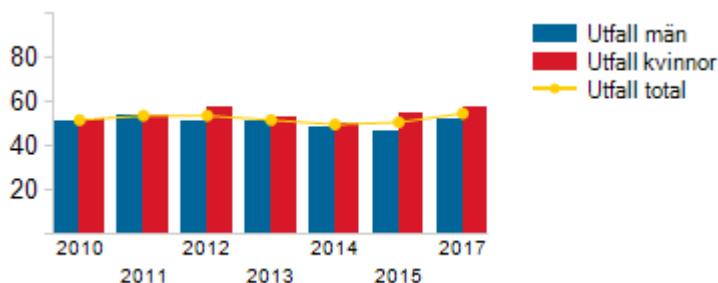
Genom SCB (Statistiska centralbyrån) har ett slumpmässigt urval på 1 600 personer i Jönköpings kommun tillfrågats och 41 procent av dessa har svarat på en enkät. Vad gäller uppfattningen om kommunens stöd till utsatta personer blev betyget 55 vilket kan jämföras med snittbetyget 49 för övriga kommuner som deltagit i undersökningen. Denna mätning gjordes 2017 och eftersom mätningen ej gjorts i år, bedöms måluppfyllelsen efter 2017 års siffror.

Mål beslutat av:

Nämnd

Målandikator

Medborgarna värdering av med kommunens arbete för utsatta personer. Mäts genom SCB medborgarenkät.

Redovisas som ett betygsindex skala 0-100. Betygsindex under 40 klassas som "icke godkänt", gränsen för "nöjd" går vid 55 och 75 eller högre tolkas som "mycket nöjd".

Service och bemötande mot näringslivet

● Jönköpings kommun ska vara en aktiv part och ha goda relationer med det samlade näringslivet. Kommunens förvaltningar ska ge god service, ett gott bemötande och arbeta för en ökad tillgänglighet.

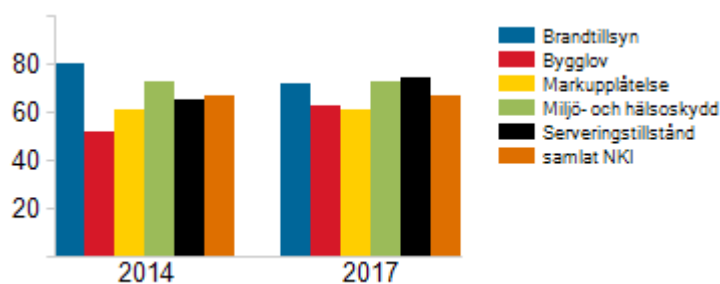
Uppföljning och analys

Nöjd-kund-index för serveringstillstånd för 2017 var 74. Motsvarande för alla uppmätta myndighetsområden inom kommunen är 69. NKI för serveringstillstånd var år 2015 65. Resultat för 2018 har ännu inte presenterats, men preliminära siffror från Näringslivsavdelningen visar på att NKI kommer att vara 74 eller högre.

Tillståndsenheten arbetar kontinuerligt med bemötandefrågor. Tillståndsenheten har en hög tillgänglighet via telefon, mail och personliga möten. Tillståndsenheten informerar kunder löpande genom hemsidan, utskick, personliga möten och krögarmöten två gånger om året. Tillståndsenheten har också en ökad frekvens av besök på serveringsställena för att förbättra relationer och tillgänglighet. Tillståndsenheten arbetar också informativt om handläggningstider för att uppmärksamma kunderna på vad som påverkar handläggningstiden.

Mål beslutat av:

Kommunfullmäktige

Målandikator**Nöjd-Kund-Index Insikten**

Nöjd-Kund-Index mäter helhetsbedömningen från företagen i Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) undersökning Insikt. Undersökningen är en mätning av kommunernas myndighetsutövning inom fem myndighetsområden; brandtillsyn, bygglov, markupplåtelse, miljö- och hälsoskydd samt serveringstillstånd.

Hållbart samhälle**Minska den totala energianvändningen av el i verksamheten**

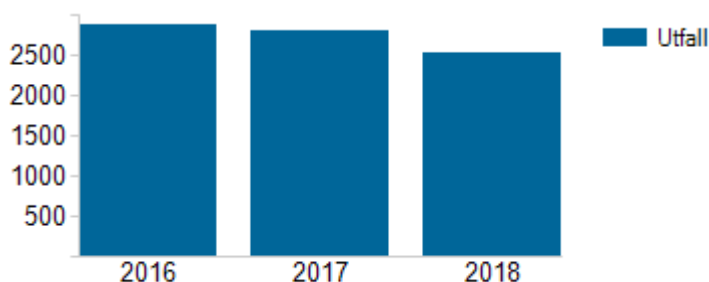
● Mätningar visar att den totala energianvändningen på socialförvaltningen 2015 var 2 892 kwh/årsarbetare. Minskningen kan ske genom att i större utsträckning reducera onödig användning av el samt i större utsträckning välja energisnåla produkter då sådana alternativ finns att tillgå

Uppföljning och analys

Som en del av förvaltningens ledningssystem har ett antal mål omsatts i verksamheten med fokus på förvaltningens gemensamma miljöarbete. Sammantaget har förvaltningens cirka 200 enheter arbetat med hundratals olika lokala åtgärder på varje arbetsplats för att minska på energiförbrukningen. Sammantaget handlar detta om att förändra vanor, men även byta ut lampor och armaturer till mer miljövänliga alternativ.

Mål beslutat av:

Nämnd

Målkategori**Energianvändning el**

Energianvändning - el i kommunal verksamhet, förvaltningsvis (kWh/årsarbetare). För 2015 var energianvändningen av el 2892 kWh/ årsarbetare inom socialtjänsten.

Minska den totala energianvändningen för persontransporter med bil

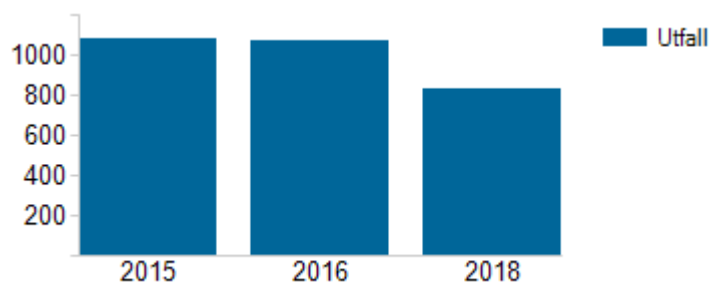
● En långsiktig målsättning är att kommunens energianvändning ska minska med minst 20 % mellan 2009-2020. Mätningar visar att den totala energianvändningen på socialförvaltningen 2015 var 1 086 kWh/årsarbetare. Minskningen kan ske genom att i större utsträckning använda alternativa färdmedel så som gång, cykel, kollektivtrafik eller andra tekniker som minskar behovet av transporter.

Uppföljning och analys

Inom ramen för socialförvaltningens ledningssystem DIALOGEN integreras miljöarbetet med utgångspunkt i program för hållbar utveckling. Den minskade energianvändningen för persontransporter handlar till delar om ett förändrat arbetssätt genom att välja alternativa sätt för transporter i arbetet. Minskningen handlar också om att förvaltningens bilpark succesivt byts ut mot mer miljövänliga bilar baserat på gas eller el.

Mål beslutat av:

Nämnd

Målkategori**Energianvändning**

Energianvändning - persontransporter i kommunal verksamhet, (kWh/årsarbetare). För 2015 var energianvändningen för transporter 1086 kWh/ årsarbetare inom socialtjänsten.

Avfallshantering

● Källsortering och avfallshantering ska förbättras med syfte att minska avfallsmängden och öka möjligheten till återanvändning och återvinning av olika material.

Uppföljning och analys

Under 2018 har målsättningen varit att källsortering och avfallshantering ska förbättras med syfte att minska avfallsmängden och öka möjligheten till återanvändning och återvinning av olika material. Uppföljningen visar att en majoritet av enheterna vid en värdering sorterar avfall i verksamheten.

Mål beslutat av:

Nämnd

Målindikator

Andel av förvaltningens enheter med fungerande rutiner för källsortering.

Mäts genom andel rapporterade egenkontroller. Resultat visar att 85% av enheterna källsorterar i verksamheten.

Öka andelen ekologiska varor

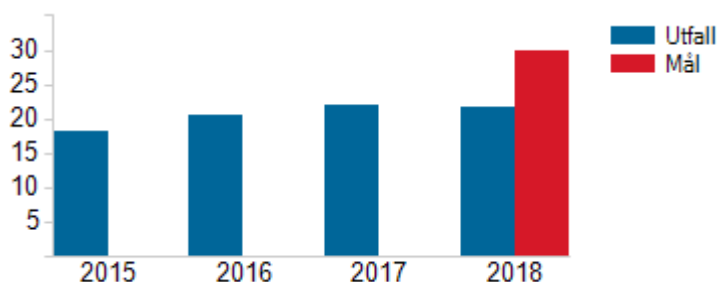
◆ I kommunala kök ska minst 30 % av livsmedelskostnaden utgöras av ekologiska varor senast 2020 (KRAV eller motsvarande gäller för verifiering av att produkterna håller ekologisk standard).

Uppföljning och analys

Under 2018 har socialförvaltningens kök inhandlat 21,6% ekologiska varor. 22,4% gäller för kommunen totalt.

Mål beslutat av:

Nämnd

Målindikator**Andel ekologiska produkter i socialförvaltningens kök.****Medborgare****Övergripande jämställdhetsmål**

◆ Alla kvinnor och män, flickor och pojkar, som är invånare eller vistas i Jönköpings kommun ska ha rätt till bemötande, service och myndighetsutövning som är likvärdig oavsett kön. 🟡

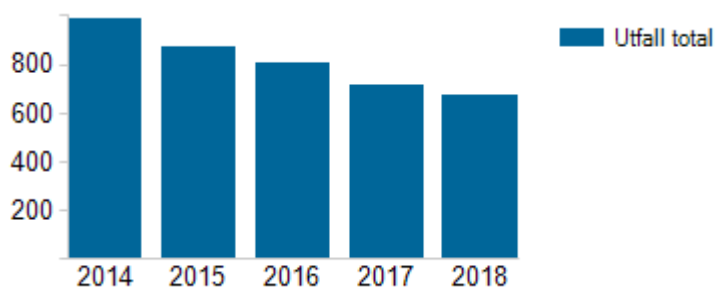
Uppföljning och analys

För att vidare implementera strategin jämställdhetsintegrering i socialförvaltningens ledningssystem "Dialogen" har förvaltningen under 2018 fokuserat på bland annat granskning av förvaltningens processer för att säkerställa en jämlik behandling av kvinnor och män. Förvaltningen bedriver fortsatt arbete med processkartläggningar utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Verksamheten har också arbetat med användningen av den vägledning för jämställda beslut och uppdrag som tagits fram. Vidare har uppföljning av verksamheternas jämställdhetsarbete via egenkontroll för kvalitetsarbete genomförts. Inom ramen för olika utbildningar, exempelvis i utbildning om psykisk hälsa har skillnader mellan män och kvinnor betonats med syfte att främja en mer jämställd vård och omsorg.

Eftersom det är svårt att fullt ut följa upp om alla fått bemötande, service och myndighetsutövning på ett likvärdigt sätt oavsett kön bedöms målet som gult.

Mål beslutat av:

Kommunfullmäktige

Målindikator**Genomsnittligt antal hushåll med långvarigt ekonomiskt bistånd.****Integrationsarbete**

● Målet med kommunens integrationsarbete är framför allt att fler kvinnor och män ska komma i arbete snabbare. Särskilt fokus behöver riktas mot utlandsfödda kvinnor. 5

Uppföljning och analys

För att lyckas med kommunens integrationsarbete är vi beroende av att alla verksamheter tar ett ansvar för sin del. Genom att informera och sprida kunskap skapar vi förståelse och kunskap inom och utom kommunen så att alla kan bidra på sitt sätt. En tydlig riktning i integrationsarbetet är avgörande för resultatet. I samband med fördelningen av statliga medel för att motverka segregation, har en arbetsgrupp bildats för att lägga fram en inriktningsplan för det framtida arbetet.

Vi är många som delar ansvaret för integrationsarbetet. Genom sitt ansvar för etableringsprogrammet arbetar Arbetsförmedlingen med de nyanländas väg till egen försörjning. Kommunen och arbetsförmedlingen arbetar här med en aktiv samverkan för att varje nyanländ person så snabbt som möjligt ska erhålla en egen försörjning. För de som riskerar att skrivas ut från etableringsprogrammet på grund av ohälsa och därmed bli beroende av försörjningsstöd, finns HPE (Hälsoprojekt etablering) där arbetsförmedlingen, arbetsmarknadsavdelningen samt försörjningsstöd arbetar tillsammans. Verksamheten fungerar väl och en utökning diskuteras. För att ytterligare motverka ohälsa bland våra nyanlända kommer hälsoskolor att startas där man erbjuds verktyg att och kunskap för att kunna hantera sin stressituation och ta hand om sin hälsa. Detta kommer efter utvärdering skapa underlag för det ordinarie folkhälsoarbetet och flyktingmottagandet.

Den lokala överenskommelsen LÖK upprättas av arbetsförmedlingen, socialförvaltningen, arbetsmarknadsavdelningen och vuxenutbildningen. LÖK beskriver gemensamma insatser och aktiviteter och uppdateras regelbundet av ansvariga chefer. En stor andel av våra deltagare är utlandsfödda.

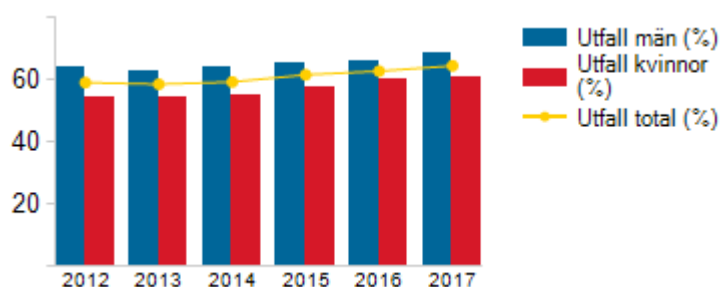
Sedan våren 2018 har nyanlända i Jönköping anvisats sysselsättning genom arbetsmarknadsavdelningen vilket varit välfungerande. 12-16 personer har löpande deltagit i två arbetslag och deltagarna har gett positiv återkoppling på insatsen. Talangerna är ett projekt där SFI kombineras med praktik inom hotell. 30 personer startade i september 2018. Under 2019 planeras andra kombinationer inom t ex lager och industri.

Det förebyggande arbetet i och kring våra nya flerbostadshus runt om i kommunen, är ett gemensamt ansvar där vi genom tydlig information och uppföljning kan bidra till en snabbare integrering

i lokalsamhället. Försörjningsstöd och invandrar och flyktingenheten har därför under hösten 2018 haft extra fokus på detta arbete genom ett utökat samarbete med civilsamhället. Vi har inom befintlig ram avsatt del av en socialsekreterare samt genom medel från länsstyrelsen tillsatt två erfarna resurspersoner för utveckling och stöd i arbetet med föreningsliv mm. Under hösten har det också tillsatts en kurator som arbetar särskilt med uppsökande familjestöd i utsatta områden.

Mål beslutat av:

Kommunfullmäktige

Målordikator**Förvärvsfrekvens utrikes födda kvinnor och män**

Förvärvsfrekvens för utrikes födda fördelat på män och kvinnor

Kvalitén i placeringarna skall öka

■ Andel placerade barn med behörighet gymnasium samt högskola ska förbättras jämfört med 2015 års nivå.

Uppföljning och analys

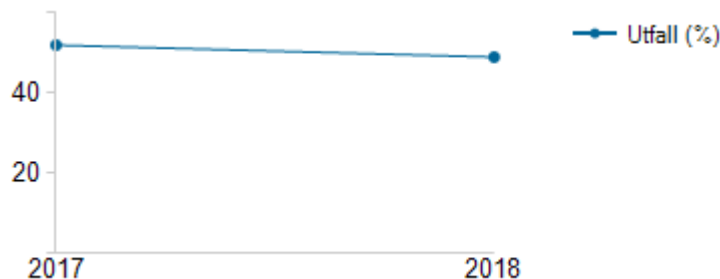
2018 års resultat visar sig var något sämre än 2017, 49 % mot 52 %. tidigare siffra för 2017 har korrigerats. Förvaltningen fortsätter arbetet med att nära följa de placerade barnens skolgång med hjälp av anställd skolkonsulent. Utbildningsförvaltningen har också en särskilt avdelad resurs för placerade barn som har ett nära samarbete med förvaltningens skolkonsulent.

Mål beslutat av:

Nämnd

Målindikator

Andel barn födda i Sverige placerade hela åk 9 som genomfört gymnasiet med grundläggande behörighet till högskola, Öppna jämförelser social barn- och ungdomsvård.

Delaktighet och inflytande

◆ Funktionshinderomsorgen ska under året aktivt arbeta med aktiviteter som främjar delaktighet och inflytande. Medborgarna ska känna att upplevelsen av självbestämmande är i nivå med, eller högre, än jämförbara kommuner i landet. ➡

Uppföljning och analys

Resultatet från årets brukarenkät visar på ett varierande resultat gällande upplevelsen av självbestämmande i funktionens olika verksamheter. Jämfört med resultatet i landet kan det konstateras att Jönköping ligger på samma nivå inom servicebostäder LSS samt över rikets nivå när det gäller insatsen boendestöd och daglig verksamhet SoL. Däremot ligger Jönköping på en sämre nivå inom insatserna gruppboendestöd LSS och daglig verksamhet LSS.

Insats	Riket	Jönköping	Kvinnor	Män
Gruppboendestöd LSS	75	62	57	65
Servicebostad LSS	82	82	88	80
Daglig verksamhet LSS	74	65	62	70
Boendestöd	81	83	85	77
Sysselsättning SoL	73	86	91	82

Med tanke på att resultatet varierar stort är det svårt att fullt ut dra några slutsatser. Fokus på delaktighet och inflytande är frågor som prioriterats under ett par år av funktionshinderomsorgen. Med det skulle man kunna förvänta sig ett bättre resultat. Det går dock att anta att ett sämre resultat är att förvänta på dessa områden när frågor om delaktighet och inflytande börjar uppmärksammas. Det är viktigt att ha med sig historiken för många i denna målgrupp som under en lång tid inte gavs möjlighet att framföra sina egna åsikter och det var heller inget som efterfrågades. Det är möjligt att genom att uppmärksamma dessa viktiga ämnen i verksamheten så sticker man också håll på en tystnadskultur som ibland kan finnas.

Det är viktigt att inte stanna upp arbetet med att främja självbestämmande och inflytande i funktionshinderomsorgens verksamheter varför detta är ett område som fortsatt kommer ges fokus under 2019.

Mål beslutat av:

Nämnd

Målordikator

Måts genom nationell brukarenkät (SKL)

Minskad utanförskap och ökad sysselsättning

 Kommunen har tillsammans med staten ett särskilt ansvar för att fler ungdomar, invandrare, funktionsnedsatta och långtidsarbetslösa kvinnor och män snabbare kommer in på arbetsmarknaden. Andelen kvinnor och män som vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet börjat arbeta eller studera ska öka.

Uppföljning och analys

Aktiv samverkan mellan socialförvaltning, arbetsförmedling, arbetsmarknadsavdelning, försäkringskassa och vuxenutbildning är nödvändigt för att skapa effektiva och medvetna processer som bidrar till snabbare vägar till arbete eller studier för våra invånare. För att kunna effektivisera vägarna till arbete och studier behöver vi effektivisera våra pågående processer och ta bort det som inte fungerar eller motverkar ett effektivt arbete. Genom genomlysningen av försörjningsstödet har det tydligt framkommit områden där vi behöver tydliggöra ansvar och utveckla mer effektiva vägar från bidrag till försörjning. Genomlysningen visar att ca 30 % av alla som skrivs in på arbetsmarknadsavdelningen från försörjningsstöd skrivs ut och tillbaka till försörjningsstöd. Genom ett förtydligande av processerna, ansvar och uppdrag har vi under hösten 2018 påbörjat arbetet med att effektivisera detta arbete. En snabbare process inom försörjningsstöd ger en snabbare tillgång till arbetsmarknadsavdelningens resurser vilket påskyndar vägen till egen försörjning. Det pågår också ett arbete kring en framtida digitalisering av försörjningsstöd för att effektivisera processerna och frigöra tid för mer socialt arbete.

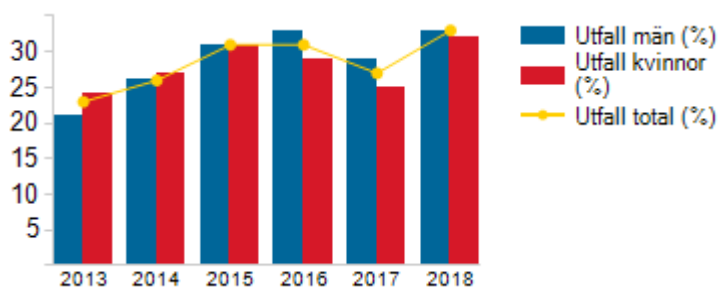
Sysselsättning för gruppen med låg arbetsförmåga saknas idag inom kommunen, samt tillgång till arbetsförmågebedömningar i tillräcklig omfattning. Försörjningsstöd har tidigare köpt in dessa tjänster för den enskildes bästa, men kan inte fortsätta finansiera åtgärden varför diskussion pågår kring framtida ansvar och utförande.

Genom Samordningsförbundet och samverkande myndigheter samlar vi resurserna runt den enskilde för att motverka utanförskap och ohälsa. Tillsättandet av en processledare med uppgift att se över de samverkande processerna ger bättre förutsättningar för en effektivare samverkan framöver.

Arbetsmarknadsavdelningen erbjuder ett flertal insatser. Av de personer som skrivs in på arbetsmarknadsavdelningen från försörjningsstöd går ca 30 % vidare till olika former för arbete eller studier. Övriga går vidare till annan egen försörjning t ex arbetslöshetsersättning och inskrivning på arbetsförmedlingen, sjukersättning från försäkringskassan. Målgruppen vi arbetar med är idag längre från arbetsmarknaden än tidigare och har ofta behov av fördjupade åtgärder som arbetsförmåga, försäkringsmedicinska utredningar mm. Under den långvariga högkonjunkturen har det varit relativt lätt att hitta arbete om man varit nära arbetsmarknaden. Vägen till arbete för många inskrivna på försörjningsstöd är lång, vilket kräver effektiv samordning av tillgängliga resurser och insatser kring den enskilde. En märkbar ökning av inflödet inom försörjningsstöd är skett under senhösten 2018.

Mål beslutat av:

Kommunfullmäktige

Målindikator**Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, andel som börjat arbeta eller studera**

Andel deltagare i kommunala arbetsmarknadsåtgärder som vid avslut har börjat arbeta eller studera.

Verksamhet

Familjehem

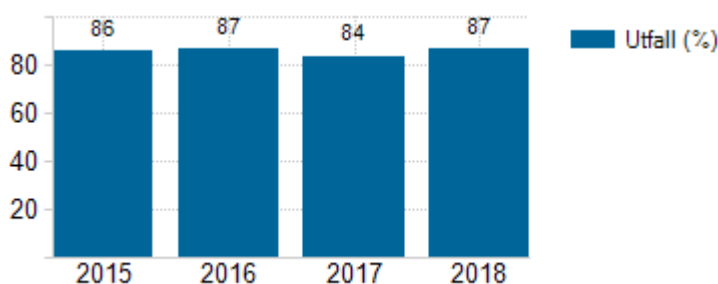
● Andelen familjehemsplaceringar som kommunen organiserar i egen regi ska öka jämfört med verksamhetsåret 2015.

Uppföljning och analys

2018 har andelen arvoderade familjehem varit 87 %, vilket är ett bättre resultat än för 2017. Familjehemssektionen har nu funnits i drygt ett år och ett arbete har gjorts för att få till bättre rutiner kring vilka barn som ska placeras i familjehem och framför allt i jourhem.

Mål beslutat av:

Nämnd

Målindikator**Andelen familjehem, rekryterade helt i egen regi, i relation till alla familjehem.**

Minska andelen omedelbara LVU.

● Förbättra och utveckla insatssamordningen i akuta skeden genom att Signs of safety tillämpas.

Uppföljning och analys

2018 har 29 omedelbara LVU gjorts. 2017 var antalet 49 omedelbara LVU. Det motsvarar 2018 48

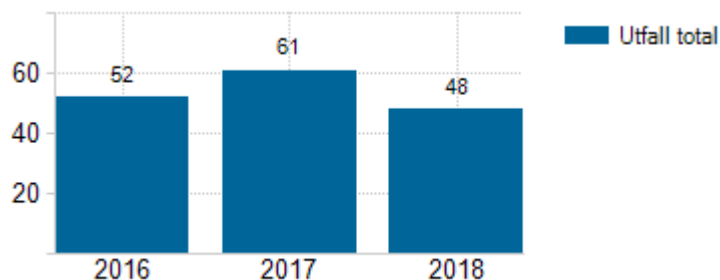
% av alla LVU för samma period varav 11 kvinnor (38 %) och 18 män (62 %). 2017 61 %. Sedan början av 2018 följer vi upp alla nyplaceringar som görs på HVB eller konsulentstödda familjehem. I den uppföljningen framkommer även enligt vilket lagrum placeringen görs.

Mål beslutat av:

Nämnd

Målkriterium

Andelen omedelbara LVU i förhållande till totala antalet ansökningar enl. LVU 1 och 2 §§.

Resultat av insatser i missbruksvården

◆ Minska antalet placeringar enl. LVM till förmån för frivilliga insatser i förhållande till 2017 års nivå

Uppföljning och analys

Antalet vård dygn LVM-vård 2017 var 1992 och 2018 var antalet 1993. 2017 var 16 personer placerade enligt LVM och 2018 var det 19 personer.

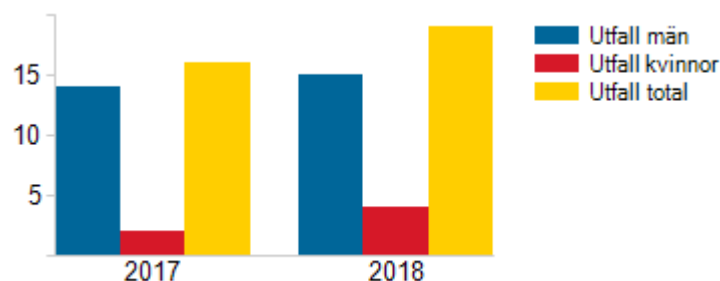
Sedan 2014 har antalet vård dygn i LVM-vård ökat varje år fram till och med 2017. Mellan 2017 och 2018 är antalet oförändrat.

Mål beslutat av:

Nämnd

Målkriterium

Antal LVM-placeringar

Antal LVM placeringar samt antal med frivilliginsatser

Från utanförskap till egenförsörjning

● Kommunen ska arbeta aktivt med att hjälpa människor från utanförskap till egenförsörjning. Socialtjänsten ska tillsammans med arbetsmarknadsavdelningen, arbetsförmedlingen, försäkringskassan, Region Jönköping m.fl. löpande ta initiativ till projekt och insatser i syfte att ge fler kvinnor och män möjlighet att lämna ett försörjningsstödsberoende.

Uppföljning och analys

Genom aktiv samverkan inom samordningsförbundet identifieras hinder och möjligheter för att samverkande kommuner och myndigheter ska kunna bli så effektiva som möjligt i arbetet med att motverka ohälsa och utanförskap. Övergripande och samordnade insatser för att underlätta den enskildes väg genom systemet mot egen försörjning är avgörande. Det kommer att startas hälsoskolor som kommer att stödja nyanlända att navigera i samhällets olika hälsofrämjande stödsystem och därmed minska framtida ohälsa och utanförskap. Här finns det också ett upprättat samarbete med rehabkoordinatorerna inom regionen. Sedan tidigare drivs HPE (hälsoprojekt etablering) som motverkar risken för att nyanlända ska skrivas ut från etableringen och därmed bli beroende av försörjningsstöd

Den lokala överenskommelsen LÖK beskriver vilka gemensamma insatser som genomförs av socialförvaltningen, arbetsförmedlingen, arbetsmarknadsavdelningen samt vuxenutbildningen. Löpande uppföljning sker av ansvariga chefer. Här finns också fokus på samverkan mellan våra myndigheter och särskilda satsningar på utsatta grupper. Nya projekt och insatser utvecklas löpande.

Genomlysningen av försörjningsstödet har klargjort delar av våra olika processer där vi behöver bli mer effektiva och justera vårt sätt att arbeta. Detta handlar om ansvarsfördelning, roller, tydliga uppdrag samt det gemensamma ansvaret mm. Samverkan mellan arbetsmarknadsavdelningen och försörjningsstöd och hur vi tillsammans kan utveckla arbetet från bidrag till försörjning har vi arbetat med under senhösten 2018. Arbetet fortsätter under våren. Att stödja människor till egen försörjning är en av socialtjänstens kanske viktigaste uppgifter, då en stabil ekonomisk situation aktivt förebygger annan social problematik som skulle kunna uppstå. Det finns också tydliga samband mellan barns uppväxt i ekonomiskt utsatta familjer och deras situation som vuxna. I goda tider då det är lättare att erhålla ett arbete och en större andel inte är matchning mot befintliga arbeten är det särskilt viktigt att erbjuda ett ändamålsenligt stöd för de som inte har arbete och därmed riskerar sitt eget men framförallt barnens risk för socialt utanförskap.

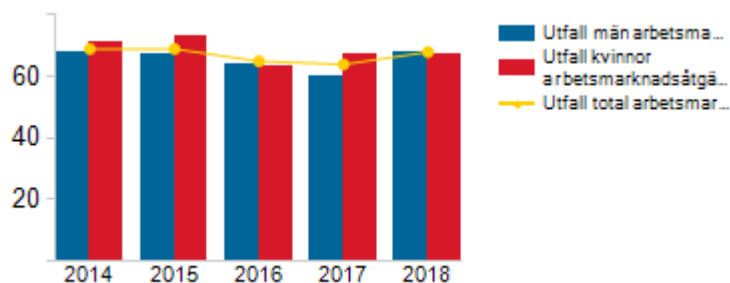
För personer med under 25 % bedömd arbetsförmåga finns det ett behov av arbetsprövningsplatser samt enklare sysselsättning, som är ett utvecklingsområde inför 2019, då försörjningsstöd inte kan erbjuda detta inom egen verksamhet. Att erbjuda adekvata insatser till olika målgrupper utifrån en gemensam målbild kommer att vara i fokus under 2019.

Mål beslutat av:

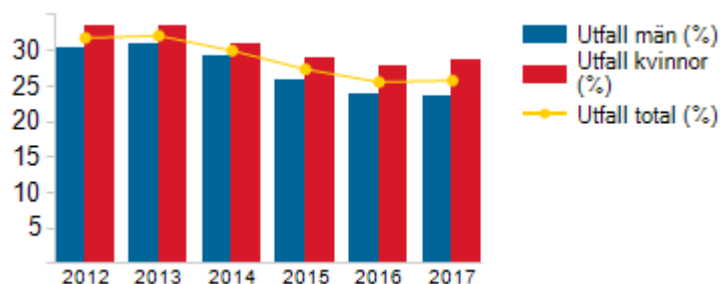
Kommunfullmäktige

Målindikator

Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet för personer med långvarigt försörjningsstöd, andel till studier eller arbete

Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsåtgärder för personer med långvarigt försörjningsstöd till arbete, studier eller annan typ av ersättning som A-kassa eller annan typ av ers från F-kassa typ sjukbidrag när man provat arbetsförmågan.

Långvarigt bidragsberoende av försörjningsstöd (%)

Andel av biståndsmottagare långvarigt beroende av försörjningsstöd, längre än 10 månader under de senaste 12 månaderna, av det totala antalet biståndsmottagare.

Arbetsgivare

Andelen kvalificerad och erfaren personal skall öka inom myndighetsutövningen, BoU.

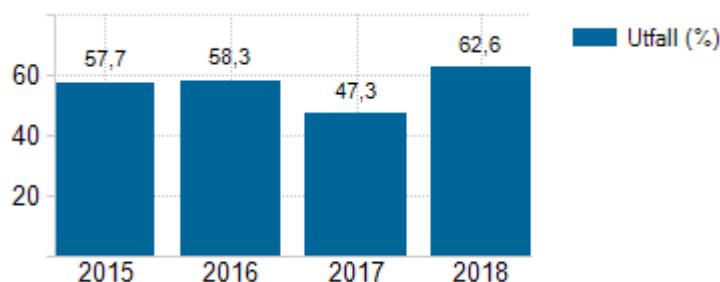
● Andelen personal inom barn och ungdomsvårdens myndighetsutövning med socionomexamen och minst tre års erfarenhet ska öka jämfört med verksamhetsåret 2015.

Uppföljning och analys

De vidtagna åtgärderna i form av utökat antal personal, lönesatsningar, traineetjänster och införande av 7-timmarsdag inom myndighetsutövningen har bidragit till årets god resultat.

Mål beslutat av:

Nämnd

Målindikator**Andelen anställda inom barn och ungdom med utbildning och erfarenhet.**

Avser myndighetshandläggare inom barn och ungdom, inklusive familjehemssektion och mottagning (dock ej 1:e socialsekreterare), som har socionomexamen och minst tre års erfarenhet.

Psykosocial arbetsmiljö

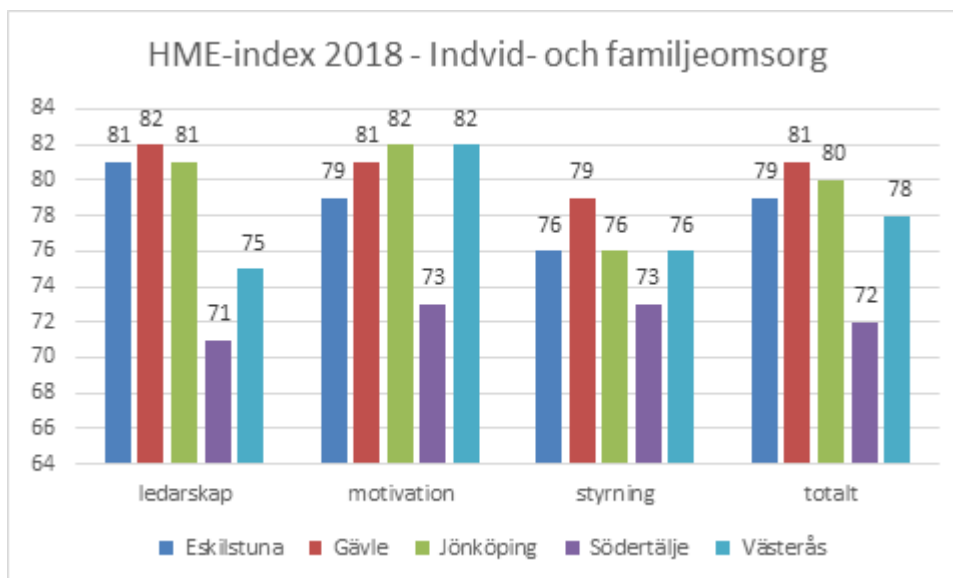
Medarbetarna i socialtjänsten skall uppleva att arbetsmiljön är i nivå med jämförbara kommuner i landet.

Uppföljning och analys

Mätningen av medarbetarnas upplevelse av arbetsmiljö görs i medarbetarundersökningen. Under oktober 2018 genomfördes den kommunövergripande medarbetarundersökningen. I undersökningen ingår nio HME-frågor som SKL och Rådet för främjande av kommunala analyser, (RKA) tagit fram. HME, som står för hållbart medarbetarengagemang, mäter medarbetarnas engagemang i verksamheten (motivation), chefernas förmåga att tillvarata och öka engagemanget (ledarskap) samt styrningen av organisationen (styrning).

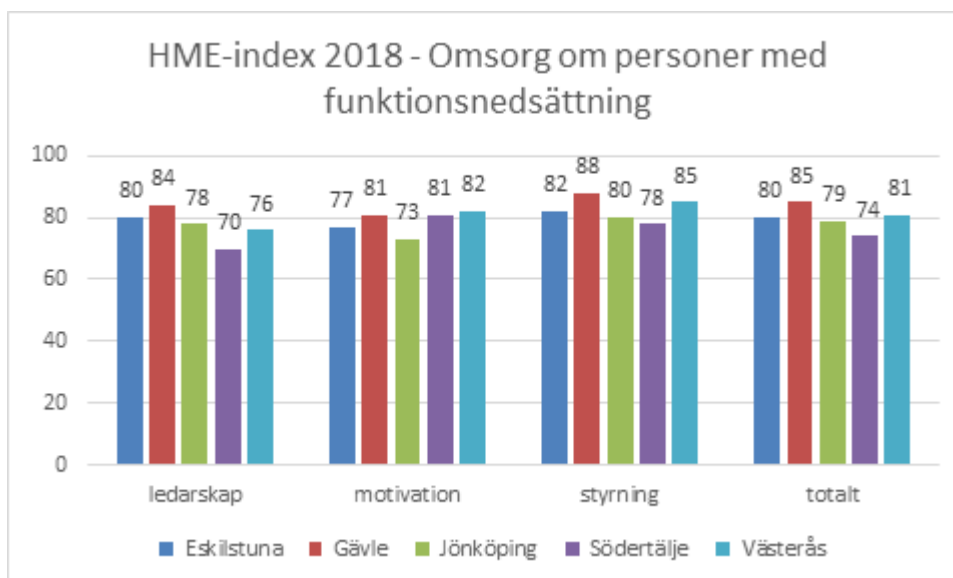
De nio frågorna bildar tillsammans ett totalindex samt delindex för motivation, ledarskap och styrning och möjliggör jämförelser med andra kommuner

Det finns tillgänglig statistik för Eskilstuna, Gävle, Södertälje och Västerås som är jämförbara med Jönköping. (För Gävle avser resultatet 2017). Inom socialnämndens område finns resultat för individ- och familjeomsorg respektive omsorg om personer med funktionsnedsättning. Ett högt värde indikerar en hög nivå på hållbart medarbetarengagemang. Vid sammanslagning av de tre frågeområdena ligger individ- och familjeomsorgen i Jönköping över medelvärdet som är 78 för dessa kommuner.

För Gävle redovisas resultatet för 2017

Vid sammanslagning av de tre frågeområdena ligger omsorg om personer med funktionsnedsättning i Jönköping strax under medelvärdet som är 80 för dessa kommuner.

För Gävle redovisas resultatet för 2017

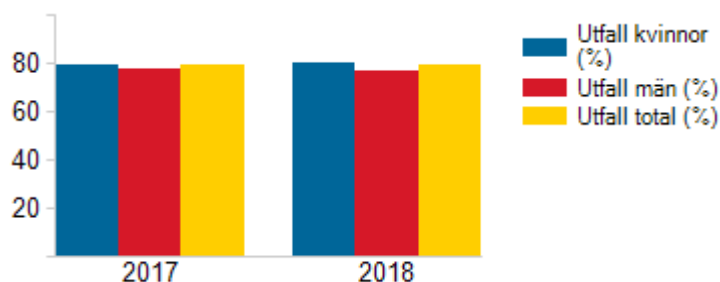
Målet att medarbetarna i Jönköpings socialtjänst ska uppleva att arbetsmiljön är i nivå med jämförbara kommuner i landet är uppfyllt.

Mål beslutat av:

Nämnd

Målindikator

Mäts genom nöjd medarbetarindex, NMI.

De kommunanställda ska spegla befolkningens sammansättning

De kommunanställda ska återspegla befolkningens sammansättning. Andelen anställda kvinnor och män i Jönköpings kommun med utländsk bakgrund ska öka under mandatperioden. Andelen kvinnor och män i befolkningen i arbetsför ålder som har utländsk bakgrund var 23,7 procent vid utgången av 2015.

Uppföljning och analys

Andelen anställda med utländsk bakgrund har ökat med 2 procentenheter till 17,8 procent. Målsättningen att andelen män och kvinnor med utländsk bakgrund ska öka har uppnåtts.

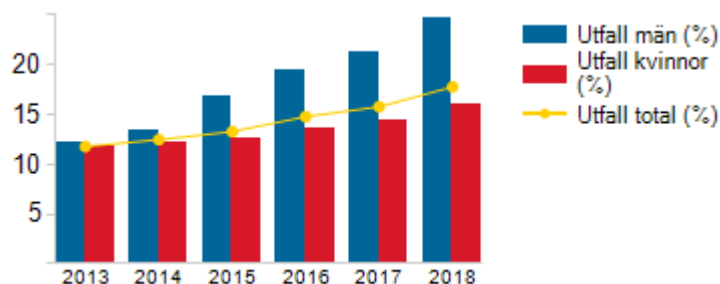
Socialförvaltningen arbetar med kompetensbaserad rekrytering som är en icke-diskriminerande metod för rekrytering. Förvaltningens chefer får i sin introduktion en genomgång av kompetensbaserad rekrytering och under det första anställningsåret en heldagsutbildning i metoden. Alla nya chefer får också stöd i sina rekryteringar via HR-enheten. Detta för att kvalitetssäkra rekryteringen.

Mål beslutat av:

Kommunfullmäktige

Målindikator

Andel anställda med utländsk bakgrund

Med utländsk bakgrund avses personer som är födda utomlands samt personer som är födda i Sverige men vars båda föräldrar är födda utomlands. Uppgifterna redovisas fördelat på kön och ålder för hela kommunen, de olika förvaltningarna samt de kommunala bolagen

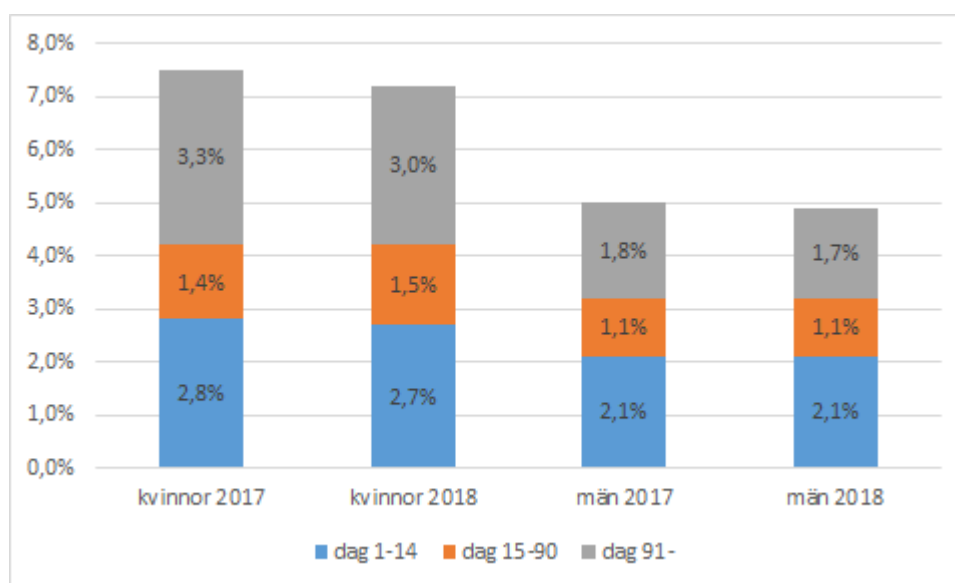
Minskad sjukfrånvaro

● Sjukfrånvaron hos kommunens medarbetare ska minska under mandatperioden. Särskild vikt ska ägnas anställda kvinnor eftersom sjukfrånvaron är avsevärt högre bland dem än bland män. ■

Uppföljning och analys

Enligt kommunprogrammet för 2015-2018 ska sjukfrånvaron hos kommunens medarbetare minska. Särskilt bland kvinnor som har en högre sjukfrånvaro än vad män har.

Inom socialnämnden är den totala sjukfrånvaron 6,8 % 2018 vilket är en minskning mot 2017 då den var 6,9 %. Sjukfrånvaron definieras som sjukfrånvarotimmar som andel av den ordinarie arbetstiden.

Införandet av IT-stödet Adato har underlättat rehabiliteringsarbetet för cheferna. Det ger en tydlig bild kring medarbetarnas sjukfrånvaro och är ett stöd för cheferna.

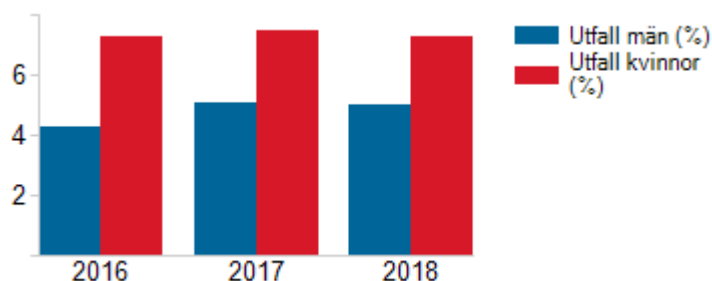
I hemtjänsten har man arbetat med att ta fram individuella rehabiliteringsplaner för de medarbetare som har flest sjukfrånvarotillfällen. Detta sker tillsammans med kommunhälsan. Det planeras för liknande insatser inom funktionshinderomsorg.

Olika insatser görs i arbetsgrupperna för att minska sjukfrånvaron. Inom äldreomsorgen har en av hemtjänstgrupperna arbetat med sin personalplanering på ett effektivt sätt. Bemanningen är så hög att den även klarar av att täcka upp för all planerad ledighet. Det är endast oplanerade ledigheter som sjukfrånvaro och vård av barn som behöver täckas av vikarier. En viss överkapacitet i bemanningen ger sk resurspass som i första hand täcker upp för de oplanerade ledigheter som uppstår i arbetsgruppen. Om det inte finns behov i den egna arbetsgruppen kan resurspassen erbjudas till andra arbetsgrupper, i stället för att de tar in en timvikarier för att täcka sin frånvaro. Sjukfrånvaron i den aktuella hemtjänstgruppen har nära på halverats under 2018.

Att arbeta med den organisatoriska arbetsmiljön som bemanningsplanering verkar vara ett effektivt sätt att minska sjukfrånvaron. Det ska bli intressant att följa utvecklingen av bemanningsplaneringen i funktionshinderomsorgen kommande år för att se om sjukfrånvaron minskar även där.

Mål beslutat av:

Kommunfullmäktige

Målindikator**Sjukfrånvaro kommunalt anställda totalt (%)**

Den totala sjukfrånvaron ackumulerat under året, som andel (%) av den tillgängliga ordinarie arbetstiden. Avser nämndens samtliga anställda. Avser den obligatoriska sjukfrånvaroregistreringen.

Under 2016 finns det endast tillgång till statistik mars 2016 -december 2016.

Ekonomi**Nettokostnader**

Verksamhetens nettokostnader håller sig inom tilldelade resurser

Uppföljning och analys

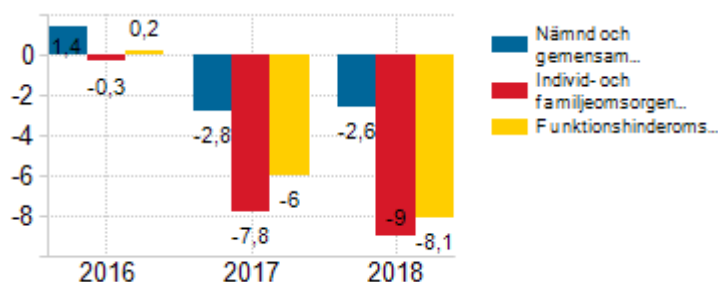
Nettokostnader för socialnämnden överstiger budget med 116,8 mnkr, eller 8,1 %, vilket är en betydande avvikelse från budget. **Funktionshinderomsorgens** kostnader för 2018 överstiger tilldelad budget med 8,1 % och här är det främst hänförliga till ökade kostnader för personlig assistans enligt LSS vid funktionshinderomsorgen samt kostnader för boendestöd som är över budget. Vad avser personlig assistans enligt LSS har kommunen fått ökade kostnader i takt med att Försäkringskassan under senare år förändrat sitt arbetssätt. Inför 2019 har kommunfullmäktige tillskjutit 50 mnkr för att täcka ökade kostnader för personlig assistans. **Individ- och familjeomsorgens** kostnader för 2018 är 9 % över budget. När det gäller kostnader för barn- och ungdomsvård så uppgick underskottet för 2017 till 46,1 mnkr och för 2018 är det 35,2 mnkr. Inför 2019 har beslutats att kostnader för placering av barn- och unga ska minska genom ändringar i arbetssättet, något som i sig förväntas leda till förbättringar för berörda barn- och ungdomar.

Mål beslutat av:

Nämnd

Målandikator

Verksamhetens resultat som andel av tilldelade resurser, per verksamhet.

Kostnadsutveckling

Kostnaderna för verksamhetens tjänster utvecklas långsammare än i riket

Uppföljning och analys

Kostnaderna per person som är registrerade i verksamheten ökar mer än OPI. Den genomsnittliga kostnaden per person har under den senaste 12-månadersperioden ökat med 6,8 %.

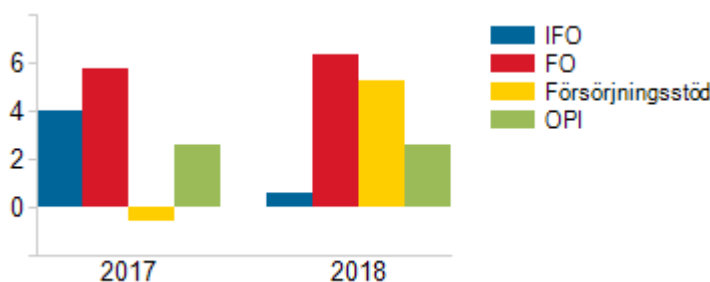
I procent räknat är ökningen störst inom individ- och familjeomsorgen, ca 7,7 %, där det är kostnad per individ inom barn- och ungdom som är förklaringen. Störst inverkan på socialnämndens ekonomi har dock funktionshinderomsorgen haft där kostnadsökningarna per individ är 6,4 %. Den viktigaste förklaringsfaktorn till den totala kostnadsökningen vid funktionshinderomsorgen är de kostnadsökningar som uppkommit pga förändringar avseende personlig assistans enligt LSS.

Mål beslutat av:

Nämnd

Målandikator

Förändring i kostnad per individ

Ekonomi i balans

Resultatenheterna samt de anslagsfinansierade enheterna håller sig inom tilldelade resurser.

Uppföljning och analys

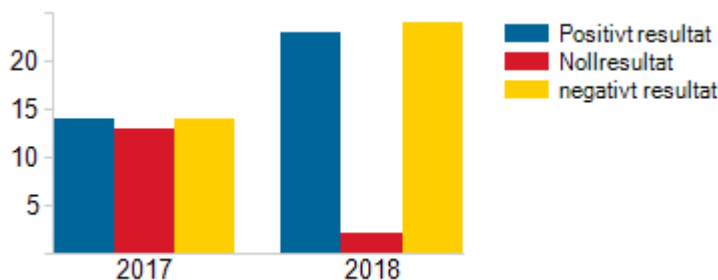
Av enheterna vid socialnämnden har lite drygt hälften en ekonomi i balans. Av dessa har huvudparten ett positivt resultat.

Mål beslutat av:

Nämnd

Målindikator

Enheterna har minst ett nollresultat i förhållande till tilldelade resurser.

Uppdrag

Attraktiv kommun

Uppdrag

"Förenkla helt enkelt"

Förvaltningar ska aktivt delta i projektet "Förenkla helt enkelt" i samarbete med SKL.

Uppföljning och analys

Uppföljning av näringslivets värdering av kommunen (Insikten) skedde i augusti 2018. Tillståndsenheten fick för 2017 ett NKI på 74. Funktionen som lots har inte blivit aktuell under 2016-2018 men kan aktiveras om behov uppstår. Tillståndsenheten har en hög tillgänglighet för personer och företag som vill kontakta verksamheten.

Beslutat av:

Kommunfullmäktige

Medborgare

Uppdrag

Jämställdhetsintegrering.

Förvaltningen arbetar med att förbättra jämställdheten mellan män och kvinnor genom strategin jämställdhetsintegrering. Som en del i detta arbete pågår granskning av olika processer med fokus på att säkerställa en jämlik behandling av män och kvinnor. Förvaltningen ges i uppdrag att under 2018 fortsätta arbetet med processkartläggning. En muntlig lägesbeskrivning redovisas till nämnden i juni månad alternativt i samband med nämndens behandling av jämställdhetsrapporten 2017.

Uppföljning och analys

Arbetet med jämställdhetsintegrering i processkartläggning pågår, dock med viss reducering till följd av utlåning av personal till annan verksamhet.

Beslutat av:

Nämnd

Jämställdhetsarbetet

Jämställdhetsarbetet ska fortsätta utifrån den antagna jämställdhetsplanen.

Uppföljning och analys

Genom förvaltningens ledningssystem DIALOGEN sker planering, genomförande och uppföljning av olika uppdrag med syfte att främja en ökad jämställdhet. Sammantaget bildar dessa uppdrag en grund för förvaltningens jämställdhetsarbete. Uppdragen rör olika verksamhetsområden, men även förvaltningen som arbetsgivare. Under 2018 har utöver detta arbete två mätbara mål fokuserat på jämställdhet mellan män och kvinnor. Genom förvaltningens utredningsarbete och olika kvalitetsrapporter har såväl analyser som skillnader mellan män och kvinnor redovisats. Utöver detta genomför alla enheter egenkontroller vad gäller förbättringsarbete samt dokumentation där skillnader mellan män och kvinnor värderas.

Beslutat av:

Kommunfullmäktige

Arbete med värdegrund

Arbetet med den av kommunfullmäktige antagna värdegrunden ska prioriteras och genomsyra våra verksamheter. Arbetet ska omfatta alla diskrimineringsgrunder. Där behov finns ska kunskaperna stärkas.

Uppföljning och analys

Den av kommunfullmäktige antagna värdegrunden har brutits ned i de inriktningsmål och uppföljningsbara mål som antagits av nämnden. Utöver det har nämnden också säkerställt att det finns rutiner för hur respektive enhet inom förvaltningen omsätter värdegrund och övergripande inriktningsmål. En sammanställning av de mål som respektive enhet formulerat och följt upp redovisas på kommunens hemsida. Vidare har förvaltningen ett löpande arbete för att systematiskt arbeta med kompetensutveckling. Inom ramen för detta arbete sker också aktiviteter som kan relateras till kommunens värdegrund genom exempelvis utbildning som rör bemötandefrågor.

Beslutat av:

Kommunfullmäktige

Implementering Barnkonventionen

Arbetet ska fortsätta med att implementera barnkonventionen i kommunens verksamheter. Det årliga barnbokslutet utgör ett underlag för nämndernas verksamhetsplanering. Modeller för barns och ungas inflytande ska utvecklas vidare

Uppföljning och analys

Jönköpings kommun gör barnbokslut vart år. Där följs efterlevnaden av barnkonventionen upp. Socialnämnden har ett stort antal aktiviteter som redovisas i barnbokslutet. Barns och ungas inflytande, både i egna ärenden och i samhällsplaneringen är bland annat i fokus under verksamhetsåret.

Beslutat av:

Kommunfullmäktige

Uppdrag

Integration

Ensamkommande barn och ungas upplevelse av delaktighet, inflytande och integration i samhället ska följas. Förvaltningen får i uppdrag att följa hur de ensamkommande barnens livssituation utvecklas. Uppdraget ska genomföras och utvärderas av följeforskare. En muntlig redovisning ges till nämnden i november. Uppdraget i sin helhet redovisas under 2019/2020.

Uppföljning och analys

En muntlig redovisning av resultatet av följeforskningen i funktionen för ensamkommande barn och unga sker vid socialnämndens sammanträde i november. Den verksamhetsutvecklande följeforskningen, som pågått i mer än 2 år, har bedrivits i funktionens samtliga HVB/stödboende verksamheter och i myndighetsutövningen. Vid nämndens sammanträde kommer kulturföreningen Allians, som består av ensamkommande unga vuxna, att berätta om varför de har bildat föreningen och vilka frågor som är viktiga för dem utifrån fortsatt integration och kunskap om demokrati.

Beslutat av:

Nämnd

Salutogent förhållningssätt vid arbetet med unga i återvändande

Säkerställa att förvaltningens arbete med unga i återvändande präglas av ett salutogent förhållningssätt och att det finns tydliga rutiner för samverkan kring den enskilda ungdomen. Uppdraget redovisas i verksamhetsberättelsen 2018.

Uppföljning och analys

Jönköpings Kommun ingår i projektet Barns bästa vid återvändande. Projektet drivs av Strömsunds kommun tillsammans med Migrationsverket och Länsstyrelsen Jämtland. Inom ramen för projektet har föreläsningar för personal inom HVB/stödboende, skola, regionen med flera anordnats i Jönköping. Syftet med projektet är att förbättra förutsättningarna för det enskilda ensamkommande barnets eventuella återvändandeprocess samt förbättra förutsättningarna för de vuxna och verksamheter som möter barnet i processen. En mer sammanhållen process kring barnets eventuella återvändande eftersträvas och arbetet med tydliga rutiner och samverkan är centralt i projektet.

Beslutat av:

Nämnd

Samhällsinformation till nyanlända

Förvaltningen får i uppdrag att tillsammans med det civila samhället arbeta med integration och samhällsinformation i kommunens genomgångsboenden och i samband med flytt till eget boende. Muntlig redovisning till nämnden under augusti, uppdraget redovisas i verksamhetsberättelsen 2018.

Uppföljning och analys

Vid socialnämndens sammanträde i augusti redovisades hur förvaltningen avser att arbeta med samhällsinformation på kommunens genomgångsboenden. Flera initiativ har tagits gentemot de civila samhället och kommunens integrationssamordnare och samordnare för det civila samhället har varit och besökt genomgångsboendet Tokeryds herrgård. Det har även tagits fram trygghetsskapande åtgärder per boende, samtalsstöd vid inventering av den enskildes eller familjens behov vid ankomst till Jönköpings kommun, checklista för mottagande och bostadsinformation och en kvinnogrupp har startat under hösten.

Beslutat av:

Nämnd

Uppdrag

Anhörigstöd

Funktionshinderomsorgen ska ha ett kvalificerat anhörigstöd som är anpassat efter målgruppens behov. Under året ska funktionen fortsatt prioritera barn i de familjer som får stöd från funktionen och en struktur med barnombud i varje område ska byggas upp. Uppdraget i sin helhet redovisas i verksamhetsberättelsen 2018.

Uppföljning och analys

Under våren har en kartläggning gjorts om hur många barn det finns som är anhöriga inom hela funktionshinderomsorgen, vilken har visat att det finns barn i samtliga områden. Information och utbildning har getts till chefer och administrativ personal om barn som anhöriga samt om barnkonventionen. Träffar har genomförts i alla personalgrupper där det finns barn som anhöriga och information om ämnet har getts. Barnombud har valts ut och utbildats så att det nu finns barnombud i alla personalgrupper där det finns barn som anhöriga. Barnombuden har till uppgift att sprida information och kunskap om barnperspektivet i sina arbetsgrupper. Barnombuden får ny kunskap och möjlighet till erfarenhetsutbyte via barnombudsträffar. Det är en träff tillsammans med barnrättsombud från regionens psykiatriska kliniker och en för barnombud inom funktionen varje år.

Beslutat av:

Nämnd

Kosthållning och hälsa

Det är av stor vikt att kunskap om kosthållning och hälsa finns inom funktionshinderomsorgens verksamheter. Förvaltningen får i uppdrag att ta fram en mat- och måltidshandbok för att personal på bästa möjliga sätt ska kunna främja ett hälsosamt liv för medborgarna i funktionshinderomsorgen. Uppdraget redovisas muntligen till nämnd i september.

Uppföljning och analys

Mat- och måltidshandbok har färdigställts och presenterats.

Beslutat av:

Nämnd

Minska beroendet av försörjningsstöd

Socialnämnden ges i uppdrag att göra en övergripande genomlysning av försörjningsstödet och i samverkan med utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden föreslå ytterligare åtgärder i syfte att minska beroendet av försörjningsstöd.

Uppföljning och analys

Genomlysningen av försörjningsstödet har genomförts enligt planering och en avslutande rapport har upprättats. Rapporten behandlades på socialnämndens sammanträde den 18 juni. Rapporten beskriver arbetet inom försörjningsstöd samt utmaningar och behov som föreligger t ex kring samverkan och övrig utveckling för att ytterligare kunna minska behovet av försörjningsstöd. Rapporten är en del av ett pågående utvecklingsarbete inom försörjningsstöd som påbörjades i januari 2018. Försörjningsstöd och AMA har under hösten påbörjat arbetet med gemensamma processer och målbilder för att minska beroendet av försörjningsstöd i kommunen. Arbeta för att öka kapaciteten inför en lågkonjunktur pågår samt att det pågår ett arbete kring olika förvaltningars ansvarsområden och målgrupper.

Beslutat av:

Kommunfullmäktige

Hemlöshet

I samarbete med parter såsom regionen, Ria hela människan eller andra berörda, under 2018 ta fram mätbara underlag för att kartlägga hemlösheten inom kommunen med mått utifrån olika variabler; akut (sover ute), socialt (trångboddhet) eller juridiskt (genomgångsboenden, sociala kontrakt). En första delrapport lämnas i samband med fördjupad månadsrapport augusti.

Uppföljning och analys

Hemlöshetsenkäten är besvarad och rapporten presenterades på nämnden i december.

Beslutat av:

Nämnd

Uppdrag

Öka det interna samarbetet kring individen

Utveckla former för ökat samarbetet runt individer och familjer inom och mellan förvaltningens funktioner och där SIP (samordnad individuell plan) utgör ett viktigt arbetssätt samt säkerställer medborgarens delaktighet i planering och samordning. En muntlig redovisning kring hur arbetet initierats återkopplas till nämnden i maj. Uppdraget i sin helhet redovisas i verksamhetsberättelsen.

Uppföljning och analys

Arbetet med process runt samarbetsfrågor inklusive intern form av SIP har redovisats för förvaltningsledningen. Frågan ska vara i fokus även under 2019, men 2018 års uppdrag bedöms vara klart.

Beslutat av:

Nämnd

Nya Bruksborg

Ta fram förslag på målgrupper och behandlingsinnehåll för nya Bruksborg. Ett förslag redo-visas till nämnden i september.

Uppföljning och analys

I genomlysningen av missbruksvården har frågan om målgrupper och behandlingsinnehåll för nya Bruksborg tagits upp. Planeringen att öppna verksamheten för kvinnor och för samsjukliga. I samband behöver också anpassningar göras till dessa målgrupper.

Beslutat av:

Nämnd

Nytt verksamhetssystem.

Uppdrag ges till socialförvaltningen att under 2018 upphandla och planera införandet av ett nytt verksamhetssystem för socialtjänsten. Målsättningen är att det ska vara ett gemensamt verksamhetssystem för socialtjänstens olika funktioner. Vidare är inriktningen att verksamhetssystemet ska möjliggöra en ökad mobilitet för medarbetare när det gäller planering, dokumentation och uppföljning.

Uppföljning och analys

Projektet är indelat i tre delinföranden. Under hösten jobbar projektet med delinförande ett som innebär att grundkonfigurera Combine med grunddata som kommer återanvändas för alla tre delinföranden. Det berör t.ex. behörighetsstruktur, användarregister, sekretess och integrationer mot andra system. De verksamhetsprocesser som införs i delinförande ett är familjerätt och ekonomiskt bistånd. Arbetet med att konfigurera verksamhetsprocesserna i Combine håller tidplan. Parallellt med konfigureringen av Combine pågår ett delprojekt kring utbildning där mycket fokus kommer läggas på webbutbildning för att effektivt kunna utnyttja förvaltningens resurser. Projektet kommer att använda sig av superanvändare ute i organisationen som ska stötta verksamheten under införandet. Superanvändarna kommer delta i testerna av systemet och framtagande av utbildningsmaterial för att säkerställa att verksamheten är förberedda inför systembytet. Delinförande ett kommer att införas i verksamheten i mars 2019.

Beslutat av:

Nämnd

Dokumentation

Införandet av ett nytt verksamhetssystem kommer ställa krav på en ökad användning av standardiserade metoder för utredning, bedömning och social dokumentation. Förvaltningen ges i uppdrag att fortsätta arbetet med att ta fram strategier och vägledningar för detta område som en viktig del i införandet av ett nytt verksamhetssystem. Uppdraget förväntas behöva löpa över flera verksamhetsår, vilket innebär att ingen sluttid fastställs för uppdraget under 2018.

Uppföljning och analys

Projektledare arbetssätt arbetar med de uppdrag som behövs för att komma framåt i det stora verksamhetssystemprojektet. En viktig del är införandet av IBIC och KVÅ.

Beslutat av:

Nämnd

Uppdrag

Kontaktcenter

2009 bildade Jönköpings kommun ett Kontaktcenter. En utvärdering av verksamheten pekade på behov av att öka samordningen med kommunens olika förvaltningar. Socialförvaltningen får i uppdrag att under 2018 arbeta fram tre processer där samordningen mellan Socialförvaltningen och Kontaktcenter utvecklats. Dessa processer ska fokusera på att förenkla medborgarens kontakt/ möte med kommunen. Uppdraget ska redovisas muntligt för nämnden i november månad.

Uppföljning och analys

Stadskontoret samordnar arbetet som rör utvecklingen av kommunens kontaktcenter. Socialförvaltningen har aktivt deltagit i projektgrupp och styrgrupp. Inom ramen för detta arbete har också kommunens strategi för digitalisering arbetats fram, vilken behandlats av kommunfullmäktige i juni månad. Förvaltningen bedömer att uppdraget kommer att kunna slutföras under 2018. Under 2018 har förvaltningen i samverkan med kontaktcenter utvecklat processer kring receptionstjänster vid Huskvarna stadshus, kommunala hyresgarantier samt bostadsrådgivning och ID-kortshantering.

Beslutat av:

Nämnd

Ständiga förbättringar

Inom ramen för arbetet med DIALOGEN utgör arbetssätt på temat ständiga förbättringar en central del av den fastlagda strategin. Förvaltningen ges i uppdrag att under 2018 fortsatt främja, leda och stödja samtliga verksamheter i det dagliga förbättringsarbetet. Det är fortsättningsvis av betydelse att detta arbete utgår från medborgarens resurser och förmågor så att det sammantaget främjar den enskildes hälsa (dvs. det salutogena perspektivet).

Uppföljning och analys

Under 2018 har nämnden antagit ett ledningssystem (DIALOGEN) för kvalitet som därmed fastlägger de strategier och arbetssätt som utvecklats i förvaltningen rörande verksamhetens uppdrag att arbeta med ständiga förbättringar. Inom ramen för det övergripande ledningssystemet finns också en organisation för arbetet med ständiga förbättringar innefattande roll- och ansvarsbeskrivningar. Vidare finns en fastlagd struktur för att säkerställa en systematisk kompetensförsörjning som rör ständiga förbättringar. Med stöd resultat från förvaltningens årliga kvalitetsrevisioner, ökar andelen enheter årligen som systematiskt tillämpar arbetet med ständiga förbättringar.

Beslutat av:

Nämnd

Verksamhet

Uppdrag

Boende funktionshinderomsorgen

Antalet personer med funktionshinder som har behov av service- eller gruppboestad ökar. Antalet platser i särskilt boende ska öka under mandatperioden.

Uppföljning och analys

Funktionshinderomsorgen har årligen under mandatperiodens ökat antalet boendeplatser för personer med funktionshinder. Under mandatperioden, 2015-2018 har antalet platser i grupp- och serviceboestad ökat med 40 st.

Beslutat av:

Kommunfullmäktige

Uppdrag

Bostadssocialt arbete

Antalet personer som inte av egen kraft kan etablera sig på bostadsmarknaden är alltför högt. Det bostadssociala arbetet måste utvecklas ytterligare, inte minst tillsammans med de allmännyttiga bostadsbolagen. Bland annat behöver kraven för eget förstahandskontrakt sänkas ytterligare.

Uppföljning och analys

Det bostadssociala arbetet fortsätter enligt ordinarie avstämningsrutiner, ffa med Vätterhem. De svåraste bi-tarna att uppfylla för flertalet av de hyresgäster som återfinns i bostadssociala kontrakt är kravet på skuldfrihet som styr möjligheten att kunna få ett förstahandskontrakt. Förvaltningens bedömning är att flera personer visat sig vara goda hyresgäster och uppfyller kraven enligt hyreslagen (betalar hyran, stör inte grannar och att lägenhetens skick och skötsel är tillfylles) men hålls tillbaka av uthyrningspolicyns krav på ex. skuldfrihet.

Beslutat av:

Kommunfullmäktige

Föräldrastöd

Socialnämnden ges i uppdrag att i mars 2018 återkomma till Kf med förslag på hur de utökade resurserna för föräldrastöd ska disponeras.

Uppföljning och analys

Förslaget på utvidgat föräldraskapsstöd från socialnämnden har bifallits av KS. De tjänster som har tillsatts under 2017 kommer fortlöpa och förstärkas med ytterligare 2 tjänster i form av behandlare, kommunikations-tjänst, och en del åt utvärdering för uppdraget.

Beslutat av:

Kommunfullmäktige

HVB-hem i egen regi

Socialnämnden ges i uppdrag att utreda förutsättningarna för att etablera ett tredje HVB-hem i egen regi.

Uppföljning och analys

Uppdraget socialnämnden fick att utreda förutsättningar för ett 3:dje HVB i egen regi har godkänts och uppdrag har getts att inrätta ett sådant. Målgrupp är barn och ungdomar med autismspektrum diagnos med beten-ende problematik.

Beslutat av:

Kommunfullmäktige

Bruksborg

Bruksborg, som är kommunens hem för vård och boende för män med missbruksproblematik, ska utökas och få nya lokaler under mandatperioden. Utökningen möjliggör en mer målgruppsanpassad verksamhet med ett utvecklat behandlingsinnehåll.

Uppföljning och analys

Under 2018 har en detaljplan och planprogram för byggnationen behandlats av ansvariga nämnder. Vidare har ett lokalprogram tagits fram som kommer ligga till underlag för kommande projektering av fastigheten. Enligt nuvarande planering ska fastigheten stå klar 2021.

Beslutat av:

Kommunfullmäktige

Uppdrag

Utbildning och rehabiliterande insatser

Vid sidan av de direkta arbetsmarknadsinsatserna behöver arbetet fortsätta med utbildningsinsatser samt rehabiliterande insatser med mera i syfte att få fler personer som är beroende av försörjningsstöd att närma sig en varaktig sysselsättning och etablering på arbetsmarknaden.

Uppföljning och analys

Den pågående högkonjunkturen har varit gynnsam och skapat goda förutsättningar för att flera personer beroende av försörjningsstöd har fått arbete de senare åren. De som fortfarande finns kvar inom försörjningsstöd står allt längre från arbetsmarknaden. Många är i behov av rehabiliterande insatser och särskilda utredningsinsatser för att kunna bedöma arbetsförmåga och att rätt huvudman tar ansvaret. Övriga aktörer kan inte inom rimlig tid erbjuda de insatser som behövs för att den enskilde ska komma närmare en egen försörjning. Försörjningsstöd har därför för den enskildes bästa och utifrån ett samhällsekonomiskt perspektiv erbjudit rehabiliterande insatser.

Med anledning av underfinansiering av insatserna samt socialnämnden budgetläge har vi blivit nödgade att sedan juni 2018 ta bort dessa insatser. Det finns dock ett stort behov av insatserna för att försörjningsstöd aktivt ska kunna stödja personer beroende av försörjningsstöd till egen försörjning. Det pågår för närvarande ett arbete tillsammans med arbetsmarknadsavdelning för att se över vårt gemensamma arbete och våra olika målgrupper. Vi har idag ett välfungerande arbete inom Arena samverkan där de olika myndigheterna tillsammans arbetar kring den enskilde. Då det finns ett starkt samhällsekonomiskt incitament kring att erbjuda förstärkta insatser arbetar vi för att klargöra ansvarsfrågan.

Beslutat av:

Kommunfullmäktige

Funktionen för ensamkommande barn och unga.

Funktionen för ensamkommande barn och unga står inför stora utmaningar. Uppdrag ges till funktionen att anpassa, avveckla och ställa om verksamheterna utifrån snabbt förändrade förutsättningar. Uppdraget redovisas löpande i de fördjupade månadsrapporterna.

Uppföljning och analys

Under juli 2017 infördes ett nytt ersättningssystem för statlig ersättning för mottagandet av ensamkommande barn. Det nya ersättningssystemet innebär en schabloniserad ersättning. För barn under 18 år erhåller kommunen 1350 kr per dygn/barn och för ungdomar över 18 år erhåller kommunen 750 kr per dygn/ungdom. Kommunen har möjlighet till ersättning för faktiska kostnader för unga asylsökande 18-20 år placerade enligt lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) eller för faktiska kostnader för vård på grund av sådana förhållanden som avses i 3 § samma lag men vården ges med stöd av socialtjänstlagen (2001:453).

Migrationsverket gör idag mycket snäva bedömningar av motsvarande vårdbehov enligt SoL, då dessa vårdbehov måste matchas mot LVU kriterierna. För kvartal ett 2018 har Jönköpings kommun fått avslag på återsökningar av faktiska kostnader för ett flertal placeringar. Förvaltningen har överklagat Migrationsverkets avslagsbeslut och en rättslig process pågår. Med anledning av den betydligt snävare tolkningen från Migrationsverkets sida, särskilt för barn och unga med omfattande vårdbehov på grund av trauma, psykisk sjukdom, självskadebeteende, aggressivitet, utåtagerande beteende (som samtliga inte återfinns som LVU kriterier), prognostiserar förvaltningen ett underskott om ca 39 mnkr för verksamheterna för ensamkommande barn och unga under 2018. En noggrann genomgång av intäkter och kostnader för perioden januari till och med september har genomförts och prognosen om 39 mnkr kvarstår.

I syfte att minska fortsatta underskott genomförs stora förändringar i verksamheterna på utförsidan och en övertalig om 16 personer hanteras just nu i förvaltningen. Även antalet externa placeringar har minskat från 23 till 14 under perioden januari till september. En översyn av externa placeringar i syfte att överväga omflyttning av barn och unga till interna HVB har genomförts och planerade omflyttningar genomförs.

Funktionen kommer vid socialnämndens sammanträde i november att redovisa strategier, analyser och verksamhetsförändringar som nu genomförs i syfte att driva verksamheter anpassade till den statliga ersättningen som kommunen erhåller.

I kommunens genomgångsboenden sker löpande en översyn av kostnader för hyra, rondering, larm och personalkostnader. Underskottet beräknas uppgå till 16,5 mnkr. Det är en ökning med 0,5 mnkr och beror på ökade kostnader för återställande av Oskarshall bilhall.

Under verksamhetsåren 2015 och 2016 avsattes ekonomiska medel till flyktingfonden avsedda för att täcka kommande utgifter för gruppen ensamkommande barn och unga. Beräknat uttag ur flyktingfonden för ensamkommande barn, inklusive kommunens genomgångsboenden, beräknas uppgå till ca 55,5 mnkr för 2018.

Beslutat av:

Nämnd

Uppdrag

Bostadsmarknad i obalans

Ta fram rapport kring socialtjänstens samlade bostadsuppdrag och vilka ekonomiska konsekvenser en bostadsmarknad i obalans innebär för socialtjänsten. Rapporten behandlas i nämnden i maj 2018.

Uppföljning och analys

Rapporten är skriven och presenterad på socialnämndens möte i maj. Rapporten visar på att Jönköpings kommun tar ett större ansvar än vad lagen kräver vad gäller frågor kring hemlöshet. Vi kan också se att antalet bostadssociala kontrakt ökar i kommunen och att vi hjälper fler målgrupper än vad lagen föreskriver. I rapporten uppmanas politiken att ta ställning till i vilken riktning kommunen bör gå när det gäller såväl målgrupperna som omfattningen på antalet bostadssociala kontrakt. Rapporten pekar också på att frågan om ett högre utflöde till eget kontrakt inte enbart ankommer socialtjänstens arbete utan det krävs att fler aktörer, inte minst de allmännyttiga bostadsbolagen, förändrar sina uthyrningspolicys.

Beslutat av:

Nämnd

Rambeslut inom boendestödet

Arbete med ett hälsofrämjande förhållningssätt inom funktionshinderomsorgens boendestöd har drivits i projektform för att nu permanentas. För att öka den enskildes möjlighet till självbestämmande ska rambeslut inom boendestödet i huvudsak tillämpas. Uppdraget redovisas i samband med verksamhetsberättelsen.

Uppföljning och analys

Under hösten genomfördes en inventering av de nya beslutsformerna på aktuella boendestödsbeslut. Under veckan 45 fanns totalt 439 boendestödsbeslut i funktionshinderomsorgen. Av dessa var 95 % rambeslut, 4 % detaljbeslut och 1 % utredningsbeslut.

Sedan införandet av de nya beslutsformerna har funktionen även haft mer än 30 utredningsbeslut som inte är med i uträkningen då de besluten endast gäller under ett par månader. Sammanfattningsvis har alltså majoriteten av klienterna inom socialpsykiatri rambeslut.

Beslutat av:

Nämnd

Anpassning av verksamheter, ny lagstiftning

Uppdrag ges till berörda verksamheter inom förvaltningen att anpassa verksamheterna efter den nya arbetsprocess som tagits fram med utgångspunkt från den nya lagen "Lagen om samverkan vid utskrivning från slutenvård". Redovisas löpande i de fördjupade månadsrapporterna.

Uppföljning och analys

Inom socialpsykiatri har verksamheten har fått anpassa tillgången till boendestöd som skyndsamt ska kunna ta emot personer som skrivs ut från slutenvård. Detta har gjorts genom att bygga upp ett mobilt team inom boendestödet som på ett snabbt och flexibelt sätt kan tillgodose behov där de uppstår.

Beslutat av:

Nämnd

Läkemedelshantering

Uppdrag ges berörda verksamheter inom förvaltningen att i ett gemensamt projekt, med anställd farmaceut, arbeta med att skapa en säker och ändamålsenlig läkemedelshantering, både ur den enskildes perspektiv och ur ett utförarperspektiv.

Läkemedelshantering utförs av personal i alla förvaltningens funktioner och det finns många delar i läkemedelshanteringsprocessen som är oklara. Inom läkemedelsprojektet som pågick i hela länet från april 2015 till april 2016 kartlades processen för läkemedelshantering och delar som behövde utvecklas och förbättras belystes. Kunskapen och erfarenheterna från det projektet ska utgöra grunden i detta nya projekt. En information om den skriftliga projektplanen ges till nämnden i mars 2018.

Uppföljning och analys

En farmaceut har anställts från och med mitten av oktober i ett treårigt projekt. Projektet har alltså precis påbörjats.

Beslutat av:

Nämnd

Uppdrag

Hemteam

Verksamheten Hemteam finns sedan hösten 2017 i hela kommunen. Lagen om samverkan vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård träder i kraft 1:a januari 2018, vilket kommer att ställa krav på att nuvarande arbetssätt utvecklas. Förvaltningen ges i uppdrag att göra en översyn av flöden och arbetsprocesser i hemteamsverksamheten för att identifiera åtgärder som leder till ett mer effektivt nyttjande av befintliga resurser. Redovisas löpande i de fördjupade månadsrapporterna.

Uppföljning och analys

Som en del i översyn av effektiva processer har vi infört tjänster som placeringssamordnare. Det är en försöksverksamhet som vid utvärdering har visat positiva resultat. Den samordning som görs vid samverkan med slutenvård och primärvård vid in- och utskrivning från sjukhuset har lett till effektivare och snabbare processer. Hemteam har också arbetat aktivt med översyn och revideringar av interna rutiner och processer.

Beslutat av:

Nämnd

Utveckla verksamheterna med stöd av välfärdsteknologi

Förvaltningen har sedan 2016 arbetat med att införa olika välfärdstekniker i projektform. Förvaltningen ges i uppdrag att tillskapa en permanent organisatorisk struktur för att på lång sikt säkerställa utvecklingen inom detta arbetsområde. Uppdraget redovisas till nämnden i juni månad. Inom ramen för uppdraget ska förvaltningen bland annat undersöka möjligheterna till digitala tjänster inom missbruksvården.

Uppföljning och analys

Aktuellt uppdrag har redovisats muntligt för nämnden i juni månad. Under 2018 har förvaltningen påbörjat arbetet med att rekrytera medarbetare för uppbyggnaden av en enhet med uppdrag att utveckla förvaltningens arbete med välfärdsteknologi. Arbetet som påbörjats utgör också en del av det uppdrag som nämnden erhållit i samband med kommunfullmäktiges beslut om en strategi för digitalisering, vilken till vissa delar innefattar välfärdsteknologi. Med anledning av nämndens hantering av VIP 2019-2021 har beslut om besparingar påverkat den fortsatta uppbyggnaden för. Statliga medel för arbetet med välfärdsteknologi har rekviderats, men begränsas till verksamhetsåret 2018 enligt anvisningar från ansvarig myndighet. Aktuellt förslag till besparing påverkar därmed arbetet under 2019.

Beslutat av:

Nämnd

Patrullverksamhet

Nämnden ger förvaltningen i uppdrag att redovisa en nulägesbeskrivning av vilka insatser/aktiviteter som patrullverksamheten utför och hur dessa fördelar sig mellan olika funktionsområden/verksamheter. Vidare önskas en beskrivning av vilken karaktär dessa insatser/aktiviteter har, dvs. i vilken utsträckning det rör sig om att svara på larm, bemanna upp vid dubbelbemanning, palliativa vak, ersätta ordinarie personal vid kortare frånvaro osv. Uppdraget innefattar också att ge förslag på förbättringar. Uppdraget redovisas till nämnden i september 2018.

Uppföljning och analys

Frågan om vägval för patrullen har presenterats för förvaltningsledningen med slutsats att inga stora omorganisationer ska göras men att ansvarsförhållande ska klarläggas.

Beslutat av:

Nämnd

Uppdrag

Personlig assistans

I samband med förändrad rättspraxis inom insatsen personlig assistans får funktionshinder-omsorgen i uppdrag att arbeta fram en insatsform enligt SoL vilken på bästa sätt tillgodoser medborgarens behov av stöd. Uppdraget ges som en följd av att flera individer förlorat rätten rätt till personlig assistans enligt LSS. En första muntlig redovisning om hur uppdraget planeras och kommer att genomföras sker i nämnden i mars.

Uppföljning och analys

Efter att regeringen i början av året 2018 genomförde vissa förändringar gällande tvåårsomprövningarna från försäkringskassan har antalet personer som blir av med sin assistans avstannat. Därav har behovet av aktiviteten upphört.

Beslutat av:

Nämnd

Utökat uppdrag

Förändringar i kommunallagen kan innebära att Socialnämndens uppdrag kommer att öka i omfattning från årsskiftet 2019. För att säkerställa fungerande arbetsformer för kommande mandatperiod ger nämnden presidiet i uppdrag att bereda och föreslå rutiner och riktlinjer för nämndens fortsatta arbete efter 2019-01-01. Detta uppdrag ska redovisas löpande till nämnden efter det att ett eventuellt förändrat uppdrag har fastställts av Kommunfullmäktige i juni 2018.

Uppföljning och analys

Under våren har en beredning rörande en ny nämndsorganisation genomförts av den parlamentariska kommittén. I juni månad beslutade kommunfullmäktige att det under kommande mandatperiod ska vara tre nämnder som hanterar kommunens socialpolitiska ansvarsområde med stöd av en socialförvaltning. Parallellt med detta arbete har nuvarande fem nämnder arbetat med de beredande förslagen genom den gemensamma styrgrupp som förvaltningen organiserar bestående av de fem nämndernas presidier. Under hösten intensifieras detta arbete i den aktuella styrgruppen. Detta arbete fokuserar bland annat på framtagandet av förslag till reglemente, delegationsförteckning samt utbildning/ introduktion av nämndsledamöter.

Beslutat av:

Nämnd

Upphandling öppenvård

Socialnämndens verksamhet vad gäller öppenvården för barn och ungdomar är omfattande. Vissa delar av denna verksamhet utförs av olika privata utförare på uppdrag av nämnden. Förvaltningen ges i uppdrag att under 2018 genomlys aktuella avtal/uppdrag som nämnden har med privata utförare samt föreslå hur den fortsatta öppenvården ska organiseras med fokus på behovet av privata utförare som alternativ till förvaltningens verksamhet i egen regi. Uppdraget ska redovisas nämnden i augusti månad.

Uppföljning och analys

Arbetet kom igång först i slutet av våren 2018. Nu är ett förfrågningsunderlag klart för att inom kort öppnas upp för ingivande av anbud.

Beslutat av:

Nämnd

Dokumenthanteringsplan

Att upprättade dokument arkiveras och gallras på ett ändamålsenligt sätt i förvaltningens alla verksamheter är en viktig del av nämndens ansvar som en offentlig myndighet. Förvaltningen ges i uppdrag att under 2018 revidera och utveckla nuvarande dokumenthanteringsplan. Uppdraget redovisas i verksamhetsberättelsen för 2018.

Uppföljning och analys

Arbetet med nu revidering av dokumenthanteringsplan pågår enligt plan.

Beslutat av:

Nämnd

Uppdrag

Dokument- och ärendehanteringssystem

För att säkerställa att medborgaren på ett enkelt sätt kan ha tillgång till de dokument som upprättas i förvaltningen samt att det finns en digital, ändamålsenlig och effektiv hantering av upprättade dokument ges förvaltningen i uppdrag att under 2018 implementera ett dokument och ärende-hanteringssystem i samverkan med Stadskontoret. Uppdraget redovisas i verksamhetsberättelsen för 2018.

Uppföljning och analys

Nya kommunövergripande dokument- och ärendehanteringssystemet Evolution kommer att implementeras och ersätta Lex i februari 2019 under ledning av stadskontoret. Socialförvaltningen är delaktig i förberedelser för detta.

Beslutat av:

Nämnd

Arbetsgivare

Uppdrag

Kompetensutvecklingsplan

Uppdrag ges till socialförvaltningen att testa och utvärdera kompetensutvecklingsplaner i syfte att främja den individuella kompetensutvecklingen och säkerställa förvaltningens kompetensbehov. Uppdraget redovisas i verksamhetsberättelsen 2018.

Uppföljning och analys

Förvaltningens har nu igång 7 olika kompetensutvecklingsgrupper (inom FO, ÄO, IFO/EKB, HS, Handläggare ÄO/FO, Chef samt Stab) som arbetar med att ta fram kompetensutvecklingsplaner för respektive verksamhetsområde.

Kompetensutvecklingsgrupperna arbetar just nu med respektive kompetensutvecklingsplan där de flesta grupper är klara med en introduktionschecklista till steg 1 och nu arbetar vidare med att inventera befintliga utbildningar och organisera in dem i de olika stegen.

Parallellt med detta fortsätter Enheten för utbildning och kompetensförsörjning att arbeta med de förvaltningsövergripande strukturerna. Bland annat håller en gemensam process för framtagandet av ny utbildning på att arbetas fram.

Beslutat av:

Nämnd

Uppdrag

Samordnad rekrytering

Den samordnade rekryteringen i förvaltningen ska vidareutvecklas. Fokus under 2018 är stöd till chefer och deras upplevelse av stöd i rekrytering. Kartläggning av chefernas upplevelse av stöd redovisas till nämnden i oktober.

Uppföljning och analys

Förvaltningens ledningsgrupp har tagit beslutet att alla nya enhetschefer ska ha stöd av en rekryteringskonsult vid de 5 första rekryteringarna. Förvaltningens HR-enhet erbjuder också alla nyanställda chefer en serie av workshops där rekrytering är en av dem. Dessa workshops erbjuds även till mer erfarna chefer som har behov av uppdatering.

Under hösten 2018 genomfördes en enkätundersökning bland förvaltningens enhetschefer kring deras uppfattning om rekryteringsenheten. 96 av 180 enhetschefer svarade vilket motsvarar 53 %. De flesta av enhetscheferna rekryterar varje månad eller varje kvartal. Ett fåtal rekryterar flera gånger varje månad eller vid enskilda tillfällen varje år.

Undersökningen visar att det är en spridning på hur mycket information enhetscheferna har kring rekryteringsenheten och vad rekryteringskonsulterna kan stödja och avlasta cheferna med.

I undersökningen framkommer att enhetscheferna har lite olika behov av stöd från rekryteringsenheten men främst gäller det att hantera rekryteringsverktyget Jobpositions och vid intervjuer och referenstagning. Nästan alla enhetscheferna känner till vilken rekryteringskonsult de ska vända sig till och närmare 70 % upplever att samarbetet med dem emellan är bra eller mycket bra.

Det enhetscheferna angett att rekryteringsenheten kan bli bättre på är att avlasta och stötta i rekryteringsärendena, närvara på enheterna, få större förståelse och kunskap om verksamheterna och ta större ansvar för semesterrekryteringen.

Förutom under semesterrekryteringen så avlastar och stöttar rekryteringsenheten cheferna i rekrytering, i den mån de har utrymme för det. Det verkar inte som att alla enhetschefer känner till att det är så. Om alla enhetschefer skulle vända sig till rekryteringsenheten skulle inte resurserna där räcka till.

Rekryteringsenheten har ett nära samarbete med kommunikator för att förbättra informationen. Områdescheferna behöver också involveras mer i informationsspridningen. På intranätet finns gruppen "SOC-Rekryteringsenheten" där all information finns tillgänglig.

Beslutat av:

Förvaltning

Utveckla chefsstödet

Förvaltningen får i uppdrag att under 2018 ta fram en roll- och ansvarsbeskrivning för förvaltningens chefsnivåer och att börja med 1a linjens chefer. Uppdraget ska redovisas för nämnden i juni 2018.

Uppföljning och analys

Uppdraget behandlas i kompetensutvecklingsgruppen- chef som tar fram roller ansvar struktur för kompetensutveckling för samtliga chefsnivåer. Delredovisning till nämnden gjordes i augusti. Kompetensutvecklingsgruppen för chefer har under 2018 tagit fram en checklista för introduktion av nyanställda chefer.

Beslutat av:

Nämnd

Jämställt uttag av föräldraledighet och VAB

Medarbetare i kommunen ska uppmuntras att i större utsträckning göra ett jämställt uttag av föräldraledighet och ledighet får vård av barn.

Uppföljning och analys

Uppdraget har inte varit möjligt att följa statistiskt då vi inte har data som kan följas. Vi har enbart kunnat följa hur många dagar som tas ut av män respektive kvinnor, men den siffran kan inte användas för att följa detta uppdrag.

Beslutat av:

Kommunfullmäktige

Uppdrag

Traineeprogram

Uppdrag ges till socialförvaltningen att ta fram ett förslag för traineeprogram för chefer och ett traineeprogram för undersköterskor. En muntlig redovisning sker i augusti. Uppdraget i sin helhet redovisas i verksamhetsberättelsen 2018.

Uppföljning och analys

Det kommer göras en utvärdering av traineeprogrammet för handläggare som kommer fungera som grund för eventuella framtida traineeprogram för andra yrkesroller

Beslutat av:

Nämnd

Hälsostrategi

Förvaltningen ska fortsätta arbetet med att utveckla en hälsostrategi. Förvaltningens hälsostrategi ska byggas på den kommungemensamma hälsostrategin. En muntlig redovisning sker i mars. Uppdraget i sin helhet redovisas i verksamhetsberättelsen 2018.

Uppföljning och analys

Förvaltningens hälsostrategi har tre perspektiv; hälsofrämjande medarbetarskap, -ledarskap och – kommunikation och samverkan.

Inom hälsofrämjande medarbetarskap är delaktighet en viktig faktor. I förvaltningen fortsätter arbetet med ständiga förbättringar som ger möjlighet för alla medarbetare att påverka och vara delaktiga i verksamhetens arbete.

Övergripande introduktion för nya medarbetare finns tillgänglig via Play-kanalen.

Under oktober månad kommer den kommungemensamma medarbetarundersökningen att göras. Alla medarbetare har då möjlighet att i enkätform svara på hur man uppfattar sin arbetssituation och arbetsmiljö.

Insatser på individnivå, riktat till medarbetare med flest antal sjukfrånvarotillfällen, pågår i samarbete med kommunhälsan.

I hälsofrämjande ledarskap pågår satsning till cheferna när det gäller stöd och hjälp i form av kringresurser. Arbete med kompetensutvecklingsplaner för chefer pågår. Under året har HR-enheten startat upp introduktionsutbildningar i form av workshops inom flera olika områden. Utbildningarna riktar sig till nya chefer men också till erfarna chefer som behöver uppdatering. Utbildningarna är två till fyra timmar långa och ges kontinuerligt under året.

Att satsa på att förbättra chefernas förutsättningar kommer också förbättra medarbetarnas situation. Förvaltningen har även påtalat detta i förslag till kommande VIP.

Kommunikation och samverkan är viktigt för både medarbetare och chefer. Utifrån resultatet från internkommunikationsundersökningen arbetar förvaltningen nu vidare med bland annat stöd till chefer i deras kommunikation.

På kommunnivå pågår ett partsgemensamt arbete kring ett nytt samverkansavtal. När det är klart kommer arbetet fortsätta på förvaltningsnivå för att tydliggöra samverkansavtalet i olika nivåer på förvaltningen.

Beslutat av:

Nämnd

Bemanningsplanering

Förvaltningen ska under 2018 fortsätta arbeta med Projekt Bemanningsplanering och arbets-tidsmodeller i syfte att långsiktigt förvaltningsövergripande lyfta frågor kring bemanningsplanering och arbetstidsmodeller. Detta för att möta framtidens utmaningar och säkerställa en god kvalitet i våra verksamheter. Utbildning för alla chefer, schemastöd till chefer ska införas under året. En muntlig redovisning av projektplaneringen sker i januari. Uppdraget i sin helhet redovisas i verksamhetsberättelsen 2018.

Uppföljning och analys

Handlingsplanen för heltid som norm beslutades i januari och arbetet med att stödja verksamheterna att hantera frågan har under året skett genom projekt bemanningsplanering och arbetstidsmodeller. Samtliga chefer har under 2019 genomgått en utbildning i strategisk bemanningsplanering. En implementering av stödverktyget Time care mult access har inletts under 2018 och kommer fortsätta under 2019. Projektet har också under året arbetat med att skapa hållbara bemanningsstrategier som gör verksamheterna bättre rustade att arbeta mot målet heltid som norm. Två schemacontrollers har anställts som stöd till cheferna.

Beslutat av:

Nämnd

Uppdrag

PRAO

Förvaltningen ska under 2018 arbeta fram former för en PRAO-verksamhet inom förvaltningens verksamheter för att på lång sikt främja personalförsörjningen. Genomförda förbättringar redovisas muntligen i nämnden november 2018

Uppföljning och analys

Rekryteringsenheten har tillsammans med enheten för utbildning och kompetensförsörjning arbetat för att få till ett samarbete med representanter från grundskolan och kartlagt hur grundskolan arbetar med PRAO idag. Vi konstaterar att en tydlig organisation kring socialförvaltningens mottagande av PRAO-elever saknas och diskussioner förs kring att införa ett PRAO-koncept där elever under 1 veckas tid får se flera olika verksamheter inom socialförvaltningen, ex i form av introduktion, studiebesök, föreläsning, mm.

Beslutat av:

Nämnd

Ekonomi

Uppdrag

Sänkta ersättningsnivåer till kommunerna för mottagande av ensamkommande flyktingbarn

Förändringen gäller från halvårsskiftet 2017. För att anpassa verksamheten till de ekonomiska förutsättningarna bör socialnämnden arbeta aktivt för att öka andelen ensamkommande barn som placeras i stödboende. Kommunens inriktning är dessutom att ta hem barn som är placerade i externt köpta HVB. Målsättningen är att kostnaden på sikt ska anpassas till den nivå som statsbidraget medger.

Uppföljning och analys

Migrationsverket lämnade under 2018 i ett betydande antal fall avslag avseende förvaltningens återsökningar för HVB-vård avseende såväl 2016 som 2017. Förvaltningen överklagade i stor utsträckning besluten men detta har påverkat det ekonomiska utfallet för 2018 samt även förändrat prognosen för 2019. Detta innebär förändrade förutsättningar för verksamheten att komma i balans och arbete med detta har bedrivits under hösten 2018.

Beslutat av:

Kommunfullmäktige

Utblick 2030

För nämnden är det av betydelse att ha en långsiktig planering för sin verksamhet i samband med beslut om mål, investeringar och budget. Förvaltningen ges i uppdrag att i maj 2018 redovisa en utblicksrapport med fokus på aspekter av betydelse för nämndens planeringsförutsättningar fram till 2030.

Uppföljning och analys

Klar och lämnad till socialnämnd i maj.

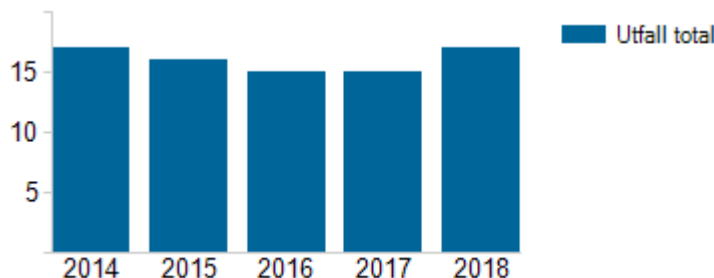
Beslutat av:

Nämnd

Resultatindikatorer

Resultatindikator

Försörjningsstöd, väntetid nybesök från samtal till första besök på mottagningen

År	Utfall total
2014	16
2015	15.5
2016	14.5
2017	14.5
2018	16.5

Väntetid i antal dagar från kontakt till besök på team mottagning

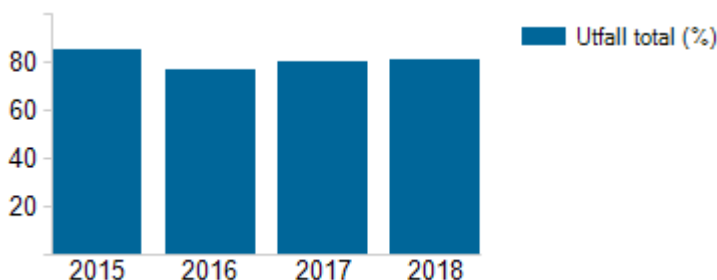
Uppföljning och analys

Väntetiderna har försämrats sedan föregående år. Det har varit ett ökande tryck, framför allt under hösten 2018. Det är svårt att bedöma om det är en trend över tid.

Indikator beslutad av:

Kommunfullmäktige

Upplevd förbättrad situation efter kontakt med socialtjänsten, andel (%)

År	Utfall total (%)
2015	82
2016	75
2017	78
2018	78

Andel av tillfrågade brukare inom en eller flera av verksamheterna ekonomiskt bistånd, barn och unga samt vuxna med missbruk som upplevt en förbättrad situation efter kontakt med socialtjänsten

Uppföljning och analys

För närvarande finns endast resultat gällande försörjningsstöd. Resultatet där visar en svag förbättring mellan 2017 och 2018.

Indikator beslutad av:

Kommunfullmäktige

Resultatindikator

■ Andel (%) hushåll med långvarigt ekonomiskt bistånd

År	Utfall (%)
2013	~1.7
2014	~1.6
2015	~1.4
2016	~1.3

Andel (%) hushåll som erhållit ekonomiskt bistånd i 10-12 månader under året, av alla hushåll den 31/12

Uppföljning och analys

Aktuella siffror finns inte.

Indikator beslutad av:

Kommunfullmäktige

● Medarbetarengagemang (HME) totalt 📈

År	Utfall män	Utfall kvinnor	Utfall total
2016	~78	~78	~78
2017	~78	~78	~78
2018	~78	~78	~78

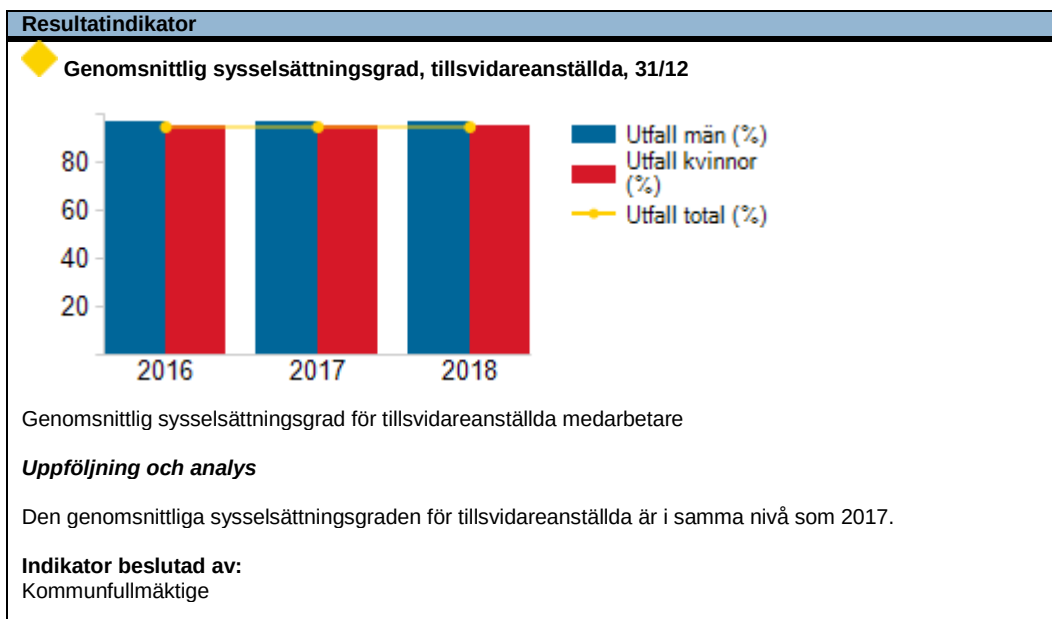
Medarbetarengagemangindex enligt resultat från medarbetarenkät. HME står för Hållbart medarbetarengagemang och mäter såväl nivån på medarbetarnas engagemang som chefernas och organisationens förmåga att ta tillvara på och skapa engagemang. HME-index består av nio frågor som tillsammans bildar ett totalindex för Hållbart medarbetarengagemang och tre delindex; Motivation, Ledarskap och Styrning. Totalindex formas som ett medelvärde av de nio frågorna. Ett högt värde indikerar en hög nivå på hållbart medarbetarengagemang.

Uppföljning och analys

Målet att medarbetarna i Jönköpings socialtjänst ska uppleva att arbetsmiljön är i nivå med jämförbara kommuner i landet är uppfyllt.

Indikator beslutad av:

Kommunfullmäktige

Bilaga 2 - Verksamhetsbeskrivning detaljerad

Individ- och familjeomsorg

Område barn och ungdomsvården

	Antal platser
HVB Kärrarp behandlingsplatser	7
HVB Kärrarp akutplats	1
Totalt	8
Tellus stödboende	20
Familjecentraler	10
-Bankeryd	
-Dalvik	
-Gränna	
-Huskvarna	
-Norrahammar	
-Rosenlund	
-Råslätt	
-Tenhult	
-Väster	
-Öxnehaga	

Område missbruksvården

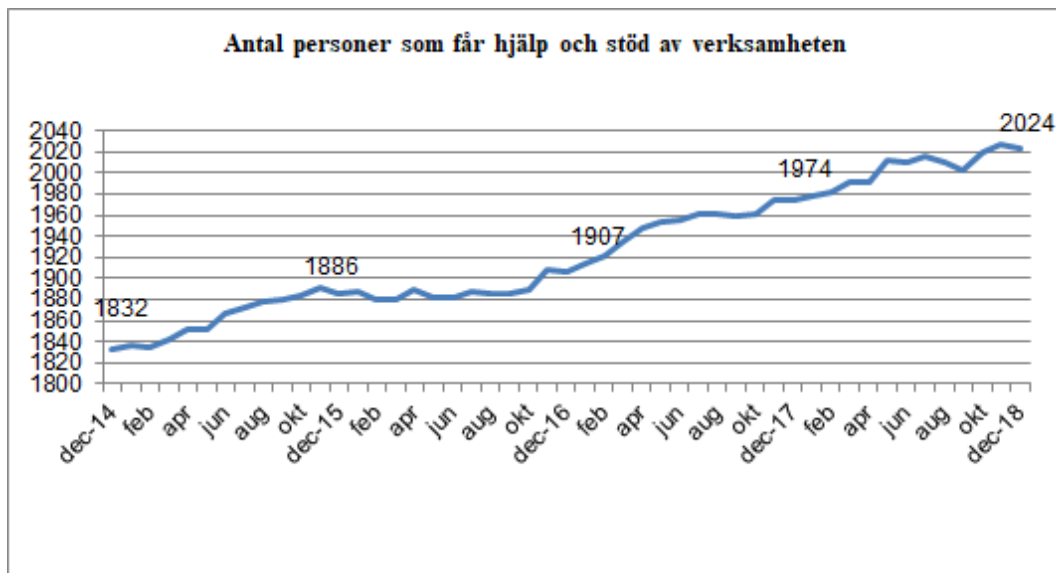
	Antal platser
Bruksborg boendeplats	13
Bruksborg akutplats	3
Totalt	16
Tahe	3
Totalt Bruksborg inkl Tahe	19
Antal personer som fått vård på Bruksborg	48

Verksamhet sysselsättning	Antal personer som haft insatser under året
Retur	84
Eos	25

Öppenvård	Antal personer som haft insatser under året
Anhörigstöd	245
Bop	54
Junepol	375
Mobila teamet	122
Slottsgruppen	160

Funktionshinderomsorg

Funktionshinderomsorgen i siffror-totalt

Område Personlig assistans

Boendeformer område personlig assistans

Antal verkställda beslut om boendeformer, dec resp. år

År	2014	2015	2016	2017	2018
Gruppboestad					1
Serviceboestad	26	9	9	9	9
Särskilt anpassad boestad	24	19	19	18	1
Totalt	50	28	28	27	11

I samband med omorganisation 1 januari 2015 har två servicebostäder övergått till område boende/korttids. Jerico (6 platser) Kålgårdsgatan 7 (10 platser och en korttidsplats).

Under 2018 har även särskilt anpassad bostad förts över till område boende/korttids.

Följande enheter servicebostäder inom område personlig assistans fanns vid utgången av 2018.

Boendeenhet	Antal platser
Husargatan	6
Kärrhöksgatan	4

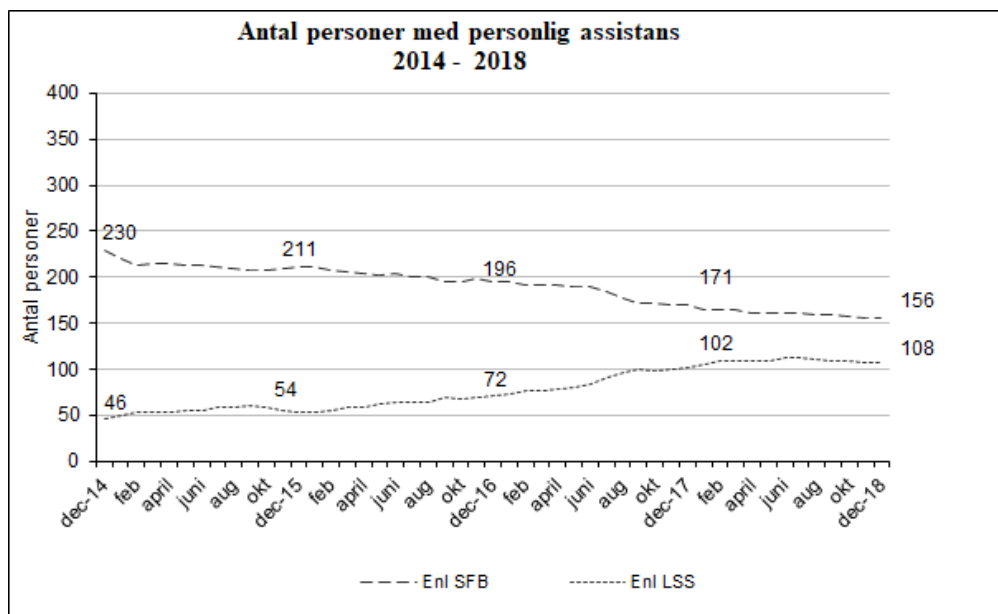
En av platserna på servicebostaden Husargatan verkställs som gruppboestadsplats.

Antal personer med personlig assistans, dec resp år.

År	2014	2015	2016	2017	2018
Beslut enl SFB	230	211	196	171	156
- varav ej i kommunal regi	148	141	130	119	109
Beslut enl LSS	46	54	72	102	108
- varav ej i kommunal regi	23	31	47	60	68
Totalt beslut	276	265	268	273	264

Genomsnittligt antal timmar för personlig assistans per person, dec resp år

År	2014	2015	2016	2017	2018
Enligt SFB	529	549	549	535	531
Enligt LSS	266	292	305	355	373

Område boende-korttids

Korttidsboende barn/ungdom och vuxna	Antal platser	Beläggning %	Nettokostnad i tkr/plats och år
Sanna	4	80	888
Akvarellen	4	69	669
Paletten	4	77	1 191
Tegelbruksgatan 15-17	5	83	621
Karlavägen	2	84	2 242
Summa	19	78	1 126

Antal personer med verkställda beslut om boendeformer, dec resp. år			
År	2016	2017	2018
Gruppboende	146	148	152
Serviceboende	86	91	94
Särskilt anpassad bostad	42	41	38
Boende barn och ungdom	2	2	4
Boende SoL	2	3	3
Totalt	278	285	291

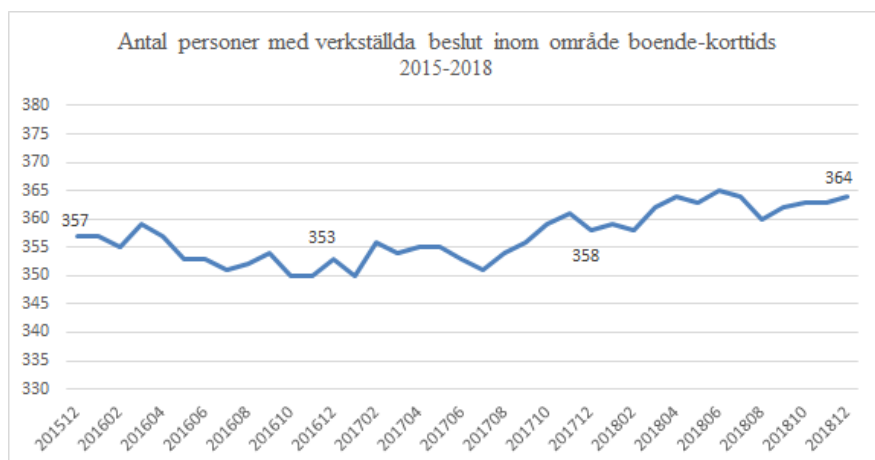
Antal platser i december 2018

Gruppboende:	Antal
Apelvägen	4
Bergiusvägen	4
Hallmansvägen	6
Hasselvägen	4
Havsörnsgatan	5
Husargatan	8
Kastellvägen	6
Kungsgatan	6

Gruppboende:	Antal
Kärrhöksgatan	5
Lasarettsgatan	5
Lovisagatan 14	5
Lovisagatan 48	6
Lovisagatan 50	6
Markabergsvägen	4
Plantgatan	6
Rosenborgsgatan 23	6
Rosenborgsgatan 28	6
Stensholmsvägen	5
Strömsbergsvägen	6
Ståltorpsgatan	4
Tegelbruksgatan	4
Tormensåsgatan	5
Vipevägen	5
Vårjungsstigen	4
Värnhemsvägen	5
Åbolidsringen	5
Östra vägen	5
Övratörpsvägen	6
Kärrhöksgatan 70 grb	7
Totalt	153

Serviceboende:	Antal
Spinnerigatan	16
Apollovägen	7
Nyckelvägen	13
Hasselvägen	5
Kristinedal	10
Havsörnsgatan	4
Sveavägen	9
Ceciliagatan	9
Kålgårdsgatan 7	10
Brunnsgatan	6
Totalt	89

Köpta platser	Antal
	28

9.

Individ- och familjeomsorgsnämnden

Uppföljning av internkontrollplan 2018

In2019:29

Sammanfattning

Internkontrollplan 2018 fastställdes av socialnämnden och äldre- och familjenämnden i december 2017. Här redovisas en uppföljning.

Beslutsunderlag

Socialförvaltningens tjänsteskrivelse daterad 2019-01-25

Förslag till individ- och familjeomsorgsnämnden

- Redovisning av internkontrollarbetet godkänns.

Tillämpning av barnkonventionen

Ärendet bedöms beröra barn i enlighet med FN:s konvention om barnets rättigheter.

Ärende

Beslut om internkontrollplan för 2018 togs i december 2017. Här kommenteras respektive punkt. Internkontrollarbetet i Jönköpings kommun vävs mer och mer samman med ordinarie verksamhetsplan och från och med 2019 är internkontrollplanen för socialförvaltningen mer tydligt en del i verksamhetsplanen. Därför kommer internkontrollen framöver inte att redovisas i ett särskilt ärende utan från och med nästa år vara en del i verksamhetsberättelsen.

I denna tjänsteskrivelse beskrivs socialförvaltningens samlade arbete, det vill säga inte uppdelat per nämnd.

1. Processer och rutiner.

Eftersom socialförvaltningen hanterar en stor och komplex verksamhet finns en övergripande risk att något går fel, beroende på brister i processer och rutiner.

Ett strategiskt arbete med att steg för steg identifiera kritiska processer pågår, prioritering av detta arbete sker i förvaltningsledningen. Beslut om processen sker också i förvaltningsledningen.

Kommentar: Under 2018 har ett antal processer kartlagts, målet med detta är att fortsätta att säkra arbetssätten. De processer som varit aktuella under året är till exempel äldreomsorgens patrull, barnboende inom funktionshinderomsorgen, kränkande särbehandling, uppföljning av privata utförare, upphandlingsprocessen, process runt dödsfall i ordinärt boende.

2. Systematiskt kvalitetsarbete på enhetsnivå

Kärnan i socialförvaltningens verksamhet är ett systematiskt kvalitetsarbete, där risker, avvikelser och synpunkter hanteras och där detta, tillsammans med verksamhetens resultat i övrigt, omsätts i förbättringsarbete. Om detta inte fungerar finns risker som rör alla perspektiv (medborgare, verksamhet, arbetsgivare och ekonomi). Det har därför i ledningssystemet identifierats som den mest kritiska punkten.

Kommentar: Under 2018 har systemet med kvalitetsrevisioner på enheterna fortsatt. Samtliga enheter inom äldreomsorgen och hälso- och sjukvårdsfunktionen har besökts. Slutsatsen från revisionsomgången är att det fortfarande finns förbättringar att göra och att det finns en risk att kvalitetsarbetet blir ryckigt, inte minst om det är omsättning på chefer på enheten. Samtidigt konstateras att det finns mycket gott arbete på många enheter och det samlade omdömet för 2018 är bättre än 2016, störst förbättring har skett inom hälso- och sjukvårdsfunktionen.

3. Dokumentation

En god dokumentation är av grundläggande betydelse för rättssäkerhet och god handläggning i ärenden. Om detta inte sköts finns olika typer av risker gällande bland annat rättssäkerhet, kontinuitet, uppföljning och övergripande kvalitet.

Kommentar: För att på ett mer strategiskt sätt följa utvecklingen av kvalitet gällande dokumentation görs egenkontroller på alla enheter. Det är ett relativt nytt system, men från 2018 är svarsfrekvensen så god att det går att dra övergripande slutsatser på de flesta områden inom förvaltningen. Egenkontrollen visar att det finns kvalitetsförbättringar att göra, men den visar också att det inte förekommer kränkande beskrivningar i dokumentationen.

4. Hantering av brukares medel

Det finns risker och ett särskilt ansvar förknippade med de fall när socialförvaltningen får ett ansvar att hantera brukares pengar. Internrevision görs på särskilda boenden kring brukarens privata medel som hanteras av verksamhetens personal. Detta görs vart fjärde år på berörda enheter, vilket innebär årligen 12 enheter inom ÄO och 16 enheter inom FO.

Kommentar: Revision har inte helt kunnat genomföras enligt plan, på grund av att det krävdes mycket arbete med det nya e-handelssystemet Proceedo. Det har gjorts revision på 16 enheter inom FO och 6 enheter inom ÄO.

5. Datasäkerhet/sekretess

Det finns risk att obehöriga läser journaler, som vederbörande inte har rätt att läsa. Detta medför risker för den enskildes integritet och risker för lagbrott. Risken hanteras bland annat via ett systematiskt kontrollarbete där loggfiler granskas, för att säkerställa att obehöriga inte haft tillgång till journaler.

Kommentar: Revision har genomförts enligt plan. Loggkontroller har genomförts under året genom att slumpmässigt välja ut dagar och kontrollobjekt för genomlysning. Kontrollerna utgår ifrån att se om obehöriga personer har försökt att läsa information i journaler. Genom att granska vad personer har tittat på genom att kontrollera loggar och jämföra med om personen ska ha tillgång till informationen kan socialförvaltningen se om obehöriga personer försöker att läsa information i journalerna.

Särskild riskanalys för 2018

Förvaltningsledningen fastställde några strategiska risker att hantera under året.

1. Personalförsörjning

Personalförsörjningsläget är ansträngt i förvaltningen. Bedömningen är att det har blivit något lättare att rekrytera handläggare inom barn- och ungdomsvården, som tidigare har varit en utpekad strategisk risk.

Utmaningar kvarstår dock både på detta område och som en samlad bild i hela socialförvaltningen.

Kommentar: Många uppdrag under 2018 har fokuserat på att långsiktigt förbättra förutsättningarna för personalförsörjning inom socialtjänsten. Dessa uppdrag har hanterats, ytterligare information finns i verksamhetsberättelsen. Samtidigt kan konstateras att rekryteringsläget när det gäller den tidigare utpekade gruppen barn- och ungdomshandläggare har förändrats ännu mer under 2018, det råder inte längre brist.

2. Läkemedelsprocessen

På läkemedelsområdet finns flera områden där Jönköpings län (region och kommuner) har sämre siffror än landet i snitt. En för hög/felaktig läkemedelsanvändning kan medföra risker för den enskilde, i form av biverkningar, att läkemedlen påverkar varandra på ett inte önskvärt sätt och fallolyckor. Det finns också

många avvikelser på läkemedelsområdet i avvikelshanteringssystemet och brister i processen hur läkemedel hanteras. Läkemedelsområdet har därför pekats ut som ett strategiskt förbättringsområde.

Kommentar: Ett prioriterat projekt, med anställd apotekare, har dragits igång från oktober 2018. Bedömningen är att åtgärder inom detta projekt, som är tänkt att pågå i tre år, ska kunna medföra långsiktiga och strategiska förbättringar. Än är det för tidigt att dra slutsatser.

3. Bostadsförsörjning

Den mycket stora bostadsbristen i kommunen medför risker för enskilda som inte, trots stora behov, kan få en bostad. Detta är ett problem både för kommuninvånare i stort och för nyanlända. Bedömningen är att situationen är kritisk.

Kommentar: Bostadsfrågan har haft fortsatt stort fokus under 2018 och är prioriterad även under 2019. Tack vare samarbete med bostadsbolag som Vätterhem kan vissa problem lösas. Ett ökat byggande gör att bostadsmarknaden lättar något, men där kan ett fortsatt problem vara hyresnivåer i nybyggnationer. Bedömningen är att situationen är fortsatt mycket ansträngd, dock inte kritisk.

4. Vårdsamordning

Från årsskiftet aktualiseras en nya lag för vårdsamordning mellan region/landsting och kommuner. Den nya lagstiftningen föranleder att en ny arbetsprocess för vårdsamordning mellan slutenvården och primärvården/kommunen implementeras. Primärvården får en ny samordningsfunktion i vårdprocessen. Parallellt genomför Region Jönköpings län förändringar i den interna vårdsamordningen mellan de olika sjukvårdsområdena.

Kommentar: Riskanalysen som pekade ut att frågan om vårdsamordning skulle kräva stora insatser av förvaltningen var riktig. Det har krävt nya arbetssätt och en hel del av ny samordning. Vårdsamordningen har medfört en hel del registrerade avvikelser, samtidigt kan konstateras att mycket fungerat bra och att de nya reglerna och det nya arbetssättet har medverkat till att kommunen fått en lägre kostnad för färdigbehandlade patienter.

SOCIALFÖRVALTNINGEN

Karl Gudmundsson
Socialdirektör

Karin Pilkvist
Enhetschef

Beslutet expedieras till:

Stefan Österström

Karin Pilkvist

10.

Individ- och familjeomsorgsnämnden

Integrationsrapport 2018

IN 2019:26

Sammanfattning

Samtliga nämnder och bolag har fått i uppdrag att skriva en integrationsrapport för 2018. Nämndernas rapporter utgör en del av underlaget till den övergripande rapport som kommunens integrationssamordnare därefter sammanställer till kommunfullmäktige. Socialnämnden och äldreomsorgsnämnden har en gemensam integrationsrapport.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, daterad 2019-01-24
Integrationsrapport 2018, daterad 2019-01-24

Förslag till individ- och familjeomsorgsnämnden

– Integrationsrapport 2018 godkänns.

Ärende

Att arbeta inkluderande och för allas plats i samhället är allas uppgift. Många av socialförvaltningens verksamheter har dock ett särskilt ansvar för att arbeta för inkludering och integration. Inom socialförvaltningen bedrivs ett brett arbete för ökad integration. Exempel på det är förvaltningens invandrar- och flyktingsektion, vars huvudsakliga uppdrag är att ge stöd till nyanlända när det gäller ekonomiskt bistånd, hjälp med boende för kommunanvisade samt hjälp med att lotsa vidare när det gäller att ta del av olika samhällstjänster.

Inflödet av ensamkommande till kommunen har under 2018 varit fortsatt lågt. Det totala antalet placerade barn och ungdomar inom området har under 2018 minskat från 102 personer i januari till 64 personer i december. Arbetet under året har bland annat präglats av arbete med före detta ensamkommande ungdomar som anvisats till Jönköpings kommun och som

väntar på beslut gällande sin ansökan om uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen, alternativt fått uppehållstillstånd med stöd av denna lag. I Jönköpings kommun tillämpas *Jönköpingsmodellen*, ett arbetssätt som ska säkerställa att ensamkommande barn förbereds för sin framtid, oavsett hur den ser ut. På socialnämndens uppdrag genomför följeforskare knutna till Jönköpings högskola uppföljning av upp hur ensamkommande barn klarar sig, samt nyanländas upplevelse av delaktighet och trygghet.

Såväl socialnämnden som äldre- och barnnämnden har under 2018 haft som mål att de kommunanställda ska spegla befolkningens sammansättning, samt att andelen anställda med utländsk bakgrund ska öka med 2 procentenheter under 2018. Målet har uppnåtts. Nämnderna har även som integrationsmål att fler kvinnor och män ska komma i arbete snabbare. Kommunen och arbetsförmedlingen, arbetsmarknadsavdelningen samt socialförvaltningens försörjningsstöd driver en aktiv samverkan för att varje nyanländ person så snabbt som möjligt ska erhålla en egen försörjning.

Förvaltningen arbetar på flera sätt för att erbjuda fler praktikplatser eller anställning till utrikes födda. Bland annat genom en rutin som ska underlätta administrationen av anställning av personer utan samordningsnummer. Rutinen möjliggjorde att 15 till 20 personer inom målgruppen kunde erbjudas anställning under sommaren 2018. Under hösten 2019 planerar förvaltningen att starta upp ett försök med *Mentorprogram unga ledare*, som vänder sig till unga personer med utländsk bakgrund och med intresse för ledarskap. Detta i syfte att öka andelen chefer med utländsk bakgrund.

Arbete med att öka sammanhållning och trygghet i kommuns olika delar bedrivs på flera sätt, med särskilt fokus på ungdomar i de prioriterade områdena Råslätt, Österängen, Öxnehaga och Huskvarna söder. Bland annat genom nära samverkan mellan socialförvaltningens fältsekreterare, skolan, fritidsgårdar, polisen, bostadsföretag och föreningar. I områden med en stor andel nyanlända medborgare har familjecentraler mer eller mindre riktad verksamhet mot dessa grupper.

Förvaltningen driver ett nära samarbete med civilsamhällets aktörer. Bland annat har två resurspersoner arbetat med utveckling och stöd tillsammans med föreningsliv i nya områden med flerbostadshus i kommunen. Under 2018 fattade socialnämnden beslut om att ingå IOP (Idéburet Offentligt Partnerskap) med Pingstförsamlingen i Jönköping och föreningen Agapes vänner, i syfte att motverka hemlöshet och psykisk ohälsa. Genom projektet *Minskad ensamhet och isolering bland äldre* har civilsamhällets aktörer haft möjlighet att i egen regi eller i samverkan med kommunen skapa aktiviteter och mötesplatser för äldre. Huvudmålgrupperna har varit personer med annan etnisk bakgrund, män, ensamstående samt nyblivna pensionärer.

De långsiktiga integrationsfrågorna är flera. Inom området ensamkommande barn och unga är en särskild utmaning de omkring 55 ensamkommande unga vuxna som har en oklar boendesituation, denna fråga behöver lösas. Det är inte klart vad som händer med den tillfälliga utlänningslagen efter juli 2019. Utvecklingen som gäller både ensamkommande och övriga nyanlända måste även fortsättningsvis följas noggrant. Det finns fortsatta behov av erfarenhetsutbyte med andra kommuner och ytterligare kunskap för att upptäcka tendenser till och hantera våldsbejakande extremism i kommunal verksamhet eller hos invånare i kommunen. Bostadsbristen i Jönköpings kommun är en fortsatt stor utmaning när det gäller mottagandet av nyanlända kommuninvånare. Genom samarbete med de allmännyttiga bolagen och kommunens egen produktion av flerbostadshus bedöms situationen kunna vara hållbar över tid för de personer som anvisas enligt bostättningslagen. Situationen är dock fortsatt svår för de personer som egenbosätter sig i kommunen, eller inte omfattas av bostättningslagen.

SOCIALFÖRVALTNINGEN

Karl Gudmundsson
Socialdirektör

Lisen Prinzencreutz
Administrativ chef

Beslutet expedieras till:
Kommunstyrelsen

Individ- och familjeomsorgsnämnden

Integrationsrapport 2018

IN 2019:XX

Inledning

Invånarantalet i Jönköpings kommun har växt under de senaste åren och en av anledningarna är ett stort mottagande av nyanlända. En viktig uppgift är därför att arbeta för nyanlända barns, ungas och vuxnas integrering, inkludering och etablering i samhället och i Jönköpings kommun.

Att arbeta inkluderande och för allas plats i samhället är allas uppgift. Många av socialförvaltningens verksamheter har dock ett särskilt ansvar för att arbeta för inkludering och integration. Första delen av rapporten redovisar något av det breda arbete som bedrivs inom socialförvaltningen för ökad integration. Andra delen av rapporten är en återrapporering utifrån de frågor som samtliga nämnder och bolag ska svara på.

Socialförvaltningens arbete med integrationsfrågor

Invandrar- och flyktingsektionen

Socialförvaltningens invandrar- och flyktingsektions huvudsakliga uppdrag är att ge stöd till nyanlända när det gäller ekonomiskt bistånd, hjälp med boende för kommunanvisade samt hjälp med att lotsa vidare när det gäller att ta del av olika samhällstjänster. Sektionen har ett tätt samarbete med Arbetsförmedlingen både under och efter etableringsperioden i syfte att motverka långvarigt bidragsberoende och utanförskap.

Sektionens arbete har under 2018 präglats av en ökning av antalet kvotflyktingar och direktinresta anhöriga. Under 2018 har kommunen tagit emot 609 personer mot 894 under 2017. Genom bosättningslagen har 184 personer av en totalkvot på 199 personer tagits emot under 2018. Övriga kommer att tas emot under 2019. När det gäller kvotflyktingar har kommunen har tagit emot mer än dubbelt så många kvotflyktingar under 2018 som under 2017. Antalet direktinresta anhöriga har också ökat mellan 2017 – 2018. Den ökade arbetsmängden har medfört att nyanställningar gjorts inom invandrar och flyktingsektionen.

Område ensamkommande barn- och unga

Ensamkommande barn och unga är de barn som kommer som direktinresta till kommunen, det vill säga de som har för avsikt att söka asyl men ännu inte gjort det, samt de barn som efter asylansökan anvisas till kommunen av Migrationsverket. Inflödet av ensamkommande till kommunen har under 2018 varit fortsatt lågt. Under 2018 kom det 18 nya ensamkommande barn till kommunen, 16 pojkar och två flickor. Vilket är en ökning jämfört med 2017 då det kom åtta barn.

Det totala antalet placerade barn och ungdomar inom området har under 2018 minskat från 102 personer i januari till 64 personer i december. Under året har området utökats med boende 18+ för en del av de före detta ensamkommande ungdomar som anvisats till Jönköpings kommun och som väntar på beslut gällande sin ansökan om uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen, alternativt fått uppehållstillstånd med stöd av denna lag. Under hösten 2018 infördes ytterligare en verksamhetsform, enskilt boende med integrationsstöd. Det innebär att ensamkommande ungdomar i gruppen 18-20,5 år i normalfallet erbjuds boende och stöd i sin integration, inte stödboende som tidigare varit det normala. I enskilt boende är utgångspunkten att den unge klarar sig i stor utsträckning på egen hand. Från februari 2019 planeras att debitera hyra till ensamkommande över 18 år, bland annat i syfte att ge de boende ett incitament för att söka sig vidare till egen lägenhet.

Till följd av det kraftigt minskade antalet ensamkommande barn har funktionen Ensamkommande barn unga avvecklats och organiseras sedan 1 januari 2019 inom individ- och familjeomsorgen.

Jönköpingsmodellen

Jönköpingsmodellen är ett arbetssätt som ska säkerställa att ensamkommande barn förbereds för sin framtid, oavsett hur den ser ut. Målet är att alla barn och unga ska vara tillräckligt rustade för att hantera sin tid i väntan på besked och i möjligaste mån vara förberedda för sitt besked i asylprocessen. Det handlar bland annat om att hjälpa barn att hantera olika scenarier och alternativa målbilder beroende på vilket beslutet blir. Processen ska tydliggöra roll- och ansvarsfördelning samt beskriva vad som ska göras och när. Den kan i huvudsak beskrivas i tre steg:

1. Förberedelse under asyltiden
2. Handlingsplan inför beslut
3. Stöd efter beslut

Barnets bästa vid återvändande

Jönköpings kommun deltar i projektet *Barnets bästa vid återvändande*. Projektet drivs av Migrationsverket i samverkan med Strömsunds kommun i syfte att minska identifierade brister i återvändandeprocessen. Projektet har tagit fram en samverkansmodell som kommuner kan använda för att utveckla lokala modeller som passar respektive kommuns förutsättningar. Varje kommun ska utse en samordnare och definiera nyckelpersoner. Projektet har även utvecklat utbildnings- och informationsmaterial samt arrangerat utbildningar och lärandekonferenser. Projektet pågår till år 2020 och Jönköping är en av 15 kommuner som deltar.

Följeforskning - ensamkommande barns upplevelse av delaktighet och trygghet

Socialnämnden har gett ett uppdrag att följa upp hur ensamkommande barn klarar sig samt nyanländas upplevelse av delaktighet och trygghet. Uppdraget genomförs med hjälp av följeforskare knutna till Jönköpings högskola. Projektet syftar till att skapa förståelse för hur, vilka och på vilket sätt integrationen med Jönköpings lokalsamhälle kan underbygga den enskildes kapacitet och känsla av egenmakt. Målsättningen är att möta varje barn där det befinner sig. Detta görs genom intervjuer och deltagande observationer på HVB-hem.

I intervjuer och fokusgrupper har framkommit bland annat vikten av erkännande i möten och sociala relationer, flexibelt individanpassat stöd och relationsbyggande som främjar delaktighet, ansvar och inflytande. Detta har kopplats till forskning och teorier om erkännande som en ömsesidig process där individuellt erkännande är en förutsättning för utvecklingen av identitet och goda relationer i sociala samspel. Följeforskarna har återkopplat kontinuerligt till personal inom funktionen Ensamkommande barn och unga. Möjligheten att återkommande reflektera i arbetsgruppen, både på individ- och gruppnivå, har möjliggjort och främjat ny kunskap. Uppdraget ska redovisas under 2019/2020.

Frågor till samtliga nämnder att besvara

1. MÅL FÖR INTEGRATIONSARBETET

Utgå från de mål som nämnden beslutat för 2018 och redovisa måluppfyllelse

Mål: De kommunanställda ska spegla befolkningens sammansättning

I kommunens verksamhets- och investeringsplan för 2018 finns målsättningen att andelen anställda män och kvinnor med utländsk bakgrund ska öka, för att på längre sikt återspegla den faktiska befolkningssammansättningen. Detta är också ett mål i både socialnämndens och äldre- och barnnämndens verksamhetsplan för 2018, som fastställt att andelen anställda med utländsk bakgrund ska öka med 2 procentenheter under 2018. Målet har uppnåtts, vilket framgår av tabellen nedan.

Inom socialförvaltningen arbetar 5 301 personer (november 2018), vilket utgör 42,8 procent av samtliga anställda i Jönköpings kommun. Av samtliga anställda i förvaltningen har 22,5 procent utländsk bakgrund. Av de anställda med utländsk bakgrund inom förvaltningen är 72 procent kvinnor inom socialnämndens ansvarsområde, och 91 procent kvinnor inom äldre- och barnnämndens ansvarsområde.

	Befolkningen i Jönköpings kommun	Anställda i Jönköpings kommun	Socialnämndens verksamhet	Äldre- och barnnämndens verksamhet
Andel personer med utländsk bakgrund 2017	25,0 %	18,5 %	15,8 %	24,3 %
Andel personer med utländsk bakgrund 2018	26,2 %	19,6 %	17,8 %	26,1 %

Andel personer med utländsk bakgrund skiljer sig mellan olika yrkesgrupper och befattningar. Inom socialnämndens ansvarsområde är läget följande: Andelen chefer uppgår till 6,7 procent av samtliga anställda. Bland anställda med utländsk bakgrund är 7,4 procent chefer jämfört med 6,6 procent av de med svensk bakgrund. Totalt har 19,6 procent av samtliga chefer utländsk bakgrund, vilket ger en marginell ökning sedan föregående år. Inom äldreomsorgens ansvarsområde är läget följande: Andelen chefer uppgår till 4,0 procent. Bland anställda med utländsk bakgrund är 1,4 procent chefer jämfört med 4,9 procent av de med svensk bakgrund. Totalt har 9,2 procent av samtliga chefer utländsk bakgrund, vilket är en minskning från föregående år då andelen chefer med utländsk bakgrund uppgick till 12,8 procent.

Exempel på yrkeskategorier med en förhållandevis hög andel anställda med utländsk bakgrund på förvaltningen är vårdbiträden inom hemtjänst och äldreomsorg (34,1 respektive 33,4 procent), personliga assistenter (31,4 procent), kockar och måltidspersonal (31,0 respektive 29,2 procent) samt behandlingsassistenter och socialpedagoger (28,1 procent).

Socialförvaltningen arbetar med kompetensbaserad rekrytering som är en icke-diskriminerande metod för rekrytering. Förvaltningens chefer får i sin introduktion en genomgång av kompetensbaserad rekrytering och under det första anställningsåret en heldagsutbildning i metoden. Alla nya chefer får också stöd i sina rekryteringar via HR-enheten. Detta för att kvalitetssäkra rekryteringen.

Mål: Integrationsarbete

Socialnämnden fastställer i verksamhetsplan för 2018 att målet med kommunens integrationsarbete framför allt är att fler kvinnor och män ska komma i arbete snabbare. Särskilt fokus behöver riktas mot utlandsfödda kvinnor.

Ansvar för integrationsarbetet delas av många aktörer. Arbetsförmedlingen arbetar genom sitt ansvar för etableringsprogrammet med de nyanländas väg till egen försörjning. Kommunen och arbetsförmedlingen driver en aktiv samverkan för att varje nyanländ person så snabbt som möjligt ska erhålla en egen försörjning. För de personer som riskerar att skrivas ut från etableringsprogrammet på grund av ohälsa och därmed bli beroende av försörjningsstöd, finns HPE (Hälsoprojekt etablering) där Arbetsförmedlingen, arbetsmarknadsavdelningen samt socialförvaltningens försörjningsstöd arbetar tillsammans. Verksamheten fungerar väl och en utökning diskuteras. För att ytterligare motverka ohälsa bland våra nyanlända kommer hälsoskolor att startas där man erbjuds verktyg att och kunskap för att kunna hantera sin stressituation och ta hand om sin hälsa. Detta kommer efter utvärdering skapa underlag för det ordinarie folkhälsoarbetet och flyktingmottagandet.

Den lokala överenskommelsen (LÖK) upprättas av Arbetsförmedlingen, socialförvaltningen, arbetsmarknadsavdelningen och vuxenutbildningen. LÖK beskriver gemensamma insatser och aktiviteter och uppdateras regelbundet av ansvariga chefer. En stor andel av deltagarna är utlandsfödda.

Sedan våren 2018 har nyanlända i Jönköping anvisats sysselsättning genom arbetsmarknadsavdelningen vilket fungerat väl. 12-16 personer har löpande deltagit

i två arbetslag och deltagarna har gett positiv återkoppling på insatsen. *Talangerna* är ett projekt där SFI kombineras med praktik inom hotellsektorn. 30 personer startade i september 2018. Under 2019 planeras andra kombinationer inom till exempel lager och industri.

Redovisa konkreta och mätbara mål för 2019

Ovanstående mål kvarstår för nämnderna 2019.

Hur sprids och förankras målen i den egna verksamheten?

Förvaltningen driver ett övergripande arbete med en sammanhållen socialförvaltning. Genom regelbundna träffar med samtliga områdeschefer och gemensam stab förbättras samordningen kring de gemensamma målen. Samlingsträffar med förvaltningens samtliga enhetschefer bidrar till att förankra målarbete och uppföljning i förvaltningens lednings- och styrningsmodell.

2. PRAKTIK OCH ARBETE

Hur har förvaltningen arbetat för att erbjuda fler praktikplatser eller anställning till utrikes födda?

Inför sommaren 2018 arbetade rekryteringsenheten på socialförvaltningen fram en rutin som ska underlätta administrationen av anställning av personer utan samordningsnummer. Detta för att möjliggöra anställningar som semestervikarie i våra verksamheter för personer som ännu inte fått sitt uppehållstillstånd, och därmed saknar registrerat personnummer. Under sommaren 2018 kunde 15 till 20 personer erbjudas anställning med denna rutin, som kan användas av kommunens alla förvaltningar.

Förvaltningen har ett nära samarbete med ungdoms- och vuxengymnasiet och tar emot cirka 700 personer per år som gör sin APL (arbetsplatsförlagt lärande) i våra verksamheter. Inom Vuxengymnasiet är det många som är utländskt födda som går omvårdnadsutbildning. Under förra året startade vuxengymnasiet en vård- och omsorgsutbildning där svenskundervisning ingår som en del i omvårdnadsutbildningen. Dessa elever har tagits emot på APL tillsammans med andra elever.

Vilka insatser krävs för att er verksamhet ytterligare ska öka andelen anställda med utländsk bakgrund inom olika yrkesgrupper?

Inom äldreomsorgen har vi den högsta andelen anställda med utländsk bakgrund i kommunen. Vi har även en hög andel anställda med utländsk bakgrund i övriga verksamheter. Det vi kan se är att socialförvaltningen har en utmaning vad gäller anställda chefer med utländsk bakgrund. En utmaning är att öka attraktiviteten för den gruppen. Under hösten 2019 kommer förvaltningen förhoppningsvis kunna starta upp ett försök med *Mentorprogram unga ledare*, som vänder sig till unga personer med utländsk bakgrund och med intresse för ledarskap.

I verksamhetsplanen för 2018 har förvaltningen haft i uppdrag att fortsätta arbetet med alternativa kompetenser. Bland annat genom att testa och utvärdera en ny yrkesroll som arbetar med serviceuppgifter inom äldreomsorgen. Syftet är att öka rekryteringsbasen och använda rätt kompetenser i organisationen. Förvaltningen

har några hemtjänstgrupper med medarbetare som utför serviceinsatser och undersköterskor som utför vård- och omsorgsinsatser. I mindre grupper kan det dock vara svårt att dela på insatserna, då man kan behöva ha alla arbetsuppgifter för att kunna skapa heltidstjänster. Heltidsarbete i välfärden är avgörande om vi ska kunna möta framtidens rekryteringsbehov och bidra till ett mer jämställt samhälle. Arbetet med alternativa kompetenser kommer dock fortsätta i samarbete med bemanningsplaneringen.

Hur främjas mobiliteten och karriärmöjligheterna för anställda med utländsk bakgrund i organisationen?

Att arbeta med förvaltningens attraktivitet och att behålla alla medarbetare är av största vikt för att klara utmaningen i kompetensförsörjning. Förvaltningen behöver utveckla både interna karriärmöjligheter och uppmuntra intern rörlighet för alla medarbetare. Planering pågår för att med hjälp av pengar från TLO-KL starta utbildning i vårdsvenska och eventuellt kökssvenska, för att stötta redan anställda att stärka sin kompetens. TLO-KL (tidig lokal omställning) är en bilaga till kollektivavtalet KOM-KL och hanteras av Omställningsfonden, en icke vinstdrivande stiftelse ägd av Sveriges Kommuner och Landsting, kommunala företagens arbetsgivarorganisation samt ett antal fackförbund. Tidig lokal omställning handlar om att ställa om organisation och medarbetare för att möta framtida rekryteringsbehov och samtidigt minimera riskerna för arbetsbrist.

Välfärdsjobb

Satsningen på välfärdsjobb har fortsatt under 2018 i ett samarbete mellan bland annat arbetsmarknadsavdelningen (AMA) och socialförvaltningen. Välfärdsjobben ska inte ersätta ordinarie tjänster, utan tillföra ett mervärde och vara en avlastning för ordinarie personal främst inom grundskola och äldreomsorg. Välfärdsjobben har riktat sig till personer som har försörjningsstöd och som är inskrivna på Arbetsförmedlingen. En ytterligare förutsättning har varit att personerna har möjlighet till anställningsstöd via Arbetsförmedlingen (nystartsjobb eller utvecklingsanställning). Anställningarna har administrerats av AMA. Välfärdsjobben har inneburit för personen egen försörjning och för flertalet även yrkesvägledning och språkutveckling.

3. SAMMANHÅLLNING OCH TRYGGHET

Hur verkar förvaltningen för att öka sammanhållning och trygghet i alla kommunalar?

En av Jönköpings kommuns styrkor handlar om samverkan mellan olika aktörer som skolan, socialförvaltningen, kultur- och fritidsförvaltningen, bostadsföretagen, polisen, näringslivet och civilsamhället. Att det finns strukturer för att samverka har varit framgångsrikt, både för att arbeta förebyggande men också för att snabbt ta tag i problem som uppstår och därmed kunna agera snabbt och på ett tidigt stadium.

Fältsekreterarnas arbete

Fältsekreterarna (fältgruppen) kommer dagligen i kontakt med ungdomar. Deras arbete handlar i stor utsträckning om att skapa relationer för att på så sätt kunna arbeta förebyggande samt tidigt upptäcka och reagera när ungdomar visar på en

negativ utveckling. De arbetar också i nära samverkan med skolan, fritidsgårdar, polisen, bostadsföretag och föreningar. Samarbetet fungerar väl, inte minst med närpoliserna och fritidspersonal på respektive område, som har en viktig roll. Dock ser fältgruppen att polisens möjligheter att finnas på plats i alla lokalområden är mindre än tidigare, vilket påverkar arbetet kring ungdomarna på ett negativt sätt.

Fältgruppen finns även med i arbetet kring framförallt tjejer på Råslätt med tjej- och kvinnokvällar på fritidsgården. Detta är en gruppverksamhet riktad till tjejer för att lyfta deras tro på sig själva och sina egna förmågor. På Öxnehaga och Huskvarna jobbar man tillsammans med Kultur- och fritidsverksamheten med att hjälpa ungdomarna att söka sommarsysselsättning. Detta sker med mycket god hjälp av Vätterhem.

Familjecentraler och öppna förskolan

Familjecentralen är en verksamhet som vänder sig till alla blivande föräldrar och föräldrar med barn 0-5 år. I Jönköpings kommun finns det tio familjecentraler som erbjuder förebyggande hälsovård, hälsoundersökningar, föräldracaféer och föräldragrupper under graviditet och barnets första fem år. Familjecentralen är också en mötesplats för att knyta kontakter, hämta kunskap samt få råd och stöd i föräldrarollen.

I de områden där det finns en stor andel nyanlända medborgare har dessutom familjecentralerna mer eller mindre riktad verksamhet mot dessa grupper. Öppna förskolan på Familjecentralerna i våra prioriterade områden erbjuder SFI för föräldralediga, Barnhälsovården har riktade satsningar med fler hembesök tillsammans med kurator, i samverkan inom familjecentralerna och med närsamhället arrangeras olika typer av träffpunkter för kvinnor kring olika teman som rör föräldraskap och samhällsfrågor. Familjecentralen är också med och anordnar sommarläger för familjer som inte har råd att åka på semester. Personalen på lägret består av en kurator från familjecentralen samt personal från fritids, skola och förskola. Familjecentralerna på Öxnehaga, Huskvarna och Norrahammar har öppet hela sommaren för att finnas till hands för de som är kvar hemma under sommaren.

Under 2018 har också ett samarbete påbörjats mellan familjecentralerna och ett av kommunens genomgångsboenden. Vid Dalviks familjecentral bedrivs utbildning i svenska för invandrare (SFI).

Ett föräldraprogram som familjecentralerna arbetar med är *Vägledande samspel*. Under flera års tid har familjecentralerna utvecklat programmet och erbjuder det idag till alla föräldrar med barn 0-5 år. Verksamheten har för tillfället inte några föräldragrupper på andra språk.

Hur samverkar förvaltningen för att främja en positiv utveckling i de prioriterade områdena Råslätt, Österängen, Öxnehaga och Huskvarna söder?

I de prioriterade områdena Råslätt, Österängen, Öxnehaga och Huskvarna söder finns lokala områdesgrupper. Syftet är att främja en positiv utveckling för i första hand barn och ungdomar. Personal från socialförvaltningen finns med i samtliga dessa grupper. Den lokala och långsiktiga samverkan som sker mellan kommunala verksamheter, familjecentraler, bostadsföretag, föreningar, studieförbund, trossamfund och områdespoliser är mycket värdefull.

Utöver områdesgrupperna finns det lokala samverkansgrupper och nätverksgrupper. De lokala samverkansgrupperna (LSG) finns i åtta områden samt samverkansgruppen för gymnasiet. Det är respektive högstadieskolas rektor som är sammankallande och ordförande i grupperna. Utöver rektor deltar bland annat kuratorer, fältgruppen, familjecentralerna samt chefen för fritidsverksamheten. Ofta deltar ytterligare personer på olika ansvarsnivåer, med viss variation mellan olika områden. Under varje lokal samverkansgrupp finns det nätverksgrupper med kuratorer, fältgruppen, fritidspersonal och ibland även poliser. Det är fältsekreterarna som ansvarar för det operativa arbetet. Såväl de lokala samverkansgrupperna och nätverksgrupperna träffas en gång i månaden.

Utöver dessa grupper finns även så kallade Torsdagsgrupper. Tanken från början var att det skulle vara en temporär grupp, men den har levt vidare. Det är en utveckling av områdesgruppen och finns både på Råslätt och Öxnehaga. I denna grupp som träffas en kort stund varje vecka deltar, förutom representanter från kommunen, Vätterhems områdeschefer, områdespolisen och representanter från några lokalt verksamma föreningar.

4. SAMVERKAN CIVILA SAMHÄLLET

Hur samverkar förvaltningen med civilsamhället när det gäller integrationsfrågor?

Bostadsnära stöd

Förebyggande arbete i och kring socialförvaltningens nya flerbostadshus runt om i kommunen, är ett gemensamt ansvar där förvaltningen genom tydlig information och uppföljning kan bidra till en snabbare integrering i lokalsamhället.

Försörjningsstöd och invandrar- och flyktingenheten har därför under hösten 2018 haft extra fokus på detta arbetet genom ett utökat samarbete med civilsamhället.

Förvaltningen har inom befintlig ram avsatt del av en socialsekreterartjänst, samt genom medel från Länsstyrelsen, tillsatt två erfarna resurspersoner för utveckling och stöd i arbetet med bland annat föreningsliv. Under hösten har det också tillsatts en kurator som arbetar särskilt med uppsökande familjestöd i utsatta områden.

Idéburet Offentligt Partnerskap (IOP)

Under 2018 fattade socialnämnden beslut om att ingå IOP (Idéburet Offentligt Partnerskap) med Pingstförsamlingen i Jönköping och föreningen Agapes vänner, i syfte att motverka hemlöshet och psykisk ohälsa. Målgruppen för avtalet är ungdomar som en gång anvisats till Jönköpings kommun som ensamkommande, som lämnat kommunens verksamheter och som valt att inte flytta till Migrationsverkets boende utan istället egenbosatt sig, och nu får tillfälligt uppehållstillstånd för studier enligt den nya gymnasielagen.

Under 2018 har ensamkommande unga inom socialförvaltningen organiserat sig i en förening vid namn Kulturföreningen Allians, med målet att förbättra nyanländas integration i samhället, öka kunskapen om demokrati och hur vi visar respekt för varandra.

Projekt för minskad ensamhet och isolering bland äldre

Hösten 2016 fick äldreberedningen i uppdrag av kommunfullmäktige att ta fram förslag som skulle syfta till att motverka ensamhet och isolering bland äldre. Tidig vår 2017 startade därför projektet *Minskad ensamhet och isolering bland äldre*. I olika delprojekt har civilsamhällets aktörer haft möjlighet att i egen regi eller i

samverkan med kommunen skapa aktiviteter och mötesplatser för äldre. Huvudmålgrupperna har varit personer med annan etnisk bakgrund, män, ensamstående samt nyblivna pensionärer.

Satsningen har gett 14 aktörer en chans att testa sina idéer. Vissa aktörer går efter projektperioden vidare helt på egen hand, andra driver verksamheten vidare med hjälp av nya projektmedel. Förvaltningens samlade bedömning är att projektet uppnått det övergripande syfte som fastställdes i samband med kommunfullmäktiges beslut. Förvaltningen gör också bedömningen att projektet från och med 1 januari 2019 övergår som en del av ordinarie verksamhet.

Projektet CHANGE

Socialförvaltningen deltar i kompetensutvecklingsprojektet CHANGE som leds av Region Jönköpings län. Projektet riktar sig till länets kommuner och deras samverkansaktörer och pågår till augusti 2019. Syftet är att bidra till utvecklingen av ett samhälle som är inkluderande och fritt från diskriminering, där mångfald ses som en tillgång och där förmågan hos nyanlända och utrikesfödda flickor, pojkar, kvinnor och män tas tillvara och stärks för ett ökat deltagande i samhällslivet och en snabbare etablering på arbetsmarknaden. Genom att öka kunskapen, utveckla färdigheter och förändra förhållningssätt hos medarbetare som i sitt arbete på olika sätt möter nyanlända och utrikesfödda flickor, pojkar, kvinnor och män, syftar projektet till att stärka kommunernas integrationsarbete och bidra till det övergripande målet.

5. LÅNGSIKTIGA INTEGRATIONSFRÅGOR

Utveckling inom området ensamkommande barn och unga

Från ett historiskt högt mottagande av ensamkommande barn under 2015 har mottagandet under åren 2016-2018 minskat kraftigt. Under dessa tre år har det sammantaget kommit 58 ensamkommande barn och socialförvaltningen har fått ställa om organisationen. En särskild utmaning under 2019 är att omkring 55 ensamkommande unga vuxna har en oklar boendesituation, denna fråga behöver lösas.

Det är inte klart vad som händer med den tillfälliga utlänningslagen efter juli 2019. Utvecklingen som gäller både ensamkommande och övriga nyanlända måste även fortsättningsvis följas noggrant.

Arbetet mot våldsbejakande extremism

Det finns en arbetsgrupp mot våldsbejakande extremism i kommunen, vars samordnare sitter på Räddningstjänsten. Det finns fortsatta behov av erfarenhetsutbyte med andra kommuner och ytterligare kunskap för att upptäcka tendenser till och hantera våldsbejakande extremism i kommunal verksamhet eller hos invånare i kommunen. I detta arbete behöver även civilsamhället involveras.

Socialförvaltningens fältgrupp finns representerad i kommunens arbetsgrupp mot våldsbejakande extremism. Fältgruppen är viktig för att tidigt fånga upp signaler om våldsbejakande politisk och religiös radikaliserings hos barn och ungdomar. En utsedd person från fältgruppen ingår dessutom i ett resursteam som kan ge stöd och råd till personal inom kommunen som kommer i kontakt med frågorna.

Fortsatt stor brist på bostäder

Bostadsbristen i Jönköpings kommun är en fortsatt stor utmaning när det gäller mottagandet av nyanlända kommuninvånare. Enligt bostättningslagen har kommunen skyldighet att ta emot anvisningar från Migrationsverket och erbjuda bostad. I brist på bostäder har kommunen erbjudit tillfälliga lösningar, så kallade genomgångsbostäder i väntan på stadigvarande lägenhet.

Under 2018 har antalet genomgångsboenden minskat från åtta till tre, med en kapacitet på cirka 115 platser vid normalbeläggning. Antalet individer som bott i kommunens genomgångsboenden har varierat från månad till månad, men med en minskande trend under året. I början av 2018 fanns det över 200 personer på genomgångsboenden i kommunen. De som hade väntat längst på ett permanent boende hade då väntat i över två år. Vid årsskiftet 2018/2019 fanns ett sjuttiofial personer i genomgångsboende. Kommunen och de allmännyttiga bostadsbolagen har tillhandahållit lägenheter löpande under året, men många har också ordnat kontrakt på egen hand. Generellt har standarden höjts på platserna på genomgångsboenden, med ökad möjlighet att kunna erbjuda egna rum.

Genom samarbete med de allmännyttiga bolagen och kommunens egen produktion av flerbostadshus bedöms situationen kunna vara hållbar över tid för de personer som anvisas enligt bostättningslagen. Situationen är fortsatt svår för de personer som egenbosätter sig i kommunen, eller inte omfattas av bostättningslagen.

11.

Individ- och familjeomsorgsnämnden

Barnbokslut 2018

In 2019:13

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har efterfrågat individ- och familjeomsorgsnämndens svar angående kommunens barnbokslut 2018.

Beslutsunderlag

Socialförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2019-01-22

Remiss barnbokslut 2018

Förslag till individ- och familjeomsorgsnämnden

- Socialförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2019-01-21, översänds till kommunstyrelsen som individ- och familjenämndens svar.

Ärende

Ärendet berör barn och unga i enlighet med FN:s konvention om barnets rättigheter.

Bakgrund

Sedan 2013 ska barnbokslut över kommunens verksamhet upprättas varje år, senast i april månad. Syftet med barnbokslutet är att beskriva och följa utvecklingen av barns levnadsvillkor för att få en helhetsbild och ett samlat underlag för prioriteringar och inriktning för kommunens arbete med FN:s konvention om barnets rättigheter.

Varje nämnd ska redogöra för sin verksamhet 2018 och utmaningar under 2019 i förhållande till barnkonventionen.

Frågeställningar

Kommunfullmäktige önskar kortare redogörelse för nedanstående frågor:

- Hur är arbetet med barnets rättigheter och barnkonventionen organiserat på nämnden eller förvaltningen?

- Hur efterfrågar nämnden eller förvaltningen ett barnrättsperspektiv i beslut- och arbetsprocesser?
- Vilka särskilda satsningar har nämnden gjort utifrån barnets rättigheter och barnkonventionen under 2018?
- Hur har barn fått möjlighet att uttrycka sina åsikter i ärenden som berör dem?
- Hur får barn och unga återkoppling i beslut och processer som berör dem?
- Har nämnden sett någon särskild problematik kring arbetet med barnets rättigheter?
- Vilka utmaningar och/eller utvecklingsområden ser nämnden för 2019 utifrån arbetet och genomförandet av barnets rättigheter och barnkonventionen?

Fram t o m 2018 handlades individ- och familjeomsorgens frågor av socialnämnden och dess områdesnämnder. Barnbokslutet för 2018 på individ- och familjeomsorgens område tas upp i individ- och familjeomsorgsnämnden även om nämnden formellt inte hade det ansvaret för 2018. I barnbokslutet görs dels ett bokslut över det år som varit, dels en framåtblick vad gäller utmaningar för kommande år.

Organisation och ansvar

I allt arbete som görs omkring barn och unga inom individ- och familjeomsorgen är barnkonventionen en utgångspunkt. I all handläggning och alla beslut ska det som är bäst för den unge vara avgörande, på det sätt som lyfts fram i socialtjänstlagen, SoL 1 kap 2 § 2 st.

I arbetet omkring vuxna som är i behov av stöd från socialtjänsten i någon form ska nämnden särskilt beakta barns och ungas bästa när de berörs av nämndens åtgärder och insatser enl SoL 1 kap 2 § 1 st.

Att se till barns bästa är en del av uppdraget i det ordinarie arbetet, oavsett om det handlar om handläggning av en ansökan eller anmälan, en biståndsbedömd insats eller stöd inom råd och service.

I tjänsteskrivelser till nämnden är en av frågeställningarna som tas upp om ärendet berör barn och unga och hur barnrättsperspektivet tillgodosetts.

Särskilda satsningar under 2018

- ”Letterbox club” för barn vars familjer är aktuella inom försörjningsstödet. Projektet syftar till att med hjälp av nyfikenhet och lust hjälpa barn i utsatta livssituationer att utveckla sin läs- och matematikförmåga.
- Förvaltningen har anställt en kurator för föräldraskapsstöd särskilt inriktad på yngre barn som en del i den satsning på föräldraskapsstöd kommunen gör. Syftet är att ge föräldrar verktyg till att ge barn och unga en god uppväxt.
- Stöd till barn som varit på Barnahus, ”Efter förhöret”. Här ges stöd till barn och unga som varit med om polisförhör, när det finns misstanke om att de blivit utsatta för våld av sina föräldrar eller andra närstående, i deras kontakt med föräldrarna.

- Projekt inom IFO/barn och unga, familjebehandling, med föräldrar som varit våldsamma mot sina barn, ett arbete med förövaren som syftar till en förståelse för barnets situation och att man ska sluta slå.
- Förvaltningens satsning på att arbeta utifrån "Signs of Safety" inom IFO/barn och unga syftar till att lyfta fram barnets situation, att begripliggöra för barnet vad som hänt och att barnets rätt till delaktighet ska tillgodoses. Satsningen har intensifierats under året med utbildning av alla arbetsledning
- Inom IFO/barn och unga, ungdomsbehandling, och inom resursenheterna har det gjorts brukarstyrda revisioner, där barns och ungas röster lyfts fram

Ovanstående projekt och arbete är några av de satsningar som görs för att stärka barns rättigheter. Det är en del i förvaltningens förbättringsarbete. Det är svårt att se vad var enskild satsning får för utfall när det gäller barns rättigheter. Förvaltningen har hela tiden en ambition att stärka barns delaktighet och möjlighet att påverka beslut som berör dem direkt eller någon i deras nätverk.

Inflytande och delaktighet

Inom IFO/barn och unga är det en strävan att barnets röst ska vara tydlig. Det ska alltid efterfrågas vad barnets inställning är i utredningar och insatser som berör dem. I den uppmärksammade rapporten "Barnet som rättighetsbärare eller problembärare" som Allmänna barnhuset publicerade 2017 lyfts problematiken att barnets röst blir allt svagare ju längre fram i processen inom socialtjänsten, från utredning genom insats, man kommer. Barnets röst finns med i utredningar medan insatser oftare är inriktade på att ge föräldrar stöd. Det finns en risk att barnets röst tappas bort under vägen. Det har gett en medvetenhet inom barn- och ungdomsarbetet om det nödvändiga med att hålla barnperspektivet levande genom hela socialtjänstens arbete.

Barn och unga ska få återkoppling i beslut och processer som rör dem. Det fungerar bättre inom IFO/barn och ungdom än inom sektionerna för försörjningsstöd, missbruk och våld i nära relationer. Det är områden som behöver utvecklas.

Utmaningar för 2019

- Under 2019 fortsätter utvecklingsarbetet inom IFO/barn och ungdom med att arbeta enligt Signs of Safety. Ledningen för barn och ungdom arbetar aktivt för att sprida kunskap om arbetssättet, först bland chefer och arbetsledare och därefter till alla arbetsgrupper.
- För barn som varit med om våld i nära relationer behöver arbetet utvecklas med att förbättra utredningar omkring barnen och metoder för att uppmärksamma barnets situation när det finns våld i familjen.
- Samverkansarbetet omkring barns situation behöver fortsätta utvecklas i den samverkansstruktur som finns i kommunen och regionen.

- Arbetet omkring barnperspektivet inom försörjningsstöd har under året varit inriktat på projekt Letterbox club. Det behöver utvidgas till att omfatta barnets situation i ett större perspektiv när familjen har behov av försörjningsstöd.
- Det finns ingen förening för barn med erfarenhet av socialtjänstens insatser i Jönköping, typ Maskrosbarn. Det vore önskvärt med en arena för barn och unga med egna erfarenheter av kontakter med socialtjänsten.
- Rädda barnen planerar för att starta föräldragrupper i samarbete med kommunens föräldraskapsstöd. Föräldragrupperna riktar sig till föräldrar i de prioriterade områdena under året.
- Förvaltningen planerar att starta en podd för ungdomar om missbruk och beroende i samarbete med länsbrukarrådet.
- Barnperspektivet kan lyftas in i förvaltningens kvalitets- och resultatberättelse. Det skulle tydliggöra barns rättigheter.

SOCIALFÖRVALTNINGEN

Karl Gudmundsson
Socialdirektör

Marie Andréasson
Utvecklingsledare

Beslutet expedieras till:
Kommunstyrelsen
Marie Andréasson
Annika Åberg

Barnbokslut 2018

Nu har det blivit dags att börja tänka på svar till sammanställningen av 2018 års barnbokslut.

Kommunfullmäktige beslutade 2012-10-12 §300 att årligen upprätta ett barnbokslut senast i april månad. Syftet med barnbokslutet är att beskriva och följa upp utvecklingen av barns levnadsvillkor, för att få en helhetsbild och ett samlat underlag för prioriteringar och inriktningar för kommunens arbete med barnets rättigheter utifrån FNs konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen).

Kommunfullmäktige beslutade 2018-10-04 §224 om att ta fram ett förslag till program för social hållbarhet. Programmet ska ha en utgångspunkt i Agenda 2030, vilket bland annat innebär att arbetet med barnets rättigheter framöver kommer att ingå i programmet. Det här medför gemensamma, övergripande mål mellan olika perspektiv (ex. barn, funktion, integration, jämställdhet m.fl.), men också gemensam och integrerad uppföljning i det ordinarie uppföljningssystemet.

I år kommer däremot ett barnbokslut att sammanställas likt tidigare år. Utöver det bokslut som skickas in till strategen för barnrätt vill vi också uppmuntra er att föra in svaren för barnbokslutet i nämndernas respektive verksamhetsberättelser för 2018.

Nämnderna har möjlighet att få extra stöd i arbetet med att svara på frågorna till barnbokslutet, från strategen för barnrätt, Jaqueline Nilsén.

Vi önskar att **ni meddelar Jaqueline Nilsén om kontaktpersoner** som ansvarar för nämndens svar till barnbokslutet **senast den 30 november**. Då ges möjlighet att boka in tider för samtal och dialog med henne under december och januari.

Observera att frågor för barnbokslutet finns på sida 2 i detta brev.

Svar till kommunstyrelse@jonkoping.se senast den 25 februari 2019.

För svar om nämndens kontaktpersoner och frågor kontakta Jaqueline Nilsén på e-post: jaqueline.nilsen@jonkoping.se

Cecilia Hjort Attefall
Kommunalråd

Utifrån barnbokslutet 2018 önskas också en kortare redogörelse för nedanstående frågor:

Organisation och ansvar

- Hur är arbetet med barnets rättigheter och barnkonventionen organiserat på nämnden eller förvaltningen? (*ansvar, hur ser ansvaret ut, fokusgrupper m.m.?*)
- Hur efterfrågar nämnden eller förvaltningen ett barnrättsperspektiv i besluts- eller arbetsprocesser?

Särskilda satsningar för barnkonventionens genomförande

- Vilka särskilda satsningar har ni gjort för genomförandet av barnets rättigheter och barnkonventionen under 2018,
 - a. för att öka barn och ungas inflytande och delaktighet?
 - b. för att säkerställa barns och ungas lika värde, jämlikhet och minskad diskriminering?
 - c. för att säkerställa barn och ungas trygghet och säkerhet?
 - d. Kompetensutveckling/kunskapsspridning?
 - e. Annat?

Stödfrågor:

- Hade satsningarna en specifik målgrupp eller fokus? (*ex. funktionsnedsättning, hbtq, våldsprevention, integration/nyanlända, barn i lägre åldrar, ungdomar, vuxna m.m.*)
- Vilka effekter har ni kunnat se för barn och unga utifrån barnets rättigheter? *Direkt eller indirekt* Alt. Om det inte går att se några effekter i dagsläget, vilka uppskattade effekter ser ni för barn och unga på sikt? – Vilken var intentionen eller syftet med satsningen?
- Har ni sett någon särskild problematik eller utmaning utifrån satsningen som berör barns rättigheter? Hur? (*Är problematiken återkommande – beskriv*).

Inflytande och delaktighet

- Hur har barn fått möjlighet att uttrycka sina åsikter i ärenden som berör dem?
- Hur får barn och unga återkoppling i beslut och processer som berör dem?

Utmaningar för 2019

- Har ni sett någon särskild problematik kring arbetet med barnets rättigheter?
- Vilka utmaningar eller utvecklingsområden ser ni för 2019, utifrån arbetet och genomförandet av barnets rättigheter och barnkonventionen?

Individ och familjeomsorgsnämnden

Rapportering av ej verkställda beslut enligt SoL 2018 inom individ- och familjeomsorgen

In/2019:27 700

Sammanfattning

En gång per kvartal ska individ och familjeomsorgsnämnden lämna en statistikrapport till kommunfullmäktige över hur många av nämndens gynnande beslut enligt 4 kap 1 § socialtjänstlagen (SoL) som inte har verkställts inom tre månader från dagen för respektive beslut. Nämnden ska också redovisa hur många av besluten som inte har verkställts på nytt inom tre månader från den dag då verkställigheten avbröts.

Beslutsunderlag

Socialförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2019-01-25.

Statistikrapport, daterad 2019-01-25.

Förslag till individ och familjeomsorgsnämnden

- Socialförvaltningens tjänsteskrivelse och statistikrapport över de beslut inom individ- och familjeomsorgen som har rapporterats till Inspektionen för vård och omsorg för fjärde kvartalet 2018 lämnas till kommunfullmäktige.

Ärende

Tillämpning av barnkonventionen

Ärendet berör barn i enlighet med FN:s konvention om barnets rättigheter. Nämndens beslut i ärendet påverkar inte barn men däremot påverkas barn om det stöd som de har beviljats inte verkställs inom rimlig tid. De aktuella barnens deltagande i samhällslivet kan begränsas och föräldrarna kan påverkas i sin roll om de inte får det stöd de behöver.

Bakgrund

Kommuner ska inom skälig tid verkställa sina beslut om bistånd enligt SoL. En gång per kvartal sker rapportering till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) av alla gynnande nämndbeslut enligt 4 kap 1 § SoL, som inte har verkställts inom tre månader från dagen för beslutet och som inte har verkställts på nytt inom tre månader från den dag då verkställigheten avbröts. Detta i enlighet med bestämmelserna i 16 kap 6 f § SoL.

Enligt 16 kap 6 h § SoL ska individ och familjeomsorgsnämnden en gång per kvartal lämna en statistikrapport till kommunfullmäktige över dessa beslut. Nämnden ska ange vilka typer av bistånd dessa beslut gäller samt hur lång tid som har förflutit från dagen för respektive beslut.

Orsaker till ej verkställda beslut

Det huvudsakliga skälet till att besluten inom individ- och familjeomsorgen inte har verkställts inom tre månader från beslutsdatum är att det finns svårigheter att rekrytera familjehem/kontaktperson som matchar den enskilde, samt ett ökat inflöde till familjebehandling.

Karl Gudmundsson
Socialdirektör

Anette Nero
Stabsadministratör

Beslutet expedieras till:
Stadskontoret
Revisorerna

Funktion: Individ och familjeomsorgen IFO

Typ av beslut Datumintervall begynnande beslut – till verkställighet eller inrapportering.	Sammanställning Verkställt/ Avbrott i verkställighet/ Avslutad utan att verkställas/ Ej verkställt Information om ärenden	Antal, olika kategorier	Kön
Antal beslut om familjehem enligt SoL:1 4-7 månader, antal: 1 8- 11 månader, antal: 0 12> månader eller längre, antal: 0	Ej verkställt på grund av resursbrist, ej hittat lämpligt familjehem.	Ej verkställt: 1	1 K
Antal beslut om kontaktperson enligt SoL: 7 4-7 månader, antal: 7 8- 11 månader, antal: 0 12> månader eller längre, antal: 0	Resursbrist, saknar lämplig personal/uppdragsgivare. Semestertid påverkade rekryteringen. Avbokningar.	Ej verkställt: 1 Verkställt: 5 Avslutad utan verkställande: 1	3 K 4 M
Antal beslut om familjebehandling enligt SoL: 8 4-7 månader, antal: 7 8- 11 månader, antal: 1 12> månader eller längre, antal: 0	Kö till familjebehandling. Tackat nej till erbjuden insats. Resursbrist.	Ej verkställt: 1 Verkställt: 7	3 K 5 M
Antal beslut om kontaktfamilj enligt SoL: 3 4-7 månader, antal: 3 8- 11 månader, antal: 0 12> månader eller längre, antal: 0	Letar efter matchande kontaktfamilj, tackat nej till erbjudande, kontaktfamilj godkändes ej.	Ej verkställt: 1 Verkställt: 1 Avslutad utan verkställande: 1	1 K 2 M

18.

Individ- och familjeomsorgsnämnden

Ansökan från Kyrkhjälpen om bidrag till härbärge för utsatta personer år 2019

SN 2018:240 792

Sammanfattning

Kyrkhjälpen ansöker om bidrag med 100 tkr för att driva vinterhärbärge i Råslättskyrkan under perioden 15 januari – 15 mars. För att kunna driva härbärgets behöver en härbärgesvärd anställas. Ett antal volontärer finns också på plats för tillsyn och uppföljning. I ansökan anger Kyrkhjälpen att totalkostnaden för driften är 150 tkr. 50 tkr täcks av intäkter medan man är beroende av ett bidrag på 100 tkr för att driva härbärgets.

Beslutsunderlag

Socialtjänstens tjänsteskrivelse, daterad 2018-12-21

Kyrkhjälpens ansökan om bidrag till Kyrkhjälpens vinterhärbärge år 2019 för utsatta människor, daterad 2018-12-05

Förslag till individ- och familjeomsorgsnämnden

– Kyrkhjälpens ansökan om bidrag 2019 på 100 000 kronor avslås.

Ärende

Kyrkhjälpen utför volontärarbete riktat till ekonomiskt utsatta människor i Jönköpings kommun. Kyrkhjälpen startade 2014 på uppdrag av Jönköpings kristna samarbetsråd (JKS) och Huskvarna Kristna samarbetsråd (HKS).

Socialnämnden har sedan 2016 beviljat Kyrkhjälpen bidrag årligen för drift av härbärge under vintermånaderna. För 2018 skrev ett avtal om IOP mellan socialnämnden och Kyrkhjälpen och socialnämnden utgav för utförande av tjänsten 150 tkr. Nettokostnaden för driften under den perioden blev 318 tkr. Ett plusresultat på cirka 40 tkr, samt gåvor från privatpersoner och organisationer samt egeninsats från nattgästerna täckte resterande kostnader.

De som nyttjat Kyrkhjälpens härbärge är i huvudsak EU-migranter. Det finns ingen lagstadgad skyldighet för socialtjänsten att tillgodose boende under längre perioder

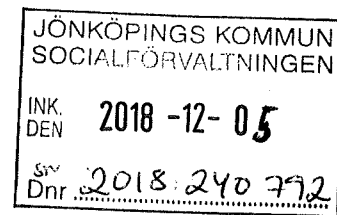
för denna grupp. Socialtjänstens ansvar begränsar sig till akut hjälp i nödsituationer och det kan då handla om enstaka övernattning och sedan hjälp till hemresa om behoven inte kan tillgodoses på annat sätt. Samma principer gäller för alla personer som tillfälligt vistas i kommunen men inte är hemmahörande här. Med anledning av IFO-förvaltningens ansträngda ekonomi och att det ligger sparbeting på 18,5 mnkr på IFO-nämndens verksamheter under 2019 föreslås avslag.

Karl Gudmundsson
Socialdirektör

Annika Åberg
Funktionschef, IFO

Beslutet expedieras till:

Karl Gudmundsson
Annika Åberg
Stein-Erik Norderhaug
Kenneth Pettersson, Kyrkhjälpen

Till
Socialförvaltningen
551 89 JÖNKÖPING

Ansökan om bidrag till Kyrkhjälpens vinterhärbärge år 2019 för utsatta människor

Bakgrund

Under de senaste åren har ekonomiskt utsatta människor sökt sig till Jönköpings kommun. Dessa personer har en näst intill obefintlig rätt och möjlighet att ta del av det svenska välfärdssamhällets förmåner, vilket var huvudorsaken till uppkomsten av Kyrkhjälpen.

Efter sommaren 2014 startade Kyrkhjälpens volontärarbete på uppdrag av Jönköpings Kristna Samarbetsråd (JKS) och Huskvarna Kristna Samarbetsråd (HKS). Kyrkhjälpen leds av en ledningsgrupp, vidare ingår en referensgrupp bestående av representanter för kyrkorna och Kyrkhjälpen i Södra Vätterbygden. Grupperna träffas regelbundet. Vidare sammankallas gruppleddare regelbundet varje termin för att samordna det praktiska arbetet inom volontärgrupperna.

Kyrkhjälpen har ett gott samarbete med Socialtjänsten, Socialförvaltningen, Tekniska kontoret, Kommunstyrelsen och Polisen. Regelbundna dialogmöten har hållits med dessa myndigheter för att stämna av läget kontinuerligt. Genom det täta samarbetet mellan Kyrkhjälpen och myndigheterna har större incidenter och problem kunnat undvikas. Under 2018 har samarbete etablerats med länsstyrelsen Jönköping utifrån det uppdrag, med kartläggning av lägesbilden för utsatta EU/EES-medborgare, som Socialdepartementet gett länsstyrelserna i Sverige.

Kyrkhjälpen har tidigare år sökt och fått bidrag från Socialnämnden. Föregående vinterperiod sökte och fick vi bidrag på 150 000 kr. Nettokostnaden för år 2018 slutade på 318 000 kr. Ett plusresultat på ca 40 000 kr, samt gåvor från privatpersoner och organisationer samt egeninsats från nattgästerna täckte resterande kostnader.

Kyrkhjälpens motto och mål

Kyrkhjälpens motto är "Alla har rätt till ett värdigt liv". Detta motto har sitt stöd i bibelord om allas lika värde samt stöds av flera artiklar i FN's förklaring om mänskliga rättigheter, främst artikel 1-2, samt 22 och 25.

Kyrkhjälpens kortsiktiga mål är att visa barmhärtighet och värdighet, genom att tillgodose basala sociala och humanitära behov hos utsatta människor som tillfälligt vistas i närområdet. Kyrkhjälpens långsiktiga mål är förändring i hemlandet genom att samverka med hjälp- och biståndsorganisationer som arbetar för integrering av barn och vuxna i på plats i hemlandet.

Kyrkhjälpens innehåll och inriktning

Efter utvärdering av tidigare arbete har Kyrkhjälpen i Södra Vätterbygden hittills fortsatt det humanitära arbetet på dagcentraler. Här har ingått två – tre tolkar, många frivilliga volontärer, fördelade på arbetsgrupper från kyrkor, organisationer och privatpersoner i Jönköping och Huskvarna med omnejd.

Tolkar inom Kyrkhjälpen

Socialförvaltningen inom Jönköpings kommun har anställt Ligia Englöf som socionom på halvtid från och med september 2015. Hon är en god resurs för både kommun och Kyrkhjälpen med lång erfarenhet av eget hjälparbete i Rumänien. Ligias främsta arbetsuppgifter är att arbeta uppsökande mot barn och unga och deras familjer i situationer där man tillfälligt vistas i vår kommun, vidare att fungera som tolk och att vara förvaltningens kontaktperson mot Kyrkhjälpen. Hon har även huvudansvar för tolkning inom Kyrkhjälpen. Vidare ansvarar volontären Andreas Csobot för tolkning åt den ideella sjukvårdsgruppen som Kyrkhjälpen samarbetar med. Frälsningsarmén har även bidragit med Dusica Pavlovic som utöver tolkning tjänstgjort med praktisk hjälp till Kyrkhjälpen på Hannas VarDagsRum i Huskvarna.

Tema- och rådgivningskvällar

Behovet av information, kunskap och rådgivning växer hos utsatta människor som Kyrkhjälpen möter. Därför erbjuds rådgivning och temakvällar regelbundet, några exempel på sådana teman har varit: Identitet, Alla behövs i ett samhälle, Varaktig vänskap, Barn och familj, Långsiktig planering av ekonomi, Svenska samhället med rättigheter och skyldigheter, praktiskt tillämpning av de tio budorden samt hjälp till självhjälp i hemlandet. Temakvällarna har genomförts i samarbete med studieförbundet Bilda.

Härbärge under vinterperioden

Under de fyra bakomliggande vinterperioderna har nattplatser kunnat erbjudas med ekonomiskt bidrag från Jönköpings kommun. De två första åren erbjöds dessa nattplatser på campingen Villa Björkhagen, Jönköping, samt de två senaste åren i Råslättskyrkans gymnastikhall med ett 25-tal platser.

För vintersäsongen år 2019 planeras fortsatt vinterhärbärge i Råslättskyrkans gymnastikhall under perioden 15 januari – 15 mars, förutsatt att vi kan anställa en härbärgesvärd och få ekonomiskt stöd från Jönköpings kommun. En viss egeninsats per natt erläggs av nattgästerna å 10 kronor per natt. Anställd härbärgespersonal ansvarar för arbetsledning på 100 % av heltid inkl sovtid på härbärgets och ett antal volontärer finns på plats för tillsyn och uppföljning av ordning i härbärgets. Kyrkhjälpen ansvarar för framtagning av policy för volontärer och anställd härbärgesvärd, praktiska rutiner för kvällar, nätter och morgnar, samtycke från volontärerna samt underskrift av tystnadsplikt, info om larm och nycklar samt krisplan.

Ekonomi, kostnadsberäkning för vinterhärbärge

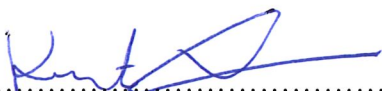
Jönköpings Kristna Samarbetsråd bär sina egna kostnader för övergripande arbetsledning, ekonomiadministration, lokalupplåtelse vid servering i dagcentraler och temakvällar. Beräknad kostnad för ovanstående är ca 200 000 kr för år 2019. Beräknade volontärtimmar som tillhandahålls i regi av Kyrkhjälpen motsvarar en kostnad på ca 250 000 kr för år 2019.

Ansökan

Jönköpings Kristna Samarbetsråd ansöker härmed hos Socialförvaltningen Jönköpings kommun om bidrag till vinterhärbärge i Råslättskyrkan 15 jan – 15 mars 2019 med **100.000 kr.**

Jönköping 2018-12-05

För Jönköpings Kristna Samarbetsråd

.....
Kenneth Pettersson, ordförande

Sökt bidrag för vinterhärbärge under perioden 15/1 – 15/3, 2019

Kostnader

Lokalkostnader inkl Securitaslarm	20.000 kr
Härbärgespersonal 1,0 tjänst x 2,25 mån (Inkl förberedelser och efterarbete när härbärget avslutats)	80.000 kr
Tvättkostnader (ca 1 000 kr x 9 v)	10 000 kr
Enkel mat kvällar och frukost (ca 25 kr x 60 dgr x 25 pers)	40 000 kr

Summa kostnader **150 000 kr**

Intäkter

Egeninsats av de boende (10 kr x ca 25 pers x 55 dgr)	10.000 kr
Gåvor från kyrkor, organisationer, privatpersoner	40.000 kr

Summa intäkter **50.000 kr**

Sökt bidrag **100.000 kr**

19.

Individ- och familjeomsorgsnämnden

Representant i kommunala rådet - funktionshinderfrågor

In 2019:33

Sammanfattning

Kommunala rådet – funktionshinderfrågor är ett råd som behandlar frågor som rör personer med funktionsnedsättning och deras situation i samhället. Rådet består av representanter från de olika handikapporganisationerna samt kommunens olika nämnder.

I kommunala rådet – funktionshinderfrågor representeras nämnden av en ledamot och en ersättare.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, daterad 2019-02-04

Förslag till individ- och familjeomsorgsnämnden

- Christer Sjöberg (S) utses till ordinarie ledamot och Joakim Dahlström (M) utses till ersättare i kommunala rådet - funktionshinderfrågor.

SOCIALFÖRVALTNINGEN

Karl Gudmundsson
Socialdirektör

Lisen Prinzencreutz
Administrativ chef

Beslutet expedieras till:

Kommunala rådet – funktionshinderfrågor, Kristine Andreassen

20.

Individ- och familjeomsorgsnämnden

Tjänstgöringsordning för ersättare i individ- och familjeomsorgsnämndens utskott

In 2019:34

Sammanfattning

Nämnden har att besluta om den tjänstgöringsordning som ska tillämpas då ledamot ej kan närvara vid nämndens utskottssammanträde.

Förslag till individ- och familjeomsorgsnämnden

- Vid förfall för ledamot ska ersättare inkallas i första hand efter partitillhörighet och i andra hand efter partigrupp. Med partigrupp avses S, C, L, MP och V tillsammans samt KD och M tillsammans.
- I de fall det enligt ovanstående regler ej finns ersättare för tjänstgöring ska ersättare inkallas i följande ordning
 - Vid förhinder för samtliga ersättare för partigrupp S, C, L, MP och V inträder ersättare för KD, M och SD i den angivna ordningen.
 - Vid förhinder för samtliga ersättare för partigrupp KD och M inträder ersättare för C, L, MP, S, SD och V i den angivna ordningen.

SOCIALFÖRVALTNINGEN

Karl Gudmundsson
Socialdirektör

Helene Fåglefelt Lindmark
Nämndsekreterare